

**T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
RADYO TELEVİZYON SINEMA ANABİLİM DALI**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİNİN İNTERNET VERİTABANLI UZAKTAN
ÖĞRETİME OLAN YATKINLIKLARI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Hazırlayan
Can ÇELEBİ**

**Tez Danışmanı
Yrd. Doç. ŞÜKRÜ KÜNÜÇEN**

ANKARA 2008

**T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
RADYO TELEVİZYON SİNEMA ANABİLİM DALI**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİNİN İNTERNET VERİTABANLI UZAKTAN
ÖĞRETİME OLAN YATKINLIKLARI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Hazırlayan
Can ÇELEBİ**

**Tez Danışmanı
Yrd. Doç. ŞÜKRÜ KÜNÜÇEN**

ANKARA 2008

ONAY

Can ÇELEBİ tarafından hazırlanan 'Gazi Üniversitesi Öğrencilerinin İnternet Veritabanlı Uzaktan Öğretime Olan Yatkınlıkları' başlıklı bu çalışma, 13 Ocak 2009 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oy birliği ile başarılı bulunarak jürimiz tarafından Radyo-Televizyon-Sinema Anabilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Başkanı:

Yard. Doç. Şükrü KÜNÜÇEN

Jüri Üyesi:

Doç. Dr. Serdar ÖZTÜRK

Jüri Üyesi:

Doç. Dr. Cem YAŞIN

ÖNSÖZ

Bu çalışmaya katkıda bulunan ve tezin içeriğinin şekillenmesinde başlangıçtan bu yana katkılarını esirgemeyen değerli hocalarım Yard. Doç. Şükrü Künüçen, Doç. Dr. Serdar Öztürk ve Doç. Dr. Cem Yaşın hocama; Gazi Üniversitesi Bilişim Enstitüsü'nün değerli hocaları Bilişim Enstitüsü md.ü Prof. Halim Soncul'a, eski md'ü Prof. Çetin Elmas'a, bölüm eski koordinatörü Dr. Tuncay Yiğit'e, 'program başkanı' Nadircan Dağlı'ya, Öğr. Gör. Dr. Serçin Karataş'a, Ömer Şahin Sakızcı'ya, Reşit Kışlıoğlu'na, Mustafa Dalcı ve Yüksel Çalışkan'a gönülden teşekkürü bir borç bilirim.

Aynı zamanda çalışmamın hazırlanmasında değerli desteklerini aldığım tüm bölüm hocalarıma ve bana her zaman destek olan aileme sonsuz teşekkür ediyorum.

Can ÇELEBİ
Kasım 2008
ANKARA

İÇİNDEKİLER

Sayfa:

Önsöz.....	i
İçindekiler.....	ii
Tablolar.....	vii
Kısaltmalar.....	xii

BÖLÜM-I GENEL KAPSAM

1. Giriş.....	1
1.1. Tanımlar.....	9
1.2. Amaç.....	12
1.3. Önem.....	12
1.4. Sayıtlılar.....	13
1.5. Sınırlılıklar.....	14
1.6. Kavramsal Çerçeve.....	14
1.7. Yöntem.....	15
1.8. Evren ve Örneklem.....	16

BÖLÜM-II UZAKTAN EĞİTİM KAVRAMI

2.1. WEB TABANLI 'E-ERİŞİM'İN GENEL ve SOSYAL ALANDA KULLANIM SAHASI.....	18
2.2.'WTUE' (WEB TABANLI UZAKTAN EĞİTİM).....	19
2.2.1.Türkiye'de W.U.E.T. Gelişimi.....	21
2.2.2.Açıköğretim Uygulamalarında Radyo ve TV ile Eğitim Sistemiğinin ve E-Learning Uygulamasının Karşılaştırmalı Özellikleri ve İnternet Erişimi.....	22
2.3. 'UZAKTAN EĞİTİM' FAALİYETİ KAPSAMI.....	23
2.3.1.'Kişiselleştirme' Faaliyeti.....	23

2.3.2.Koordinasyon.....	23
2.3.3.Tasarım-Tasnif.....	23
2.3.4.Güncelleme.....	23
2.3.5 Kullanılan Araç ve Materyaller.....	23
2.4. SENKRON UZAKTAN ÖĞRENME (SYNCRONIZED E-LEARNING).....	24
2.5.ASENKRON UZAKTAN ÖĞRENME (UNSYNCRONIZED E-LEARNING)..	24
2.6.E-LEARNING UYGULAMASININ GETİRDİĞİ DEZAVANTAJLAR ve SINIRLILIKLAR.....	24
2.7.E-LEARNING UYGULAMASININ SALADIĞI AVANTAJLAR	25
2.8.DÜNYADA E-LEARNING UYGULAMALARI.....	27
2.8.1.Amerika.....	27
2.8.2. Avrupa.....	28
2.8.3. Asya.....	29
2.8.4. Avusturalya.....	29
2.8.5. Afrika.....	29
2.9. TÜRKİYE'DE E-LEARNING UYGULAMALARI ÖRNEKLERİ / ÜNİVERSİTELER	30
2.9.1. Anadolu Üniversitesi.....	30
2.9.1.1. Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Bilgi Yönetimi Önlisans Programı.....	31
2.9.1.2. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tezsiz Yüksek Lisans Programı.....	31
2.9.2. Ortadoğu Teknik Üniversitesi.....	33
2.9.2.1. Sertifika Programları.....	33
2.9.2.2. METU-Online – Net-Class Programı.....	33
2.9.2.3. Informatics Online Online ‘Master of Science’ Programı.....	34
2.9.3. Gebze İleri Teknoloji Enstitüsü – ‘Networking Akademi’ Programı .	34
2.9.4. Sakarya Üniversitesi – ‘İDÖ’ Programı.....	35
2.9.5. Bilgi Üniversitesi ‘E- MBA’ Programı.....	35
2.9.6. Ahmet Yesevi Üniversitesi.....	36
2.9.7. Hacettepe Üniversitesi.....	36

BÖLÜM-III

UZAKTAN EĞİTİM UYGULAMASI

3.1. GAZİ ÜNİVERSİTESİ E-LEARNING SİSTEM UYGULAMASI.....	38
3.2. GAZİ ÜNİVERSİTESİ UZAKTAN EĞİTİM ÖNLİSANS PROGRAMINA BAŞVURU KOŞULLARI... ..	42
3.3. GAZİ ÜNİVERSİTESİ BİLİŞİM ENSTİTÜSÜ (AKADEMİK 5.0).....	43
3.4. GAZİ ÜNİVERSİTESİ UZAKTAN EĞİTİM SİSTEMİNİN ORGANİZASYON FAALİYET YAPISI	43
3.5. GAZİ ÜNİVERSİTESİ BİLİŞİM ENSTİTÜSÜ SİSTEM BİRİM FAALİYETİ.....	45
3.6. GAZİ ÜNİVERSİTESİ BİLİŞİM ENSTİTÜSÜ SİSTEM BİRİM KOORDİNASYONU	45

BÖLÜM-IV

GAZİ ÜNİVERSİTESİ BİLİŞİM ENSTİTÜSÜ WEB PORTALI UYGULAMASI

4.1. Öğrenci Erişim Sayfaları.....	46
4.1.1. 'Ders Takip ve İzleme' Sayfası.....	46
4.1.2 'File Transfer' Protokolü Sayfası.....	47
4.1.3. 'Ders Genel Hedefi' Sayfası.....	48
4.1.4. 'İnternet Kullanımı' Sayfası.....	49
4.1.5. 'Bölüm Hedefi' Sayfası.....	50
4.1.6. 'Bölüm Özeti' Sayfası (İnternet çalıştırma kılavuzu).....	51
4.1.7. Ders Ana Sayfası.....	52
4.1.8. 'Öğrenci –Demo-' Sayfası.....	53
4.1.9. Öğrenci Ana Sayfası.....	54
4.1.10 Ders ve Sınav İşlemleri Sayfası.....	55
4.2. AKADEMİK 5.0 SİSTEM UYGULAMASI TEKNİK ve İÇERİM ÖZELLİKLERİ.....	56
4.2.1. Uygulama İçerisindeki Güvenlik Önlemleri.....	56

4.2.1.1. SQL İnjeksiyonu.....	56
4.2.1.2. XSS (cross-side scripting).....	56
4.2.1.3. Kullanıcı Oturumları.....	56
4.2.1.4. Kullanıcı Yetkileri.....	56
4.2.1.5. Kullanıcı Bloklaması.....	56
4.2.1.6. Parola Kullanım Güvenirliği.....	57
4.2.1.7. ASP.net Hata Mesajları.....	57
4.2.2. Sınav Sistemi.....	57
4.2.2.1. Genel Kullanım Kapasitesi Yetkinlikleri.....	57
4.2.2.2. Danışman Yetkinlikleri.....	57
4.2.2.3. Soru biçimleri.....	57
4.2.2.4. Sınav tipleri.....	58
4.2.2.5. Soru Sıra Tipi.....	58
4.2.2.6. Seçenek Soru Tipi.....	58
4.2.2.7. Öğrenci Raporlarının Alınması.....	58
4.2.2.8. Yönetici Birim Açısından Konumlanma.....	58
4.2.2.9. Başvuru Süreci.....	59
4.2.2.10. Sistem yeterlilikleri.....	59
4.2.2.11. Bölüm Sekreterliği.....	59
4.3. ENFORMATİK MİLLİ KOMİTESİ.....	60
4.4. SCORM NESNE STANDARTLARI / 'LMS / CMS' SİSTEMİ	
UYGULAMASI	64

BÖLÜM-V

ANKET VERİ ve ANALİZLERİ

5.1. Pilot (-evaluation-) Test soruları ve frekansları 2007 (23 Mayıs-24 Haziran).....	71
5.1.1. Bölüm-I Anket-1 soruları.....	71
5.1.2. Bölüm-I Anket-2 soruları.....	75
5.1.3. Bölüm-II Anket-3 soruları.....	76
5.1.4. Frekans ve Yüzdelikler-grafik-sonuç (pilot-test).....	84

5.2. ANKET ANALİZİ (2007-2008 / 1. DÖNEM).....	86
5.2.1. Güvenirlik (Reliabilty) Anket-1.....	86
5.2.2. Güvenirlik (Reliabilty) Anket-2.....	86
5.2.3. Güvenirlik (Reliabilty) Anket-3.....	87
5.3. FREKANS ANALİZİ VERİLERİ / BAR CHART(S) YÜZDELİKLERİ ve YORUMLARI	88
5.4. FAKTÖR ANALİZLERİ.....	130
5.5. FAKTÖR ANALİZİ (1.anket).....	136
5.6. FAKTÖR ANALİZİ (2. anket).....	137
5.7. FAKTÖR ANALİZİ (3.anket).....	137
5.8. FAKTÖR KORELASYONU.....	138
 Sonuç ve Öneriler.....	139
Kaynakça.....	147
Web kaynakları.....	151
Ekler.....	152
Ek-1 Türkiye Üniversiteleri'nde E-öğrenim Uygulama Projeleri- kısaltmalar.....	152
Ek-2 Dünyada Uzaktan Eğitim Veren Başlıca Üniversiteler-web adresleri.....	153
Ek-3 Gazi Üniversitesi Uzaktan Eğitim Önlisans Ders dökümü.....	154
Ek-4 'Güvenirlik' Veri Tabloları	158
Ek-5 'Faktör Analizi' Veri Tabloları	165
Ek-6 Web linki üzerinden yayımlanan Pilot Anket Sayfası.....	178
Ek-7 Ana Anket Sayfası Görünümleri.....	192
Ek-8 Anket onay belgeleri.....	196
Özet.....	198
Abstract.....	200

TABLOLAR

Tablo-3.1 Öğrenci Kabul Koşulları Tablosu.....	42
Tablo-3.2 Gazi Üniversitesi Uzaktan Eğitim Sisteminin Organizasyon Faaliyet Şeması.....	43
Tablo-3.3 Gazi Üniversitesi Bilişim Enstitüsü Akademik Yapılandırma Şeması.....	44
Tablo-3.4 Gazi Üniversitesi Bilişim Enstitüsü Sistem Birim Organizasyon Şeması.....	45
Tablo-4.1.1 Ders Takip ve İzleme Sayfası.....	46
Tablo-4.1.2 File Transfer' Protokolü sayfası.....	47
Tablo-4.1.3 Ders Genel Hedefi Sayfası.....	48
Tablo-4.1.4 İnternet Kullanımı Sayfası.....	49
Tablo-4.1.5 Bölüm Hedefi Sayfası.....	50
Tablo-4.1.6 Bölüm Özeti Sayfası (İnternet Çalıştırma Kılavuzu).....	51
Tablo-4.1.7 Ders Ana Sayfası.....	52
Tablo-4.1.8 Öğrenci –Demo- Sayfası.....	53
Tablo-4.1.9 Öğrenci Ana Sayfası.....	54
Tablo-4.1.10 Ders ve sınav işlemleri sayfası.....	55
Tablo-4.1.11Gazi Üniversitesi SCORM Sistem Uygulamaları Kaynakları Tablosu.....	65
Tablo-5.1 'Gazi Üniversitesi Atatürk Meslek Yüksekokulu Önlisans Öğrencilerinin Bilgisayar Kullanma Alışkanlıkları' (Anket soruları).....	68
Tablo-5.2 'Gazi Üniversitesi Atatürk Meslek Yüksekokulu Önlisans Öğrencilerinin 'Bilgisayar Kullanımı'na (işletmenlik) Olan Yetkinlikleri' (Anket soruları).....	69
Tablo-5.3 'Gazi Üniversitesi Atatürk Meslek Yüksekokulu Önlisans Öğrencilerinin WTE Uygulamaları Hakkındaki Tutumları'nı içeren Tablo (Anket soruları).....	70
Tablo-5.4 Frekans ve Yüzdelikler-Grafik-Sonuç (pilot-test) (anket-1).....	84
Tablo-5.5 Frekans ve Yüzdelikler-Grafik-Sonuç (pilot-test) (anket-2).....	84
Tablo-5.6 Frekans ve Yüzdelikler-grafik-sonuç (pilot-test) (anket-3).....	85
Tablo-5.7 Frekans ve Yüzdelikler-Grafik-Sonuç (anket-1).....	88
Tablo-5.8 Frekans ve Yüzdelikler-Grafik-Sonuç (anket-2).....	88

Tablo-5.9 Frekans ve Yüzdelikler-grafik-sonuç (anket-3).....	88
Tablo 5.10 ‘Dosya Açıp Kapama’ Frekans Analizi Verileri Tablosu.....	89
Tablo 5.11 ‘Metin Hazırlamak İçin Bilgisayar Kullanma’ Frekans Analizi Verileri Tablosu.....	90
Tablo 5.12 ‘E-mail ve sohbet’ Frekans Analizi Verileri Tablosu.....	91
Tablo 5.13 ‘Görüntülü ve Sesli sohbet’ Frekans Analizi Verileri Tablosu.....	92
Tablo 5.14 ‘Dosya Paylaşımı’ Frekans Analizi Verileri Tablosu.....	93
Tablo 5.15 ‘Yazılı ve görsel medya takibi’ Frekans analizi verileri tablosu.....	94
Tablo 5.16 ‘Tartışmalara katılım (forumlara, tartışma grupları)’ Frekans Analiz Verileri Tablosu.....	95
Tablo 5.17 ‘İnternet Hizmetlerinden Yararlanma (Alışveriş, Ticari Alan Bankacılık Hizmetleri)’ Tablo Frekans Analizi Verileri Tablosu.....	96
Tablo 5.18 ‘Oyun-eğlence’ Frekans Analizi Verileri tablosu.....	97
Tablo 5.19 ‘Yazılım Oluşturma’ Frekans Analizi verileri tablosu.....	98
Tablo 5.20 ‘Bilgisayarda Yayınları (Radyo-TV) Takip Etme’ Frekans Analizi verileri tablosu.....	99
Tablo 5.21 ‘Metin düzenleme (Yazı Karakterleri, Renk ve Biçim Değiştirme Frekans Analizi Verileri Tablosu.....	100
Tablo 5.22 ‘Metin Word, Excel, Powerpoint, Frontpage İçeriği / Dosyası Oluşturma’ Frekans Analizi Verileri Tablosu.....	101
Tablo 5.23 ‘Resim, grafik, ses, tablo, flash eklentilerini Uygulama’ Frekans Analizi Verileri Tablosu.....	102
Tablo 5.24 ‘Görsel Sunum Oluşturma’ Frekans Analizi Verileri tablosu.....	103
Tablo 5.25 ‘Taşınabilir Medya (CD, DVD, Taşınabilir Hard-disk vb.) Kullanma’ Frekans Analizi Verileri Tablosu.....	104
Tablo 5.26 ‘Dosya komutlarını (‘kes, kopyala, yapıştır, geri al’) Kullanma’ Frekans Analizi Verileri Tablosu.....	105
Tablo 5.27 ‘Dosya Komutlarını ‘Excel Uygulamalarından Yararlanabilme (formüllerden yararlanma, tablo oluşturma’ Tablo Frekans Analizi Verileri Tablosu.....	106
Tablo 5.28 ‘Print’ ve ‘scan’ uygulamaları’ Frekans Analizi Verileri Tablosu.....	107
Tablo 5.29 ‘Ders Materyallerine Ulaşma’ Frekans Analizi verileri Tablosu.....	108

Tablo 5.30 ‘Sunumun kompozisyon öğeleri (renk, arka plan sayfa düzeni) konumlandırabilme’ Frekans Analizi Verileri Tablosu.....	109
Tablo 5.31 ‘Kişisel Web Sayfası Oluşturma’ Frekans Analizi Verileri Tablosu.....	110
Tablo 5.32 ‘Dosya Formatları Arasında Geçiş Yapma’ Frekans Analizi Verileri tablosu.....	111
Tablo 5.33 ‘10 parmak klavye kullanımı’ Frekans Analizi Verileri Tablosu.....	112
Tablo 5.34 ‘İnternette Dosya Arama’ Frekans Analizi Verileri Tablosu.....	113
Tablo 5.35 ‘Donanım sürücülerini yükleme (ses kartı, ekran kartı sürücülerini)’ Frekans Analizi Verileri Tablosu.....	114
Tablo 5.36 ‘Formatlama’ Frekans Analizi Verileri Tablosu.....	115
Tablo 5.37 ‘Program Yazma’ Frekans Analizi Verileri Tablosu.....	116
Tablo 5.38 ‘Uzaktan Eğitim Programının Bilgisayar Kullanım Potansiyelimle Uyuşumlu Olduğunu Düşünüyorum’ Frekans Analizi Verileri Tablosu.....	117
Tablo 5.39 ‘Uzaktan Eğitim Programımın Ders İçeriği ve Yazılımı Yönünden Yeterli Olduğunu Düşünüyorum’ Frekans Analizi Verileri Tablosu.....	118
Tablo 5.40 Ders Materyallerinin ve Dokümantasyonunun İçeriğini Yeterli Görüyorum’ Frekans Analizi Verileri Tablosu.....	119
Tablo 5.41 ‘Ders Materyallerinin ve Dokümantasyonunun İçeriğinin Güncelliğini Yeterli Buluyorum’ Frekans Analizi Verileri tablosu.....	120
Tablo 5.42 ‘Ders Forumlarının ve Tartışmalı Ders Sohbetlerinin İçeriğinin Genişletilmesini İstiyorum’ Frekans analizi verileri tablosu.....	121
Tablo 5.43 ‘Teknik Anlamda Ders Materyalinin Sunumunu Nitelik Olarak Yeterli Görüyorum’ Frekans Analizi Verileri Tablosu.....	122
Tablo 5.44 ‘Okul kampüsünden ve olanaklarından örgün öğretimdeki öğrenciler kadar yararlanabiliyorum’ Frekans Analizi Verileri Tablosu.....	123
Tablo 5.45 ‘Uzaktan Öğretimdeki Sınav ve Değerlendirme Sistemi Uygulamalarında Değişiklik Yapılması Gerektiğini Düşünüyorum’ Frekans Analizi Verileri Tablosu.....	124
Tablo 5.46 ‘WTE Sistemine Dahil Bir Öğrenci Olarak Bilgisayar Derslerimin Sisteme Uyum Sağlamada ve Uygulamalarda Yararlı Olduğunu Düşünüyorum’ Frekans Analizi Verileri Tablosu.....	125
Tablo 5.47 ‘Sizce Forum ve Tartışma Ortamı Yeterli Düzeyde mi; Yeterli Ölçüde Yaralanılabiliyor mu?’ Frekans analizi verileri tablosu.....	126

Tablo 5.48 ‘Öğretim Elemanlarına Ulaşmada Zorluk Yaşamıyorum’ Frekans Analizi Verileri Tablosu.....	127
Tablo 5.49 ‘Ders Konuları Dışındaki Rehberlik ve Danışmanlık Hizmetlerinden Gereğince Faydalanabiliyorum’ Frekans Analizi Verileri Tablosu.....	128
Tablo 5.50 ‘WTE Sisteminin Örgün Eğitim Sistemine Göre Avantajlarının Daha Çok Olduğuna İnanıyorum’ Frekans analizi verileri tablosu.....	129
Tablo 6.1 Uzaktan Eğitim Görmekte Olan Öğrencilerin Yaş Aralığı Tablosu...	139
Tablo 6.2 Uzaktan Eğitim Görmekte Olan Öğrencilerin Bölüm-Yüzde Dağılımı Tablosu.....	140
Tablo 6.3 Uzaktan Eğitim Görmekte Olan Öğrencilerin Bölüm - Nicelik Tablosu.....	140
Tablo 6.4 Uzaktan Eğitim Öğrencilerinin Çalışma dahilindeki Evren - Örneklem Dağılımı Tablosu.....	140
Tablo 6.5 Uzaktan Eğitim Görmekte Olan Öğrencilerin Cinsiyet Nicelik Tablosu.....	140

Tablolar - Ek-4 ‘Güvenirlilik’ (Reliability) Veri Tabloları

Tablo 1 Güvenirlilik (Reliability) Anket-1 Tablosu (genel).....	158
Tablo 1.1 Güvenirlilik (Reliability) Anket-1 Tablosu (faktör-1).....	158
Tablo 1.2 Güvenirlilik (Reliability) Anket-1 Tablosu (faktör-2).....	159
Tablo 1.3 Güvenirlilik (Reliability) Anket-1 Tablosu (faktör-3).....	159
Tablo 2 Güvenirlilik (Reliability) Anket-2 Tablosu (genel).....	160
Tablo 2.1 Güvenirlilik (Reliability) Anket-2 Tablosu (faktör-1).....	160
Tablo 2.2 Güvenirlilik (Reliability) Anket-2 Tablosu (faktör-2).....	161
Tablo 2.3 Güvenirlilik (Reliability) Anket-2 Tablosu (faktör-3).....	161
Tablo 3 Güvenirlilik (Reliability) Anket-3 Tablosu (genel).....	162
Tablo 3.1 Güvenirlilik (Reliability) Anket-3 Tablosu (faktör-1).....	163
Tablo 3.2 Güvenirlilik (Reliability) Anket-3 Tablosu (faktör-2).....	163
Tablo 3.3 Güvenirlilik (Reliability) Anket-3 Tablosu (faktör-3).....	164

Tablolar - Ek-5 'Faktör Analizi' Veri Tabloları

Tablo 1.1 'Faktör Analizi (1.anket) 'Descriptive Statistics' Tablo Frekans Analizi Verileri Tablosu.....	165
Tablo 1.2 'Faktör Analizi (1.anket) 'KMO and Bartlett's Test' Tablo Frekans Analizi Verileri Tablosu.....	165
Tablo 1.3 'Faktör Analizi (1.anket) 'Total Variance Explained' Verileri Tablosu.....	166
Tablo 1.4 'Faktör Analizi (1.anket) 'Factor Matrix(a)' Verileri Tablosu.....	166
Tablo 1.5 'Faktör Analizi (1.anket) 'Rotated Factor Matrix(a)' verileri tablosu..	167
Tablo 1.6 'Faktör Analizi (1.anket) 'Scree Pilot' Verileri Tablosu.....	167
Tablo 2.1 'Faktör Analizi (2.anket) 'Factor Matrix(a)' Tablosu.....	168
Tablo 2.2 'Faktör Analizi (2.anket) 'Descriptive Statistics' verileri Tablosu.....	168
Tablo 2.3 'Faktör Analizi (2.anket) 'Correlation Matrix' Verileri Tablosu.....	169
Tablo 2.4 'Faktör Analizi (2.anket) 'KMO and Bartlett's Test' Verileri Tablosu	169
Tablo 2.5 'Faktör Analizi (2.anket) 'Total Variance Explained' Verileri Tablosu	170
Tablo 2.6 'Faktör Analizi (2.anket) 'Factor Matrix(a)' Verileri Tablosu.....	170
Tablo 2.7 'Faktör Analizi (2.anket) 'Rotated Factor Matrix(a)' Verileri Tablosu.	171
Tablo 2.8 'Faktör Analizi (2.anket) 'Scree Pilot' Verileri Tablosu.....	171
Tablo 3.0 'Faktör Analizi (3.anket) 'Factor Matrix(a)' Verileri Tablosu.....	172
Tablo 3.1 'Faktör Analizi (3.anket) 'Rotated Factor Matrix(a)' Veriler Tablosu.	172
Tablo 3.2 'Faktör Analizi (2.anket) 'Descriptive Statistics' Verileri Tablosu.....	173
Tablo 3.3 'Faktör Analizi (2.anket) 'Correlation Matrix' Verileri Tablosu.....	174
Tablo 3.4 'Faktör Analizi (2.anket) 'KMO and Bartlett's Test' Verileri Tablosu.	175
Tablo 3.5 'Faktör Analizi (2.anket) 'Total Variance Explained' Verileri Tablosu.	175
Tablo 3.6 'Faktör Analizi (2.anket) 'Scree Pilot' Verileri Tablosu.....	176
Tablo 4.1 'Faktör Korelasyonu' (Pearson's Colleration) Verileri Tablosu.....	176
Tablo 4.2 'Anketlerarası Korelasyon' (Pearson's Colleration) Verileri Tablosu	176

KISALTMALAR

ADSL: İnternete yüksek hızlı erişim bağlantı kapasitesi

AICC (Aviation Industry Aviation Commitee): E-öğrenme veri standardı

A.Ü.: Anadolu Üniversitesi

G.Ü. B.E: Gazi Üniversitesi Bilişim Enstitüsü

CD: Compact disc

Chat: İnternet üzerinden yazışmalı bildirişim

CMS: Content Management System

DVD: Digital Video on Demand (rassal erişimli dijital disk)

G.Ü. B.E.: Gazi Üniversitesi Bilişim Enstitüsü

HTML (Hyper Text Mark-up Language): Yüksek çözümlemeli text türü

IP: İnternet Protokolü

JPEG: Fotoğraf formatı

JAVAScript: Bilgisayar-işlemci/yazılım dili. Genellikle HTML sayfalarında kullanıcı kontrolleri eklemek, formları kontrol etmek için kullanılır.

LMS: Learning Management System

PHP: Veri standardı

SCORM (Sharable Content Object Referance Model): Paylaşımli İçerik Nesne-çözümleme Referans Modeli

SPSS (Statistical Package For Social Science): İstatistiki veri analizi programı

TMC (Transmission Control Protokol): Aktarım kontrol Protokolü

TXT: Text metin formatı

SPSS(Statistical Package For Social Science): İstatistiki veri analizi programı

XML: (Extensible Markup Language): Genişletilebilir İşaretleme Dil

WTE: Web Tabanlı Eğitim

WTUE: Web tabanlı Uzaktan Eğitim

WWW: World wide web

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

‘İletişim ve enformasyon’ teknolojisinin gelişimi, gerek bireysel öğrenmede; gerekse de kurumsal alanlarda ‘en etkin ve verimli’ konumlanmayı meydana getirmektedir. ‘İnternet’ ve ‘bilgisayar teknolojisi’ndeki gelişimin, ‘eğitim’ alanında kullanılması ile günümüzde, ‘bilgi ve veri paylaşımı’ modeli eğitim uygulama sahalarının ve uzaktan eğitim - koordinasyon sistemlerinin uygulaması, planlanması ve bu sayede ‘internet’e dayalı eğitim modelleri’nin oluşturulması mümkün olmaktadır. Ancak, her sistem gibi veri tabanlı uzaktan eğitim sisteminin de avantajlarının ve dezavantajlarının ele alınmasında yarar bulunmaktadır.

Uygun koşullarda yürütülen bir eğitim anlayışı, veri aktarımı, bilgi paylaşımı, bilgi temininin yanı sıra özellikle çeşitli ‘güncellenebilir’ standardizasyon modellerleriyle, günün ve çağın yapısına uygun teknoloji ve paylaşım sistemleriyle bütünleşmiş, çağdaş bir yapıyı oluşturabilmek, uzaktan eğitim sisteminin kapsayıcı yapısını sağlamlaştırmada önem taşımaktadır. ‘Bilgi yönetimi ve planlaması’ alanı, verilerin bir elden uzak mesafelere iletiminin konumlandırıldığı alandır. Bunun içinse gerekli şartların yerine getirilmesi gerekmektedir.

Alandaki rekabet şartları ve koşullarının iyileştirilmesi ve program çerçevesinin her geçen gün yenilenerek bilgi paylaşım ağının sağlamlaştırılması (güncellenmesi) ve kullanıcılar için en verimli teknik imkanların sağlanması önem taşımaktadır. ‘İnternet veri tabanlı uzaktan eğitim’ ağlarıyla, gerek eğitim planlaması ve koordinasyonu, aktarımı kolaylaşmış, erişilebilirlik ve kullanım sahasının genişliği dolayısıyla daha modern ve planlı bir ‘etkileşimli eğitim’ modeli tabana yayılabilmektedir.

Bu tür bir ‘etkileşimli eğitim sistem yapısı’nın oluşturulması için ‘eğitim planlaması ve koordinasyonu’ çerçevesinde eğitim sistemlerinde yeni açılımlar ve yeni yapılandırmalar ortaya çıkmaktadır. ‘İnternet veri tabanlı uzaktan eğitim’ sistematığı de bu türden problemlerin üstesinden gelebilmek anlamında yeni ve çağa adapte edilebilir çözümler üretilmesinde, güncellemelerin erişim kolaylığı sağlanmasında etkili bir yapı meydana getirmektedir.

'Uzaktan Eğitim', sadece bir 'eğitim sunumu' değil, aynı zamanda bir 'planlama ve program faaliyetleri' bütünü, bir merkezden planlanmış ve koordine edilen, 'özel öğretim planlamaları' ve 'sınıf içi etkinlik planlamaları'nın öğrenim birimleri ile öğrenenler arasında çeşitli ortamlarla bir merkezden sağlandığı bir öğretim biçimi olarak konumlanmaktadır. Kullanılan teknolojik araç-gereçler, video-konferans sistemi gibi etkileşimli öğeler, ve bilgisayar dokümantasyonlarının sunumlanması ile güçlendirilmiş ve özel olarak konumlandırılmış etkileşim ve bildirişim üniteleri ile sağlanan bir öğretim yöntemi - normu'dur. Başka bir ifade ile uzaktan eğitim, öğrenci ve öğretmenin birbirlerinden ayrı yerlerde (senkronize ya da asenkronize biçimde), aynı anda veya farklı zamanlarda iletişim kurması yoluyla oluşturulan eğitim sistemidir.¹

Genel olarak 'internet tabanlı uzaktan eğitim', gelişmiş teknolojik gereçlerle birbirinden uzak öğrenciler ve eğitim kadrosunun 'etkileşimli olarak veri paylaşımında bulunması' şeklinde tanımlanmaktadır. 'Uzaktan eğitim' kavramının, onunla çok yakından ilgisi bulunan uzaktan öğrenim, telekurs, ev kursları, bağımsız kurslar, açık üniversite, elektronik üniversite ve 'sanal' sınıf uygulaması gibi kavramlarla bağlantılı olduğu da görülmektedir.

Günümüze kadar hizmet içi eğitim, posta ile eğitim ve yaşam boyu öğrenim gibi çeşitli adlarla anılan eğitim yaklaşımlarının oluşumunu gerektiren nedenler, aynı biçimde internet veri tabanlı eğitimde altyapı oluşturma faaliyetinin başlıca nedenlerdendir.

İnternet tabanlı eğitim, eğitimin www (world wide web), elektronik posta, dosya aktarım protokolu (file transfer protocol) gibi internet'in sahip olduğu çeşitli aktarım sağlayıcılardan yararlanılarak gerçekleştirilmesi yöntemidir. İnternet tabanlı eğitimin, geleneksel, posta yoluyla veya cd-rom destekli eğitimlere göre düşük maliyeti, anında hizmet desteği, başarı takibi ve değerlendirmesi gibi birçok açılardan gelişkin üstünlükleri bulunmaktadır.²

¹TÜRKÖĞLU, Recep. "On-line eğitim" (2008) <http://www.turkoglu.name.tr/onlineegitim.asp>

²ODABAŞ, Hüseyin. 'İnternet tabanlı uzaktan eğitim bilgi ve belge yönetimi bölümleri' Türk Kütüphaneciliği (2008). <http://bilgibelge.humanity.ankara.edu.tr/ogrelfiles/ho/hom5.htm>

Son on yılda internet üzerinden verilen eğitim programlarında önemli bir artış meydana gelmiştir. 'Dünyada çoğunluğu ABD'de olmak üzere bugün 10 milyonu aşkın öğrenci, çevrimiçi eğitimden yararlanmaktadır.

Ülkemizde ise, çeşitli üniversitelerin çeşitli birimlerinde ve bilişim enstitülerinde eğitimsel bilişim ve aktarım süreçlerinde gerek veri tabanına dayalı gerekse de dokümantasyon faaliyeti içerikli kapsamda yer alan internet veri tabanlı bildirişim ve sistem faaliyetleri yer almaktadır. Veri iletim tabanlı bildirişim yolu ile oluşturulan bu sistem faaliyetlerinin temelini oluşturan 'uzaktan eğitim' faaliyetleri, 'eş zamanlı bildirişim' ve 'dokümanter bildirişimi' olarak iki temel kapsamda oluşturulmaktadır.

Bu tür bildirişim formları sadece öğreticilerin değil; aynı zamanda da öğrenciler için de bir sistem bütününün formüle edilmesi ve bilgiye kapsamlı bir biçimde uzaktan erişim imkanlarını da kapsar. Birden fazla tekniğin, medyanın ders içeriğinin aktarımında yer alması ile birlikte sadece kurumsallık yönünden değil; öğrenme faaliyetinin çok yönlü ve geri iletimli (bildirişimli) bir biçimde oluşturulmasını ya da sorgulamalı bir faaliyet bütününü oluşturmasını gerektirmektedir.

Tez çalışması içeriğinde genel anlamıyla internet veri tabanlı uzaktan eğitimin ne tür yapılardan ve sistem organizasyonundan meydana geldiği araştırılarak, gerek ülkemizde, gerekse de dünya ölçeğinde geliştirilmiş uygulama kapsamının ne olduğuna ilişkin veri ve aktarım bildirişimi sistemleri ile gereksinimler, altyapı sistemleri ve gelişimsel özellikler üzerinde durularak, bildirişim alt ve üstyapısı ile yöntemsel ve deneyimsel planda sistemlenmesi ve sistem yapısının güncellenmesine ilişkin veriler ve bildirimler üzerinde durularak kıyaslamalı biçimde ifade olunmaktadır.

Protokoller ve sistem içeriği kapsamları nesnel bir biçimde sunularak oluşturulacak 'literatür çerçevesi' genel anlamda etkileşimli eğitim sisteminin avantajlarını ön planda tutarak, sistem yapısının insan yapısıyla olan birlikteliği ve bağdaşımı bağlamında, öğretici ve öğrencinin eş zamanlı (senkron) ya da eşzamansız (asenkron) biçimde bir araya gelelererek senkronize grup etkileşiminin oluşturulmasını ve eğitimin bireyden bağımsız olmayan bir içerikle sunulması amaçlanmaktadır.

Öğrenme, fikir paylaşımı, etkili zaman paylaşımı, bağdaşımlılık, tam zamanlı öğrenme ve erişim, sistem paylaşımı, bilgi ve veri paylaşımı, dokümantasyon, 'katılımcı organizasyon faaliyetleri', bildirim ve bildirişim (geri bildirim), eşzamanlılık (senkronizasyon) gibi unsurları bünyesinde bulunduran intranet veritabanlı uzaktan eğitim faaliyeti, aynı zamanda ölçme ve değerlendirme açısından da gerekli unsurları taşımak zorundadır. Bu unsurların ne şekilde konumlandırılacağı, üniversitelerin gerekli birimlerince Enformatik Milli Komitesi'nin kararları doğrultusunda çerçevelendirilerek düzenlenmektedir.

Eğitim kurumları, söz konusu hizmeti vermek için ciddi bir donanım ve yazılım desteğine ihtiyaç duymaktadırlar, Örneğin, Oracle, IBM, Lotus gibi teknoloji şirketleri, dünya çapında artan elektronik eğitim pazarına hizmet vermek üzere, faaliyetlerini sürdürmektedirler. Türkiye'de benzer bir örnek Sakarya Üniversitesi'nde denetlenmektedir. Bu hizmet, ÖSS'ye girmiş ve bir bölümü kazanmış öğrenciler ile sınırlandırılmıştır.

Bilgisayar sistemleri üzerinde daha teknik eğitim olarak bilgi seviyesini yükseltmek isteyenler için 'Oracle' veya 'Koçsistem' gibi firmaların düzenlediği online eğitimler, Türkiye'deki uygulamalara örnek gösterilebilir. 'Uzaktan eğitim', Türkiye özelinde henüz çok yeni bir kavram olmakla birlikte, yapılanma gereksinimleri ve teknik altyapı çalışmaları uygulamaya başlanmıştır.

'Özgün tasarım' arayışları ve dokümantasyon, dosya, protokol ve 'veri dataları'nın sunumunun hangi formatlarda düzenlenerek aktarılması gerektiği doğru biçimde belirlenmelidir. Bu gereksinimler belli bir bilgiye belli bir zaman dilimi içerisinde ve belli aktarım hızıyla erişilmesinin sağlanması gerekmektedir.

Bu bilgilerin güncellenme zorunluluğunu ve aktarım kapasitesinin 'veri sunum formatı'na ve aktarım protokolüne uygunluğunun tespit edilmesi sorunu' ön planda yer almaktadır. 'İletişim ve enformasyon' teknolojilerinin ulaştığı en son nokta olan 'etkileşimli web tabanlı portal ve yazılımları'nın, uygulamada kullanılan, özellikle 'uzaktan eğitim' uygulamalarında takip edilen bir yöntem olarak tercih edilmesi, uzaktan eğitimde henüz yaklaşık on senelik geçmişi olan yeni bir uygulama sistemidir.

İnternet ve internete dayalı etkileşimli, interaktif bildirişim sistemlerinin eğitim uygulamaları'na aktarılması bu uygulama sisteminin portal yapısı üzerinden belli koşullara uygun olarak sunumlanmasını ve belli standardize kriterlerle uyumlu birtakım aktarımları içermesini zorunlu kılmaktadır.

'İnternet' ve 'bilgisayar teknolojisi'ndeki gelişimin, 'uzaktan eğitim' alanında kullanılması ile günümüzde, 'bilgi ve veri paylaşımı' modelli eğitim uygulama sahalarının ve uzaktan eğitim-koordinasyon sistemlerinin uygulaması, planlanması ve bu sayede 'internet'e dayalı uzaktan eğitim modelleri'nin oluşturulması mümkün olmaktadır. Ancak her sistem gibi internet veri tabanlı uzaktan eğitim sisteminin de avantajlarının ve dezavantajlarının ele alınmasında genel anlamda yarar bulunmaktadır.³

Geleneksel eğitim ve öğretim faaliyetinde kullanılan ders araç gereç ve materyallerinin bir anlamda görsel ve dokümantasyon içeriği olarak uyarlanarak (dosya ve protokol aktarımı) sağlanması ve aktarılması günümüzde eşzamanlı öğretim faaliyetleri içerisinde sınırlı olarak kullanılmaktadır. Gerek çoklu ortam ve gerekse de bilgisayar destekli öğretim ortamlarında faaliyet gösteren birtakım firmalar ve servis ve sunum sağlayıcı şirketler, faaliyet alanlarını her geçen gün geliştirmektedirler. Ancak, bu modellerin öğretim birimlerince destekli ve sağlam bir eğitim yapısını içermesi gerekmektedir.⁴

Avrupa Birliği, resmi politikası haline gelen 'E-Learning' kavramını, birliğin hızlı ve etkili eğitim ihtiyacını karşılayacak, sosyal, kültürel yakınlaşmayı ve bütünleşmeyi sağlayacak, Avrupa'yı bir bilgi toplumuna dönüştürecek anahtar faktör olarak gördüğünü ifade etmektedir.

Ülkemizde ise birden çok kurum ve üniversite de, uzaktan eğitimi destekleyen kapsamlı programları yürütmektedirler. Gazi Üniversitesi, Anadolu Üniversitesi, İTÜ, ODTÜ ve Hacettepe Üniversitesi gibi Üniversitelerde, sistem sağlayıcılar ile bilgisayar destekli sertifika programları ya da sunum içerikleri sağlanmaktadır.

³ODABAŞ, Hüseyin. 'İnternet tabanlı uzaktan eğitim bilgi ve belge yönetimi bölümleri' Türk Kütüphaneciliği (2008). <http://bilgi-belge.humanity.ankara.edu.tr/ogrelifiles/ho/hom5.htm>

⁴ÇAĞILTAY, Kürşat. "Uzaktan eğitim: Başarıya giden yol teknolojiye mi yoksa pedagojiye mi?" (2008). <http://www.teknoturk.org/docking/yazilar/tt000037-yazi.htm>

‘Sertifika programları’nda ise ağırlıklı olarak işletme, bilgisayar programcılığı, sağlık bilimleri, finans ve bilişim gibi bölümlerde öğretim sunulmaktadır. Bu programlar, genelde önlisans ya da yüksek lisans programları şeklinde tercih edilmektedir.

Eğitim kurumları, söz konusu hizmeti vermek için ciddi bir donanım ve yazılım desteğine ihtiyaç duymaktadırlar. Bu ihtiyaç doğrultusunda, teknoloji şirketleri, dünya çapında artan elektronik eğitim pazarına hizmet vermek üzere bu kapsamda her geçen gün yeni uygulamaları geliştirmektedirler.

Türkiye’de benzer bir örnek ilk pilot uygulama olarak Sakarya Üniversitesi’nde denenmiştir. Bu hizmet, ilk uygulama alanı olarak ÖSS’ye girmiş ve bir bölümü kazanmış öğrenciler ile sınırlandırılmıştır. Bilgisayar sistemleri üzerinde daha teknik eğitim olarak bilgi seviyesini yükseltmek isteyenler için çeşitli firmaların düzenlediği on-line eğitimler de söz konusudur.

‘Uzaktan eğitim’, Türkiye özelinde henüz çok yeni bir kavram olmakla birlikte, yapılanma gereksinimleri ve teknik altyapı çalışmaları uygulamaya başlanmıştır. ‘Özgün tasarım’ arayışları ve dokümantasyon, dosya, protokol ve veri dataları’nın sunumunun hangi formatlarda düzenlenerek aktarımlanması gerektiği doğru biçimde belirlenmelidir.

Bu tür gereksinimler belli bir bilgiye belli bir zaman dilimi içerisinde ve belli aktarım hızıyla erişilmesinin sınanması gerekmektedir. Bu bilgilerin güncellenme zorunluluğunu ve aktarım kapasitesinin ‘veri sunum formatı’na ve aktarım protokolüne uyumu gerekmektedir.

‘Uzaktan öğretimin’ bir bütün olarak sistem çerçevesi içerisine alınması ve bir bütün olarak kapsam analizi yapılması, gereksinimlerin ve sistem altyapısının ölçümlü bildirilişimin optimum seviyede sağlanabilmesi ve koordine edilebilirliği, etkinlik yönünün saptanabilmesi, alanda yapılan çalışmalar göz önünde bulundurulduğunda sistem güncellenmesinin ve aynı biçimde pratikte sunum, arşivlenme ve güncellenmesi de aynı şekilde önem taşımaktadır.

Öğretim biriminin sunularının sistemle koşut olarak genişlemesinin, sistem portal yapısı ve bildirişim kapsamının güncellenebilirliğı bir zorunluluktur. Bu zorunluluk, sistem güvenilirliğinin ve kullanım özellikleri ile sistem erişiminin ön planda tutulmasını da aynı ölçüde gerekli kılmaktadır.

İnternet veri tabanlı uzaktan öğretim formülasyonunun bir diğer ayağı da yazılımlar ve kontrol ve tasnif - araç ve öğeleridir. Bu öğelerin tasnifi ve işlerlik kazanmasında koordinatörlük ana birimlerinin yanı sıra sunum sağlayıcı firma ve dersleri veren eğitimcilerin; aynı zamanda da öğrencilerden alınan geri dönüşlerin etkili olduğunu söylemek mümkündür.

Kullanılan arabirimler, formatlar, sistem sağlayıcısının verişim unsurları, hep bir elden sistem organizasyonunun parçalarını oluşturmakta, öğrencilerin sistem altyapısına erişim ve bildirim imkan ve kabiliyetleri bu yapı doğrultusunda şekillenmektedir.

Veri işleme ve tasnif faaliyetlerinin koordine edilmesi, dar anlamda öğrenciyi motive edici; geniş anlamda ise kapsayıcı bir yapıyı teşkil etmekte, eğitimcinin ve eğitim alan kişinin tutum, yetkinlik ve yeterlilikleri bir bütün ve kapsam dahilinde yenilenerek şekillenmektedir.

Bu bağlamda, Türkiye’de iletişim ve uzaktan eğitim uygulamalarının güncel eğitim sorunlarına getireceğı yenilikler ve uzaktan eğitimin, teknoloji ve internet kullanılarak uygulama sahasının genişletilmesi anlamında;

Türkiye’deki üniversitelerdeki uygulamalar, altyapı ve veri tabanı uygulamaları nelerdir? Bu uygulamalar, radyo ve TV programlarıyla gerçekleştirilen açıköğretim programları kapsamı dışında uygulamada ne tür avantajları içermektedir?

Bilişim yoluyla uzaktan öğretime getirilecek yeni uygulamalar içinde örgün eğitime dair ne tür bir farklılık göstermektedir? Yaygın öğretim faaliyeti içermi ile karşılaştırıldığında ne tür avantaj ya da dezavantajlar getirmektedir?

Gazi Üniversitesi bünyesinde oluşturulan Bilişim Enstitüsü'nün bu alanda başlattığı ve geliştirmeye çalıştığı uygulama alanları nelerdir? Bu alanlar güncel eğitim programları dahilinde hangi ölçüde ve ne şekilde uygulama sahası oluşturabilmektedir?

WTE (Web tabanlı eğitim) çalışmalarında, zamanın ve potansiyelin doğru kullanımı ve biçimlendirilmesi, hazırlanan eğitim programları, ders notları, standardizasyon ve tüm materyallerin koordineli sunumu, Gazi Üniversitesi'nin uzaktan öğretim sistem faaliyeti ve modeli içerisinde ne şekilde yer teşkil etmektedir?

WTE programlarında, öğretim elemanları ve öğrencilerin 'interaktif' iletişim potansiyelini tam olarak verimli kullanıp kullanmadıkları, uzaktan eğitim programlarındaki öğrencilerin 'forumlar'dan ve 'tartışma birimlerinden sağladığı fayda, yeterlilikleri', öğretim elemanlarına erişimleri, denetim faaliyetleri, öğrencilerin 'uzaktan öğretim' programı içerisinde konumlanmaları, e-learning uygulamasına yatkınlıklarını etkilemekte midir?

Bu tür programların ve çalışmaların yaygın ve kontrollü erişilebilirliği anlamında sistem düzenlemesinin gerektirdiği kapsam, içerim ve güvenlik ne şekilde oluşmaktadır? sorularına yanıt aranmakta ve 'Uzaktan öğretim yapısı ve sistem faaliyeti içerisindeki öğrenciler sisteme yatkındır' önermesi sınanmaktadır.

Yatkınlık düzeyi irdelenirken, konuya olan ilgi, bilgisayar kullanım düzeyi, uygulamalardan yararlanma ve bilgilenme düzeyi, araç ve gereçlerden ve donanım-eğitim birimlerinden yararlanma potansiyeli ile uzaktan öğretime olan yaklaşım ve bakış açıları bir arada konumlandırılarak değerlendirilmektedir.

Bu değerlendirmeler, yatkınlık düzeyinin uzaktan öğretimin algılanma ve olumlanma seviyesine ilişkin betimsel verileri ortaya çıkarmakta, izlence ve altyapı düzeyi ve konumlanması ile bir arada betimleme-konumlama düzleminde sorgulanmaktadır.

1.1. TANIMLAR

Uzaktan Eğitim: Örgün öğretim faaliyetinin dışında, mekandan bağımsız, Kitle İletişim Araçları için hazırlanan paket programlarla sunumlanan, zamanla güncellenen –öğretim- alan faaliyeti.

İnternet (Web) Tabanlı Uzaktan Eğitim (wte/wtue): İnternet veri tabanı (www-world wide web) alanından/ağından veri bildirişimi sağlanarak mekandan bağımsız sistem içerikli olarak sunumlanan öğrenim-eğitim faaliyeti.

Etkileşimli (öğretici-bilgi aktarıcı) ortam: Testler, formlar, veritabanları Bu tür uygulamalar oldukça detaylı ve planlı bir tasarım gerektirmektedir. Bu tür uygulamaların bir avantajı ise formların veya testlerin omurgasının bir defa hazırlanması ile değişik zamanlarda, değişik ortamlara adapte edilmesidir. Böylece, değişik yerlerde kullanılacak olan bu tür uygulamalar, sunulan eğitime çeşitlilik katmaktadır. Bu tür uygulamalar ise eşzamansız uzaktan eğitimin avantajlarını öğrencilere sunarak, öğrenciler günün istedikleri vaktinde, dünyanın herhangi bir yerinden istenildiği zaman ve anında her yerden bu ortama ulaşabilmektedirler. Eğitimciler, bu uygulamalar sayesinde, öğrencinin ihtiyaçlarını ve performanslarını tespit edip, bu ihtiyaç ve performansları temel alarak etkileşimli öğrenci profilleri geliştirebilirler. Bunun bir örneği olarak, öğrenci derslere değişik zamanlarda katıldığı zaman, onlara kaldığı yerden devam edebilme; sunulan testlerde eksik olan alanlara doğrudan erişim fırsatı sunabilme, gibi aktiviteler düşünülebilir.

Sanal Dershane: ‘List-serv’, ‘tartışma odaları’, ‘mesaj panoları’: List-serv’ler, elektronik metin ortamında sanal dersane uygulamalarından birisidir. Bu ortamda, elektronik posta uygulamaları ve ses, grafik, 3 boyutlu uygulamalar ve form-tabanlı ve içerikli birtakım veri tabanlı anket uygulamaları düşünülebilir. Süreç: Elektronik posta, öğretmen-öğrenci veya öğrenci-öğrenci arasında bir sürekli bir iletişim kanalı oluşturulmasını ve açık tutulmasını olanaklı kılar.

İçerik/Tartışma: Www ortamında formal sınıf içeriği sunulur. Söz konusu haftada veya konuda öğretim elemanının sunduğu bilgi ve ilişkili bilgiler tartışma içeriğini oluşturur. List-serv’ler öğrencilere bu konuları tartışma, okunulan konulara karşılık verebilme, açıklanmasını istedikleri konularda daha fazla bilgi isteyebilecekleri bir ortam olanağı sunar.

Öğrenci ödevleri: Sınıf list-serv'ü aynı zamanda öğrencilere verilen ödevlerin sınıf öğretmeni ve diğer sınıf öğrencileri tarafından okunmasına olanak verir.

Tartışma (sohbet) Odaları: Bunlar ise daha formal yapıda olan list-serv'lere nazaran daha az formal yapıya sahiptir. Tartışma odalarında, belirlenen konular çerçevesinde, eşzamanlı ses, sesli görüntü veya metin tabanlı olarak eşzamanlı veya eşzamansız olarak düzenlenebilir. Bu alanlarda öğrenciler ders öğretmeni ve ders arkadaşları ile belirlenen konular üzerinde sohbet ortamı bulabilmektedirler.

Sesli Konferans Sistemi (Audio Conference): Birden fazla yerleşim birimindeki insanlar arasındaki bağlantıyı sağlamak için genel telefon sisteminden yararlanılan bildirişim yöntemi.

Sesli konferans sisteminin Uygulama Avantajları:

- Kurulumu, çalıştırılması ve bakımının sağlanması diğerlerine göre daha ucuzdur,
- Telefon teknolojisini kullandığı için bütün öğrencilere ulaşabilir,
- Öğrenci ve öğretmen ortama aşinadır. Bu yüzden, kullanımı diğerlerine göre daha kolaydır,
- Öğrenci ve öğretmenin doğrudan katılımını sağlayan etkileşimli bir ortamdır,
- Yazılı materyal, video ve bilgisayar ile kullanıldığında daha etkili olabilir.

Sesli konferans sisteminin Dezavantajları:

- Öğretilecek olan bilgilerin görsel yanı önem kazanıyorsa sınırlamalarla karşılaşılır,
- Kullanıcı, başlangıçta eğitim aracını tanıyana kadar bir takım sınırlamalarla karşılaşabilir.
- Sesli (audio) konferans hazırlanırken göz önünde bulundurulması gereken unsurlardan bazıları şunlardır:
- Etkileşime ve geri bildirim fırsat verebilmek için konu 10-15 dakikalık bloklar halinde sunulmalıdır,
- Öğrencinin katılımı ve etkileşimine göre dersin yapısı değiştirilmelidir,
- İşitsel ders içeriği görsel (resim,slayt) efektlerle zenginleştirilmelidir. Daha sonra bu bilgiler elektronik posta ve benzeri elektronik ortamlarla kullanıcılara dağıtılabilir.⁵

⁵<http://egitek.meb.gov.tr>

SCORM: Halen SCORM 2004 V.3 sürümü bulunan bir 'içerik yönetim sistemi ve standartıdır. SCORM standartları, 'içeriğin' 'öğrenilebilir' özellikleri ile değil; yayımlanması ile ilintili bir standart yapısıdır.

SCORM Standartları, e-öğrenme içeriklerinin 'birlikte çalışılabilirlik, yeniden kullanılabilirlik, yönetilebilirlik, ulaşılabilirlik (erişim), yeniden kullanılabilirlik, yönetilebilirlik, ulaşılabilirlik, devamlılık, ölçeklenebilirlik, sıralama ve dolaşım özellikleri üzerine getirilen standartlar bütünüdür.

SCORM 'Shearable Content Reference Model' Paylaşılabilir İçerik Nesne Referans Modeli tanımlamasının kısaltılmasıdır. Aynı zamanda, içeriklerin çalışma yapısını düzenler ve bir iskelet yapı oluşturur.

Bir SCORM nesnesi şu içeriğe sahip olmalıdır:

Kalıcılık (durability): İçerik, maliyetini kapsayabilmesi anlamında kalıcılık kazanmalıdır.

Taşınabilirlik (portability): İçerik, bir sistemden bir diğer sisteme taşınabilir olmalıdır.

Tekrar kullanılabilirlik (reusability): İçerik yapısı tekrarlı kullanıma sahip olmalıdır. Modüler veya farklı biçimlerde düzenlenebilmelidir.

Çok yüzlülük (interoperability): İçerik, bir sistemden başka bir sisteme taşındığında da çalışabilir nitelikte olmalıdır.

Erişilebilirlik (accessibility): İçerik, içerik kütüphanesinden erişilebilir olmalıdır. Bu ise, belirli medya-dataların içerik paketine eklemlenmesini zorunlu kılmaktadır. 'Web veri tabanlı uzaktan eğitimde güncellenen norm ve standartlar bütünü' olarak da tanımlanabilen SCORM öğrenme nesneleri ve öğrenme standartları, erişilebilirlik ve kapasite analizini, portal oluşturulmasında ve sunumunda 'e-learning' çerçevesinde gerekli ölçütleri ve formatları belirleyen 'başat' unsurdur. Tasarım, tasnif ve dokümantasyon ve sunu birimlerinin bir sistem faaliyeti çerçevesi içerisinde sunulması bir norm bütünü olarak ele alınmaktadır.⁶

⁶http://tr.wikipedia.org/wiki/SCORM_standartlar%C4%B1

1.2. AMAÇ

Bu çalışmada temel amaç, uzaktan 'eğitim uygulamalarının 'wte' özelinde, Gazi Üniversitesi'ne bağlı Atatürk Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin w.t.u.e. uygulamalarına yatkınlık düzeyinin değerlendirilmesi ve incelenmesidir. Bunun için öncelikle sistem altyapısının ve uzaktan eğitim faaliyetinin neyi kapsadığı doğru bir biçimde belirlenmelidir.

1.3. ÖNEM

Protokoller ve sistem içeriği kapsamları 'nesnel' bir biçimde sunularak oluşturulacak 'literatür çerçevesi' genel anlamda etkileşimli eğitim sisteminin avantajlarını ön planda tutarak sistem yapısının insan yapısıyla olan birlikteliği ve bağdaşımı bağlamında, öğretici ve öğrencinin eş zamanlı ya da asenkron biçimde bir araya gelelerək grup etkileşiminin oluşturulmasını ve eğitimin bireyden bağımsız olmayan bir içerikle sunulması amaçlanmaktadır.

Öğrenme, fikir paylaşımı, etkili zaman paylaşımı, bağdaşımlılık, tam zamanlı öğrenme ve erişim, sistem paylaşımı, bilgi ve veri paylaşımı, dokümantasyon, katılımcı organizasyon faaliyetleri, bildirim ve bildirışim (geri bildirim), eşzamanlılık (senkronizasyon) gibi unsurları bünyesinde bulunduran bu faaliyet, aynı zamanda ölçme ve değerlendirme açısından da gerekli unsurları taşımak zorundadır.

Bu unsurların ne şekilde konumlandırılacağı, üniversitelerin gerekli birimlerince Enformatik Milli Komitesi'nin kararları doğrultusunda belirlenerek düzenlenmektedir. Bu bağlamda, uzaktan eğitim görmekte olan öğrencilere dair öznel kapsamdaki çalışmaların öğretim elemanlarına dair yapılan çalışmalardan sayıca az olması çalışmanın önemini artırmaktadır.

Bu bağlamda, 'optimum' verimlilik sağlayan sistem ve faaliyet normlarının ve disiplinlerinin saptanmasının yanı sıra öğrencilerin sistemden yaralanabilme ve sağlıklı bir geri-bildirim faaliyetini sürdürme yeterlilikleri de mümkün olduğunca geniş bir kapsamda incelenmelidir.

İletişimde 'bildirişim' ve 'geri bildirim' sistemlerinin yapısal ağırlık kazanması ve iletişim teorilerinin de bildirişim kapsamına dahil edilmesi söz konusudur. Teknolojik olanakların birlikte kullanımı, tv-video sistemleri ile -hi end- gibi bütünleşik teknolojik bütünleştirici ve kapsayıcı unsurların, internet üzerinden veri aktarım sahasının genişletilmesi için gerek sektörel iletişim alanına gerekse de teorik olarak sistem yapılandırma şemalarının içerimindeki iletişime dayalı aktarım unsurları, yetkililerin faaliyet ve sistemle ilgili yapılandırma faaliyetlerine de ışık tutacak, sistemin avantaj ve dezavantajları ortaya konulmuş olacaktır. Bu bağlamda, çalışmanın bilişim-iletişim alanına uzaktan eğitimde iletişim-bildirişim unsurlarının doğru konumlandırılması, ve iletişim unsurlarının içeriminin kapsamının belirlenmesi açısından da katkısı olacaktır.

1.4. SAYILTILAR

Çalışmada, tüm öğrencilerin bilgi işlem sistemine girebildikleri ve en azından sistem-koordinasyon birimleri ve faaliyetlerine (potansiyel anlamda) katılım-erişim imkanına sahip oldukları öngörülmektedir. Bilgi teknolojileri'nin ulaştığı sistem ve portal yazılımlarının ve web tabanlı uygulamaların aktarım ve bildirişim faaliyetlerine katkısı kullanım sahası ve içerik yapısına göre değer taşımaktadır.

Portal ve sistem aktarım mekanizması, wte'nin uygulama sahası içinde yer alan ve verilerin işlendiği, aktarıldığı, uzaktan öğretim öğrencilerinin bilgi-işlem sahası olarak tanımlanmaktadır. Portal ve sistem faaliyeti, sunumu bir koordinasyon biriminin denetimi altında veri ve dokümantasyon uygulamalarının değişik formatlarda aktarımını sağlar. Portal ve sistem altyapısı pdf, txt ve jpeg formatlarını bünyesinde bulundurmaktadır. Gazi Üniversitesi Bilişim Enstitüsü'nün 'portal ve sistem faaliyetleri'ne erişimin ve denetiminin tek elden yürütülmesi nedeniyle faaliyet birimlerinin faaliyetleri ve sistem sağlayıcısının verileri dönemsel olarak güncellenmektedir. Gazi Ü. Bilişim Enstitüsü'nün web portalı, dokümantasyon ve eşzamanlı veri/protokol sistem aktarımına olanaklıdır. Bilişim Enstitüsü portalı, gerek güncellenme; gerekse de sistem veri bildirişimi yönünden denetlenmektedir. Sistem ve koordinasyon birimi, sistem programlaması yönünden faaliyetlere yer vermektedir. Bilişim enstitüsüne bağlı tüm öğrencilerin ve öğretim elemanlarının veri tabanı üzerinden erişim sağlayabildikleri, aynı zamanda bildirişim ve aktarım faaliyeti tek elden ve tek bir planlama birimi dahilinde koordine edilmektedir.

1.5. SINIRLILIKLAR

Çalışmanın uygulama alanı, Gazi Üniversitesi'ne bağlı Bilişim Enstitüsü'nün sistem altyapı koordinasyonunu sağladığı Atatürk Meslek Yüksekokulu öğrencileri ile sınırlı tutulmaktadır.

1.6. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Uzaktan eğitim sistemi içerisinde yer alan öğrencilerin varolan teknolojiden yararlanabilmeleri için öncelikle o teknolojiyle ilgili optimum düzeyde bir bilgisayar okur-yazarlığına ve yatkınlığına sahip olmaları gerekmektedir.

Bilişim teknolojilerinden yararlanma konusunda gerekli yeterlilikler optimum seviyede belirlenmelidir. Dijital ortamda hızlı, güvenilir ve kesintisiz bir ortamda idari yazışmalar, e-işlemler vb. konularda bilgi alışverişi yapabilmeleri de sistemin yeterliliğine bağlıdır. E-eğitim yönetişimin daha kapsamlı ve tümüyle bilişim sistemleri üzerinden hızlı, akıcı ve güvenli bir biçimde yürütülmesine olanak verecek bir bilişim yatkınlığı geliştirmek son derece gerekli görülmektedir.

Bilgi teknolojileri'nin ulaştığı sistem ve portal yazılımlarının ve web tabanlı uygulamaların aktarım ve bildirişim faaliyetlerine katkısı kullanım sahası ve sistem içerik yapısına göre değer taşımaktadır.

Sistem çerçevesi dahilinde, derslerin uzaktan eğitim yöntemleri ve standartlarına uygun bir veri-protokol aktarımıyla verilmesi kuramsal analiz çerçevesinde ortaya çıkartılarak sistem yapısında bulunması gerekli konular ve faaliyet içeriği saptanmıştır.

Uzaktan eğitimin aktarım, tasnif, erişilebilirlik, yararlanılabilirlik ve genel anlamıyla öğrenim gören öğrencilerin 'yönelim' durumu açısından ele alınarak, genel bir sistem bütünü içerisinde ortaya konarken, eşzamanlı olarak da sistemin fonksiyonel işleyiş yapısı ve bildirişim sıhası da ele alınmaktadır.

1.7. YÖNTEM

Araştırma, 'betimlemeci' nitelikte ve kapsamdadır. "Uzaktan eğitim" uygulaması, tarama modeli ile incelenektedir. 'Literatür taraması' yapılarak WTE'nin yeri ve konumlanması, WTE sisteminde bulunması gereken optimum kapsam içeriği ile, sertifika programına sahip üniversitelerin uygulama sahası ele alınmaktadır.

Araştırmada on-line anket-bildirim yöntemi araştırmanın uygulanış şekli olarak seçilmiştir. Bu yöntem, mümkün olduğunca homojen bir gruba bire-bir ulaşılarak soruların iletildiği ve yönlendirme olmaksızın sadece fikirlerinin istendiği ve -yatkınlık ve bildirişim faaliyeti ölçümü-⁷ şeklinde açıldığı bir araştırma faaliyeti olarak gerçekleştirilmektedir.

Taranan verilerin çözümlemesi yapılmakta, ayrıca on-line anket yöntemiyle Gazi Üniversitesi özelinde, WTE faaliyetlerine yatkınlık, bilgisayar işletmenliğine olan yeterlilik ve bilgisayar kullanma alışkanlıkları bağlamında Gazi Üniversitesi Bilgi-işlem merkezli diskriptif bir anket uygulanmaktadır. ('self-reported questionnaire survey')⁸ Bu ankette sorulacak sorular, iki bölüm ve üç ana kategoride sınıflandırılmakta, veriler Excel ve SPSS programıyla işlenerek ölçümlenmektedir.

Araştırma evrenine ulaşabilmek için internet paylaşım ve veri ağının kullanımı ve öğrencilerin genel tartışma formuna ulaşım ve anket çalışmasının yapılabilmesi için Bilişim Enstitüsü Koordinatörlüğü'nden izin alınarak toplam iki bölümden oluşan 3 ayrı anket uygulanmıştır. Ölçeklendirme, iki ankette likert ölçeğine göre (4'lü ve 5'li) oluşturulmuştur. Oluşturulan ölçekle, 'SCORM Standartları' ve 'öğrenme nesneleri' içerik gereksinimleri göz önünde bulundurularak faktör analizleri çerçevesinde 'diskriptif' (tanımlı) olarak faktör ve korelasyon analizleri frekans tabloları ve grafiklerle⁹ yorumlanarak öğrencilerin 'yatkınlık' düzeyi de ayrıca saptanmaktadır.

⁷Mueclerd J.Daniel. **Measuring Social Attitudes**; Indiana University Publishment 1986. ss.62-66

⁸Henerson M. E. Morris. **How to Measure Attitude?**; LL.Fitzgibbonct, Int.ProfessionalPublishers1987.ss.20-24

⁹A.DAY, Robert. **Bilimsel Makale Nasıl Yazılır? How to Write and Publish A Scientific Paper?**; TÜBİTAK YAYINLARI /Bilgi dizisi-6 1979, 1983,1988, 1994. ss.73-77

Verilerin analizi SPSS programı ile; tablo ve grafikler ise Microsoft Excel programı kullanılarak çözümlenmiş, dokümantasyonu yapılarak ‘istatistiki araştırma ve raporlama tekniği’ne göre değerlendirilmiştir. Elde edilen veriler, tarama ve içerik çözümlemesi sonucunda ulaşılabacak SCORM standartlarındaki ‘optimum bildirişim, etkileşim ve verimlilik’ unsurlarının neleri gerektirdiği yönünde ortaya konan bulgularla ‘yeterlilik’ seviyesi ön planda tutularak -karşılaştırmalı- bir örneklem çerçevesi içinde tablolarla sunulmaktadır.

1.8. EVREN ve ÖRNEKLEM

Çalışmanın evrenini Gazi Üniversitesi’ne bağlı Atatürk Meslek Yüksekokulu’na bağlı ‘İşletme’ ve ‘Bilgisayar Teknolojileri ve Programlama’ Önlisans Programı öğrencileri oluşturmaktadır.

Araştırmada e-posta yoluyla tüm evrene ulaşılmaya çalışılmıştır. Araştırmanın evreni Atatürk Meslek Yüksekokulu ‘İşletme’ ve ‘Bilgisayar Teknolojileri ve Programlama’ Önlisans Programı’nda fiilen öğrenim gören toplam 819 öğrenciden oluşmaktadır.

Sistem analizi ve içerik çözümlemeleri, veri çözümlemeleri kapsamında değerlendirilmiş ve analize uygun olanlar –sistem kapsamı dahilinde- seçilerek belli bir veri analizi ve sistem yapısı dahilinde -kategorik uyum içerimli-¹⁰ olarak belirlenmiştir. (yetkinlik, yaklaşım - yönelim). Araştırmada öğrencilerin e-posta adreslerine bu çalışma için özel olarak oluşturulan bir web portalına aktarım sağlamaları önerilerek sitede mevcut olan anket sorularını cevaplamaları istenmiştir.

Örneklem büyüklüğü, geçerli sayılan bildirimlerin toplamı olarak değerlendirilecek, örnekleme yöntemi ise seçkisiz (random) örnekleme şeklinde uygulanmaktadır. Oluşturulan yeni maddelerle hazırlanan anketlerin güvenilirlik ve geçerlilik analizi (-face validity-)¹¹ de ayrıca uygulanmıştır.

¹⁰BİLGİN, Nuri. *Sosyal Bilimlerde İçerik Analizi* ‘Teknikler ve Örnek Çalışmalar’;2.baskı,Kasım2006 ss.11-17

¹¹OPENHEIM A.N. *Questionnaire Design, Interviewing, Attemp*; Pimter Publishers, London 1992, part-8 ss.161-162

BÖLÜM II

UZAKTAN EĞİTİM KAVRAMI

Uzaktan eğitim, eğitimcilerin ders materyallerini ve gereçlerini bir paket olarak sunuma hazırladıkları, zaman içerisinde gelişime açık, ‘kanal’ olarak radyodan, televizyondan, telefon ya da bilgisayardan yararlanılan ‘eğitim ve bildirişim metodu’ olarak tanımlanmaktadır. Uzaktan eğitim sistem içeriği faaliyeti, bu eğitimden yararlananların, yani öğrencilerin herhangi yaş, zaman, yer kısıtlaması söz konusu olmaksızın öğretim faaliyetinden yararlanmalarını sağlayan ve bunu tekrarlı öğrenme ile pekiştiren bir sistemdir. ‘E- learning’ ise uzaktan eğitim sistematiği içerisinde konumlanan; ‘eğitim veren’ ve ‘eğitim gören’in birbirinden uzakta olsalar da internet ağları veya sistem ağları ve çoklu ortam teknolojisi kullanarak bir araya getirildiği, video, resim, ses, grafik dizaynı ile desteklendiği bir eğitim sistematiği olarak tanımlanmaktadır. Özellikle, verilere ve öğretim araçlarına öğrencilerin herhangi bir yerden mesafe gözetmeksizin ulaşılabilmesi; bunun içinse internet ağlarının, sistem sağlayıcıların kullanılması, fiziki ortamdan bağımsız bir eğitim düzeneğini oluşturmaktadır.¹²

Maliyet, konumlanma, teknik altyapı, verimlilik, kolay erişilebilirlik gibi bir takım avantajlar sistemin teknik yönü ile bir arada ve öğretenle öğrenenin vasıflarına ve bildirişim sistemine göre yapısal içerim ve okuma, izleme, algılama yeterlilikleri ile birlikte ortaya çıkmaktadır. Bu özellikler, planlama, gözetim, çalışma hedeflerinin belirlenmesi, koordinasyon ara-birimlerinin gereği biçimde konumlanması, bildirişim etkinliğinin işlerliğinin gerçekleşmesi anlamında önem taşımaktadır. Böylelikle, eğitim sistem çerçevesi içerisinde çok çeşitli düzenlemelerle, bildirişim ve sunu faaliyetleriyle hem materyaller çoğaltılarak (çoklu ortam materyalleri), hem de sistem kapasitesi optimum düzeyde açıklanarak bildirim ve buna bağlı olarak eğitim kapasitesinde artış sağlanabilir.¹³ Aynı zamanda birçok tekniğin konumlanması ve değişik eğitim sistem materyalleriyle desteklenmesi sonucu ortaya konan değişik sistem ve metodolojileri, uzaktan eğitimin gelişim sürecinde önemli roller oynamaktadır.

¹²GÖKDAĞ, Dursun. **Uzaktan Eğitimde Basılı Materyaller ‘Açıköğretim Fakültesi Örneği’**; Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi, Eskişehir 1986. ss.11-13

¹³ÖZDİL, İlhan. **Uzaktan Öğretimin Evrensel Çerçevesi ve Türk Eğitim Sistemi’nde Uzaktan Öğretimin Yeri**; Anadolu Üniversitesi, Açıköğretim Fakültesi, Eskişehir, 1986. ss.13-14

2.1. WEB TABANLI ‘E-ERİŞİM’İN GENEL ve SOSYAL ALANDA KULLANIM SAHASI

- Aile içi iletişim, gruplar ve kişilerarası iletişim ve bildirişim,
- e-posta, video konferans, messenger vb. yoluyla iletişim,
- İnternet araçları ile şehir-yurt dışı iletişimi posta, telefon yoluyla erişim,
- Kültürel ilişkiler, etkinlik takibi,
- e-bilet kullanımı, e-etkinlik, e-rezervasyon
- Arkadaş çevresi ile e-posta, video konferans yoluyla sürekli ve ucuz iletişim
- Telefon veya yüz yüze görüşme.

Sağlık alanında kullanım sahası:

- Doktorla iletişim telefon veya yüz yüze iletişim,
- Hastalık takibi ve bilgilenme,
- Randevu/tetkik sonuçlarının edinilmesi.

Ekonomi alanında kullanım sahası:

- Bankacılık işlemleri, finansal işlemler
- Fatura ödemeleri, alışveriş.

Eğitim alanında kullanım sahası:

- Bireysel gelişime yönelik e-eğitim,
- Okul ilişkileri Kayıt, ders takip, not / ödev / sınav tarihlerini takip etme,
- Telefon ile ve yüzyüze görüşme,
- Yurtdışı eğitim olanakları, -e-başvuru.

E-Öğrenci:

- Öğrenci, ailesi ve arkadaşları ile iletişimini e-posta, video konferans uygulaması ile oluşturabilir.
- .-Çevrimiçi eğitim ile hem ilgi duyduğu alanlarda e-eğitim alır hem de akademik hayatında derslerini, ödevlerini İnternet ortamından izler.
- İnternet üzerinden hızlı bir şekilde yapar, gitmek istediği üniversitelerdeki öğretim elemanlarıyla elektronik ortamda bağlantı kurar ve başvuru sürecini kısa zamanda ve istediği şekilde sonuçlandırır.
- .-Çevrimiçi kütüphanelerden, ara birimlerden yararlanarak, çalışmalarını için evinden ayrılmadan istediği kitap ve makalelere ulaşabilir.
- Kültürel faaliyetleri internet üzerinden takip edilebilir.¹⁴

¹⁴ ‘E-Türkiye Bilişim Şurası Eğitim Faaliyet Raporu bölüm-1 (2004) ODTÜ - HALICI Yazılımevi’

2.2. 'WTUE' (Web Tabanlı Uzaktan Eğitim)

Web tabanlı uzaktan eğitim, HTML, Asp, PhP gibi sayfa yapılarını içeren, özellikle analog bir sistem sağlayıcı yapı üzerinden ses, video, animasyon ve grafik sunular gibi donanımlar ile aktarımlanan; video-konferans sistemine uyumlu bir bildirişim alanı olarak tanımlanmaktadır.

HTML ders notları ve geri bildirimli sunuları içeren temeli 60'lı yıllarda Amerika Birleşik Devletleri'nde ortaya çıkmış olan bir aktarım-bildirişim sistem faaliyeti olarak yaygınlaşmış ve zaman içerisinde içerik-sunu kapasitesi hızla genişleyerek eğitim alanında özellikle 90'lı yıllardan itibaren ivme kazanmıştır.

'Uzaktan öğretim' sistem çerçevesi içerisinde bilişim teknolojileri'nin ve uygulamalarının kullanımının ortaya çıkışından itibaren gelişen web tabanlı uzaktan eğitim uygulamalarının çıkış noktası, 1950-60'larda ortaya çıkan 'tek elden erişimli uygulamalar' olarak ortaya çıkmaktadır. Bu çalışma türü, eğitim alanının plan ya da öğrenme çerçevesi içerisinde öğreten ve öğrenen arasında sistem sayfası tanzim edilerek, uygulama içeriğinin kontrolünü amaçlamaktaydı. Tek erişimli ve tek aktarımlı sistem erişimi olarak sınırlanmaktaydı.

E-öğrenimin temelleri, uzaktan öğrenme ve bilgisayar destekli öğrenime dayanmaktadır. ABD'de NTU (National Technological University) 1984 yılında sekiz üniversite işbirliği ile yüksek lisans programı açarak öğrenime başlamıştır. 1985 yılında haberleşme uydusunu kullanmaya başlamış ve 1992 yılında dijital yayına geçerek iş birliğine giren üniversite sayısını 52'ye çıkartarak çağdaş sistemler üzerinden eğitim programını devam etmektedir. Sistem erişiminin genişlemesi, sistem faaliyet sunumunun evrilmesi ile birlikte çoklu ortam aktarımı söz konusu olmaya başlamıştır. Özellikle, geri bildirişimlilik, çoklu erişim ve grafik sunular, sistemin altyapısının geliştirilmesine etken olan faktörler olarak ön plana çıkmaktadırlar.¹⁵

¹⁵ AKİF, Mehmet Çakırer. 'Bilgi Toplumunda e-öğrenim' Dumlupınar Üniversitesi (-pdf. sunu-) (2008) <http://w3.gazi.edu.tr/web/ozgen/dersnotlari/ana9.htm>

Ders forumları, tartışma içerikli forumların bu görsel etkileşim alanı içerisinde konumlandırılmasıyla, ders notlarının yeniden yazımlanma ve bir paket öğrenme programı çerçevesinde aktarımlanma zorunluluğu ortaya çıkmıştır. Verilerin işlenmesi, depolanması, geri bildirimli forumlar ve ders materyallerine erişim imkanı mümkün olduğunca geniş seviyede erişim imkanına 90'lı ve 2000'li yıllarla teknik olanakların ve ADSL internet erişim imkanlarının ortaya çıkmasıyla koşut bir gelişimi takip etmiştir. 'WTE' sisteminin yalnızca bir 'dökümantasyon' ya da 'bildirişim' sistemi olarak algılanmaması bir gerekliliktir. Bu uygulamanın işlerlik kazandığının algılanması için hem öğretim elemanlarının; hem de uzaktan öğrenim sisteminden bu yolla yararlanan öğrencilerin koordineli ve disiplinli, aynı zamanda da 'etkileşimli' bir faaliyet içerisinde bulunmaları önem taşımaktadır.

Ülkemizde, çeşitli üniversitelerin çeşitli birimlerinde ve bilişim enstitülerinde eğitimsel bilişim ve aktarım süreçlerinde gerek veri tabanına dayalı gerekse de dökümantasyon faaliyeti içerikli kapsamda yer alan internet veri tabanlı bildirişim ve sistem faaliyetleri yer almaktadır. Özellikle, veri ve ileti tabanlı bildirişim yolu ile oluşturulan bu sistem faaliyetlerinin temelini oluşturan 'uzaktan eğitim' faaliyetleri, eş zamanlı bildirişim ve dokümanter bildirişimi olarak iki temel kapsamda oluşturulmaktadır. Bu tür bildirişim formları sadece öğretici değil, aynı zamanda da öğrencilerin için de bir sistem bütünü'nün formüle edilmesi ve bilgiye kapsamlı bir biçimde uzaktan erişim imkanlarını da kapsar. Özellikle, birden fazla tekniğin, medyanın ders içeriğinin aktarımında yer alması ile birlikte sadece kurumsallık yönünden değil; aynı zamanda, öğrenme faaliyetinin çok yönlü ve geri iletimli – bildirimli- bir biçimde oluşturulmasını ya da sorgulamalı bir faaliyet bütünü'nü oluşturmasını gerektirmektedir. Çalışma kapsamı dahilinde genel anlamıyla internet veri tabanlı uzaktan eğitimin ne tür yapılardan ve sistem organizasyonundan meydana geldiği araştırılarak, gerek ülkemizde, gerekse de dünya ölçeğinde geliştirilmiş uygulama kapsamının ne olduğuna ilişkin veri ve aktarım bildirişimi sistemleri ile gereksinimler, altyapı sistemleri ve gelişimsel özellikler üzerinde durularak, bildirişim alt ve üstyapısı ile yöntemsel planda sistemlenmesi ve sistem yapısının güncellenmesine ilişkin veriler ve bildirimler üzerinde durularak kıyaslamalı bir üslup ve biçimde sunulmaktadır.

2.2.1. Türkiye’de W.T.U.E.’in Gelişimi

Türkiye’de ilk olarak ‘uzaktan eğitim uygulaması’ Milli Eğitim Bakanlığı’nın 1951’de “Öğretici Filmler Merkezi” olarak kurduğu Film Radyo Televizyonla Eğitim Başkanlığı (FRTEB) ve daha sonrasında ise Mektupla Eğitim uygulamasına başlanmıştır.

1974 de YAY-KUR gibi bazı uygulamalar ile 1982 yılında Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sisteminin oluşturulması ve 1999 yılında uygulamaya konan “Bilgi ve İletişim Teknolojilerine Dayalı Uzaktan Yükseköğretim” ile uzaktan eğitim gelişen teknoloji ile birlikte değişmektedir.¹⁸

Özellikle, Açık Öğretim sisteminin Türkiye’de uygulama sahası bulmasından sonra ‘uzaktan eğitim sistem altyapısı’ geliştirilerek önce bir dokümantasyon faaliyeti, sonrasında ise, akreditasyon ve sistem bildirişimi ve TV ile yayın formatlarında bir ‘sistem faaliyeti’ olarak kitlesel öğrenimi hedefleyen yaygın öğretim faaliyeti olarak konumlanmıştır. Yaygın öğretim, geniş kitleleri hedef alan, örgün eğitime oranla daha planlı ve programlı, ancak örgün eğitimin desteklediği bir eğitim alanıdır.¹⁹

1980 sonrası Anadolu Üniversitesi bünyesinde oluşturulan Açıköğretim uygulamaları, kısa bir süre içerisinde gelişerek günümüzde 800 bini aşkın uzaktan öğrenim öğrencisine ulaşmış, gerek bölüm sayısı gerekse de öğretim kapsamı anlamında dünyanın en önde gelen uzaktan eğitim programlarının arasında yer almıştır. Bu öğretimin amacı, herkesin yükseköğretim hakkından yararlanabilmesine yöneliktir. Niceliksel anlamda, öğrenci sayısı bağlamında, dünyada yükseköğretimde öğrenim gören öğrenci sayısının yaklaşık %40’ını oluşturmasıyla dünyada Amerika Birleşik Devletleri’nden sonra 2. sırada konumlanmaktadır. 2000’li yıllardan sonra ise wtue uygulamalarına başlanması ile bu sayı daha da artmış; önlisans ve yüksekisans programlarında tamamlayıcı bir unsur olarak kullanım alanı ve kapsamı genişlemiştir.

¹⁸ ‘Türkiye Bilişim Vakfı Uzaktan Eğitim (e-öğrenme) Kılavuzu’ Sürüm-1; Ağustos 2003 / Ankara ss.11-12

¹⁹ Av. ÇİFTÇİ, Ahmet. ‘Türk Eğitim Hukuku’ G.Ü. Eğitim Fakültesi 2.baskı Ankara, 1995 s.-109

2.2.2. Açıköğretim Uygulamalarında Radyo ve TV ile Eğitim Sistematığının ve E-learning Uygulamasının Karşılaştırmalı Özellikleri ve Türkiye’de İnternet Erişimi

Açıköğretimle uzaktan öğretimde sağlanan yarar açısından mesajın kaynağı güvenilir ve genel erişime haizdir, ancak e-learning’de öznel erişim sahası ve doğrudan dersin eğitmenine erişim imkanı sağlanmaktadır. Açıköğretimle eğitim ‘sistem uygulaması’nda yayınlar sürekli tekrarlı ya da dönemlik sürekli yayınlarından oluşmaktadır, ancak, e-learning uygulamasında belli süre içerisinde istenilen zaman aralığında bilgiye erişim geçerlidir. Açıköğretim yayınları ülke çapında tek elden yürütülmekte ve yayın araçları ile ulaştırılmaktadır. Uzaktan eğitimde ‘e-learning’ uygulamasında ise ‘öznel’ sunu ve ‘öznel’ mesaj bildirimi her zaman söz konusudur. Açıköğretim yayınları doğrudan izleyiciye seslenmekte ve ders takibi sistem içeriğinde yer almaktadır. E-learning uygulamasında ise ders takibi sistem sunucusu üzerinden takip edilebilmektedir. Bu nedenle, sistem erişiminin açık bir erişim olanağına sahip olması gerekmektedir. Türkiye’de DİE tarafından yapılan hane halkı araştırmalarında, 2000’den günümüze internet kullanımının özellikle birey kullanımı açısından ve hane halkı kullanımı açısından gelişim gösterdiği görülmektedir. T.C. Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü Araştırması kapsamında; Devlet Planlama Enstitüsü hane halkı araştırması verilerine göre Türkiye’de internet kullanımı (2007 Haziran sonu itibarıyla); -16-74 yaş grubundaki hanehalkı bireylerinin 2005 yılı Nisan-Haziran döneminde bilgisayar ve İnternet kullanım oranları sırasıyla % 29, 46 ve % 26,67’ dir.

-Kentsel yerleşim birimlerinde kullanım oranı: % 23,16 ve % 18,57

-Kırsal yerleşim yerlerinde kullanım oranı: % 8,28 ve % 6,05’ tir.

-En yaygın olarak kullanılan internet bağlantı çeşiti;

% 52,27 ile modem (normal telefon üzerinden bağlantı)

% 19,27 ile DSL (ADSL, SDSL vb.)’dir. (2005 verisi)

2008 yılı Nisan ayı içerisinde gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre ise 16-74 yaş grubundaki hanehalkı bireylerinin bilgisayar ve İnternet kullanım oranları sırasıyla % 38,1 ve % 35,8 olmuştur.²⁰ Üç sene içerisinde kullanım artışı yaklaşık yüzde 10’dur.

²⁰DİE Hane Halkı Dönem Faaliyet raporu (2005/2008) <http://www.tuik.gov.tr/>

2.3. ‘UZAKTAN EĞİTİM FAALİYETİ’ KAPSAMI

2.3.1. ‘Kişiselleştirme’ faaliyeti

Öğrencilerin belli bir sınav sistemine adapte olabilmeleri için kişisel numaralandırma, tasnifleme ve veri kaydı oluşturma aşamalarından geçmesi gerekmektedir. Bu şekilde, gerek sınav kayıtları ve gerekse de sınav ortamı verileri geçerlilik kazanmaktadır. Özellikle, deneme sınavları ve güncellenen bilgilere erişim ve kontrol sağlanabilmektedir.

2.3.2. Koordinasyon

Sistem birimleri arasında koordinasyonun sağlanması, geri bildirişim ve program güncellemeleri için aktarım sağlanmasına ilişkin koordinatörlük tarafından ara birim sağlayıcıların ve sitem altyapısının kontrol edilmesi ve gerekli güncelleme ve veri destinasyonlarının oluşturulması, bunların koordine edilmesi gereklidir.

2.3.3. Tasarım-Tasnif

Web-tasarımlama ve verilerin tasnifi işlemleri ile öğrencilerin haftalık-aylık veri güncellemeleri, arşiv kayıtlarının oluşturulması, girdikleri sınavlar, katıldıkları forumlar, uygulama biçimlerinin ve şifrelendirme girişinin yapılması, ortam sağlayıcısı tarafından belli korunmaların oluşturulması ve bildirimi sağlanmaktadır.

2.3.4. Güncelleme

Aktuer, güncel ya da dönüşümlü veri-data-sunumların oluşturulması ile birlikte açığa çıkan dönüştürme, eklenti ve yenileme faaliyeti, oluşturulan portalın dizini, konumlanması ve eklentileri çerçevesinde sisteme yüklenerek erişime elverişli konumlama ile sunumlanır.

2.3.5. Kullanılan Araç ve Materyaller

Verilerin toplandığı protokoller, işletim altyapısı ile ilgili unsurlar, içerik sağlayıcısının kapasitesine dair aktarım biçimleri, özel olarak oluşturulmuş bildirişim alt-yapısı içeriğindeki sesli, görsel, yazınsal materyaller. Video-grafi, video-görsel materyaller.

2.4. SENKRON UZAKTAN ÖĞRENME (SYNCRONIZED E-LEARNING)

İnternet veritabanlı iletişimde uzaktan eğitimi veren eğitici ile alan eğitilenin eş-zamanlı olarak konumlandıkları sistem türüdür. Bu sistemde, uzaktan öğrenimin amaca yönelik olarak uygulanması için eş-zamanlı olarak koordine edilen sistem araçlarına ve sistem altyapısına ihtiyaç duyulmakla birlikte yapısal olarak uygulama sahası ve düzeyi gelişen bir bildirişim uygulamasıdır. Video-konferans sistemi sistem içeriğinin en önemli uygulama sıhasını oluşturmaktadır. Bu nedenle maliyet ve teknik altyapı gerektiren ve genellikle laboratuvar çalışmalarının görsel sunumu içerikli bir eğitsel aktarım sağlanmaktadır.

2.5. ASENKRON UZAKTAN ÖĞRENME (UNSYNCRONIZED E-LEARNING)

İnternet veritabanlı iletişimde uzaktan eğitimi veren eğitici ile alan eğitilenin eş-zamansız olarak konumlandıkları sistem türüdür. Bu sistemde, uzaktan öğrenimin amaca yönelik olarak uygulanması için eş-zamansız (zamana yaygın) olarak koordine edilen sistem araçlarına ve sistem altyapısına ihtiyaç duyulmakla birlikte yapısal olarak uygulama düzeyi yoğunlukla tercih olunan bir bildirişim uygulamasıdır.

2.6. E-LEARNING UYGULAMASININ GETİRDİĞİ DEZAVANTAJLAR ve SINIRLILIKLAR

-Genel toplam sistem maliyeti ve sistem gereksinmelerinin belli yatırım masraflarını ve koordinasyon bütçesini gerektirmesi.

-Toplam öğrenci sayısı göz önünde bulundurulduğunda sistemli ve metodik uygulama sıhasının ve lisans öğrenimi düzeyinde uygulamalar ya da sertifika programları anlamında sistem altyapısının konumlandırılması.

-Örgün öğrenim sistemi ile kıyaslandığında yeni bir sistem olması, yeterli düzeyde tanıtım olanağından ve bilirlilik olanağından henüz yoksun olması.

-Açık sınav sisteminin bazı sorunları beraberinde getirebileceği yönündeki yorumlar.

-Kampüs içerisinde bulunmayan öğrencilerin aktivitelerden uzakta konumlanmaları.²¹

²¹KAYA, Zeki. **Uzaktan Eğitim** Pagem A Yayıncılık 1. baskı Ankara, Mayıs 2002 ss.194-197

2.7. E-LEARNING UYGULAMASININ SALADIĞI AVANTAJLAR

- Bireyin öğrenme ve etkileşim kapasitesi öğrenme düzeyini etkiler.
- İstediği bilgiye istediği anda erişim imkanına ve bilgiye eş-zamansız ('sonradan') erişim imkanına kavuşur.
- Yer ve mekandan bağımsız olarak bilgiye ve eğitim imkanına kavuşur.
- Daha az zaman ve para harcayarak, optimum faaliyet alanına erişim ve katılım olanağı sağlanır.
- Kampüs yerleşkesinden bağımsız olunacağından ulaşım masrafları azalmış olur.
- Meslek sahibi olan öğrenciler açısından işle birlikte eğitim olanağı sağlanmış olur.
- Web üzerinden sağlanan data sunumları saklanılabilir ve yeniden erişilebilir ve görsel yönden son derece zengin bir eğitim malzemesi detaylı bir biçimde sunulabilir.
- Teoriye pratik anlamında uygulamada görme yönünden çeşitli görsel imkanlar sağlanabilir.
- Öğrencinin her iletimden haberdar olması, tartışma ortamı içerisinde birebir yer alması ile bilgiye ve kişilere direkt ve bağımsız olarak ulaşılabilirliği ön plana çıkarmaktadır.
- Öğrencilerin kapasite ve yeterlilik seviyeleri göz önünde bulundurulmakta ve veriler ve bildirişim faaliyeti niteliklerine uygun olarak sistem kendi kendini tekrar yenilemektedir.
- Öğrenmenin ve aktarımın en hızlı ve en seri biçimde gerçekleştirildiği öğretim sistemidir.
- Gerek ödevlerin tasnifi ve bilgi-veri depolanması açısından öğretim elemanına ya da danışmana kolaylık sağlayan bir sistemdir.
- Sanal eğitimde en etkin görsel öğrenme tekniklerine yöntemlerine ve aktarım biçimlerine elverişlidir.
- Sınavların (-vize sınavları-) on-line bir biçimde yapılabilmesini olanaklı kılar. (Gözlemciye gerek kalmaksızın)
- Özel istem ve soruların dersin öğretim elemanına ulaştırılması ve en ayrıntılı kapsamda geri bildirişim alınabilmesini sağlanabilmesini olanaklı kılar.²²

²²"Distance Education in Higher Education Institutions" NATIONAL CENTER FOR EDUCATION STATISTICS Statistical Analysis Report (October 1997) ss.31-32 <http://nces.ed.gov/pubs98/98062.pdf>

Uzaktan eğitim, internete dayalı, ya da bilgi teknolojilerine dayalı kullanan eğitim sisteminde kişilerin istedikleri alanda çalışabilirlikleri ön planda konumlanmaktadır. Fiilen öğrenim gören kişiler, akşamları ya da kendilerinin uygun göreceği zamanı tamamen kendileri seçimlemek koşuluyla, bu eğitimi görebilirler. Mutlaka bir eğitim-öğretim kurumuna fiziki şartlarda gitmek zorunluluğu ile kısıtlanmış değillerdir. Türkiye'nin ya da dünyanın herhangi bir yerinde işlerini idame ettirebilirler. Uzaktan eğitim ön-koşullarını yerine getirdikleri taktirde istedikleri uzaktan eğitim programına dahil olup istedikleri uzaktan eğitim programına dahil olabilirler. Zamandan ve mekan sınırlamasından bağımsız bir eğitim konumlanması içerisinde yer alan uzaktan eğitim öğrencileri, yarı-bağımsız ve açık yönlü bir eğitim-etkileşim alanına dahil olmaktadır. Yani, bu fiziksel sınırlılıklar tam anlamı ile ortadan kalkmaktadır. Sanal ortamın ve veri-aktarımına dayanan bildirimsel sistem altyapısının etkileşimlilik, geri çevrilebilirlik, arşivlenme, dokümantasyon, çerçevesinde yönetim ve koordinasyonunun sağlanması, belirli planlamalar ve altyapı çalışmalarını gerektirmektedir.²³

Bilişim alanında gerekli fiziki koşulların sağlıklı biçimde oluşturulması ve sistemin doğru yapılandırılması, bir fiziksel ara-birimin şekillendirilmesini ve konumlandırılmasını gerektirmektedir. Bu birimler, ana sistem faaliyet yapısı ve çerçevesinin organize edilmesini, hizmet ve sunum konumlandırmalarının denetimini ve organizasyon faaliyetinin yönetim ve bildirimsel altyapısının yapılandırılmasını sağlarlar. (ara-birim tele-top sistemi)²⁴

Sistem faaliyet birimleri ve koordinasyon uygulamaları ile uzaktan eğitimin bir sistem bütünü içinde ön-lisans, lisans ve yüksek lisans uygulamaları şeklinde üniversitelerde uygulanması sözkonusu olmuştur. Sistemin öncülüğünü ABD, İngiltere ve Kanada gibi ülkeler birim sistem koordinasyonu içerisinde gerçekleştirmişlerdir. Sonrasında, sistem yapısı Avrupa'da ve ülkemizde de yaygınlaşarak gelişimini sürdürmüştür.

²³SEVAND, Hakkı. "E-learning alanındaki gelişmeler," BT-Haber Gazetesi: Uzaktan Eğitim (Ocak-2002).

²⁴TOPER, Öznur. 'Öğrenme Yönetim Sistemlerine ve İnternet Tabanlı Eğitim'e İlişkin bir Durum Çalışması' Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek lisans Tezi, Haziran 2003 / Ankara. ss. 36-37

2.8. DÜNYADA E-LEARNING UYGULAMALARI

E-eğitimin alt-yapısını barındıran sanal kampüs ve üniversiteler, dünyada bulundukları ve konumlanış biçimleriyle eğitim konseptinin geniş bir kısmını oluştururlar. Özellikle ön lisans, lisans ve yüksek lisans programları dahilinde programları barındıran bu üniversiteler, öğrenim programlaması, teknik altyapı, endüstriye yönelik dallar (özellikle, finans sektörü, bankacılık, sigortacılık gibi alanlarda (internet teknolojileri ve bilişim teknolojileri, bilgisayar programlama, fizik, kimya, biyoloji, grafik tasarımı, fotoğrafçılık, basın-yayın, çevre, sanat tarihi vs.) kolay erişilebilir ve adapte edilebilir eğitim faaliyeti sunmaktadırlar. Bilişim teknolojileri, yazılım planlaması ve geliştirilmesi, teknolojik alanda uyguamalı eğitim verilebilmesi için gerekli koşulların oluşturulması ancak koordineli ve kapsamlı çalışmaların yoğunlaşmasına bağlı ve ülkelerdeki endüstrileşme faaliyetleri ile bir arada değerlendirilmelidir. (Bknz. Ek-3)

2.8.1. Amerika

Amerika Birleşik Devletleri'nde bileşik sistem altyapısı, sunulmama, bildirim ve sunum standartlarının belirlenmesinde 'SCORM' sistemi önemli yer teşkil etmektedir. Birimsel faaliyetlerin ve sistem altyapısının koordinasyonu belirli birtakım kurallar çerçevesinde 'normatif' düzeyde sistem altyapısı geniş ölçüde oluşturularak uygulanmaktadır.²⁵

Amerikan sisteminde özel kolejlerin ve ön lisans kurslarının önemi büyüktür. İlk olarak bir ekol haline gelen uzaktan öğretimin gerek özel, gerekse de devlet üniversiteleri tarafından üstlenilmesi, aynı zamanda önde gelen üniversitelerde uygulanması sistemin güçlü ve yaygın bir potansiyele sahip olmasının bir göstergesidir. Bu üniversitelerde sistem uygulama sahası sadece genele göre değil, çeşitli hizmet sahalarında aktif hizmetiçi eğitim aktivitelerini de içermektedir.^{26 27}

²⁵"Distance Education on Campus and Distance Students" School of Library Information Science University of South Caroline. (18.11.2002) <http://nces.ed.gov/pubs98/distance/index.html>

²⁶ "Information and Library Studies" School of Communication, The State University of New Jersey Rutgers. (2002) <http://scils.rutgers.edu/programs/pds/>

²⁷"Professional Development Studies" School of Information Science. University of Pittsburgh. "Telecommunication program" (09.07.2002) <http://scils.rutgers.edu/programs/pds/>

2.8.2. Avrupa

Maliyet ve giderleri en aza indirmek, veri aktarım ve bildirişim planında yapılan teknik analizler ve endüstriyel ve sinayi gelişim kapsamında örgütlenme ve program geliştirme ile ilgili olarak bilişim anlamında yapılan atılımlar, projelendirmeler, e-learning program kapsam çerçevesinin genel kapsam içeriğini oluşturmaktadır.

Özellikle çeşitli sektör ve hizmet birimlerinde kalifiye ara-eleman yetiştirme yönünde nitelikli işgücü oluşturmak ve işgücünde verimlilik artışı sağlanması yönünde çalışmalar sürdürülmektedir.²⁸

Açık öğrenme ve sistem birim kontrolü merkezi bir projelendirme yapısına dayanmaktadır. Bu nedenle, bilgi teknolojilerinden yararlanma, sistem modellemesi gibi çoklu ortam kanalları oluşturması bağlamında 2000 senesinde Lizbon'da bir Avrupa Birliği Konseyi tarafından bir kurul oluşturularak hedefler ve çalışma projesi ortaya konularak, uzaktan öğretim sistem altyapısının donanımsal, eğitsel, iletişim ve bildirişim sistem içerimi, iletişim ağlarının koordine edilmesi ve geliştirilmesi yönünde hedefler belirlenmiştir.²⁹

Donanım hedefi, 2004 yılı itibariyle Avrupa Birliği okullarında çoklu ortam (multimedya) bilgisayar başına ortalama 15 kullanıcının düşmesini sağlamak olmuştur. Bunu gerçekleştirmek özellikle de mesleki eğitimde öğrencilerin mesleki eğitim merkezlerine ulaşımını sağlamak için önem kazanmıştır. Bu hedefler, 2008 yılı itibariyle aşılmıştır.³⁰ E-öğrenme (e-learning) girişi: Bu girişim ile yeni eğitim teknolojilerinin öğretim uygulamalarında kullanılması amaçlanmaktadır.

Ayrıca, e-Öğrenme -e-Learning- girişi, yeni teknolojilerin kullanımı için gerekli olan becerilerin gelişimine odaklanmıştır. Mesleki eğitim alanında, yaşam boyu öğrenmeye yönelik olarak hizmet ve çeşitli sektörlerde çalışan öğrencilere de gereken yetenek ve becerilerin kazandırılmasına yönelik yapısal analiz ihtiyacı bulunduğu belirtilmiştir.³¹ (Bknz. Ek-3)

²⁸ www.eera.ac.uk/publications/elearningen.pdf

²⁹ School of Library Information Science. University of South Carolina. (18.11.2002). "Distance Education on Campus and Distance Students", <http://www.libsci.sc.edu/DE.html>

³⁰ Avrupa Birliği Yolunda Bilgi Toplumu ve e-Türkiye (2001) Deposits.rclis.org/archive/00005633/01/AVRUPA_.pdf

³¹ AGRAWAL, Anil 'Web Based Learning and Teaching Technologies' Opportunities and Challenges University of Baltimore, USA. s.174 (part-3)

Sistem içeriğinin geliştirilmesi hedefi: Amaç, Avrupa vatandaşlarının, eğitim ve kültürel topluluklarının ihtiyaçlarına yönelik Avrupa pazarının hizmet sektörünü geliştirmektir. Mesleki rehberlik hizmetleri alanında herkesin yeni teknolojilerdeki sürekli eğitim fırsatlarına yönelik bilgiye erişimlerini kapsamlı ve geniş ölçüde gerçekleştirmektir.³²

Bilgi edinimine Yönelik İletişim Ağı Merkezlerinin Gelişimi: Lizbon Avrupa Konseyi hedefleri gereğince öğrenme ve eğitim merkezlerini herkesin rahatlıkla erişebileceği bilgi edinim merkezleri haline dönüştürmektir.

Son yıllarda pek çok üniversite ve okul öğretim ve yetiştirme ortamı inşa etmiştir. Bu görsel forum ve kampüsler artan öğrenci ve öğretici iletişimine cevap vermeyi amaçlamakta ve mümkün kılmaktadır.

2.8.3. Asya

Özellikle Hindistan ve Japonya'da yoğunlaşan sistem uygulamaları, Kazakistan ve diğer ülkelerde de yayılmaya başlamakta, birçok ülkede sistem altyapılarının oluşturulması üzerinde yoğunlaşmaktadır. Genel altyapısal destekler ile gün geçtikçe gelişim sağlanacaktır.

2.8.4. Avustralya

Avusturalya'da Queensland Üniversitesi gibi başlıca üniversiteler ve sertifika programları dahilinde oluşturmaktadır (ilk ve ortaokul düzeyi dahil olmak üzere). Uzaktan eğitimin yapısal anlamda genel eğitim sistemine oranla gelişkin olması kaydadeğerdir.

2.8.5. Afrika

Unisa, G. Afrika'nın en büyük üniversitesidir. 6 ayrı fakültede uluslararası tanınırlılığı olan doktora düzeyine kadar sertifika, diploma ve dereceler vermektedir. Bunlar; 'Sanat, Ekonomi, Yönetim Bilimleri, Hukuk, Bilim, Eğitim ve Teknoloji ile Dini Çalışmalar' fakülteleridir.³³ (Bknz. Ek-3)

³²<http://www.deakin.edu.au>

³³<http://egitek.meb.gov.tr/bulten/evt/evt3/evt2.html>

2.9. TÜRKİYE’DE E-LEARNING UYGULAMALARI ÖRNEKLERİ / ÜNİVERSİTELER

2.9.1. Anadolu Üniversitesi

Anadolu Üniversitesi’nde e-learning uygulama süreci, 1994 senesinde ‘örgün öğretim’ programlarını destekleyici şekilde konumlanmış, bilişim ve etkileşimli öğretim faaliyeti yönünde yapılandırılması için temel faaliyet sistem yapısı oluşturulmaya başlanmıştır.

Dokümantasyon ve bilgi işleme faaliyetleri ön planda tutularak yapılan veri-dokümantasyon aktarımı, açıköğretim öğrencilerinin sistem yapısı içerisinde çalışma planına uygun şekilde oluşturulmuştur. 1982-’83 eğitim öğretim döneminde yapılan düzenleme ile açıköğretim programı başlatılarak, üniversite öğrenimi dışında kalan kitlenin yaklaşık yüzde 15’ine yakın bir bölümü öğrenim almaya başlamış ve sisteme yapısına dahil edilmiştir. Böylelikle, uzaktan açıköğretim faaliyetine başlanmıştır.

1982’den günümüze kadar yaklaşık 10 milyon mezun sayısına ulaşılmış olup, Anadolu Üniversitesi ön lisans ve lisans tamamlama programları sürdürülmektedir. Önlisans işletme, iktisat fakülteleri lisans programlarında işletme, iktisat, kamu yönetimi, maliye, çalışma ekonomisi ve endüstri ilişkileri lisans programları yer almaktadır.

Açıköğretim Fakültesi’ne bağlı sosyal bilimler, ev idaresi, halkla ilişkiler, yerel yönetimler, dış ticaret, muhasebe, bankacılık ve sigortacılık, ilahiyat, tarım, bilgi yönetimi, turizm ve otel işletmeciliği, büro yönetimi ve sekreterlik, laborantlık ve veterinerlik, sağlık, perakende satış ve mağaza yönetimi, sağlık kurumları işletmeciliği önlisans programları ile çeşitli illerde kurumsallaştırılan ‘bilgisayar destekli eğitim merkezleri ile öğrenme programlarına destek hizmeti olarak konumlanmaktadır. 1999 yılında Açıköğretim Fakültesi sağlamak amacı ile ‘İnternet tabanlı deneme sınavları’ uygulanmaya başlanmıştır. Öğrenciler, ‘interaktif’ (geri-bildirimli) olarak uygulanan bu hizmet ile bölümlerine göre ders seçimi yapmak kaydı ile yüzlerce soruya ulaşabilmektedir. Deneme sınavları değişen kitaplara ve öğrenci sayısına göre güncellenmektedir. Güncellenen bilgi, veri ve donatılar bu kapsamda öğrencilere dair etkin araştırma, dokümantasyon ve arşiv paylaşımı sağlamaktadır.³⁴

³⁴ www.anadolu.edu.tr/acikogretim

2.9.1.1. Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Bilgi Yönetimi Önlisans Programı

'Bilgi Yönetimi Ön Lisans Programı' dahilinde işletim sistemleri, masaüstü yayıncılık, işlem tabloları, kurumsal iletişim ve birlikte çalışma, çoklu ortam uygulamaları, temel bilgi teknolojileri, aynı zamanda İngilizce dersleri verilmektedir.

Program için kayıt ve kayıt yenileme işlemleri AÖF bürolarında yapılmaktadır. Sınavlar ise il merkezlerinde örgün olarak gerçekleştirilmektedir. Öğrencilerden bir kişisel bilgisayara sahip olmaları beklenmektedir. Kayıt işlemlerinin ardından öğrencilerin adreslerine basılı ve elektronik malzemelerden oluşan bir paket program teslim edilmektedir. Basılı malzemeler Temel Bilgi Teknolojileri Kitabı Ms Office paket sistemi ile ilgili kullanım kılavuzları ve İngilizce eğitim setinden oluşmaktadır. Elektronik malzemeler ise Ms Office Paketi, İngilizce ve Bilgi Yönetimi ile ilgili uygulamalı Cd-Rom'lardan oluşmaktadır. Dersler ağırlıklı olarak internetten işlenmektedir.

2.9.1.2. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tezsiz Yüksek Lisans Programı

Programda 'uzaktan eğitimde internet' teknolojisi kullanılmaktadır. Eğitimlerde temel kaynak, internet üzerinden yayınlanan derslerdir. Program toplam 3 yarıyıldan oluşmaktadır. Her yarıyıldan öğrencilerin tamamlamakla sorumlu olacakları zorunlu ve seçimlik dersler bulunmaktadır. Derslerin işlenişine yönelik olarak öğrenciler kendilerine verilecek bir kullanıcı adı ve parolası ile 'Flexible Learning Management' adı verilen programı kullanmaktadır. Programda, interaktif haberleşme, mesajlaşma, forum vb. unsurları yer almaktadır.

Öğrenciler derslere ilişkin ünitelere sırasıyla girmekte ancak bir önceki üniteyi kendisi için belirlenen sürede tamamlayabilirse bir sonraki üniteye giriş yapabilmektedirler. Aynı zamanda dersin öğretim elemanı tarafından öğrencinin ünite/birimlere giriş yapıp yapmadığı, yaptıysa ne zaman ve ne kadar sürelerle kaldığı takip edilmektedir. Her dersin işleniş dersin öğretim elemanı tarafından belirlenen ölçütlere bağlı olarak farklılık göstermektedir. Bazı dersler için test uygulanırken, bazı derslerde de ödev uygulaması yapılmaktadır. 2000 yılında Milli

Eğitim Bakanlığı ile işbirliği yapılarak Açıköğretim Fakültesi'nde Okul Öncesi ve İngilizce Öğretmenliği Lisans Programları açılmıştır. 2001-2002 öğretim yılında ülkemizde ilk kez İnternet dayalı Bilgi Yönetimi önlisans Programı eğitim-öğretime başlamıştır. Aynı öğretim yılında gelişen koşullara uyum sağlamak, kendini farklı alanlarda geliştirmek isteyen örgün bölümde okuyan ve halen bir yüksek öğretim programına kayıtlı olan ya da mezunlara yönelik olarak ikinci öğretim olanağı veren "İkinci Üniversite" uygulaması başlatılmıştır. Açıköğretimin, örgün yüksek öğretime entegrasyonunu sağlamak amacıyla YÖK ile birlikte gerçekleştirilen "dikey geçiş" sınav uygulaması başlatılmıştır.³⁵

-2002-2003 Öğretim yılında öğrencilerin daha başarılı olabilmeleri için İnternet üzerinden ve CD ile alıştırma yazılımlarının üretimine başlanmıştır.

-2003-2004 Öğretim yılında Jandarma ve Polis Önlisans Meslek Eğitimi Programlarıyla, Jandarma Genel Komutanlığındaki astsubayların ve Emniyet Genel Müdürlüğünde görev yapan polislerin eğitim düzeylerini yükseltmek amacıyla önlisans seviyesinde eğitim programları başlanmıştır.

-2004-2005 öğretim yılında ise Kara, Hava ve Deniz Komutanlıkları Personeline Önlisans eğitimi verilmektedir. Bu bölümlerde okuyan öğrenciler için lisans tamamlamalarına yönelik çalışmalar yapılmaktadır.

-2005-2006 Öğretim Yılında "Birleşmiş Markalar Derneği" üyesi kuruluşların mezunlarını işe almada öncelik verecekleri "Perakende Satış ve Mağaza Yönetimi Önlisans Programı" eğitime başlamıştır.

-2006-2007 öğretim yılında Adalet Bakanlığında çalışan lise ve dengi okul mezununa Meslek Eğitimi Önlisans Programı başlatılmıştır.

-2007-2008 öğretim yılında öğretime başlamak üzere Sınıf Öğretmenliği lisans tamamlama programına ilişkin çalışmalar da başlatılmıştır.³⁶³⁷

³⁵ Gazi Üniversitesi B.E. E-learning ön çalışma raporu (B.E. Envanteri-2007) ss.22-23

³⁶ www.yok.gov.tr/egitim/raporlar/mart98/bolum7

³⁷ www.anadolu.edu.tr/acikogretim

2.9.3. Ortadoğu Teknik Üniversitesi

Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) sertifika programları ile uzaktan eğitim uygulamalarını bünyesinde barındırmaktadır.³⁸

2.9.2.1. Sertifika Programları

İDE-A (İnternete Dayalı Eğitim - Asenkron) adıyla oluşturan sertifika programları çerçevesinde Bilgi Teknolojileri Sertifika Programı uygulanmaktadır. Program, bilgi teknolojileri alanındaki uzman açığını kapatmak için Türkçe olarak hazırlanmıştır. Sertifika programı bilgisayar mühendisliği bölümü temel derslerinden oluşan 4 dönem ve 9 ay süren bir sertifika programı şeklinde konumlanmaktadır. Uzaktan eğitim programı, görsel işitsel öğelerle, karşılıklı etkileşim kanalları kullanılarak öğrenci merkezli bir e-öğretim ortamı sunmaktadır. E-eğitim programının son aşaması ise örgün eğitimle verilmektedir. Uygulanan bir diğer sertifika programı ise "e-ders" sertifikasyon programıdır. Bu sertifika programının amacı, insan kaynakları ve kurumsal eğitim alanlarında çalışan bireylerin, internet teknolojilerini eğitimde verimli ve etkin bir şekilde kullanmalarını gerçekleştirecek web teknolojileri ve öğretim tasarımı alanlarında gerekli bilgi ve beceri düzeyini kazanmalarını sağlamaktır.

2.9.2.2. METU-Online – ‘Net-Class’ Programı

ODTÜ öğrencilerine yönelik hazırlanmış kurslardan oluşmaktadır. İngilizce içerimli bir programdır. ‘İnternet destekli’, ‘yarı internet öğretimli’ ve ‘tümüyle internetten öğretimli’ programlarda oluşmaktadır. Net Class tümüyle web tabanlı klasik internet bağlantısı ile bağlanılabilecek biçimde ayarlanmış ders içerimine sahiptir. Dersleri izlemek için temel multi-media özelliklerine sahip bir bilgisayara sahip olmak gerekmektedir. E-Class ODTÜ Enformatik Enstitüsü tarafından 3 yılda hazırlanmıştır. Mühendislik ve ekonomi bölümünde okuyan öğrencilere yönelik hazırlanmış konular ve proje çalışmalarından oluşmaktadır. Sanal bir fakülte ortamında verilen derslerin tümü için tartışma platformları bulunmaktadır.³⁹

³⁸ <https://online.metu.edu.tr/>

³⁹ ‘Gazi Üniversitesi B.E. E-learning ön çalışma raporu (B.E. Envanteri-2007) s.-25

2.9.2.3. Informatics Online Online ‘Master of Science’ Programı

Enformatik Enstitüsü tarafından hazırlanan enformasyon teknolojileri ve sistemlerini incelemek için uygulanan tezsiz yüksek lisans programıdır. Program e-öğretim tekniklerine uygun bir asenkron programdan oluşmaktadır. Oluşturulan sanal kampus ile web tabanlı interaktif animasyonlar, benzetimler ve egzersiz formlarıyla desteklenmektedir.

E-öğretim tekniğiyle hazırlanan programda öğrencilerin dönem başı ve sonunda yapılacak mülakatlarda, toplantılarda, program sonunda verilecek olan seminerde ve proje çalışmasında ODTÜ yerleşkesinde bulunması gerekmektedir. Program, öğretimin öğrenci merkezli olmasına, etkileşimli olmasına ve araştırmaya yöneliktir.⁴⁰

2.9.3. Gebze İleri Teknoloji Enstitüsü – ‘Networking Akademi’ Programı

Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü, ‘Network Bilgi Teknolojileri’ alanında faaliyet gösteren e-öğretim konusunda kurumsal çözümler üreten bir çok-uluslu sunum sağlayıcı ile organize edilen uzaktan eğitim program teknik alt-yapısına sahiptir.

Networking Akademi Programı, bilgi teknolojileri ve bilgisayar ağları kurulumu / işletimi alanlarında şekillenmiş, bünyesinde birçok kurumsal çalışma faaliyetini on-line olarak sunulmayan e-öğretim tekniklerine dayalı bir uzaktan eğitim sertifika programıdır. Program, tüm dünya çapında geçerli oluşturulan bir programdır. Eğitim alacak olan kişiler Enstitüsü bünyesinde Çayırova Yerleşkesinde hazırlanan bir laboratuarda bu programdan yararlanabilmektedirler. Bu sayede, alınan teorik eğitim laboratuvar ortamında pekiştirilerek sunumlanan eğitim yapısı güçlendirilmekte ve pekiştirilmektedir. Program işletim birimleri faaliyetleri gün geçtikçe geniş kapasiteye ulaşmaktadır.⁴¹

⁴⁰<http://www.gyte.edu.tr/>

⁴¹Gazi Üniversitesi B.E. e-learning ön çalışma raporu (B.E. Envanteri-2007) s-.25

2.9.4. Sakarya Üniversitesi – ‘İDÖ’ Programı

Sakarya Üniversitesi, İDÖ (internet destekli eğitim) Sistem yapılanması internet tabanlı uzaktan öğretim sistemi çerçevesinde gerçekleştirdiği sertifika programlarıyla, öncü bir öğretim programına sahiptir. İlk olarak pilot sertifikasyon programlarını başlatarak bu konuda Türkiye’de ilk sistem uygulamasını başlatmıştır. Avrupa Üniversiteler Birliği Üyesi bir üniversite olan Sakarya Üniversitesi, aynı zamanda Uluslararası Sertifika Programlarını da desteklemektedir.

Sakarya Üniversitesi, ‘İnternet Destekli Öğretim’ (İDÖ) Sistemi çerçevesinde e-öğretimin ve örgün öğretimin bir arada kullanıldığı bir öğrenim programıyla Bilgisayar Tekniği ve Programları, Mekatronik, Endüstriyel Elektronik, Bilgi Yönetimi ve İşletme dallarında Ön Lisans eğitimi verilmektedir. 50’şer kişilik sanal sınıfların bulunduğu SAU-İDÖ’de öğrenciler öğretim üyeleri ile, e-posta, forumlar ve sohbet ortamları ile iletişim kurabilmektedir. Öğrenciler, 1. yılsonunda 3 haftalık yoğunlaştırılmış yerleşke stajına alınırlar ve teorik bilgilerin laboratuvar ortamında pratik uygulamaları yapılır. SAU-İDÖ’ de Milli Eğitim Bakanlığı ile ortak çalışma sonunda hazırlanmış SAU-İDÖ’de internet tabanlı sertifika programları da vardır. Herkese açık olan "İnternet Tabanlı Sertifika Programları" nda, Bilgisayar Programcılığı, Bilgi Yönetimi ve ECDL (Temel Bilgisayar Bilgisi Sertifikası) alanlarında verilmektedir. Tüm dersler internet ortamından verilmekte, derslerde çoklu ortam teknolojilerinden yararlanılmaktadır. Derslerde ses, animasyon ve video görüntüleri kullanılmaktadır.⁴²

2.9.5. Bilgi Üniversitesi E - MBA Programı

Uzaktan öğretim tekniğine dayalı bir programdır. Pazarlama, girişimcilik, finans, insan kaynakları gibi konularda öğretim sunmaktadır. İnteraktif yapısıyla lisansüstü eğitime yeni bir boyut kazandırmaktadır. Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) tarafından onaylanmış işletme yüksek lisans programıdır. Program, Bir uyum programı ile öğrenciler e-MBA programının en etkin kullanımını, ayrıntılarına kadar öğrenmekte ve eğitimleri için gerekli olabilecek tüm altyapı bilgileri ile e-posta, çevrimiçi görüşme, forum, e-kaynaklar, interaktif toplantılar yer almaktadır.⁴³

⁴²<http://www.ido.sakarya.edu.tr/>

⁴³<http://www.ibun.edu.tr/>

2.9.6. Ahmet Yesevi Üniversitesi

Ahmet Yesevi Üniversitesi, özel statü ile Türkiye Cumhuriyeti, Kazakistan Cumhuriyeti ve diğer Türk cumhuriyetleri ile Türk topluluklarındaki gençlere ortak eğitim vermek amacıyla kurulmuş bir üniversitedir. Ahmet Yesevi Üniversitesinde biri Çimkent, diğeri Türkistan yerleşiminde olmak üzere iki "Uzaktan Eğitim Fakültesi" yerleşimi bulunmaktadır. Çağdaş eğitim vasıflarına haiz bu fakülteler, koordinasyon fakülteleri konumundadırlar. Bununla birlikte esas öğretim, örgün eğitim veren fakültelerin ilgili bölümlerinin öğretim üyeleri tarafından aynı ders programı uygulanarak gerçekleştirilmektedir.

1996 yılında ilk olarak üniversitenin Türkistan şehri ile mütevellî heyetinin bulunduğu Ankara arasında eş zamanlı ve etkileşimli eğitim olanağı sağlayan bir video konferans sistemi oluşturulmuş, 1999 yılında Ahmet Yesevi Üniversitesi ile Gazi Üniversitesi Rektörlükleri arasında "Lisansüstü Eğitim Protokolü" imzalanmıştır. Bu protokole uygun olarak Türk Dünyası, Kazakistan ve Türkiye vatandaşlarına işletme ve turizm işletmeciliği yüksek lisans eğitimi verilmiştir. 2001 yılında ise interaktif bağlantı sistemi internet-web ortamına taşınmıştır.⁴⁴

2.9.7. Hacettepe Üniversitesi

'Hacettepe Üniversitesi Bilişim Enstitüsü' bünyesinde oluşturulmuştur. Sistem içeriği özellikleri, bilişim sistemleri içeriği mevcuttur. Müracaat işlemleri bilgisayar sistemi üzerinden sağlanmaktadır. Bilişim sistemleri, Sağlık bilişimi, Eğitimde bilişim, Sayısal iletişim sistem bölümleri yer almaktadır. Programlarda ortalama 40'ar öğrenci-mevcudu bulunmaktadır. Proje - sunum açıklama, koordinasyon faaliyetleri tek elden yürütülmektedir.

Ayrıca, destekleyici eğitim uygulamaları programları yürütülmektedir. Bilgisayar mühendisliği bölümü içeriği ile eğitim fakültesi bünyesinde faaliyet gösteren BÜTE bölümü mevcuttur. Hacettepe Üniversitesi uzaktan eğitim sistem faaliyeti içeriğinde aynı zamanda internet -TV uygulaması da bulunmaktadır.⁴⁵

⁴⁴www.bilisim.hacettepe.edu.tr

⁴⁵<http://www2.yesevi.net/T%C3%9C RTEP/tabid/68/Default.aspx>

BÖLÜM III

UZAKTAN EĞİTİM UYGULAMASI

Güncel eğitim söz konusu olduğu zaman bilgisayar, editörlük, e-üniversiteye kadar en yüksek seviyelerin bulunduğu alan anlaşılabilir. Eğitim faaliyeti dahilindeki bu uygulamalar, ön-lisans seviyesinde ve tüm birimler arası uygulamalarda kullanılmaktadır. Bilgisayarın kullanım alanının genişletilmesi, özellikle de internetin buna açılım sağlaması, internetten e-learning (-distance learning-) adı verilen uzaktan eğitim (uzaktan kişinin eğitilmesi / uzaktan ders materyallerinin hazırlanıp sunulması (öğrenciye veya eğitilecek bir kişiye). Bu temel çerçeve içerisinde bu faaliyet sistemine ‘uzaktan eğitim’ denilmektedir.

Uzaktan eğitimin standartlarının geliştirilmesi, daha sonra ders içeriklerinin hazırlanması gibi genel çerçeve içerisinde mevcut Türkiye’deki yapılanmada başlangıçta uygun görülmektedir. Başta Anadolu Üniversitesi’nin buna yönelik çalışması bulunmaktadır. Açıköğretim, ‘uzak öğretim’den farklı olarak, ‘açıktan’ ders notlarının öğrencilere verilip televizyondan izlendiği bir sistem olarak tanımlanabilir. Ayrıca, ‘açıköğretim’in de e-learning (uzaktan eğitim) projesi bulunmaktadır.

Türkiye’de Açıköğretim Fakültesi uygulaması önlisans ve lisans seviyesinde eğitim vermektedir. ‘Açık üniversite’ şeklinde konumlanmaktadır. Açıköğretim ile uzaktan eğitim arasında farklılıklar gözlemlenmektedir. Diğer, önlisans ve yüksek lisans seviyesinde çeşitli üniversitelerde uzaktan eğitim yapılmakta ya da yapılma aşamasındadır. Çeşitli üniversitelerin de tasarıları hazırlanmış durumda olan Ortadoğu Teknik Üniversitesi, Boğaziçi Üniversitesi, Sakarya Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi ön plana çıkmaktadır. Önlisans programları özelinde uzaktan öğretimin çerçevesi daha geniş konumlanmaktadır. Uzaktan eğitim eğitim-yönetişim sistemi olarak tanımlanan ‘learning management’ sistemi, Sakarya Üniversitesi’nin ilk olarak pilot uygulama olarak sunulmadığı, geliştirdiği ve kullandığı bir program olarak konumlanmaktadır. Anadolu Üniversitesi ise yine kendisine ait bir programı kullanmaktadır. (Black-board+sunum uygulaması).⁴⁶

⁴⁶ <http://www.aof.anadolu.edu.tr/tanitim.html>

3.1. GAZİ ÜNİVERSİTESİ E-LEARNING SİSTEM UYGULAMASI

Gazi Üniversitesi'nin de fiilen işlerlikte bulunan bir eğitim-yönetim sistemi bulunmaktadır. Atatürk Meslek Yüksekokulu bünyesinde açılan iki ayrı ön-lisans programı ile ('Bilgisayar Teknolojileri ve Programlama', bir diğeri ise, 'İşletme' programı olmak üzere) İki program da 'Bilişim Enstitüsü' bünyesinde yürütülmekte ve mevcut olarak toplam 819 öğrenci aktif bir şekilde uygulama sisteminden yararlanmaktadır.

Sistemin getirileri içerisinde konumlanan 'sanal sınıf ortamı' mevcuttur. Öğrenciler, sanal sınıf ortamı ve ders öğretim görevlisine direkt sohbet saatlerinde soruları iletebilecek durumda konumlandırılmıştır. Ders ile ilgili öğretim görevlisinden aynı anda sohbet ortamında iletmış olduğu sorulara doğrudan cevap bulabilecek durumdadır. (Açıköğretim sistem yapısı dahilinde böyle bir imkan bulunmamaktadır. Uzaktan eğitimin bu ayağı ve yapısı, sistem bütünü içerisinde ön plana çıkmaktadır. Yönlendirmeli olmasında ise avantaj bulunmaktadır. Açıköğretim uygulamasında ise öğrenci, ders eğitmenini fiziki anlamda yalnızca TV ekranında ya da ancak kayıda gittiği zaman görebilmektedir.)

Gazi Üniversitesi Bilişim ve sistem koordinasyonu çerçevesinde hem etkileşim, hem yönlendirme mevcuttur. Öğrenci ile ders eğitmeni arasında, haftada bir veya iki saat ders için sohbetlerde öğrenci eğitmeni ile görüşebilmekte, sorularını eğitmenine yönlendirebilmektedir.

Ayrıca, e-mail yolu ve e-mailin haricinde sistemin desteklemiş olduğu bir lokal mesaj sistemi bulunmaktadır. Mesajlaşma, öğrenci eğitmene; eğitmenin öğrencilerine gruba mesaj yollaması, bildirim formatında yazışması (-tüm gruba mesaj atabilmektedir-). şeklinde olabilmektedir. 'Tartışma ve bildirişim' ortamı kapsamında ders eğitmeni, orada, belirlemiş olduğu bir konuyu 'forum'a bırakmakta; öğrenciler ise bu konu hakkında tartışma yapabilmektedirler. Ders eğitmeni ayrıca öğrencilerin yazışmalarını sayfasından takip edebilmektedir.

Ders içerikleri, kitabın notunu aynen aktarmak değil, özümseyerek anlamasını sağlamak yönünde gerçekleştirilmektedir. Animasyonlarla, gerekli diğer internet araçlarıyla destekleyip öğrencinin her an ders içeriğini takip ederken ilgisini çekmek. Her sayfa hazırlanırken öğrencinin ilgisini çekecek animasyon, resim, gif, vb. donatılarla destekleyip, ilgiyi güçlendirmek amaçlanmaktadır.

Ders içeriklerinin hazırlanması ise programın maliyet boyutunu oluşturmaktadır. Uzaktan eğitim sisteminin verilebilmesi için eğitim yönetim sistemi (- Learning Management System-) uygulaması tercihlenmiştir.

Bu sistemde hazırlanmış ders içerikleri bir platforma konularak ve bu platformdan öğrenciye sunulmaktadır. Bu platform her biçimi destekleyecek, sohbeti ve tartışma ortam faaliyetini (-öğrencilerin kendi aralarındaki ve hocayla bağlantıda oldukları konumlama-) destekleyecek bir hizmet sunumu niteliğindedir.

‘Sohbet odası’ olarak isimlenen; ‘chat’, görüntülü de olabilmektedir. Ancak henüz bir uygulama programı içerisinde fiilen yer almamaktadır. Sesli, görüntülü mevcut ADSL vericisi –on line- bağlantısı mevcuttur.

Üniversite içerisinde internet çıkışı 150 megabyte olarak konumlandırılmış durumda bulunmaktadır ancak, dışarıdan bağlanılırken maksimum 5 megabyte seviyesindedir.

Ancak, diğer programlarda bulunmayan ve ön planda olan bir özellik ise ‘sohbet’te aynen mesajlaşma (yazıyla) yazdırma şeklinde kullanılan metod olarak konumlanmaktadır.

Özellikle dikkat edilen nokta, söyleşi yaparken ve yazılı bildirişim içerisinde öğrencilerin ‘Türkçe’ harfleri kullanımına özendirilmesi olarak değerlendirilebilir. Çünkü, bilinen formattaki programlarından tamamen arındırılmış bir yazışım sunu alt-yapısı sistem bildirimi kapalı-devre sunu sistemi işlerliğinde konumlandırılmaktadır.

Genel değerlendirme şekli sınavla değerlendirme şeklinde olup öğrencinin ders içeriğini incelemesi, tartışmaya, sohbete katılması, diğer mesajlara cevap vermesi gibi bu sistemlerin tamamı mevcut ve bu sistemler de koordinatörlük tarafından kontrol de edilmektedir.

Özellikle, eğitici tarafından mesajların okunup okunmadığı, sohbete katılınıp katılınmadığı takip edilebilmektedir. Derslerle ilgili değerlendirmeler dışında genel değerlendirme danışman hocalar tarafından yapılabilmektedir.

Kullanılan sistemin Bir diğer önemli noktası da sınav boyutu oluşturmaktadır. Yani Bir dönem içerisinde ara sınav (vize), ve bir de dönem sonu sınavı (final) olmak üzere iki ayrı sınav yapılmaktadır. Sınavların ağırlıkları yüzde 20'ye (-vize-) yüzde 80'dir (-final-). Dönem içi sınavı ara sınav şeklinde konumlandırılmaktadır.

Bunun yanısıra kısa ek sınavları (vize sınavına ek olarak yapılan 'quiz'ler) da ders hocası isterse yapabilmektedir. Yapılan vize sınavlar 'açık' sınav şeklinde konumlanmıştır. Bunlar genelde, ÖSYM'nin uyguladığı gibi ya çoktan seçmeli veya doğru - yanlış doldurmalı şekilde sınavlardır. Farklı sınav uygulama seçenekleri de mevcuttur. Ders eğitmeni bunlardan herhangi birini seçerek sınavını yapabilmektedir.

Bu sınavın dönemi, yani, öğrenciye belli saatte sınava girme şartı bulunmamaktadır. Bir haftalık bir sınav dönemi konumlanmaktadır. Öğrenci istediği zaman bu zaman periyodu içerisinde sınava dahil olur; bir kere sınava girdiği zaman ikinci defa sınavına girmesi söz konusu değildir.

Öğrenci isterse vize sınavı sınav esnasında öğrenci farklı materyallerden sorulara cevap verebilmektedir. Ancak, öğrenci değerlendirirken sadece uzaktan öğretim süresince yapılan bilgisayar ortamındaki sınavla değil; diğer değerlendirme payları önem taşımaktadır. Vize sınavı, yalnızca dönem içinde öğrencinin girmiş olduğu ara sınavdır. Bu sınavda öğrenci daha serbesttir. Bu ilk sınavın (vize) ağırlığı genel değerlendirme içerisinde 'yüzde 20' ile sınırlı tutulmaktadır.

Öğrenci, yapmakla yükümlü olduğu ödevleri e-posta kanalı ile öğretim elemanına göndermekte ve dönem içerisindeki faaliyetlerinden de sorumlu bulunmaktadır. Ders takibi, sohbet, tartışma, mesaj- gibi değerlendirmeler ağırlıkla dönem sonu notuna da etki etmektedir.

Bu tüm dönem içi değerlendirmelerinin yıl sonu notuna etkisi yüzde 20'dir. Bunun zaman içerisinde yüzde 30'a yükseltilmesi tasarlanmaktadır. Öğrenci için asıl önemli olan yıl sonu final sınavıdır. Yıl sonunda kampuse gelerek sınavında öğrenciler artık yüz yüze sınav olmaktadır.

Kampüste yüz yüze örgün öğretimdeki öğrenciler gibi sınav olmaktadır. Değerlendirmeler de, dönem içindeki değerlendirmeler ve dönem sonundaki değerlendirmeler baz alınarak bir dönem sonu sınav puanı oluşturulmakta ve öğrencinin buna göre değerlendirmesi yapılmaktadır. Burada bölümlerin özelliklerinin de önemi bulunmaktadır.

Ders notlarının hazırlanmasında ve dökümantasyonunda standart konumlamalar konumlandırılmaktadır. ('LMS' - Learning Management System Scorm standartı uygulaması). Henüz programda mevcut olmamakla beraber ileride video konferans sisteminin gelişimiyle, sisteme uyumlu hale getirilmesiyle ve sistem kapasitesinin buna uyumu yöntemiyle gerçekleştirilebilir. Sistem üzerinde desteklenebilir. Yani 'video konferans' sistemi ile bu gerçekleştirilebilir, ancak Türkiye'nin internet altyapısı itibariyle henüz 'video konferans'la eğitim sistemine geçiş yapılmamıştır.

30 megabit erişim hızına ulaştığında yani ADSL Plus-2 teknolojisi geliştiği takdirde bu olanaklar da öğrencilere sunulabilecektir. Sistem iletişim altyapısı gerçekleştirildikten sonra video-konferans sistemlerine geçebilecek durum mevcuttur. (2008-2009 öğretim yılı dönemi için planlanmaktadır). 'Video-konferans' sistemi, uygulama yönü itibariyle özellikle, başlangıç aşamasında, öncelikli olanlarda, hukuk, işletme, iktisat gibi alanlarda kullanım sahası içermektedir. Mühendisliğin bazı alanlarında, tıp alanında, sağlık alanında, kullanılabilir, uyarlanabilir, bir yöntemdir.

3.2. GAZİ ÜNİVERSİTESİ UZAKTAN EĞİTİM ÖNLİSANS PROGRAMINA BAŞVURU KOŞULLARI

Tablo-3.1: Öğrenci kabul koşulları

Gazi Üniversitesinde iki program ile başlanan e-öğrenim, örgün öğretim de verilen ders içeriklerinin, metin, animasyon ve ses gibi eğitim materyallerinin desteği ile zenginleştirilerek, **Öğretim Yönetim Sistemi (LMS)** üzerinden Uzaktan Eğitim programlarımıza kayıtlı öğrencilerin kullanımına sunulmuştur.

2006-2007 Eğitim Öğretim Yılında başlayan bilişim teknolojileri destekli uzaktan eğitim halen Bilişim Enstitüsü tarafından yürütülmektedir.

Vize sınavlarını öğrenciler bilgisayar üzerinden almaktadırlar. Uzaktan eğitim öğrencileri her dersin danışmanı tarafından verilen ödevleri yaparlar, tartışmalara katılırlar ve internet üzerinden hazırlanmış ders içeriklerini takip etmektedirler. Güz ve Bahar dönemi final sınavları da örgün sistemde Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Yerleşkesinde gerçekleştirilmektedir.

Öğrencilerimizin kullanımına sunulan Eğitim Yönetim Sistemi, 7 gün 24 saat öğrencilerimize açık bir sistemdir ve öğrencilerimiz 'Eğitim Yönetim Sistemi' üzerinden, ders içeriklerini, ders ile ilgili diğer materyalleri kolayca takip edilebilmektedir. Ayrıca Ders danışmanı öğretim elemanları öğrencileri ile birebir etkileşime geçebilmekte ve ödev, tartışma, sohbet, sınav gibi işlemlerini kolaylıkla sistem üzerinden yapabilmektedirler. Uzaktan Eğitim kapsamında eğitim içeriği, 14 hafta üzerinden hazırlanmış olup, Öğrenci Kayıtlı olduğu programın tüm dersleri dönem boyunca öğrencinin kullanımına açıktır. Böylelikle, uzaktan eğitim öğrencisi, görmüş olduğu konuları ve ilerleyen haftalarda göreceği konuları öğrenci kolayca inceleyebilmektedir. Gazi Üniversitesi Uzaktan Eğitim Programları bünyesinde İşletme ve Bilgisayar Teknolojileri ve Programlama olmak üzere iki ön lisans programı bulundurmaktadır. Bu programlara ÖSS aracılığı ile başvurulabilmektedir. Uzaktan öğretim ön-lisans programlarına katılım aşamaları tamamen diğer üniversite programlarının aynısıdır.⁴⁷

⁴⁷ <http://www.ue.gazi.edu.tr/duyurular.html>

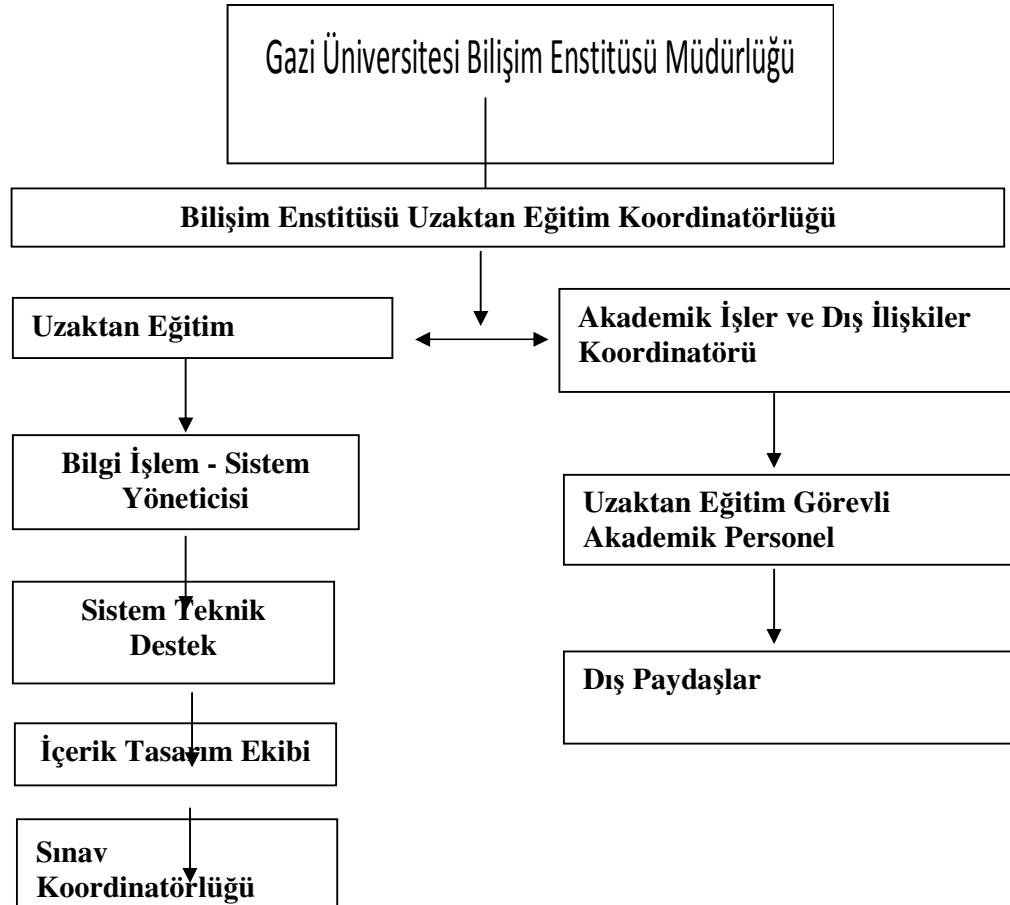
3.3. GAZİ ÜNİVERSİTESİ BİLİŞİM ENSTİTÜSÜ (AKADEMİK 5.0)

Gazi Üniversitesi sistem erişim modeli ve sistem hiyerarşi ve koordinasyonu faaliyetleri, teknik ve uygulama modeli ile bir bütün oluşturmakta, sistem potansiyeli ve öğrenme faaliyeti içerimi arasında bağdaşım sağlayacak öğrenme nesnelerinin ve aktarım materyalinin sağlanması, programlama ve bildirişim faaliyetleri Bilişim Enstitüsü'nün Koordinasyon faaliyeti kapsamı içerisinde yer almaktadır.

Gazi Üniversitesi sistem erişim modeli ve sistem hiyerarşi ve koordinasyonu faaliyetleri, teknik ve uygulama modeli ile bir bütün oluşturmakta, sistem potansiyeli ve öğrenme faaliyeti içerimi arasında bağdaşım sağlayacak öğrenme nesnelerinin ve aktarım materyalinin sağlanması, programlama ve bildirişim faaliyetleri Bilişim Enstitüsü'nün Koordinasyon faaliyeti kapsamı içerisinde yer almaktadır.

3.4. GAZİ ÜNİVERSİTESİ UZAKTAN EĞİTİM SİSTEMİNİN ORGANİZASYON FAALİYET YAPISI

Tablo-3.2: Gazi Üniversitesi Uzaktan Eğitim Sisteminin Organizasyon Faaliyet Şeması

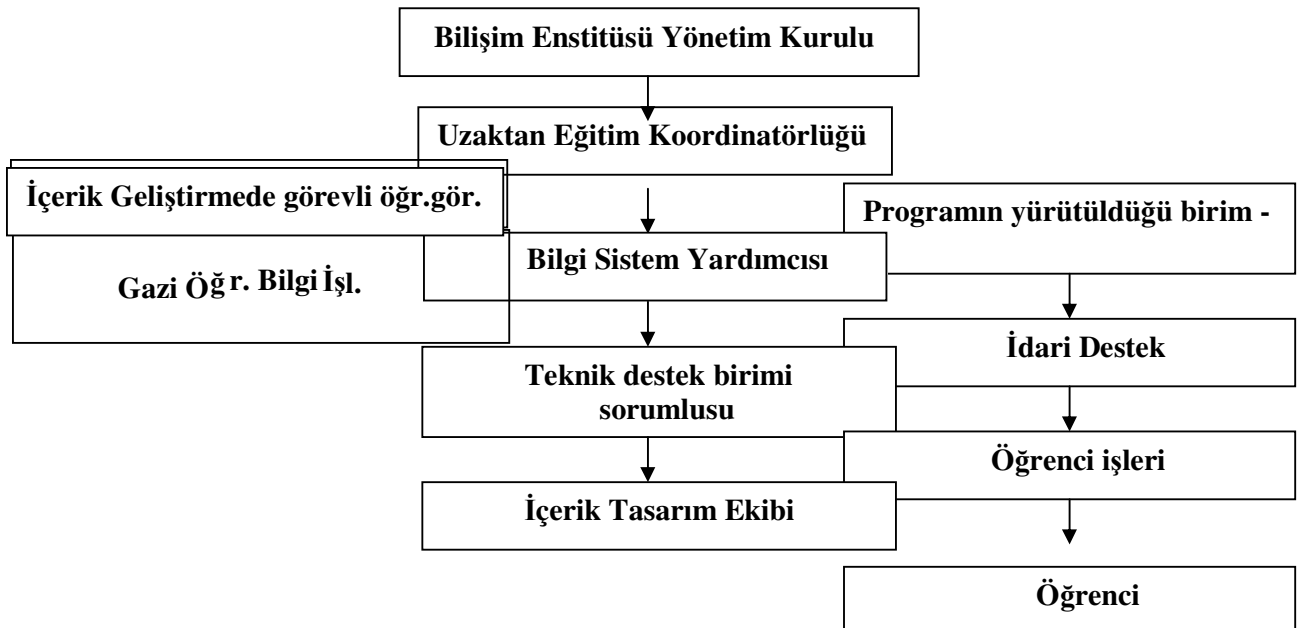
Uzaktan Eğitim Programlarının sunumu ve eğitimin uzaktan yürütülmesi için gereken akademik, idari, teknik hizmetler Gazi Üniversitesi Bilişim Enstitüsü tarafından koordine edilmektedir. Bilişim Enstitüsü altında oluşturulan Uzaktan Eğitim Koordinatörlüğü alt birimi tüm uzaktan eğitim çalışmalarının koordinasyonunu yürütmektedir.

Bilişim Enstitüsü, uzaktan eğitimin yürütülmesi için kullanılan uzaktan eğitim yönetimi sisteminin idaresini, bu sistemin kullanıcıları olan öğrencilerin, akademik personelin koordinasyonunu ve uzaktan eğitimle verilecek olan derslerin içeriğinin hazırlanmasını ve tasarım çalışmalarını yürütmektedir.

3.5. GAZİ ÜNİVERSİTESİ BİLİŞİM ENSTİTÜSÜ SİSTEM BİRİM FAALİYETİ

Gazi Üniversitesi Bilişim Enstitüsü uzaktan eğitim sistem faaliyetini ve hizmetlerini yürütmek için Üniversite altyapısından bağımsız olarak Türk Telekom'a doğrudan metro-ethernet hattıyla bağlı sunucu bilgisayarlar üzerinde çalışan bir 'Eğitim Yönetim Sistemi' birimine sahiptir. Koordinatörlük Merkezi, ihtiyaç duyduğunda sistem üzerinden tüm akademik personelin ve öğrencilerin cep telefonlarına 'sms' (kısa mesaj servisi) bildirimi yoluyla da bilgi-duyuru gönderebilmektedir.

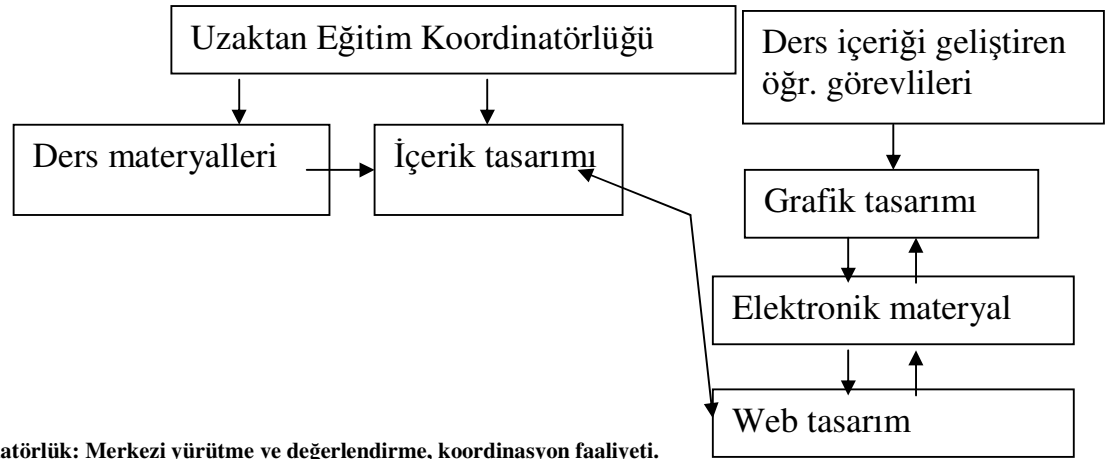
Tablo-3.3: Gazi Üniversitesi Bilişim Enstitüsü Sistem Birim Faaliyeti Şeması

3.6.GAZİ ÜNİVERSİTESİ BİLİŞİM ENSTİTÜSÜ SİSTEM BİRİM KOORDİNASYONU

Bilişim Enstitüsü Uzaktan Eğitim Koordinatörlüğü bünyesinde çalışan ‘Sistem teknik destek sorumlusu’, sistem sohbet eklentisi, sistem mesajlaşma eklentisi, telefonla ve e-posta yardımıyla öğrencilerin eğitim yönetim sistemi üzerindeki çalışmalarında karşılaştıkları sorunlara yardımcı olmaktadır.

Tablo-3.4: Gazi Üniversitesi Bilişim Enstitüsü Sistem Birimi Koordinasyonu Şeması

Koordinatörlük: Merkezi yürütme ve değerlendirme, koordinasyon faaliyeti.

Web Server Yönetimi (sor.: Ali H. Işık)

Firma ile güncel çalışmalar (sor.: Mutlu T. Üstündağ)

İçerik geliştirme (136/4. madde ile görevlendirilen öğretim elemanları)

Proje Tasarım Grubu (HTML, Flash, Macromedia)

Sunucu: -5 mb çıkış- 512 mb –giriş kapsam yeterliği-

Sunucu bilgisayarlara bağlı yedekleme sistemine tüm bilgilerin yedeği düzenli olarak ve mutlaka alınmaktadır. Uzaktan Eğitim Koordinatörlüğü'nde içerik tasarım ekibinin kullandığı içerik 12 adet bilgisayar ve 15 adet dizüstü bilgisayara sahip 'tasarım' laboratuvarı bulunmaktadır. ⁴⁸

⁴⁸ 'Gazi Üniversitesi B.E. Uzaktan Öğretim 'başvuru raporu'-bölüm2 (B.E. Envanteri-2007/2008)

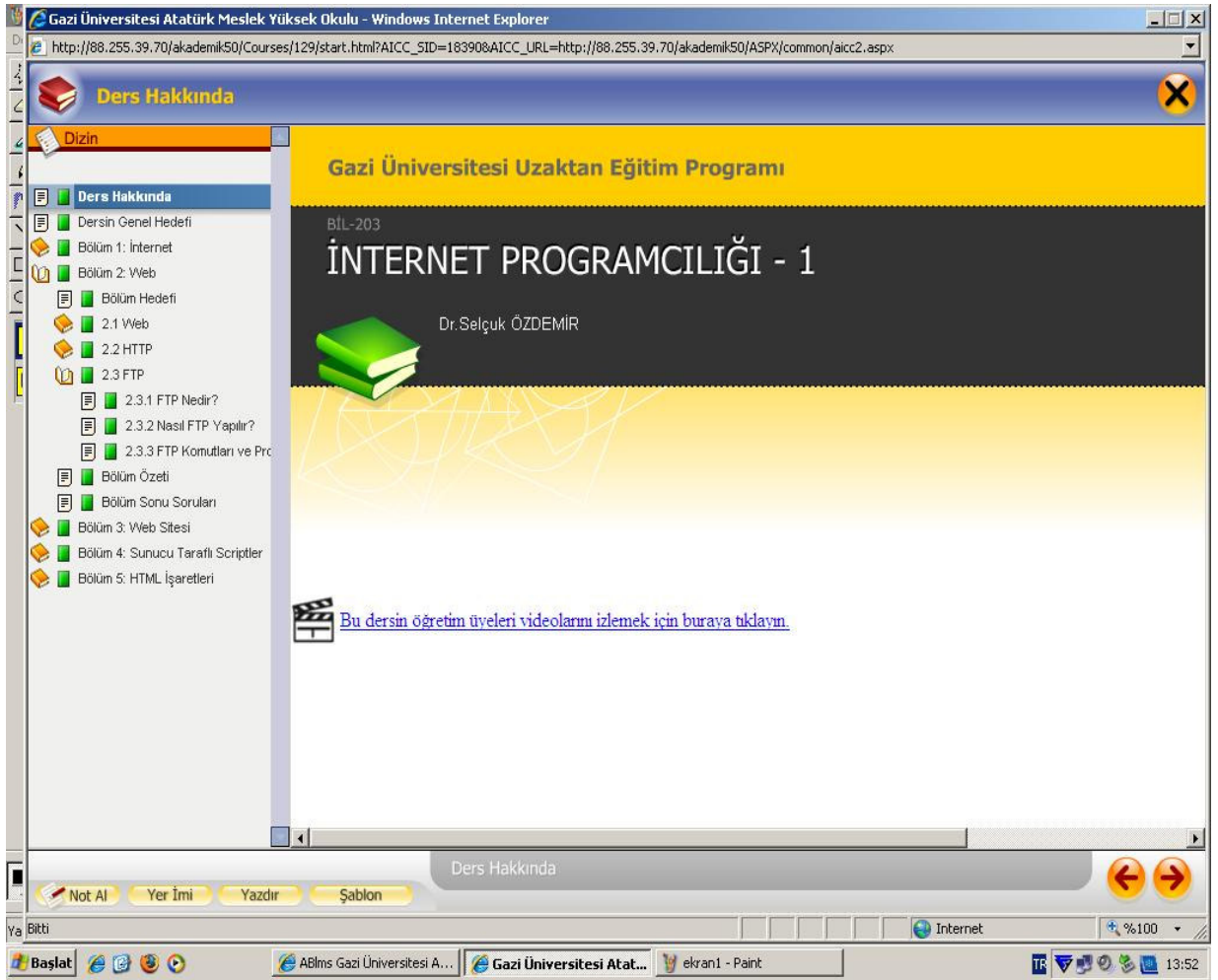
BÖLÜM IV

GAZİ ÜNİVERSİTESİ BİLİŞİM ENSTİTÜSÜ WEB PORTALI UYGULAMASI

4.1. Öğrenci Erişim Sayfaları

4.1.1. 'Ders Takip ve İzleme' Sayfası

Tablo 4.1: 'Ders Takip ve İzleme'

Dersin genel hedefi kapsamında bölüme ilişkin açıklama, sorular, script ve HTML dosyaları, <ftp> uygulamaları, ftp erişim uygulaması ve ftp komut ve programlama işlevlerinin içeriğinde bulunduğu giriş sayfası (-Öğrenci erişimi için-)

Ders içeriği giriş 'senaryo ağacı'-konu bölümlendirmesi, derslerin şematik sunumu sayfa içeriğinde yer almaktadır. (Bknz. Ek-2)

4.1.2. 'File Transfer' Protokolü Sayfası

Tablo 4.2: 'File Transfer' Protokolü

Bölüm 2: Web

Dizin

- Ders Hakkında
- Dersin Genel Hedefi
- Bölüm 1: Internet
- Bölüm 2: Web
 - Bölüm Hedefi
 - 2.1 Web
 - 2.2 HTTP
 - 2.3 FTP
 - 2.3.1 FTP Nedir?**
 - 2.3.2 Nasıl FTP Yapılır?
 - 2.3.3 FTP Komutları ve Pro
- Bölüm Özeti
- Bölüm Sonu Soruları
- Bölüm 3: Web Sitesi
- Bölüm 4: Sunucu Tarafı Scriptler
- Bölüm 5: HTML İşaretleri

2.3.1 FTP Nedir?

FTP (File Transfer Protocol), İnternete bağlı bir bilgisayardan diğerine (her iki yönde de) dosya aktarımı yapmak için geliştirilen bir internet protokolü ve bu işi yapan uygulama programlarına verilen genel addır. İlk geliştirilen internet protokollerinden biridir. FTP protokolü ile bir başka bilgisayardan bir başka bilgisayara dosya aktarımı yapılırken, o bilgisayar ile etkileşimli aynı anda (on-line) bağlantı kurulur ve protokol ile sağlanan bir dizi komutlar yardımıyla iki bilgisayar arasında dosya alma/gönderme işlemleri yapılır.

Dosya Transfer Protokolü

2.3.1 FTP Nedir?

Not Al Yer İmi Yazdır Şablon

13:51

Bu sayfada, protokol ve veri aktarımı, veri bildirimi ile ilgili temel tanımlamalar, her bölüm için gerekli kapsam tanımlamaları, tek taraflı aktarımlı script uygulaması ve tanımı, HTML erişimi içerikli sayfa görüntüsü (-Öğrenci erişimi için-) Öğrencinin ders gördüğü, notlarını gördüğü, sohbet modülü, serbest chatm.de sayfada yer almaktadır.

4.1.3. 'Ders Genel Hedefi' Sayfası

Tablo 4.3: 'Ders Genel Hedefi'

Ders tanımı ile dokümantasyonu içerikli sayfa

Derslerin içeriği ile birlikte bölüm özetleri, soruları, geliştirilen ders-sunu formatı, ders dokümanlarıyla ilgili erişim ve özet sunum içerikleri içermiş sayfa görüntüsü (-Öğrenci erişimi için-) Dersin genel hedefi ve ders özelliklerin içeriği de sayfada yer almaktadır.

4.1.4. 'İnternet Kullanım' Sayfası

Tablo 4.4: 'İnternet Kullanım'

İnternet servis sağlayıcı ve TCP/IP işlemleri içerimi sayfası.

Servis sağlama, öğrenci IP'si kod verileri tanımlamak için kullanılan sayfa (-Öğrenci erişimi için-)

4.1.5. 'Bölüm Hedefi' Sayfası

Tablo 4.5: 'Bölüm Hedefi'

Ders hedefler ve içeriği sayfası.

Uzaktan eğitime giriş ve bildirişim yöntemlerinin tanıtımı, erişim bilgileri sunumu

(-Öğrenci erişimi için-)

4.1.6. 'Bölüm Özeti Kılavuzu' Sayfası

Tablo 4.6: 'Bölüm Özeti Kılavuzu'

Gazi Üniversitesi Atatürk Meslek Yüksek Okulu - Windows Internet Explorer

http://88.255.39.70/akademik50/Courses/129/start.html?AICC_SID=183908&AICC_URL=http://88.255.39.70/akademik50/ASPX/common/aicc2.aspx

Bölüm 1: İnternet

BÖLÜM ÖZETİ

İNTERNET bölümünü tamamladınız.

Bu bölümde;

- İnternet'in ne olduğunu,
- Nasıl çalıştığını

konu ve kavramlarını öğrendiniz.

Dizin

- Ders Hakkında
- Dersin Genel Hedefi
- Bölüm 1: İnternet
 - Bölüm Hedefi
 - 1.1 İnternet Nedir?
 - 1.2 İnternet Nasıl Çalışır?
 - 1.3 TCP/IP
 - 1.4 DNS
 - Bölüm Özeti**
 - Bölüm Sonu Soruları
- Bölüm 2: Web
 - Bölüm Hedefi
 - 2.1 Web
 - 2.2 HTTP
 - 2.3 FTP
 - 2.3.1 FTP Nedir?
 - 2.3.2 Nasıl FTP Yapılır?
 - 2.3.3 FTP Komutları ve Proc
 - Bölüm Özeti
 - Bölüm Sonu Soruları
- Bölüm 3: Web Sitesi
- Bölüm 4: Sunucu Tarafı Scriptler
- Bölüm 5: HTML İşaretleri

Bölüm Özeti

Not Al Yer İmi Yazdır Şablon

Bitti

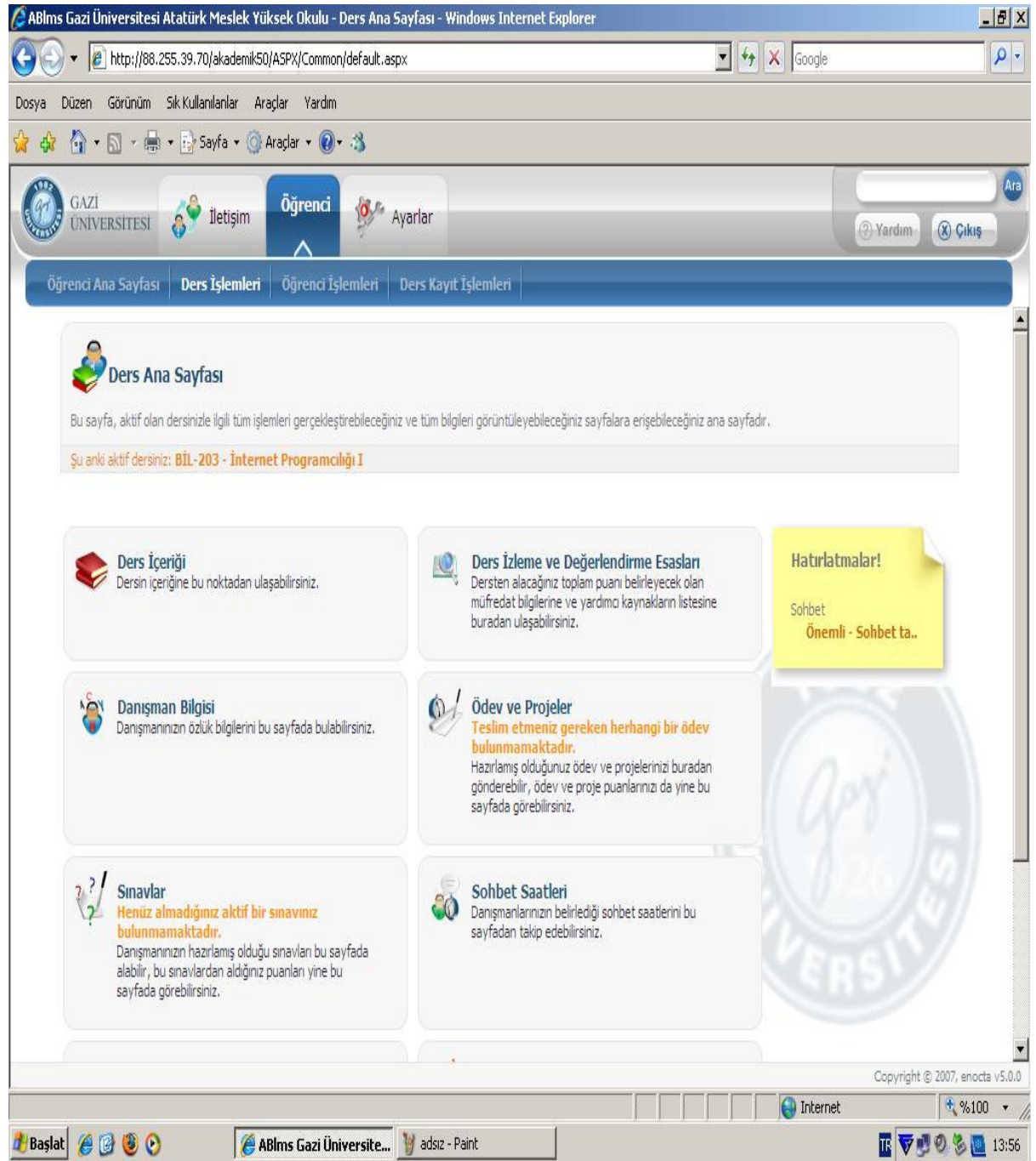
Başlat ABİMS Gazi Üniversitesi A... Gazi Üniversitesi Atat... adsız - Paint

13:53

Bölmönlere ait kısa tanımlayıcı bilgi ve konu-kavram analizi iççerimi (-Öğrenci erişimi için-)

4.1.7. Ders Ana Sayfası

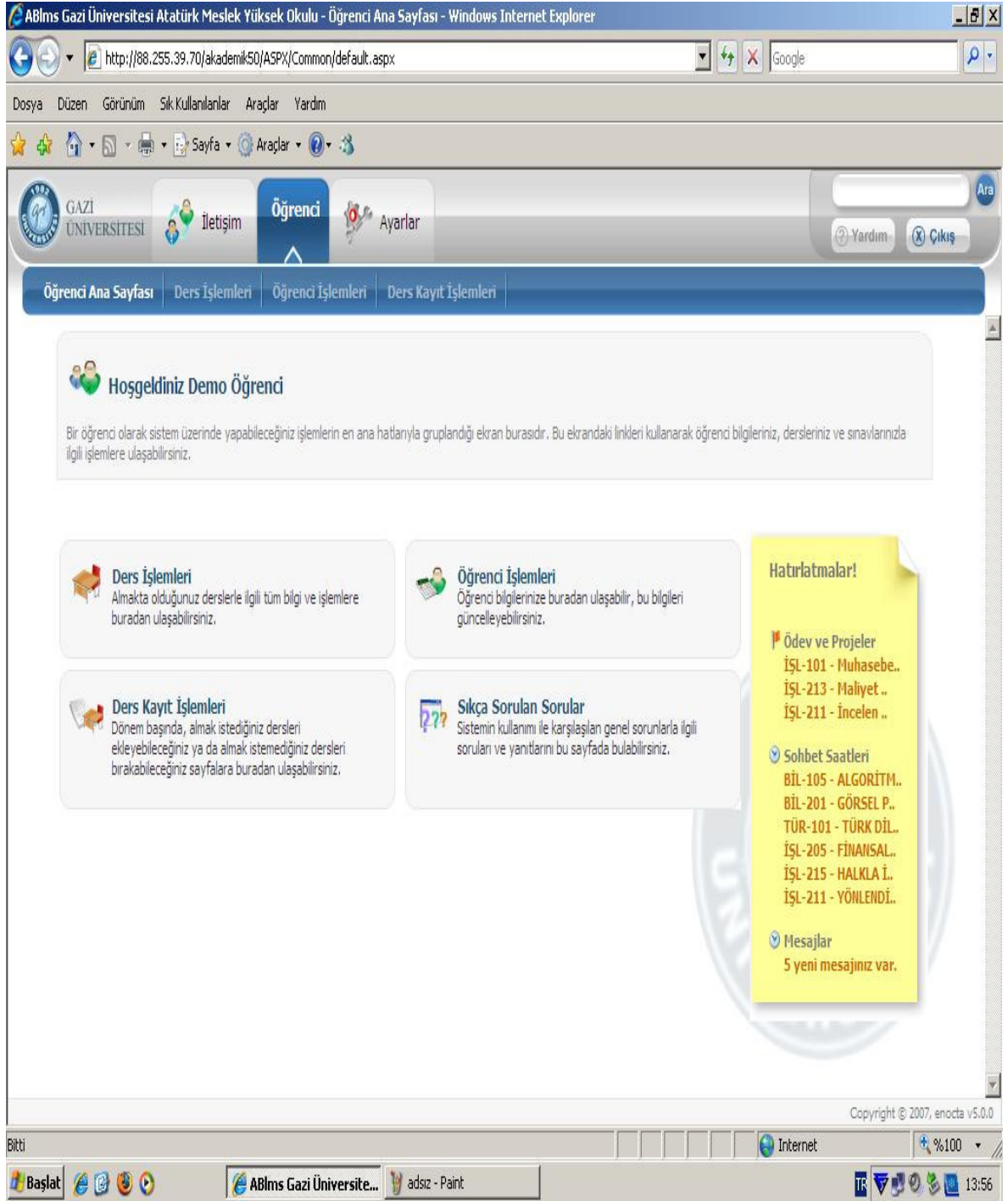
Tablo 4.7: Ders Ana Sayfası

Öğrencilerin internet erişiminden yararlanma, internet araçlarını, ders izleme ve içerim konumlama, danışmanla görüşme, sınav ve sohbet odası bilgisine erişim (-Öğrenci erişimi için-)

4.1.8. 'Öğrenci –Demo-' Sayfası

Tablo 4.8: 'Öğrenci –Demo-'

Ders ve kayıt işlemleri, öğrenci işlemleri ve yardım sayfası için izlenecek yöntem içeriği (-Öğrenci erişimi için)

4.1.9. Öğrenci Ana Sayfası

Tablo 4.9: Öğrenci Ana Sayfası

ABİMS Gazi Üniversitesi Atatürk Meslek Yüksek Okulu - Ders Listesi - Windows Internet Explorer

http://88.255.39.70/akademik50/ASPX/Common/default.aspx

Dosya Düzen Görünüm Sık Kullanılanlar Araçlar Yardım

GAZİ ÜNİVERSİTESİ İletişim Öğrenci Ayarlar

Yardım Çıkış

Öğrenci Ana Sayfası Ders İşlemleri Öğrenci İşlemleri Ders Kayıt İşlemleri

Ders Listesi

Almakta olduğunuz derslerin listesini bu sayfada görebilir, derslerin ana sayfalarına bu ekrandan ulaşabilirsiniz.

☒ Tamamlandı ☒ Devam Ediyor ☐ Başlamadı

Ders Kodu	Ders Adı	Kredisi	Şube	Durumu	Danışman Adı	İşlem
BİL-101	Temel Elektronik	0-0-0	TEMEL ELEKTRONİK A1	☒	ÇETİN ELMAS	Aç
BİL-103	Teknolojinin Bilimsel İlkeleri	0-0-0	TEKNOLOJİNİN BİLİMSEL İLKELERİ A1	☒	İHSAN KORKUT	Aç
BİL-105	Algoritma ve Programlamaya Giriş	0-0-0	ALGORİTMA VE PROGRAMLAMAYA GİRİŞ A1	☒	AYHAN ERDEM	Aç
BİL-107	Entegre Ofis	0-0-0	ENTEGRE OFİS A1	☒	ÖMER BAY	Aç
BİL-201	Görsel Programlama I	0-0-0	GÖRSEL PROGRAMLAMA-I A1	☒	ERCAN YILMAZ	Aç
BİL-203	İnternet Programcılığı I	0-0-0	İNTERNET PROGRAMCILIĞI-I A1	☒	SELÇUK ÖZDEMİR	Aç
BİL-205	Veri Tabanı Yönetim Sistemleri II	0-0-0	VERİ TABANI YÖNETİM SİSTEMLERİ-II A1	☒	Mehmet Ali AKÇAYOL	Aç
BİL-207	İşletim Sistemleri	0-0-0	İŞLETİM SİSTEMLERİ A1	☒	TUNCAY YİĞİT	Aç
BİL-209	Genel ve Teknik	0-0-0	GENEL VE TEKNİK	☒	SERÇİN	Aç

Copyright © 2007, enoda v5.0.0

Biti

Internet %100

Başlat ABİMS Gazi Üniversite... adsız - Paint

13:56

Ders kayıt işlemleri, ders içeriği ve öğretim elemanları ile ilgili kısa tanımlayıcı bilgi (-Öğrenci kullanımı için-)

4.2. AKADEMİK 5.0 SİSTEM UYGULAMASITEKNİK ve İÇERİM ÖZELLİKLERİ

4.2.1. Uygulama İçerisindeki Güvenlik Önlemleri

4.2.1.1. SQL İnjesyonu (Php): Bir veritabanı uygulaması sistemidir. Veritabanı sınıfları ve bilgi aktarım bölümleri, farklı bir katmanda tutulup tüm sorular parametrik bir yapıda düzenlendiği güvenlik açıkları için sorun teşkil etmemektedir.

4.2.1.2. XSS (Cross-side Scripting): Metin editörü kullanımı harici tüm kullanılan girdiler HTML-encode / edilerek (kod-açıklanarak) kabul edilmektedir. Metin editörü girdileri, yalnızca bir editörden elde edilecekse, metinlerin 'regular expression'lar kullanılarak ayıklama sonucunda elde edilirler.

XSS 'Cross-Side Scripting' yöntemi dahilinde yazışmalarda, adres satırına parametrik olarak tehlikeli metinlerin girmesi sonucunda, kodlayıcının bu metinlerin sayfa kaynak koduna ilave edilmesidir. Bu yöntem ile tüm parametrelerin akanümerik kontrolden geçirilmesi engellenmektedir.

4.2.1.3. Kullanıcı Oturumları: Kullanıcılar, sisteme giriş yapamazlarsa, herhangi bir sayfaya ya da işleme ulaşmaları mümkün değildir. Bu oturumlar, üniversitelerin talebi doğrultusunda ISS üzerinden değiştirilebilen süreler ile ortadan kaldırılabilir.

4.2.1.4. Kullanıcı Yetkileri: Kullanıcılar, yalnızca yetkileri içerimindeki sayfalara ve yetkileri dahilindeki bilgilere erişebilmektedirler. Eğer, bir kullanıcı –öğrenci- adres satırına başka bir öğrencinin kodunu yazsa bile sayfayı görüntüleyemez.

Web ara-yüzünün görsel yapısı frame'ler (karelemeler) ile sağlanmıştır. Böylelikle, kullanıcıların ulaşamayacağı sayfalar javascript ile gösterilmiyor olması bir güvenlik açığı oluşturmaz. Javascript programı kodları engellense bile her bir ayrı sayfada uygulanmakta olan yetki kontrolleri sayesinde yetkisiz kullanıcılar sistem dışında bırakılmaktadırlar.

4.2.1.5. Kullanıcı Bloklaması: Kullanıcıların sistem giriş parolalarını üst üste 3 kez hatalı girmeleri halinde, sisteme girilmesinin engellenmesi söz konusu olmaktadır. Bu engelleme, gerek kullanıcı; gerekse de IP adresi bazında oluşabilmektedir. Bu engellemeleri ancak sistem yöneticileri ortadan kaldırabilirler.

4.2.1.6. Parola kullanım Güvenirliği: Verilerin kullanımı veritabanında kullanıcı parolalarının tek yönlü şifreleme algoritmasıyla oluşturulurlar. (-MSSQL 2005 sağlayıcısıyla-). Bu nedenle, veri tabanı sunucusu üzerinden elde edilemezler.

4.2.1.7. ASP.net Hata Mesajları: ASP(Active Server Pages).net hata mesajları, sistemin arka planında çalışmakta bulunan mekanizmalarla ilgili birtakım ayrıntıları içerebilmektedir. Tüm uygulama sayfalarının teknik yönden belirli bir hiyerarşik yapıya bağlı oluşu ve tüm hata mesajlarının güvenilirlikli bir sistem sayfasına yönlendirilmesi sayesinde oluşması muhtemel bu tür bir hata engellenebilmektedir. Aynı zamanda, sisteme ek olarak sayfa adreslerininbaşlarına tarayıcı adres satırında '~' işareti konularak elde edilen hata mesajları da engellenmektedir.

4.2.2. Sınav Sistemi

Öğrencilerin sınavları aldıkları süre içerisindeki hareketleri kısa zaman aralıkları ile kaydedilir ve aynı zamanda bu kayıtlara ulaşarak öğrencilerin sınav süresi içerisinde neler yaptıkları bilgisi ayrıntılarıyla görülebilmektedir. Bu ayrıntılar arasında işleme dahil süre bilgisi, hareket ve IP adres bilgileri de değerlendirilebilmektedir.

4.2.2.1. Genel Kullanım Kapasitesi Yetkinlikleri: Sistem içi mesajlaşma ve eş-zamanlı e-posta bildirimi: Sisteme gelen ve sistemden kodlanarak gönderilen mesajların eş-zamanlı ve bildirimli olarak iletilebilmesidir. Sisteme 3 kez hatalı girişte bulunulması halinde kullanıcıların IP'lerinin bloklanması söz konusudur.

Panoramik takvim uygulaması ile öğrencinin kendi notlarını ve sistem duyurularını görüntüleyebilme olanağı bulunmaktadır.Sohbet odasına (chat-room) log-in dışı erişilebilmesi engellenmektedir.

4.2.2.2. Danışman Yetkinlikleri: Kişi bazlı ödev ve ön-çalışmalar sunulabilmesi, içeriklerin bölümlerinin açık tarih aralıklarının sisteme girilmesi 6 ayrı sınav soru tipinin uygulanabilirliği söz konusudur.

4.2.2.3. Soru Biçimleri: Test sorusu, doğru-yanlış, çoklu seçenekli, eşleştirmeli, klasik soru (danışmanın not verdiği/yorumladığı soru türü), boşluk doldurmalı (danışmanın biçimlendirdiği, uyguladığı sorular), boşluk doldurmalı sorular

(danışmanın not verdiği) uygulanabilirliği mümkündür. Sisteme excel'den soru aktarımlanabilmektedir.

4.2.2.4. Sınav tipleri: Soruları belirli sınav tipi, rastgele sorulu sınav tipi tek sınav (bütün kullanıcılara ayrı sınav) tipi, farklı içerimli sınav tipi (6 farklı soru türünde sınav hazırlanabilmesi) olanaklıdır.

4.2.2.5. Soru Sıra Tipi: Soruların her öğrenci uygulaması için aynı sırada uygulanması, aynı zamanda soruların her öğrenci uygulaması için farklı sırada uygulanması mümkün olmaktadır.

4.2.2.6. Seçenek Soru Tipi: Seçeneklerin her öğrenci uygulaması için aynı sırada uygulanması, seçeneklerin her öğrenci uygulaması için farklı sırada uygulanması olanaklıdır. Sınavını almış bulunan, alacak olan ya da aynı anda sınavı devam etmekte olan öğrencilerin sınav bilgilerinin bir arada değerlendirilmesi mümkündür. Ayrıca, kullanıcının sınav loglarının görüntülenebilmesi, kullanıcıların sınavlarının istenildiğinde sıfırlanması olanaklıdır. Sınav istatistiklerinin görüntülenebilmesi ve toplu soru eklenebilmesi olanaklıdır.

4.2.2.7. Öğrenci Raporlarının Alınması: En yüksek sınav puanlı öğrenciler ile en yüksek içerik puanlı öğrenciler sistem içerimine dahil edilmektedir. Sınav tekrarı talebinde bulunulduğunda sonuçlarının e-posta yoluyla öğrenciye geri bildirilmesi sözkonusudur.

4.2.2.8. Yönetici Birim Açısından Konumlanma: Bahar-güz döneminin dışında yaz döneminin açılabilmesi sağlanmakta, toplu kullanıcı eklenebilmekte, otomatik mesajlar oluşturulmaktadır. Sınav mesajları, sınav başlangıcı ve sınav bitiminde oluşturulabilmektedir. Ödev-proje mesajları, ödev gösterim tarihi başlangıcı bildirimi ve ödev teslim tarihi başlangıcı bildirimi anlamında alıcıya ulaştırılabilmektedir. Dönem Mesajları, dönem başlangıcı mesajları, dönem bitimi mesajı, ders kayıt haftası mesajları, ders kayıt haftası mesajları biçiminde oluşturulmakta; duyuru mesajları, 'dönem başlangıcı', 'dönem bitimi', ders kayıt haftası mesajları, ders kayıt haftası mesajları, duyuru yapıldı mesajı iletilenebilmektedir.

Mesajların SMS, mail ya da sistem mesajı şeklinde iletilmesi, başvuru sayfasının sistem üzerinden açık/kapalı yapılması mümkün olmaktadır.

4.2.2.9. Başvuru Süreci: Başvuruların isteğe bağlı olması ön plana çıkmaktadır. Muhasebe işlemleri, öğrenci işleri, bölüm sekreterliği başvuru işlem faaliyetlerini üstlenmektedir. Önceliğin sisteme bağlı olarak (opsiyonel) sağlanması bir koşuldur Başvuru formunun tüm alanlarının parametrik olması sağlanmaktadır.

4.2.2.10. Sistem Yeterlilikleri: Gelişmiş SQL sayfası konumlandırılmaktadır. Sistem açık ya da kapalı uygulamasının sistem üzerinden sağlanması, sistem içeriminde içerik hazırlanabilmesi, kullanıcı olarak şifresiz sisteme girilebilmesi sağlanmaktadır.

4.2.2.11. Bölüm Sekreterliği: Şubelerin otomatik olarak hazırlanması, oluşturulması sağlanabilmektedir. Mevcut öğrenim döneminden bağımsız program yapma olanağı sağlanmaktadır. Kullanıcıların eski sistem bilgilerinin excelden sisteme aktarılması olanaklıdır.

Portal ve sistem aktarım mekanizması, wte'nin uygulama sahası içinde yer alan ve verilerin işlendiği, aktarıldığı, uzaktan öğretim öğrencilerinin bilgi-işlem sahası olarak tanımlanmaktadır. Portal ve sistem faaliyeti, sunumu bir koordinasyon biriminin denetimi altında veri ve dokümantasyon uygulamalarının değişik formatlarda aktarımını sağlar. Portal ve sistem altyapısı pdf, txt ve jpeg formatlarını bünyesinde bulundurmaktadır. Sistem çalışmalarının yürütülmesi, uygulama yapısının koordine edilmesi ve aktarım kapasitesinin genişletilmesi bilişim enstitüsüne bağlıdır. Bununla birlikte sistemin konumlandırılması ve denetlenmesi ve uygulamada bir bütünlüğün oluşturulabilmesi için oluşturulan Enformatik Milli Komitesi, Yükseköğretim kurumlarının bir koordinasyon ve işbirliği çerçevesinde yapılandırılabilmesi için konumlandırılmış, uzaktan eğitime dayalı, enformatik birimleri ve üniversitelerin bilişim enstitülerini bir araya getirerek ortak hedefler ve planlama çerçevesi oluşturmayı hedeflemektedir. Yapılandırma, ihtiyaç belirleme, bilgi toplumunun gereksinimlerini 'Uzaktan Öğrenme' planında hayata geçirme ve uygulamaları konumlandırma görevini üstlenmekte ve paydaşım sahası oluşturmaktadır. ⁴⁹

⁴⁹'Enocta 'sistem içeriği' dokümaneri' böl.-1 (2008) Enocta-ODTÜ

4.3. ENFORMATİK MİLLİ KOMİTESİ

E-üniversite ile ilgili temel belge, Yüksek Öğrenim Kurumu (YÖK) tarafından hazırlanan 'Üniversitelerarası İletişim ve Bilgi Teknolojilerine Dayalı Uzaktan Yükseköğrenim Yönetmeliği'dir. Yönetmelikle e-üniversite'nin yasal temelleri ile amaç ve kapsamı aşağıdaki gibi belirlenmiştir:

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'ndan:

Yayımlandığı Resmi Gazete Tarihi: 01/03/2000

Yayımlandığı Resmi Gazete No: 2398

Amaç:

MADDE 1. Üniversitelerarası iletişim ve bilgi teknolojilerine dayalı uzaktan yapılan ön lisans, lisans ve yüksek lisans eğitiminin amaçları

a) Üniversitelerin eğitim-öğretim olanaklarının paylaşılmasını sağlayarak, üniversiteler arasında akademik yardımlaşmayı kolaylaştırmak

b) Bilgi ve İletişim teknolojilerinin sağlandığı etkileşimli ortam, çoklu ortam olanakları ve sınırsız bilgiye ulaşabilme özellikleri sayesinde eğitimin etkinliğinin artırılması

c) Yükseköğretimi yeni öğrenci kitlelerine yaygınlaştırmak ve verimini artırmaktır.

Kapsam:

MADDE 2. İletişim ve Bilgi Teknolojilerine Dayalı Uzaktan Yükseköğretim, yükseköğretim kurumlarında yürütülen programlarla ilgili olarak açılan dersler arasından seçilen ve bir bölümü veya tümü bu tür yöntemlerle verilen dersleri ya da derslerin oluşturduğu ön lisans, lisans ve yüksek lisans diploma programlarını kapsar. Bu dersler/ programlar internet, diğer veri iletişim ağları veya radyo bağlantılı olarak verilir. Bu tür eğitimde video kaset, CD Ses/ Video kaset, CD, kitap gibi eğitim gereçleri ile telefon, televizyon ve posta gibi iletişim araçları da kullanılabilir.

Tanımlamalar:

MADDE 4. Bu Yönetmelikte yer alan “Sunucu” (veya “Verici”), dersi veren üniversite, “İstemci” (veya “Alıcı”), dersi alan üniversite anlamında kullanılmıştır.

İstemci ve Sunucu Üniversitelerin YÖK tarafından belirlenmesi ve mali hükümler ise Madde. 7 ve Madde 9’da belirlenmiştir:

MADDE 7. Yükseköğretim Kurulu tarafından öncelikle gereksinim belirlenip, her akademik yıl/yarıyıl başında duyurulan alan ve/veya konularda ders hazırlamak isteyen sunucu üniversiteler Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına başvururlar. Ayrıca istemci üniversiteler de duyurulan konular çerçevesinde Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına ders açılması isteğinde bulunabilirler.

MADDE 9. Üniversitelerarası iletişim ve Bilgi Teknolojilerine Dayalı Uzaktan Yükseköğretim ücretlidir. Üniversitelerin kendi bünyelerinde açacakları uzaktan yükseköğretim diploma programlarına kayıtlı öğrenciler için “ikinci öğretim” programlarının ödeme koşulları geçerlidir.

Üniversiteler arasındaki ders alışverişlerinde ise, öğretim üye ve yardımcıları ile katkısı olanlara ödenecek telif ücreti ve öğretim üyelerine ödenecek ders ücretleri, sunucu üniversite tarafından Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına yapılan proje önerisinde bir takvime bağlı olarak ayrıntılarıyla belirtilir.

Dersin yinelenerek verilmesi durumunda proje sahiplerine ödenecek telif ücreti proje önerisinde ayrıca belirtilecektir. Üniversiteler kendi bünyelerinde konuya ilişkin esasları saptamakla yükümlüdürler

Yönetmeliğe göre ders programlarının belirlenmesi ve kredilendirilmesi de şu şekildedir:

MADDE 5. Derslerin ve programların belirlenmesi ve kredilendirilmesi aşağıdaki şekilde yapılır:

a) Yükseköğretim Kurulu, sunucu ve istemci üniversitelerden gelen öneriler doğrultusunda öncelikle hangi alanlarda ve konularda ders ve program açmaya ihtiyaç olduğunu belirler. Belirlenen program ve dersleri hazırlamak isteyen sunucular önerilerini Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen “İletişim ve Bilgi Teknolojilerine Dayalı Ders Hazırlama İlkeleri” ne göre projelendirerek Yükseköğretim Kuruluna başvururlar.

Bu başvuruda verilecek derslerin geniş içeriği, kredisi, programı, uygulamaya ilişkin özellikleri, kullanılacak kaynaklar, akademik takvim ve varsa çoklu ortam uygulamaları, video çekimleri, özel yazılımlar ve benzeri için istenen maddi destek belirtilir, örnek bir bölüm sunulur. Proje bütçesindeki tutar, proje desteklendiği takdirde, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından ödenir.

b) Hazırlanmış olan dersler, Yükseköğretim Kurulu tarafından öngörülen biçimde incelenerek bu derslerin tasarımı “İletişim ve Bilgi Teknolojilerine Dayalı Ders Hazırlama İlkeleri” ne uygunluğuna göre kredilendirilir. Kredilendirilen derslere (A) ve (B) ya da (C) notlarından biri verilir. Bu not, ders niteliği, niceliği, düzeni, etkileşimli örnek ve soruların kullanımı ve ayrıca öğrenmenin denetlenmesine yönelik öğelerin etkinliğiyle ilgilidir.

(A) OLAĞANÜSTÜ, (B) PEKİYİ, (C) ise İYİ anlamındadır.

c) Kredilendirilen dersler, sunucu üniversite tarafından kredilendirmeyi izleyen en çok iki dönem içerisinde açılmak zorundadır. Bu dersler Yükseköğretim Kurulu tarafından tüm üniversitelere duyurulur. Sunucu, Yükseköğretim Kurulundan destek alarak hazırladığı dersleri, yine Yükseköğretim Kurulunca belirlenecek en az sayıda eğitim-öğretim dönemi için açmakla yükümlüdür.

d) İstemci üniversiteler akademik takvimlerini, sunucu üniversitenin akademik takvimine göre düzenler.

e) Bu Yönetmeliğin 5. maddesinin (a), (b), (c) ve (d) bendlerini Yükseköğretim Kurulu adına Yükseköğretim Kurulu bünyesinde kurulmuş bulunan Enformatik Milli Komitesi yürütür.f) İletişim ve Bilgi Teknolojilerine Dayalı ön lisans, lisans ve yüksek lisans

diploma programları açmak isteyen üniversiteler Yükseköğretim Kuruluna başvururlar. Yükseköğretim Kurulu var olan yönetmelikler çerçevesinde ve buna ek olarak açılacak derslerin yukarıda (a) bendinde sözü edilen ilkelere uygunluğunu gözden geçirerek programı onaylar.

g) Üniversiteler, bu Yönetmelik kapsamında salt öğrencilerine sunmak üzere yapacakları ders tasarımları ve bu tasarımlara dayanarak ders açma için ya da var olan dersleri değiştirme veya kapama için Yükseköğretim Kurulunun iznini almakla yükümlüdürler.

Bu kapsamda;

-Yükseköğretim Kurulu (YÖK)'nun kararı ile 1999 tarihinde kurulan Enformatik Milli Komitesi (EMK), Bilişim Eğitimi ve Bilgi ve İletişim Teknolojilerine Dayalı Uzaktan Eğitim konularındaki çalışmalarına 2000 yılında başlamıştır. YÖK, 1998 yılında hazırladığı 'Eğitim raporu'nda, Türkiye'de uygulanmakta olan uzaktan eğitimin, 90'lı yıllarda gelişen iletişim ve bilişim teknolojilerinden yararlanılma gerekliliğini açık bir biçimde ortaya koymuştur.⁵⁰

-Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi, Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesi, İstanbul Üniversitesi, Ortadoğu Teknik Üniversitesi, TÜBİTAK, BİLTEN, ve ULAK-BİM bir araya gelerek 'Uzaktan Eğitim' kapsamında yeni olanakların ne şekilde geliştirilebileceğinin araştırılması için ortak bir araştırma ve çalışma grubu oluşturulmuştur.

-‘Araştırma Birim Faaliyeti’ kapsamında, uzaktan eğitim program uygulamaları program ücretleri, kullanılacak olan yöntemler, mevcut uygulamalar ve karşılaşılan uzaktan ‘eğitim sistem faaliyeti’ sorunlarına ilişkin bilgiler ve derlemiş ve önerimler saptanmıştır.

-Uzaktan eğitime olan gereksinimleri ve uzaktan eğitim sistem olanaklarını belirlemek üzere bir anket düzenlenerek toplam 33 ayrı üniversiteden yanıt alınmıştır.

-Anket sonuçları, üniversitelerin ‘uzaktan eğitim’ sistem faaliyetine ilgi düzeyindeki artış ile konuya ilişkin bilgilenme talebindeki ‘olumlu’ gelişimi ortaya koymaktadır.⁵¹

⁵⁰ Türkiye Zeka Vakfı, Türkiye Bilim Şurası Eğitim Çalışma Grubu Taslak Rapor’, Şubat 2004 s.26

⁵¹ YÖK Eğitim Raporu Bölüm 7. www.yok.gov.tr/egitim/raporlar/mart98/bolum7

4.4. SCORM NESNE STANDARTLARI / ‘LMS’ - ‘CMS’ SİSTEM UYGULAMASI

SCORM nesne standartları, öğrenilebilen, yeniden düzenlenebilen / yapılandırılabilen sistem parçalarından oluşmaktadır. Ses dosyaları (audio variables), ses tabanlı dosyalar, senkron eşleştiriciler, audio-connection bağlantıları ile alt sistemlerin birbiriyle eşleştirilerek konumlandırıldığı sistematik yapının adıdır. Bu yapıda konumlandırma, veri saklama, yeniden yükleme, yeniden veri işleme söz konusudur. Aynı zamanda işlenebilir sistem alt ve üst yapısı ile farklı alanlarda veri aktarım kapasitesi farklı yöntemlerle biçimlendirilip farklı modeller oluşturulabilir.

Bu çerçevede, oluşturulan düzenleyici formatlar ve program format uygulamaları ile birlikte, LOM (Learning Object Metadata) lar ile IEEE (The Institute of Electrical and Electronics Engineers, Inc.) standartlarında bir akredite format uyusulmaması mümkün olabilmektedir (SCORM 2004 ver.)⁵²

IMS (Internet Protokolü Çoklu Ortam Alt Sistemi) ile uyumlu yapılandırma yöntemi ile sistem sağlayıcısının sunumu son kullanıcıya kablosuz ve güvenilir bir aktarım şebeke sistemi ile ulaştırılabilir. AICC (Aviation Industry Computer-Based Training Committee), ise IMS ile birlikte uygulanan sistem bütünü oluşturmaktadır. SCORM gibi bir yapılandırma ve kontrol sistem üst-yapısıdır. Farklı eğitim alanlarına uygulanabilmektedir.⁵³

Sistem araçları ve sistem materyallerinin oluşturulması ve sunumu bağlamında çeşitli text ve metin yazım uygulamaları, php'lerle, 3 boyutlu animasyon ve grafik (3.kuşak uygulamaları) sunulabilmektedir. Sistem XML (Extensible Mark-up Language - Genişletilebilir İşaretleme Dili) XMS (Extended Memory Specification) gibi formatlarına uyarlanabilir. HTML, WML gibi yazılım dilleri de sistem çerçevesinde yer alabilmektedir. ‘Sistem yapılandırma şeması’ ve işleyiş faaliyeti kapsamında nesne standartları söz konusu iken, uygulamada, LMS ve CMS uygulamaları ön plana çıkmaktadır.⁵⁴

⁵²SCORM.2004.3ED.’Impacts Summary,Advanced Distributed Learning’ss.-1-5 www.ADLNet.gov

⁵³SCORM_2004_Overview ’Impacts Summary,Advanced Distributed Learning’ ss.1-7 www.ADLNet.gov

⁵⁴SCORM_2004_ SCORMSeqNav’ImpactsSummary,AdvancedDistributedLearning’ss.-7-10www.ADLNet.gov

Sistem yapısının uygulaması, içerik veri paylaşımı dışında sunum konumlaması dahilinde 'LMS' (Learning Management System – Öğrenme Yönetim Sistemi) uygulamaları ve 'CMS' (Content Management System – İçerik Yönetim Sistemi) ön plana çıkmaktadır. Özellikle, 1. ve 2. ve 3. kuşak sistem uygulama faaliyeti ile birlikte geliştirilen text ve yazılım dokümantasyonu, LMS sisteminin temel altyapısı olarak şekillenmiştir. 'Autorization' ve 'texture' uygulamalarının yapısal olarak 1. evreden sonra

(-mektupla uzaktan eğitim uygulaması-) bilgisayar temelli sistem uygulamalarının tabanında yer almasıyla web tabanlı uzaktan eğitim sisteminin temelleri de atılmaya başlanmıştır.

Tablo-4.1.11: Gazi Üniversitesi SCORM sistem uygulamaları kaynakları tablosu

ORTAM:	TEKNOLOJİ:	UYGULAMA:
Metin (texture) (mevcut)	Basılı materyaller (henüz mevcut değil)	Ders üniteleri (henüz bulunmuyor)
		Destekleyici materyal (mevcut)
		Databases (mevcut)
		Elektronik yayımlar (mevcut değil)
Ses (audio)	Kaset (mevcut değil)	Programlar (mevcut değil)
	Radyo (mevcut değil)	Telephone tutoring (mevcut değil)
	Telefon (mevcut değil)	Videoconferencing (mevcut değil)
Görüntü (video)	Broadcasting (mevcut değil)	
	Videokasetleri (mevcut değil)	Dersler (MPG4 mevcut)
	Video diskler (mevcut değil)	Videoconferencing (mevcut değil)
	Kablo (mevcut)	
	Fiber optik (mevcut)	
	Uydu (mevcut değil)	
	Mikrodalga (mevcut değil)	
	Videoconferencing (mevcut değil)	
Elektronik ortam (computing)	Bilgisayarlar (mevcut)	Bilgisayar destekli Öğretim (mevcut)
	Telefon (mevcut)	Elektronik posta (mevcut)
	Fiber optik	Computer conferences (henüz mevcut değil)
	Uydu	Audio-graphics (mevcut)
	ISND	Databases (mevcut)

	SD ROM				Multimedia (mevcut)	
	CD, (Interactive CD)					
	CD-V (video CD)					
1. nesil:						
Mektupla öğretim (basılı (textler))	Mevcut değil	Mevcut değil	Mevcut değil	Mevcut değil	Mevcut değil	Mevcut değil
2. nesil:						
Basılı materyal	Evet (CD kaydı)	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet
Audiotape	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok
Videotape	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok
Bilgisayar destekli Öğretim	Mevcut	Mevcut	Mevcut	Mevcut	Mevcut	Mevcut
3. Nesil:						
Tele-öğrenme modeli:						
Audio-tele conferencing:	Mevcut değil	Mevcut değil	Mevcut değil	Mevcut değil	Mevcut değil	Mevcut değil
Video-conferencing	Mevcut değil	Mevcut değil	Mevcut değil	Mevcut değil	Mevcut değil	Mevcut değil
Audio-grafic Communication	Mevcut değil	Mevcut değil	Mevcut değil	Mevcut değil	Mevcut değil	Mevcut değil
Broadcast/TVRadio Audio-teleconferencing	Mevcut değil	Mevcut değil	Mevcut değil	Mevcut değil	Mevcut değil	Mevcut değil
4. Nesil:						
Esnek Öğrenme Modeli	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet
LMS Öğrenme Modülü(mesajlaşma ve chat modülü içerimi)	Mevcut	Mevcut	Mevcut	Mevcut	Mevcut	Mevcut

⁵⁵Taylor, JC. (2001) "Fifth Generation Distance Education" adlı makalesinden uyarlanmış tablo.

⁵⁶Evaluating Digital Distance Learning Programs and Activities: "Studies, Practices, and Recommendations", World Bank Institute of the World Bank, October 2001. <http://users.ugent.be/~mvalcke/CV/worldbank.pdf>

⁵⁷ "Uzaktan Eğitim Taslak Raporu Ver.0,1,Ocak,2004" <http://bilisimsurasi.org.tr/listeler/tbs-egitim/belge/0052html>

Sistem faaliyet uygulaması dahilinde uygulanabilir ve kapsam içerisine dahil edilebilir başat bilgi bildirimi, Gazi Üniversitesi modelinde de sunulmanan ders materyal içeriği ve aktarımı 'tele-aktarım' modeli çerçevesinde güncellenebilen ders notları sunumu ile ön plana çıkmaktadır. Bilgisayar destekli veri aktarımı çerçevesinde her istenildiği an güncellenebilen ders materyalleri ve esnek öğrenim modeli ile pekiştirilen aktarım yöntemi konumlanması mevcuttur. Gerek bilgi-kapsam niteliği, gerekse de faaliyet konumlandırma birimlerinin ön planda sunumladığı eğitim-hizmet sunum çerçevesi, chat-room uygulaması, mesajlaşma ve soru yönlendirme ve danışman eğitici biriminin aktif hale getirilmesiyle genişletilerek uygulanmaktadır. Bilgi-işlem biriminin konumlanma ve işleyiş sahası bağlamında öğrenci-eğitici koordinasyonu ve bildirimi, tasnif ve dokümantasyon bildirimi planlanarak sistem sunulmayıcısının sundumladığı altyapı olanakları doğrultusunda konumlanmaktadır.

Özellikle, bildirim - geribildirim, sunumlama, kontrol ve dokümantasyon faaliyetleri 'LMS' ve 'CMS' uygulamalarıyla birlikte sunulmaktadır. Ders içeriği senaryo ağacı içeriği, SCORM standartlarına uygun olarak dizilmesi anlamında. İçerik yönetimi CMS, LMS'nin bir parçasıdır. Derslerin konumlanması, bölümlere ayrılması, planması, hedeflere yönlendirilmesi programını içerimlemektedir. Bu doğrultuda sistem yaklaşım çerçevesine adapte olması gerekecek öğrencilerin seçiminde belli normlar göz önünde bulundurulmalıdır. Öğrencilerin bilgisayar işletmenliği, temel bilgisayar kullanımına yetkinlikleri, program yazılımları ve farklı bilgi erişim metodolojilerinden yararlanma, sisteme olan yaklaşım açıları ve sistem içerisindeki bireyler olarak sistemden yararlanma şekillerinin incelenmesi ve bildirim kapsamında en önemli yeri alan insan unsurunun irdelenerek yararlılıkların, öngörülen eksikliklerin ve uygulama normlarına yatkınlığın tespit edilmesi yararlıdır. Bu tespit, sadece 'normsal' faaliyet yapısının belirlenmesi ile sınırlı olup, kapsamlı ve sistematik işleyiş, modellemeci bir bakış açısı ve verisel temel unsurların bir araya getirilmesi ile bir sunum ve veri formatı olup temel kapsamı oluşturmaktadır. Bu nedenle, Atatürk MYO bünyesinde sistem içerisinde fiilen yer alan öğrencilerin bilgisayar kullanma alışkanlıkları, bilgisayar kullanımı'na (işletmenlik) olan yetkinlikleri ve WTE uygulamaları hakkındaki tutumları ve bakış açıları sergilenmektedir. Normların ve değerlerin ifadesi sistem uygulaması bütünüdür.

BÖLÜM V

ANKET VERİ ve ANALİZLERİ

Anketlerin oluşturulmasında, bilgi yönetim sistem kapsamı yanı sıra, elektronik sistem altyapısının gereksinimleri, uygulamalı sistem bildirilişi ölçütleri, sıralılık ve sınırlılık ölçütleri kapsamında, analiz edilmek üzere konumlandırılan sorular ve kapsam ölçütleri seçilmiştir.

ANKET-1/BÖLÜM-1 Gazi Üniversitesi Atatürk Meslek Yüksekokulu Önlisans Öğrencilerinin bilgisayar kullanımı alışkanlıkları

Tablo 5.1: ‘Bilgisayar Kullanma alışkanlıkları’

Bilgisayar kullanma alışkanlığınıza yönelik olarak aşağıdaki soruları değerlendiriniz.		Hiç	Az	Orta	Çok
1.	Dosya açıp kapama	()	()	()	()
2.	Metin hazırlamak için bilgisayar kullanma	()	()	()	()
3.	E-mail ve sohbet	()	()	()	()
4.	Görüntülü ve sesli sohbet	()	()	()	()
5.	Dosya paylaşımı	()	()	()	()
6.	Yazılı ve görsel medya takibi	()	()	()	()
7.	Tartışmalara katılım (forumlar, tartışma grupları)	()	()	()	()
8.	İnternet hizmetlerinden yararlanma (alışveriş, ticari alan, bankacılık hizmeti)	()	()	()	()
9.	Oyun-eğlence	()	()	()	()
10.	Yazılım oluşturma	()	()	()	()
11.	Bilgisayarda yayımları (Radyo-TV) takip etme	()	()	()	()

Birinci bölümün ilk anketinde (Anket-1), bilgisayar kullanma alışkanlıkları, temel araçlardan, ara-birimlerden ve birimlerden faydalanma, erişim, aktarım ve kullanım temelleri ölçüt olarak belirlenmiş, katılımcıların donanım düzeyi ve konumlanmaları, temel donanım uygulamalarına olan sistem yeterli düzeyleri saptanmak için gerekli kapsam ve sınırlıktaki genel düzeyleri ön planda tutulmuştur.

Birinci bölümün ikinci anketinde (anket-2), temel işletmenlik ve bilgisayar kullanım yetkinlik düzeyi belirlenmeye çalışılmış, kapsam, düzey ve konumlanma açısından öğrencilerin yetkinlik ve üst düzey bazı uygulamalara olan katılım formasyonlarının düzeyi ile donanım birimleri, sunum içerikli uygulamalara olan yetkinlik düzeyi sorgulanmaktadır.

ANKET-2/BÖLÜM-1 Gazi Üniversitesi Atatürk Meslek Yüksekokulu Önlisans Öğrencilerinin ‘bilgisayar kullanımı’na (işletmenlik) olan yetkinlikleri

Tablo 5.2: ‘Bilgisayar kullanımına olan yetkinlik’

Bilgisayar kullanma yetkinliğinize yönelik olarak aşağıdaki soruları değerlendiriniz.		Evet	Hayır
1.	Metin düzenleme (yazı karakterleri, renk ve biçim değiştirme)	()	()
2.	Word, Excel, Powerpoint, Frontpage içeriği/dosyası oluşturma	()	()
3.	Resim, grafik, ses, tablo, flash eklentilerini uygulama	()	()
4.	Görsel sunum oluşturma	()	()
5.	Taşınabilir medya (CD, DVD, taşınabilir hard-disk vb.) kullanma	()	()
6.	Dosya komutlarını (kes, kopyala, yapıştır, geri al) kullanma	()	()
7.	Excel uygulamalarından yararlanabilme (formüllerden yararlanma, tablo oluşturma)	()	()
8.	‘Print’ ve ‘scan’ uygulamaları	()	()
9.	Ders materyallerine ulaşma	()	()
10.	Sunumun kompozisyon öğeleri (renk, arka plan sayfa düzeni) konumlandırabilme	()	()
11.	Kişisel web sayfası oluşturma	()	()
12.	Dosya formatları arasında geçiş yapma	()	()
13.	10 parmak klavye kullanımı	()	()
14.	İnternette dosya arama	()	()
15.	Donanım sürücülerini yükleme	()	()
16.	Formatlama	()	()
17.	Program yazma	()	()

İkinci bölüm - 3. ankette, öğrencilerin sisteme olan bakış açıları, sistem kapsamına dair edindikleri konumlanma, önerim ve sisteme uyum konumlanmaları, sistemden sağladıkları fayda yönünden konumlandırmaları, sistem olanaklarının öğrenim kapsamı içerisindeki konumlanması, değerlendirme sistemine olan yaklaşımları değerlendirilmektedir.

ANKET-3/BÖLÜM-2**Anket-3 Gazi Üniversitesi Atatürk Meslek Yüksekokulu Önlisans Öğrencilerinin WTE Uygulamaları Hakkındaki Tutumları****Tablo 5.3: ‘WTE Uygulamalarına Yönelik tutum’**

	Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Kısmen katılıyorum	Hiç katılmıyorum
Uzaktan eğitim programının bilgisayar kullanım potansiyelimle uyumlu olduğunu düşünüyorum	()	()	()	()	()
Uzaktan eğitim programının ders içeriği ve yazılımı yönünden yeterli olduğunu düşünüyorum.	()	()	()	()	()
Ders materyallerinin ve dokümantasyonunun içeriğini yeterli görüyorum.	()	()	()	()	()
Ders materyallerinin ve dokümantasyonunun içeriğinin güncelliğini yeterli buluyorum.	()	()	()	()	()
Ders forumlarının ve tartışmalı ders sohbetlerinin içeriğinin genişletilmesini istiyorum.	()	()	()	()	()
Teknik anlamda ders materyalinin sunumunu nitelik olarak yeterli görüyorum.	()	()	()	()	()
Okul kampüsünden ve olanaklarından örgün öğretimdeki öğrenciler kadar yararlanabiliyorum.	()	()	()	()	()
Uzaktan öğretimdeki sınav ve değerlendirme sistemi uygulamalarında değişiklik yapılması gerektiğini düşünüyorum.	()	()	()	()	()
WTE sistemine dahil bir öğrenci olarak bilgisayar derslerimin sisteme uyum sağlamada ve uygulamalarda yardımcı olduğuna inanıyorum.	()	()	()	()	()
Sizce forum ve tartışma ortamı yeterli düzeyde mi, yeterli ölçüde yararlanılabiliyor mu?	()	()	()	()	()
Öğretim elemanlarına ulaşmada zorluk yaşamıyorum.	()	()	()	()	()
Ders konuları dışındaki rehberlik ve danışmanlık hizmetlerinden gereğince faydalanabiliyorum.	()	()	()	()	()
WTE sisteminin örgün eğitim sistemine göre avantajlarının daha çok olduğuna inanıyorum.	()	()	()	()	()

5.1. Pilot (Evaluation) Test soruları ve frekansları 2007 (23 Mayıs-24 Haziran)

5.1.1. Bölüm-I ANKET-1

1) Dosya Açıp Kapama

Çok:	
43	71.7%
Orta:	
14	23.3%
Az:	
2	3.3%
Hiç:	
1	1.7%

Toplam Oy Verenler : 60
 İlk Oy : Wednesday, 23 May 2007 00:16
 Son Oy : Sunday, 24 June 2007 21:16

2) Metin Hazırlamak İçin Bilgisayar Kullanma

Çok:	
33	68.8%
Orta:	
11	22.9%
Az:	
1	2.1%
Hiç:	
3	6.3%

Toplam Oy Verenler : 48
 İlk Oy : Wednesday, 23 May 2007 00:29
 Son Oy : Monday, 18 June 2007 16:22

3) E-mail ve sohbet

Çok:	
34	75.6%
Orta:	
4	8.9%
Az:	
6	13.3%
Hiç:	
1	2.2%

Toplam Oy Verenler : 45
 İlk Oy : Wednesday, 23 May 2007 00:33
 Son Oy : Thursday, 14 June 2007 20:03

4) Görüntülü ve sesli sohbet

Çok:
12 28.6%
Orta:
12 28.6%
Az:
13 31%
Hiç:
5 11.9%

Toplam Oy Verenler : 42
İlk Oy : Wednesday, 23 May 2007 23:21
Son Oy : Thursday, 14 June 2007 20:03

5) Dosya Paylaşımı

Çok:
16 39%
Orta:
14 34.1%
Az:
4 9.8%
Hiç:
7 17.1%

Toplam Oy Verenler : 41
İlk Oy : Monday, 28 May 2007 19:12
Son Oy : Thursday, 14 June 2007 20:03

6) Yazılı ve görsel medya takibi

Çok:
14 35.9%
Orta:
20 51.3%
Az:
2 5.1%
Hiç:
3 7.7%

Toplam Oy Verenler : 39
İlk Oy : Wednesday, 23 May 2007 01:05
Son Oy : Thursday, 14 June 2007 20:03

7) Tartışmalara katılım (forumlara, tartışma grupları)

Çok:	
6	15.4%
Orta:	
17	43.6%
Az:	
11	28.2%
Hiç:	
5	12.8%

Toplam Oy Verenler : 39
 İlk Oy : Monday, 28 May 2007 19:13
 Son Oy : Thursday, 14 June 2007 20:04

8) İnternet hizmetlerinden yararlanma (alışveriş, ticari alan, bankacılık hizmeti)

Çok:	
4	10%
Orta:	
12	30%
Az:	
13	32.5%
Hiç:	
11	27.5%

Toplam Oy Verenler : 40
 İlk Oy : Monday, 28 May 2007 19:13
 Son Oy : Thursday, 14 June 2007 20:04

9) Oyun – Eğlence

Çok:	
6	15.8%
Orta:	
11	28.9%
Az:	
11	28.9%
Hiç:	
10	26.3%

Toplam Oy Verenler : 38
 İlk Oy : Monday, 28 May 2007 19:13
 Son Oy : Thursday, 14 June 2007 20:04

10) Yazılım oluşturma

Çok:
3 8.6%
Orta:
7 20%
Az:
11 31.4%
Hiç:
14 40%

Toplam Oy Verenler : 35
İlk Oy : Monday, 28 May 2007 19:13
Son Oy : Thursday, 14 June 2007 20:04

11) Bilgisayarda yayınları (Radyo-TV) takip etme

Çok:
7 18.4%
Orta:
16 42.1%
Az:
11 28.9%
Hiç:
4 10.5%

Toplam Oy Verenler : 38
İlk Oy : Monday, 28 May 2007 19:14
Son Oy : Thursday, 14 June 2007 20:05

12) Taşınabilir medya (CD, DVD, taşınabilir hard-disk vb.) kullanma (iptal)

Evet:
115 87.8%
Hayır:
16 12.2%

Toplam Oy Verenler : 131
İlk Oy : Monday, 28 May 2007 14:13
Son Oy : Sunday, 24 June 2007 21:02

5.1.2. Bölüm-I ANKET-2

1) Metin düzenleme (yazı karakterleri, renk ve biçim değiştirme)

Evet:

63 100%

Hayır:

0 0%

Toplam Oy Verenler : 63
İlk Oy : Monday, 28 May 2007 15:47
Son Oy : Thursday, 14 June 2007 20:06

2) Word, Excel, Powerpoint, Frontpage içeriği/dosyası oluşturma

Evet:

55 93.2%

Hayır:

4 6.8%

Toplam Oy Verenler : 59
İlk Oy : Monday, 28 May 2007 15:48
Son Oy : Thursday, 14 June 2007 20:06

3) Resim, grafik, ses, tablo, flash eklentilerini uygulama

Evet:

46 83.6%

Hayır:

9 16.4%

Toplam Oy Verenler : 55
İlk Oy : Monday, 28 May 2007 15:48
Son Oy : Thursday, 14 June 2007 20:06

4) Görsel sunum oluşturma

Evet:

34 65.4%

Hayır:

18 34.6%

Toplam Oy Verenler : 52
İlk Oy : Monday, 28 May 2007 18:04
Son Oy : Thursday, 14 June 2007 20:07

5) Taşınabilir medya (CD, DVD, taşınabilir hard-disk vb.) kullanma

Evet:

115 87.8%

Hayır:

16 12.2%

Toplam Oy Verenler : 131

İlk Oy : Monday, 28 May 2007 14:13

Son Oy : Sunday, 24 June 2007 21:02

6) Dosya komutlarını (kes, kopyala, yapıştır, geri al) kullanma

Evet:

57 100%

Hayır:

0 0%

Toplam Oy Verenler : 57

İlk Oy : Monday, 28 May 2007 15:49

Son Oy : Thursday, 14 June 2007 20:07

7) Excel uygulamalarından yararlanabilme (formüllerden yararlanma, tablo oluşturma)

Evet:

36 70.6%

Hayır:

15 29.4%

Toplam Oy Verenler : 51

İlk Oy : Monday, 28 May 2007 15:50

Son Oy : Thursday, 14 June 2007 20:07

8) 'Print' ve 'scan' uygulamaları

Evet:

38 82.6%

Hayır:

8 17.4%

Toplam Oy Verenler : 46

İlk Oy : Monday, 28 May 2007 15:50

Son Oy : Thursday, 14 June 2007 20:07

9) Ders materyallerine ulaşma

Evet:

40 93%

Hayır:

3 7%

Toplam Oy Verenler : 43

İlk Oy : Monday, 28 May 2007 15:51

Son Oy : Thursday, 14 June 2007 20:08

10) Sunumun kompozisyon öğeleri (renk, arka plan sayfa düzeni) konumlandırılabilir

Evet:

39 100%

Hayır:

0 0%

Toplam Oy Verenler : 39
İlk Oy : Monday, 28 May 2007 15:52
Son Oy : Wednesday, 06 June 2007 09:42

11) Kişisel web sayfası oluşturma

Evet:

15 37.5%

Hayır:

25 62.5%

Toplam Oy Verenler : 40
İlk Oy : Monday, 28 May 2007 15:52
Son Oy : Wednesday, 06 June 2007 09:42

12) Dosya formatları arasında geçiş yapma

Evet:

32 78%

Hayır:

9 22%

Toplam Oy Verenler : 41
İlk Oy : Monday, 28 May 2007 15:53
Son Oy : Wednesday, 06 June 2007 09:45

13) 10 parmak klavye kullanımı

Evet:

26 65%

Hayır:

14 35%

Toplam Oy Verenler : 40
İlk Oy : Monday, 28 May 2007 15:54
Son Oy : Wednesday, 06 June 2007 09:45

14) İnternette dosya arama**Evet:**

40 97.6%

Hayır:

1 2.4%

Toplam Oy Verenler : 41

İlk Oy : Monday, 28 May 2007 15:54

Son Oy : Wednesday, 06 June 2007 09:45

15) Donanım sürücülerini yükleme (-ses kartı, ekran kartı sürücülerini-)**Evet:**

25 61%

Hayır:

16 39%

Toplam Oy Verenler : 41

İlk Oy : Monday, 28 May 2007 15:55

Son Oy : Monday, 04 June 2007 22:59

16) Formatlama**Evet:**

15 35.7%

Hayır:

27 64.3%

Toplam Oy Verenler : 42

İlk Oy : Monday, 28 May 2007 15:55

Son Oy : Wednesday, 06 June 2007 09:45

17) Program yazma**Evet:**

11 2.4%

Hayır:

38 77.6%

Toplam Oy Verenler : 49

İlk Oy : Monday, 28 May 2007 15:55

Son Oy : Wednesday, 06 June 2007 09:46

5.1.3. Bölüm-II / ANKET-3

1) Taşınabilir medya (CD, DVD, taşınabilir hard-disk vb.) kullanma (iptal)

Evet:

115 87.8%

Hayır:

16 12.2%

Toplam Oy Verenler : 131
İlk Oy : Monday, 28 May 2007 14:13
Son Oy : Sunday, 24 June 2007 21:02

2) Uzaktan eğitim programının bilgisayar kullanım potansiyelimle uyumlu olduğunu düşünüyorum.

Tamamen katılıyorum:

29 33%

Katılıyorum:

36 40.9%

Kararsızım:

5 5.7%

Kısmen katılıyorum:

14 15.9%

Hiç katılmıyorum:

4 4.5%

Toplam Oy Verenler: 88
İlk Oy : Monday, 28 May 2007 14:55
Son Oy : Monday, 18 June 2007 16:21

3) Uzaktan eğitim programımın ders içeriği ve yazılımı yönünden yeterli olduğunu düşünüyorum.

Tamamen katılıyorum:

8 11.4%

Katılıyorum:

26 37.1%

Kararsızım:

8 11.4%

Kısmen katılıyorum:

19 27.1%

Hiç katılmıyorum:

9 12.9%

Toplam Oy Verenler : 70
İlk Oy : Monday, 28 May 2007 14:55
Son Oy : Sunday, 17 June 2007 14:07

4) Ders materyallerinin ve dokümantasyonunun içeriğini yeterli görüyorum.

Tamamen katılıyorum:

5 7.6%

Kısmen katılıyorum:

25 37.9%

Katılıyorum:

20 30.3%

Kararsızım:

9 13.6%

Hiç katılmıyorum:

7 10.6%

Toplam Oy Verenler : 66

İlk Oy : Monday, 28 May 2007 17:58

Son Oy : Wednesday, 06 June 2007 09:34

5) Ders materyallerinin ve dokümantasyonunun içeriğinin güncelliğini yeterli buluyorum.

Tamamen katılıyorum:

6 10%

Katılıyorum:

21 35%

Kararsızım:

10 16.7%

Kısmen katılıyorum:

16 26.7%

Hiç katılmıyorum:

7 11.7%

Toplam Oy Verenler : 60

İlk Oy : Monday, 28 May 2007 17:58

Son Oy : Sunday, 17 June 2007 14:08

6) Ders forumlarının ve tartışmalı ders sohbetlerinin içeriğinin genişletilmesini istiyorum.

Tamamen katılıyorum:

35 57.4%

Katılıyorum:

14 23%

Kararsızım:

1 1.6%

Kısmen katılıyorum:

8 13.1%

Hiç katılmıyorum:

3 4.9%

Toplam Oy Verenler : 61

İlk Oy : Monday, 28 May 2007 17:59

Son Oy : Sunday, 17 June 2007 14:09

7) Teknik anlamda ders materyalinin sunumunu nitelik olarak yeterli görüyorum.

Tamamen katılıyorum:

5 8.6%

Katılıyorum:

21 6.2%

Kararsızım:

7 12.1%

Kısmen katılıyorum:

16 27.6%

Hiç katılmıyorum:

9 15.5%

Toplam Oy Verenler : 58

İlk Oy : Monday, 28 May 2007 17:59

Son Oy : Sunday, 17 June 2007 14:09

8) Okul kampüsünden ve olanaklarından örgün öğretimdeki öğrenciler kadar yararlanabiliyorum.

Tamamen katılıyorum

3 4.7%

Katılıyorum

4 6.3%

Kararsızım

5 7.8%

Kısmen katılıyorum

11 17.2%

Hiç katılmıyorum

41 64.1%

Toplam Oy Verenler : 64

İlk Oy : Monday, 28 May 2007 18:00

Son Oy : Sunday, 17 June 2007 14:09

9) Uzaktan öğretimdeki sınav ve değerlendirme sistemi uygulamalarında değişiklik yapılması gerektiğini düşünüyorum.

Tamamen katılıyorum:

10 16.4%

Katılıyorum:

18 9.5%

Kararsızım:

9 14.8%

Kısmen katılıyorum:

7 11.5%

Hiç katılmıyorum:

17 27.9%

Toplam Oy Verenler : 61

İlk Oy : Monday, 28 May 2007 18:00

Son Oy : Sunday, 17 June 2007 14:10

10) WTE sistemine dahil bir öğrenci olarak bilgisayar derslerimin sisteme uyum sağlamada ve uygulamalarda yararlı olduğunu düşünüyorum.

Tamamen katılıyorum:

7 13%

Katılıyorum:

15 7.8%

Kararsızım:

14 25.9%

Kısmen katılıyorum:

10 8.5%

Hiç katılmıyorum:

8 14.8%

Toplam Oy Verenler : 54

İlk Oy : Monday, 28 May 2007 18:01

Son Oy : Sunday, 17 June 2007 14:12

11) Sizce forum ve tartışma ortamı yeterli düzeyde mi, yeterli ölçüde yararlanılabiliyor mu?

Tamamen katılıyorum:

3 4.9%

Katılıyorum:

9 14.8%

Kararsızım:

7 11.5%

Kısmen katılıyorum:

24 39.3%

Hiç katılmıyorum:

18 29.5%

Toplam Oy Verenler : 61

İlk Oy : Monday, 28 May 2007 18:02

Son Oy : Sunday, 17 June 2007 14:12

12) Öğretim elemanlarına ulaşmada zorluk yaşamıyorum

Tamamen katılıyorum:

9 14.8%

Katılıyorum:

13 21.3%

Kararsızım:

8 13.1%

Kısmen katılıyorum:

15 24.6%

Hiç katılmıyorum:

16 6.2%

Toplam Oy Verenler : 61

İlk Oy : Monday, 28 May 2007 18:02

Son Oy : Sunday, 17 June 2007 14:12

13) Ders konuları dışındaki rehberlik ve danışmanlık hizmetlerinden gereğince faydalanabiliyorum

Tamamen katılıyorum:

3 5.4%

Katılıyorum:

5 8.9%

Kararsızım:

3 5.4%

Kısmen katılıyorum:

15 8%

Hiç katılmıyorum:

30 53.6%

Toplam Oy Verenler : 56

İlk Oy : Monday, 28 May 2007 18:02

Son Oy : Sunday, 17 June 2007 14:13

14) WTE sisteminin örgün eğitim sistemine göre avantajlarının daha çok olduğuna inanıyorum

Tamamen katılıyorum:

7 10%

Kısmen katılıyorum:

10 14.3%

Kararsızım:

13 8.6%

Katılıyorum:

9 12.9%

Hiç katılmıyorum:

31 4.3%

Toplam Oy Verenler : 70

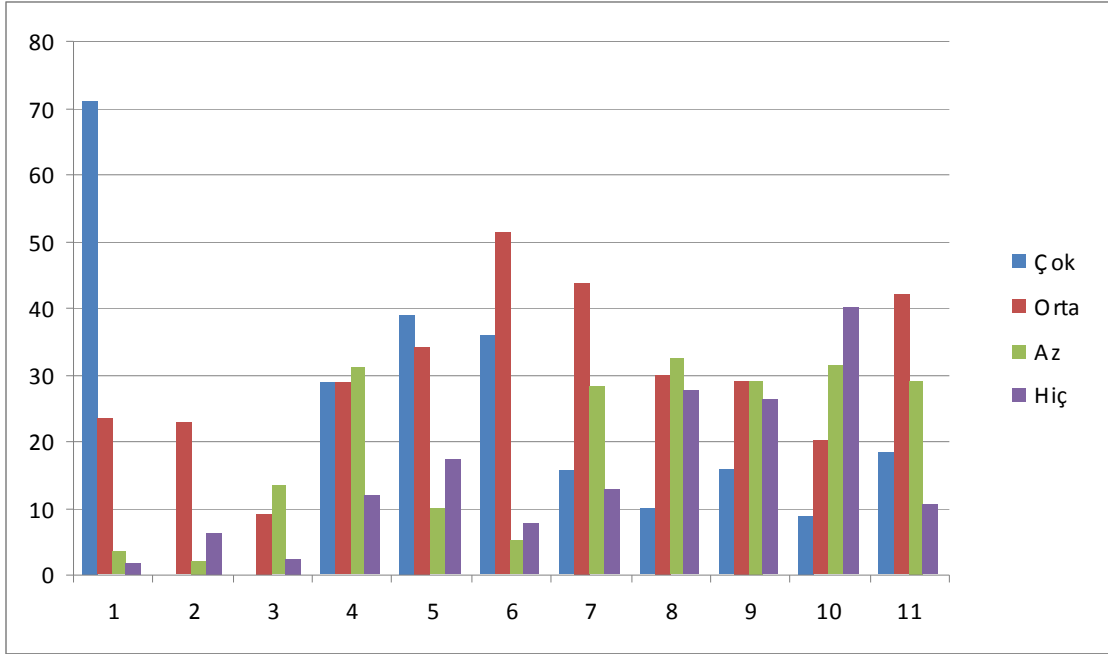
İlk Oy : Monday, 28 May 2007 18:03

Son Oy : Sunday, 17 June 2007 14:13

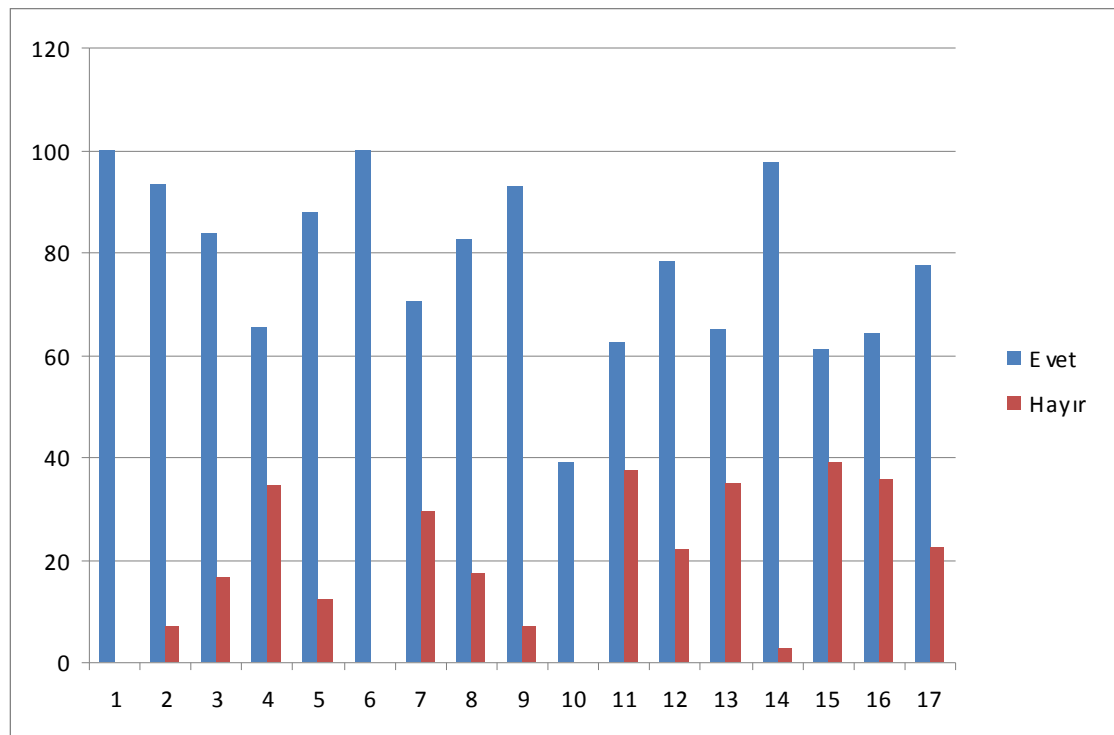
Pilot-test değerlendirmeleri, genel frekans dağılımları ve analiz görünümüyle ilintili olarak çoklu bir yaklaşım ile değerlendirmeye tabii tutulmuş, yüzdelerik dağılımlarındaki tutarlık ölçütüne yönelik olarak gösterimsel bir dağılım-konumlama grafiksel olarak elde edilerek gösterimsel bir geçiş unsuru olarak değerlendirilmiş ve içerim açısından sunum-tespit ögesi olarak konumlandırılmıştır. 1.anketin 12. ve 3. ankerin 1. sorularının faktör analizi nedeniyle ana anketten çıkarılması sözkonusudur.

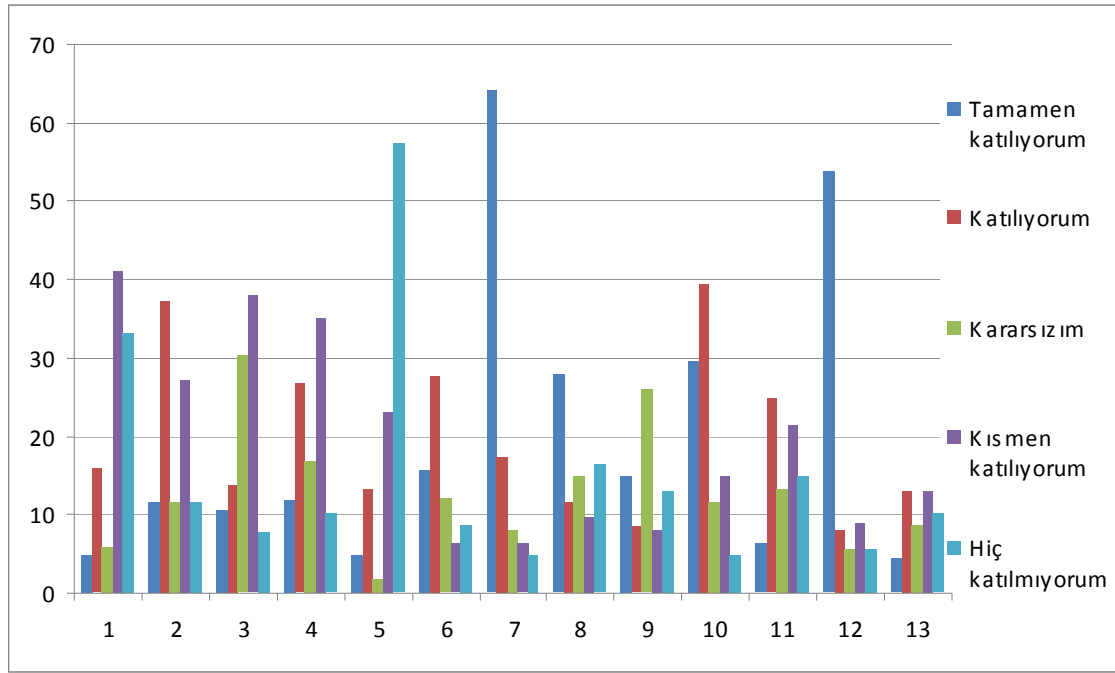
5.1.4. Frekans ve Yüzdelikler-Grafik-Sonuç (Pilot-Test)

Tablo 5.4: Frekans ve Yüzdelikler-Grafik-Sonuç (pilot-test) (anket-1)

Tablo 5.5: Frekans ve Yüzdelikler-Grafik-Sonuç (pilot-test) (anket-2)

Tablo 5.6: Frekans ve Yüzdelikler-grafik-sonuç (pilot-test) (anket-3)

2006-2007 öğretim yılı döneminde Mayıs-Haziran ayları içerisinde pilot test ('evalutional test') uygulanarak frekans değerleri ve yüzdelik dilimleri sınırlı sayıda ancak mümkün olduğunca homojen bir kitleye ölçümlenerek; değerlerin varyans analizlerinin tutarlı ve yapılacak anket çalışması için uygun nitelikte ve uygun oranlar kapsadığı görülmüştür.

Pilot test veri analizleri toplam örneklemin (-312 kişi-) dönem/zaman dilimi içerisinde kapsayıcı dönem alanının yaklaşık yüzde 20'sini (son bir-buçuk aylık öğrenim dönemi); maksimum yüzde 20-25'ini oluşturmuş; temel bilgi düzeyinin, temel tasar, temel bilişim ve bildirişim faaliyetinin üst seviyede olumlu cevaplandırıldığı, yine, yetkinlik ve 'package' ortam öğelerinin kullanım düzeylerinin ve bu öğelere yönelimlerin orta-üst düzeyde bir yapı oluşturduğu gözlemlenmektedir.

Yapısal ve konumlanma düzeyinde ortaya çıkan yüzdelik tablolarının 'gelişimsel' bir yapıya olan açılımı ortaya koyduğu; uzaktan eğitim sisteminden beklenti ve örtüşümlerin eşdeğer nominal seviyede olduğu ve genel kapsam düzeyiyle orantılı olduğu saptanmıştır. Bu ise gelişim seviyesinin beklenti düzeyiyle koşut olduğunun gösterimsel bir analiz ile ortaya koymaktadır.

5.2. Anket Analizi (2007-2008 - 1. dönem)

5.2.1. Güvenirlik (Reliability) / Anket-1

Birinci anketin (Gazi Üniversitesi Atatürk Meslek Yüksekokulu Önlisans Öğrencilerinin 'bilgisayar kullanımı alışkanlıkları) güvenirlik katsayısı 0.84 bulunmuştur. Hem bu değer hem de faktörler içinde yapılan güvenirlik testlerinin değerleri (1. faktörün 0.71, 2 faktörün 0.77 ve 3. faktörün 0.76) doğrultusunda 1. Anketin iç tutarlılığının ve iç güvenirliğinin yüksek olduğu gözlemlenmiştir. (bkz. tablo 1).

-Birinci anketin birinci faktörünün güvenirlik katsayısı 0.71 bulunmuştur. (Bknz.

Ek-4 tablo 1a).

-Birinci anketin ikinci faktörünün güvenirlik katsayısı 0.77 bulunmuştur. (Bknz.

Ek-4 tablo 1b).

-Birinci anketin üçüncü faktörünün güvenirlik katsayısı 0.75 bulunmuştur.

(Bknz. Ek-4 tablo 1c).

5.2.2. Güvenirlik (Reliability) / Anket-2

İkinci anketin (Gazi Üniversitesi Atatürk Meslek Yüksekokulu Önlisans Öğrencilerinin 'bilgisayar kullanımı'na (işletmenlik) olan yetkinlikleri) güvenirlik katsayısı 0.80 bulunmuştur.. Hem bu değer hem de faktörler içinde yapılan güvenirlik testlerinin değerleri (1. faktörün 0.63, 2 faktörün 0.67 ve 3. faktörün 0.73) doğrultusunda 2. Anketin iç tutarlılığının ve iç güvenirliğinin yüksek olduğu gözlemlenmiştir. (bkz. tablo 2).

-İkinci anketin birinci faktörünün güvenirlik katsayısı 0.63 bulunmuştur. (bkz.

Ek-4 tablo 2a).

-İkinci anketin ikinci faktörünün güvenirlik katsayısı 0.67 bulunmuştur. (bkz.

Ek-4 tablo 2b).

-İkinci anketin üçüncü faktörünün güvenirlik katsayısı 0.73 bulunmuştur.

(bkz. Ek-4 tablo 2c).

5.2.3. Güvenirlik (Reliability) Anket-3

Üçüncü anketin (Gazi Üniversitesi Atatürk Meslek Yüksekokulu Önlisans Öğrencilerinin WTE Uygulamaları Hakkındaki tutumları-izlenceleri) güvenirlik katsayısı 0.84 bulunmuştur. İlk iki faktörün değerlerinin 0.88 ve 0.76 olmasına rağmen üçüncü faktörün değeri 0.38 çıkmıştır. Anket genelinde katsayının yüksek olması anketin güvenirliğinin yüksek olduğu göstermektedir.

3. faktörün değerinin düşük çıkması faktörün sadece iki sorudan oluşmasından kaynaklanmaktadır. Daha sonraki çalışmalarda bu ve benzer soru sayısı artırılarak gösterimsel ve yapısal anlamda 3. faktörün de güvenirliği artırılabilir. (Bknz. Tablo 3)

-Üçüncü anketin birinci faktörünün güvenirlik katsayısı 0.87 bulunmuştur. (Bknz. Ek-4 Tablo 3a).

-Üçüncü anketin ikinci faktörünün güvenirlik katsayısı 0.87 bulunmuştur. (Bknz. Ek-4 Tablo 3b).

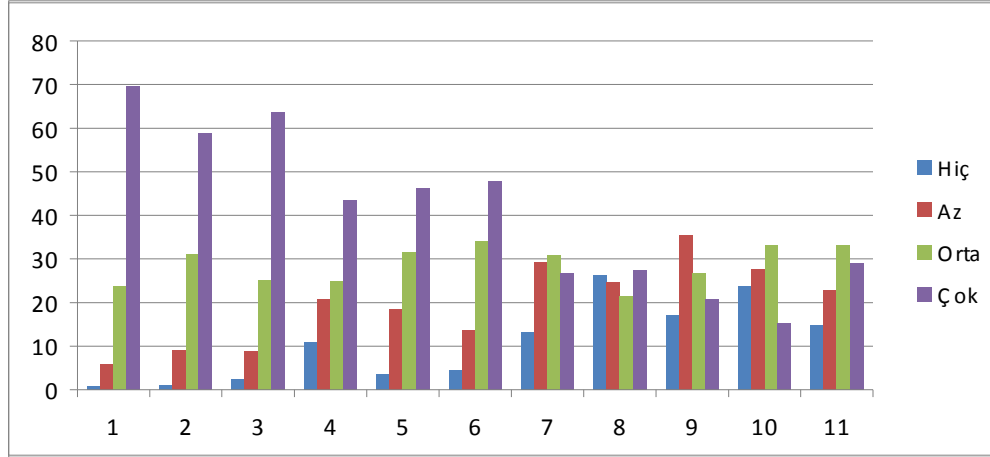
-Üçüncü anketin ikinci faktörünün güvenirlik katsayısı 0.37 bulunmuştur. (Bknz. Ek-4 Tablo 3c).

Güvenirliğin her bir ankette okdukça yüksek çıkmasının yanı sıra, anket yahtörlerine dağılımında da önerim önermeleri ile oluşturulan 3. anketin 3. faktörü dışında yüksek çıkması, verilerin pozitif kapsamda işlenirlik düzeyinin de yüksek ve olumlu olması anlamına gelmekte ve çalışmanın temel sorgulama yönünün olumluluğuna ortaya koymaktadır.

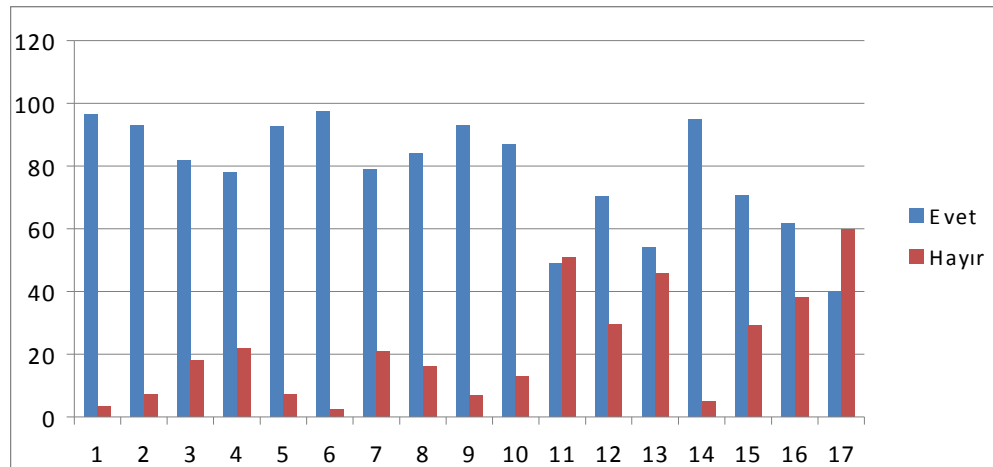
Güvenirlik şematiği içerisinde yer alan korelasyon analizi veri tabloları ise farklı faktör yapılarının birbiri ile karşılaştırılması sonucunda ortaya konan yapıların birbirlerinden bağımsız yönde gerçekleştiğini ve güvenirlik sağladığını işaret etmektedir. Ayrıca, frekans dağılımları tablosunda genel ölçekte, olumlu yönde bir yüzde dağılımı şekillenmesi gerçekleşmesi gösterimsel olarak veri analizine yansımıştır. (Bknz. Tablo 5,7, 5,8, 5,9).

5.3. FREKANS ANALİZİ VERİLERİ/ BAR CHART(S) YÜZDELİKLERİ ve YORUMLARI

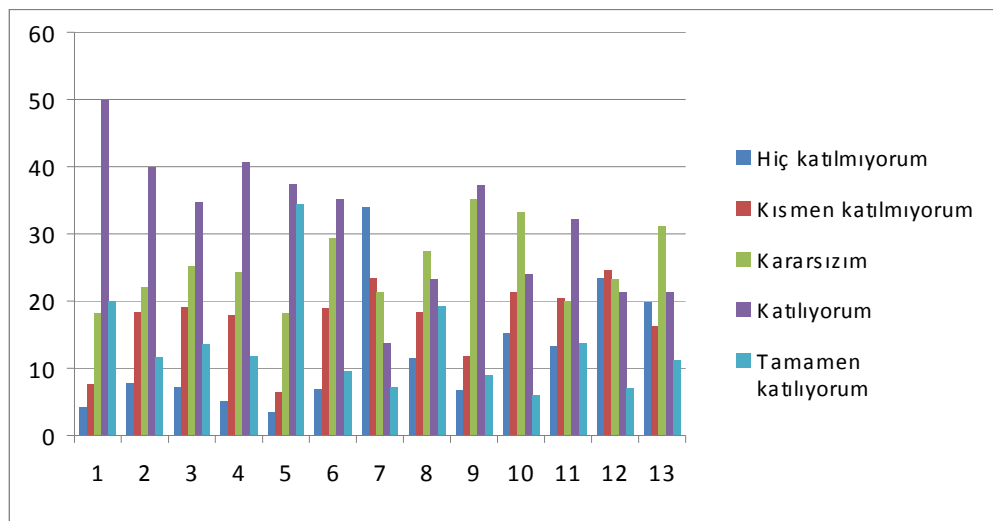
Tablo 5.7: Frekans ve Yüzdelikler-Grafik-Sonuç (anket-1)

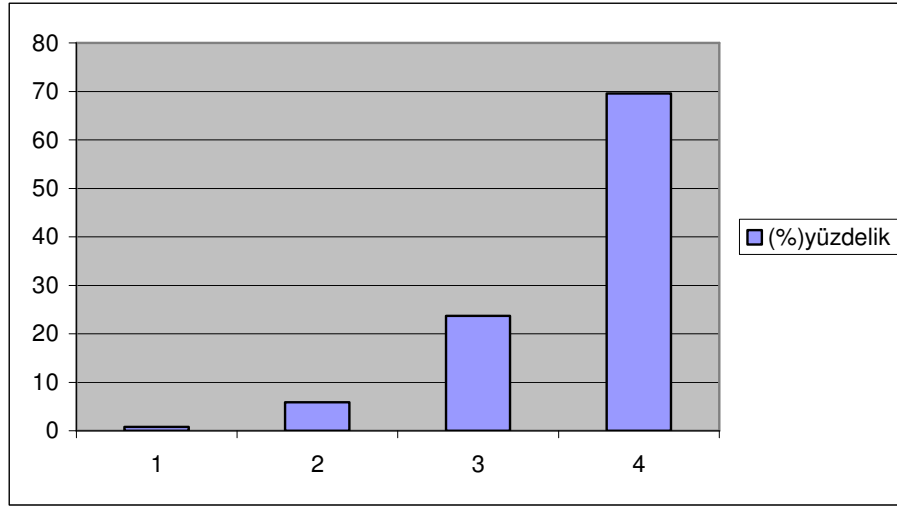
Tablo 5.8: Frekans ve Yüzdelikler-Grafik-Sonuç (anket-2)

Tablo 5.9: Frekans ve Yüzdelikler-Grafik-Sonuç (anket-3)

1) Tablo 5.10: Dosya Açıp Kapama

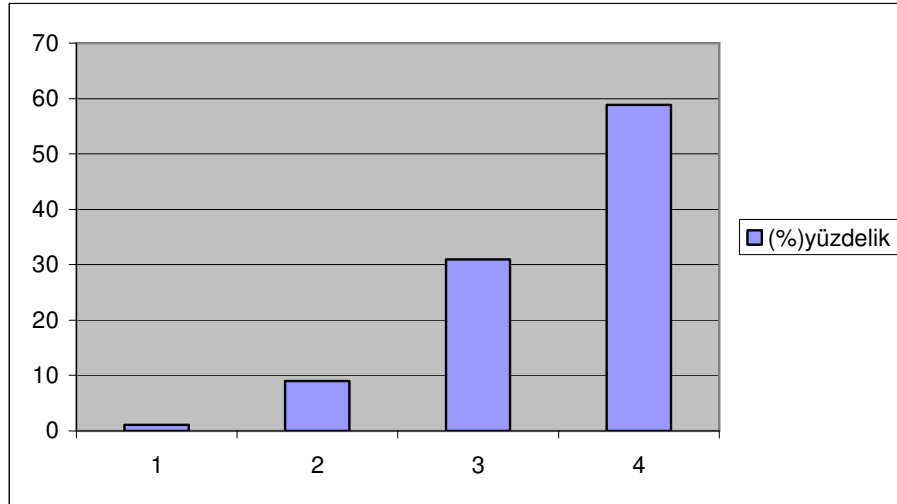

(1-Hiç / 2-Az / 3-Orta / 4-Çok)

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
1,00	4	,8	,8	,8
2,00	31	5,9	5,9	6,7
3,00	124	23,7	23,7	30,4
4,00	364	69,6	69,6	100,0
Total	523	100,0	100,0	

Katılımcıların yüzde 69,6'sı '**Dosya Açıp Kapama**' sorusuna 'çok' seçeneğini; yüzde 23,7'si ise 'orta-üst' cevabını vermiştir. Yalnızca yüzde 13,9'luk kısım 'az ve hiç' şıklarını işaretlemiştir. Bu oran, popülasyonun çoğunluğunun konuya yetkin olduklarını göstermektedir. (bkz. Tablo 5.8)

2) Tablo 5.11: Metin Hazırlamak İçin Bilgisayar Kullanma

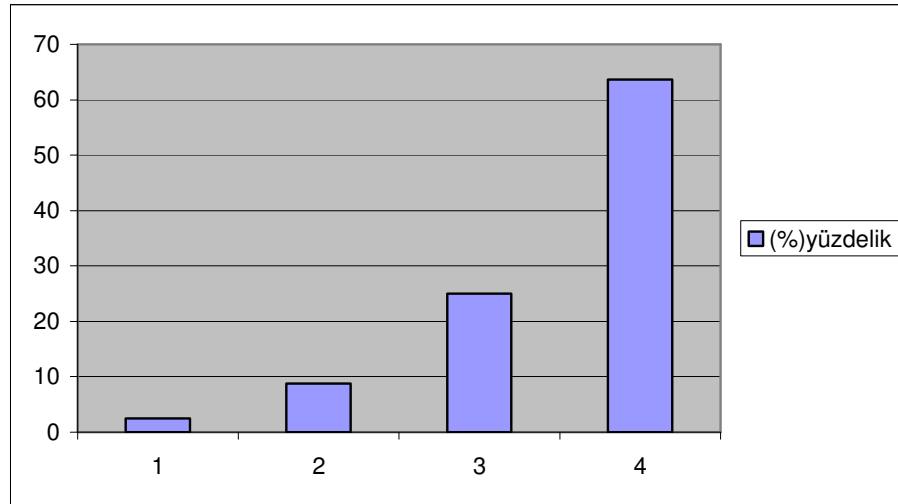

(1-Hiç / 2-Az / 3-Orta / 4-Çok)

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
1,00	4	,8	,8	,8
2,00	31	5,9	5,9	6,7
3,00	124	23,7	23,7	30,4
4,00	364	69,6	69,6	100,0
Total	523	100,0	100,0	

Katılımcıların yüzde 58,9'u '**Metin Hazırlamak İçin Bilgisayar Kullanma**' sorusuna 'çok' seçeneğini; yüzde 31'i ise 'orta-üst' cevabını vermiştir. Yalnızca yüzde 11,1'lik kısım 'az' ve 'hiç' şıklarını işaretlemiştir. Bu oran, popülasyonun çoğunluğunun konuya yetkin olduklarını göstermektedir. (bkz. Tablo 5.9)

3) Tablo 5.12: E-mail ve sohbet

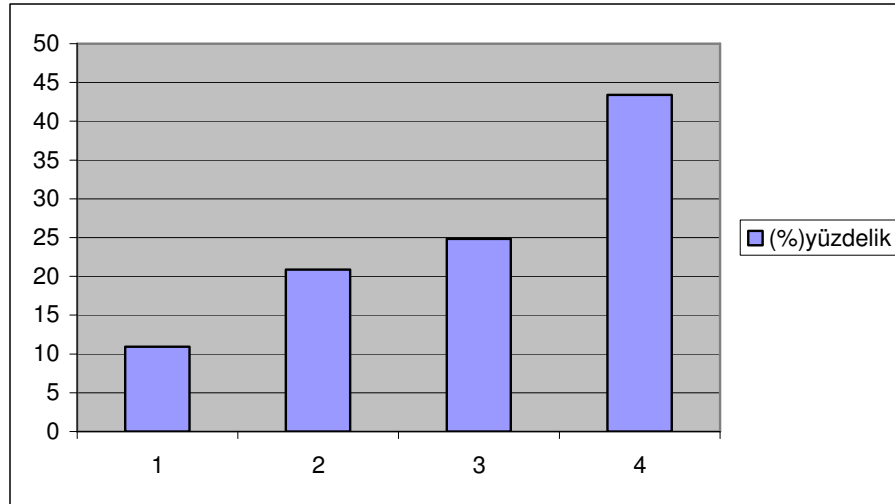

(1-Hiç / 2-Az / 3-Orta / 4-Çok)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1,00	13	2,5	2,5	2,5
	2,00	46	8,8	8,8	11,3
	3,00	131	25,0	25,0	36,3
	4,00	333	63,7	63,7	100,0
	Total				
		523	100,0	100,0	

Katılımcıların yüzde 63.7'si '**E-mail ve sohbet**' sorusuna 'çok' seçeneğini; yüzde 25'i ise 'orta-üst' cevabını vermiştir. Yalnızca yüzde 10,3'lük kısım 'az' ve 'hiç' şıklarını işaretlemiştir. Bu oran, popülasyonun çoğunluğunun konuya yetkin olduklarını göstermektedir. (bkz. Tablo 5.10)

4) Tablo 5.13: Görüntülü ve sesli sohbet

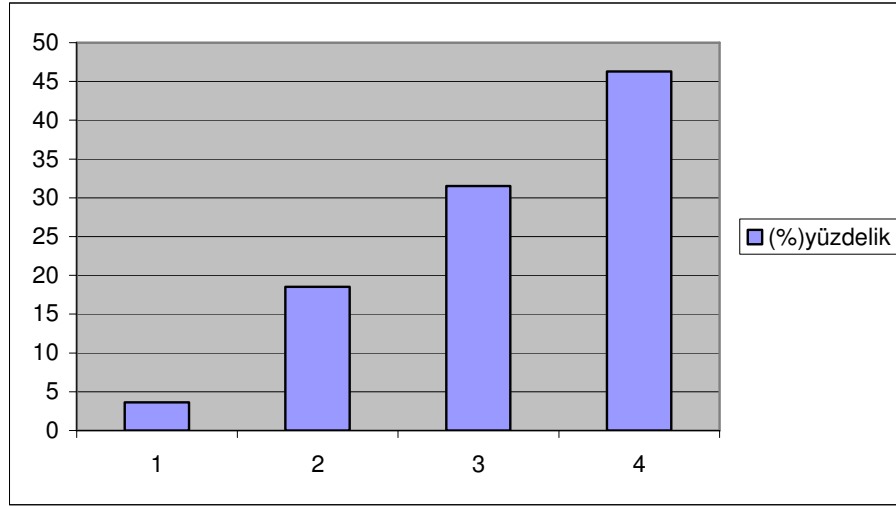

(1-Hiç / 2-Az / 3-Orta / 4-Çok)

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 1,00	57	10,9	10,9	10,9
2,00	109	20,8	20,8	31,7
3,00	130	24,9	24,9	56,6
4,00	227	43,4	43,4	100,0
Total	523	100,0	100,0	

Katılımcıların yüzde 43,4'ü '**Görüntülü ve sesli sohbet**' sorusuna 'çok' seçeneğini; yüzde 24,9'u ise 'orta-üst' cevabını vermiştir. Yüzde 31,7'lik kısım 'az' ve 'hiç' şıklarını işaretlemiştir. Bu oran, popülasyonun çoğunluğunun konuya yetkin olduklarını göstermektedir. Ancak, önemli bir oranda da 'az' ve 'hiç' işaretlenmiş ve yeterli popülasyonunu düşürmüştür. (bkz. Tablo 5.11)

5) Tablo 5.14: Dosya Paylaşımı

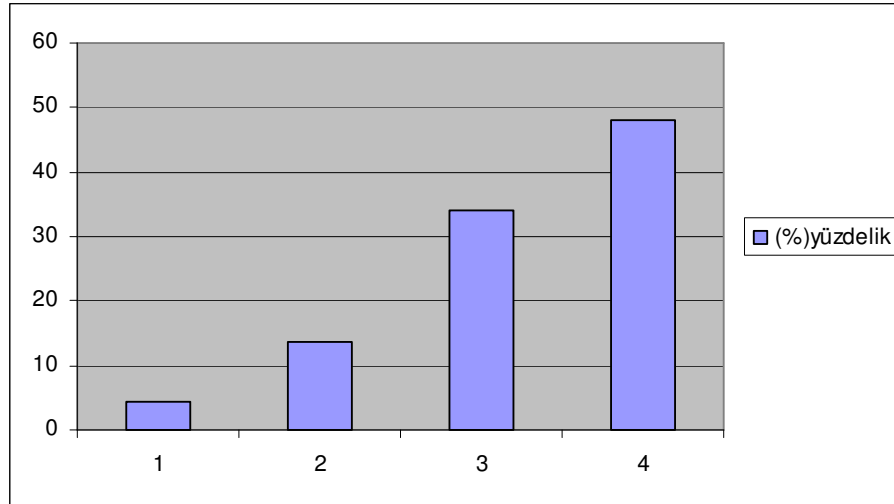

(1-Hiç / 2-Az / 3-Orta / 4-Çok)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1,00	19	3,6	3,6	3,6
	2,00	97	18,5	18,5	22,2
	3,00	165	31,5	31,5	53,7
	4,00	242	46,3	46,3	100,0
	Total	523	100,0	100,0	

Katılımcıların yüzde 46,3'ü '**Dosya Paylaşımı**' sorusuna 'çok' seçeneğini; yüzde 31,5'i ise 'orta-üst' cevabını vermiştir. Yalnızca yüzde 22,1'lik kısım 'az' ve 'hiç' şıklarını işaretlemiştir. Bu oran, popülasyonun çoğunluğunun konuya yetkin olduklarını göstermektedir. (bknz. Tablo 5.12)

6) Tablo 5.15: Yazılı ve görsel medya takibi

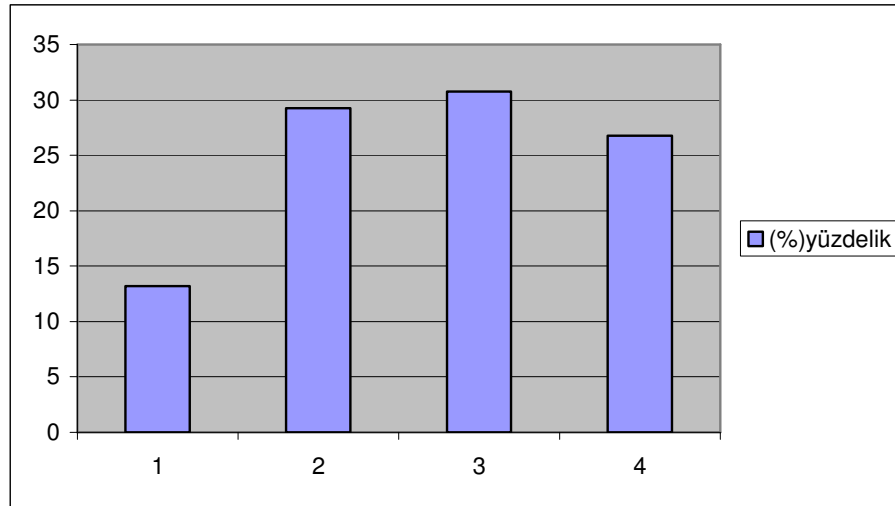

(1-Hiç / 2-Az / 3-Orta / 4-Çok)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1,00	23	4,4	4,4	4,4
	2,00	71	13,6	13,6	18,0
	3,00	178	34,0	34,0	52,0
	4,00	251	48,0	48,0	100,0
	Total	523	100,0	100,0	

Katılımcıların yüzde 48'i '**Yazılı ve görsel medya takibi**' sorusuna çok seçeneğini; yüzde 34'ü ise 'orta-üst' cevabını vermiştir. Yalnızca yüzde 18'lik kısım az ve hiç şıklarını işaretlemiştir. Bu oran, popülasyonun çoğunluğunun konuya yetkin olduklarını göstermektedir. (bkz. Tablo 5.13)

7) Tablo 5.16: Tartışmalara katılım (forumlara, tartışma grupları)

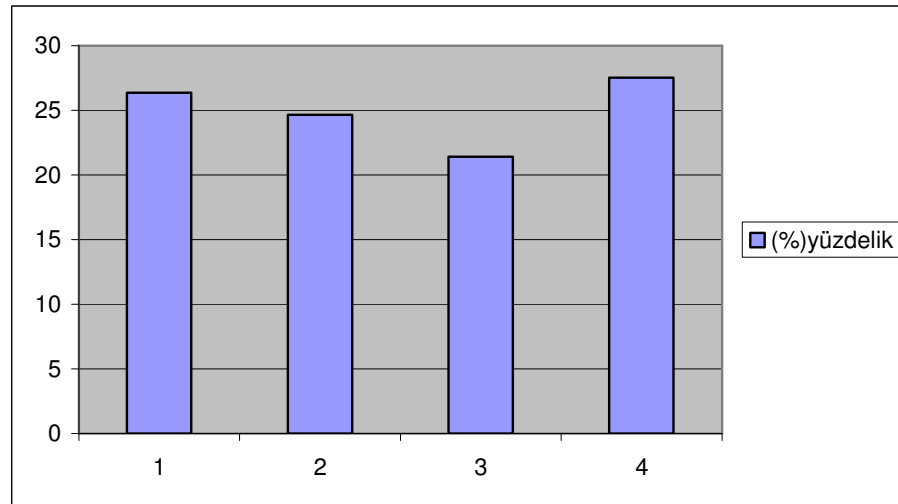

(1-Hiç / 2-Az / 3-Orta / 4-Çok)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1,00	69	13,2	13,2	13,2
	2,00	153	29,3	29,3	42,4
	3,00	161	30,8	30,8	73,2
	4,00	140	26,8	26,8	100,0
Total		523	100,0	100,0	

Katılımcıların yüzde 26,8'ü '**Tartışmalara katılım (forumlara, tartışma grupları)**' sorusuna 'çok' seçeneğini; yüzde 30,8'u ise 'orta-üst' cevabını vermiştir. Yüzde 42,5'lik kısım 'az' ve 'hiç' şıklarını işaretlemiştir. Bu oran, popülasyonun çoğunluğunun konuya yetkin olduklarını göstermektedir. Ancak, önemli bir oranda da 'az' ve 'hiç' işaretlenmiş ve yeterli popülasyonunu düşürmüştür. (bkz. Tablo 5.14)

8) Tablo 5.17: İnternet hizmetlerinden yararlanma (alışveriş, ticari alan, bankacılık hizmetleri)

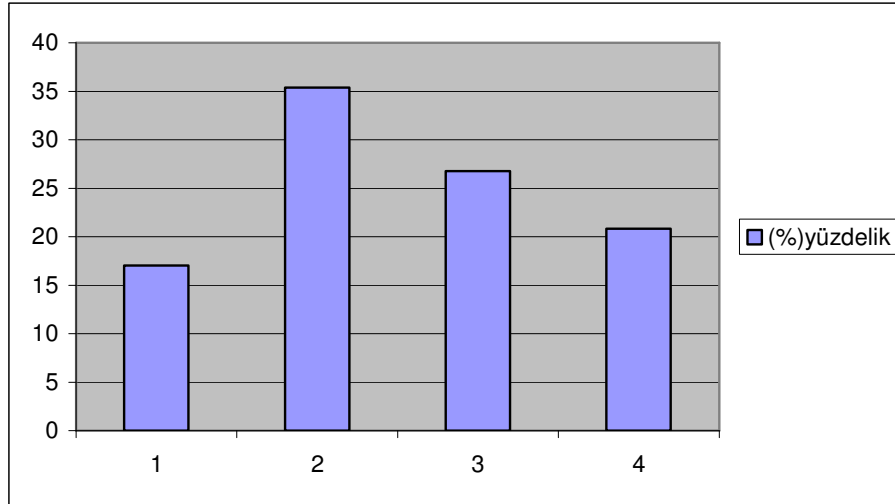

(1-Hiç / 2-Az / 3-Orta / 4-Çok)

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 1,00	138	26,4	26,4	26,4
2,00	129	24,7	24,7	51,1
3,00	112	21,4	21,4	72,5
4,00	144	27,5	27,5	100,0
Total	523	100,0	100,0	

Katılımcıların yüzde 27,5'i **İnternet hizmetlerinden yararlanma (alışveriş, ticari alan, bankacılık hizmetleri)**' sorusuna çok seçeneğini; yüzde 21,4'ü ise orta-üst cevabını vermiştir. Yüzde 51,1'lik kısım az ve hiç şıklarını işaretlemiştir. Bu oran, popülasyonun yaklaşık yarısının konuya yetkin olduklarını göstermektedir. Ancak, diğer yarısı da az ve hiç işaretlenmiş ve yeterli popülasyonunu eş oranlı olarak negatif yönde dengelemiştir. (bkz. Tablo 5.15)

9) Tablo 5.18: Oyun – Eğlence

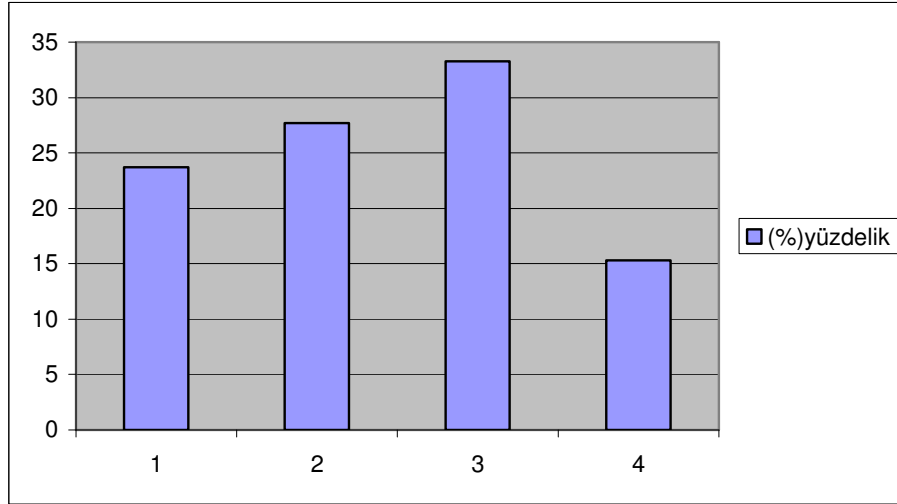

(1-Hiç / 2-Az / 3-Orta / 4-Çok)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1,00	89	17,0	17,0	17,0
	2,00	185	35,4	35,4	52,4
	3,00	140	26,8	26,8	79,2
	4,00	109	20,8	20,8	100,0
	Total	523	100,0	100,0	

Katılımcıların yüzde 20,8'i '**Oyun – Eğlence**' sorusuna çok seçeneğini; yüzde 26,8'i ise orta-üst cevabını vermiştir. Yüzde 52,4'lük kısım az ve hiç şıklarını işaretlemiştir. Bu oran, popülasyonun yaklaşık yarısının konuya yetkin olduklarını göstermektedir. Ancak, diğer yarısı da az ve hiç işaretlenmiş ve yeterli popülasyonunu eş oranlı olarak negatif yönde dengelemiştir. (bkz. Tablo 5.16)

10) Tablo 5.19: Yazılım Oluşturma

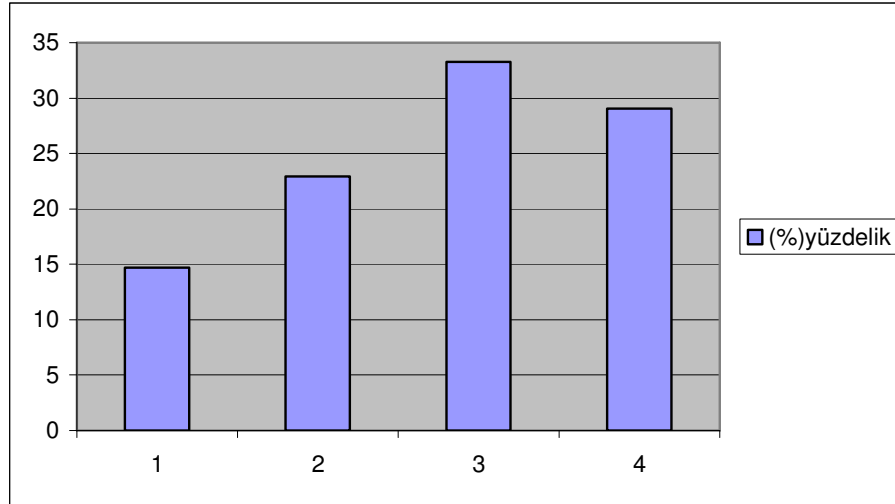

(1-Hiç / 2-Az / 3-Orta / 4-Çok)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1,00	124	23,7	23,7	23,7
	2,00	145	27,7	27,7	51,4
	3,00	174	33,3	33,3	84,7
	4,00	80	15,3	15,3	100,0
Total		523	100,0	100,0	

Katılımcıların yüzde 15,3'ü '**Yazılım Oluşturma**' sorusuna 'çok' seçeneğini; yüzde 33,3'ü ise orta-üst cevabını vermiştir. Yüzde 51,4'lük kısım 'az' ve 'hiç' şıklarını işaretlemiştir. Bu oran, popülasyonun yaklaşık yarısının konuya yetkin olduklarını göstermektedir. Ancak, diğer yarısı da 'az' ve 'hiç' işaretlenmiş ve yeterli popülasyonunu eş oranlı olarak negatif yönde dengelemiştir. (bkz. Tablo 5.17)

11) Tablo 5.20: Bilgisayarda yayınları (Radyo-TV) takip etme

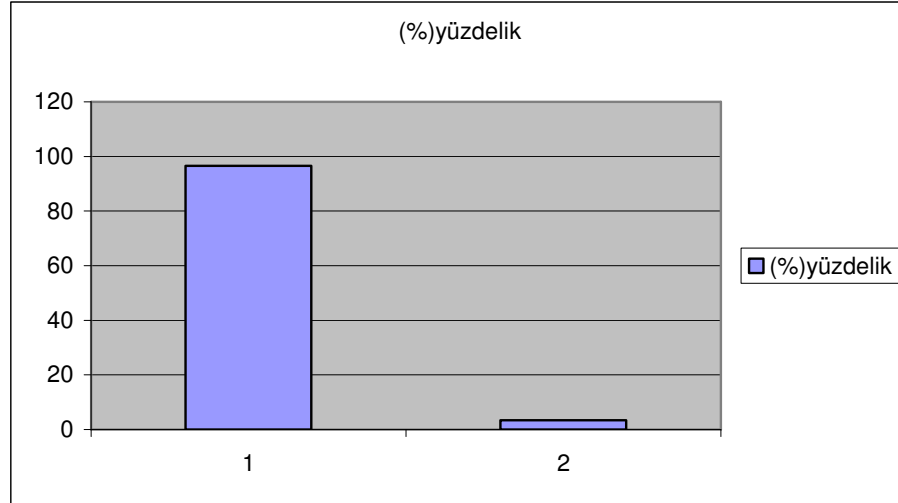

(1-Hiç / 2-Az / 3-Orta / 4-Çok)

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 1,00	77	14,7	14,7	14,7
2,00	120	22,9	22,9	37,7
3,00	174	33,3	33,3	70,9
4,00	152	29,1	29,1	100,0
Total	523	100,0	100,0	

Katılımcıların yüzde 29,1'i '**Bilgisayarda yayınları (Radyo-TV) takip etme**' sorusuna 'çok' seçeneğini; yüzde 33,3'ü ise orta-üst cevabını vermiştir. Yüzde 37,6'lık kısım 'az' ve 'hiç' şıklarını işaretlemiştir. Bu oran, popülasyonun yaklaşık yarısının konuya yetkin olduklarını göstermektedir. Ancak, diğer yarisına yakını da az ve hiç işaretlenmiş ve yeterlik popülasyonunu düşürmüştür. (bkz. Tablo 5.18)

12) Tablo 5.21: Metin düzenleme (yazı karakterleri, renk ve biçim değiştirme)

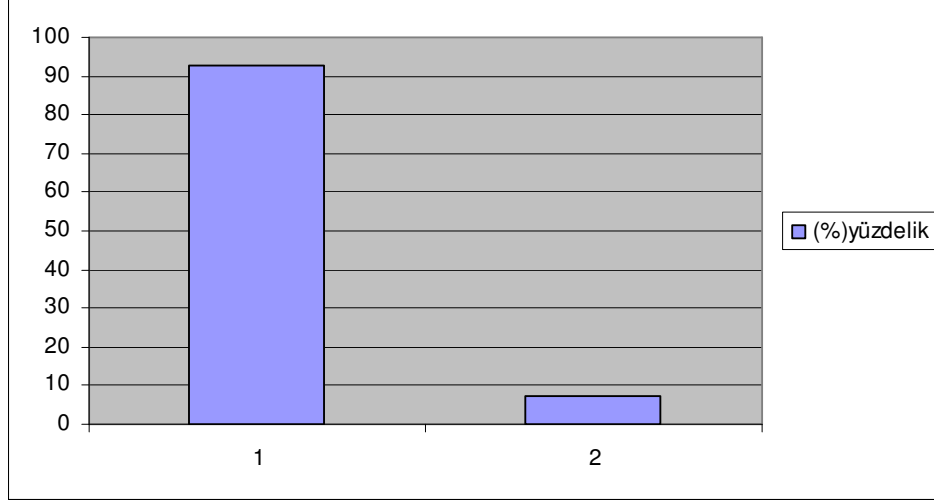

(1-Evet / 2-Hayır)

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 1,0	505	96,6	96,6	96,6
2,0	18	3,4	3,4	100,0
Tot al				
	523	100,0	100,0	

Katılımcıların yüzde 96,6'sı '**Metin düzenleme (yazı karakterleri, renk ve biçim değiştirme)**' sorusuna 'evet' seçeneğini; yüzde 3,4'ü ise 'hayır' cevabını vermiştir. Bu oran, popülasyonun çoğunluğunun konuya yetkin olduklarını göstermektedir. (bkz. Tablo 5.19)

13) Tablo 5.22: Word, Excel, Powerpoint, Frontpage içeriği/dosyası oluşturma

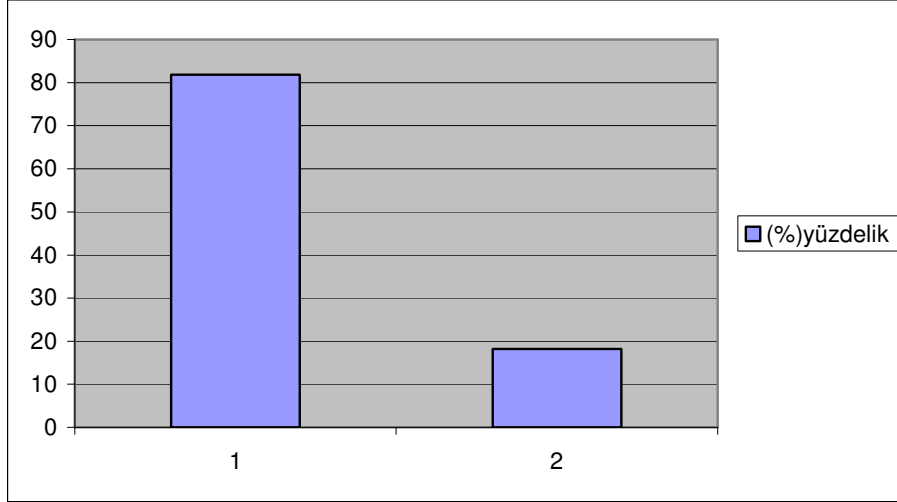

(1-Evet / 2-Hayır)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1,00	486	92,9	92,9	92,9
	2,00	37	7,1	7,1	100,0
	Total	523	100,0	100,0	

Katılımcıların yüzde 92,9'u '**Word, Excel, Powerpoint, Frontpage içeriği/dosyası oluşturma**' sorusuna 'evet' seçeneğini; yüzde 7,1'i ise 'hayır' cevabını vermiştir. Bu oran, popülasyonun çoğunluğunun konuya yetkin olduklarını göstermektedir. (bkz. Tablo 5.20)

14) Tablo 5.23: Resim, grafik, ses, tablo, flash eklentilerini uygulama

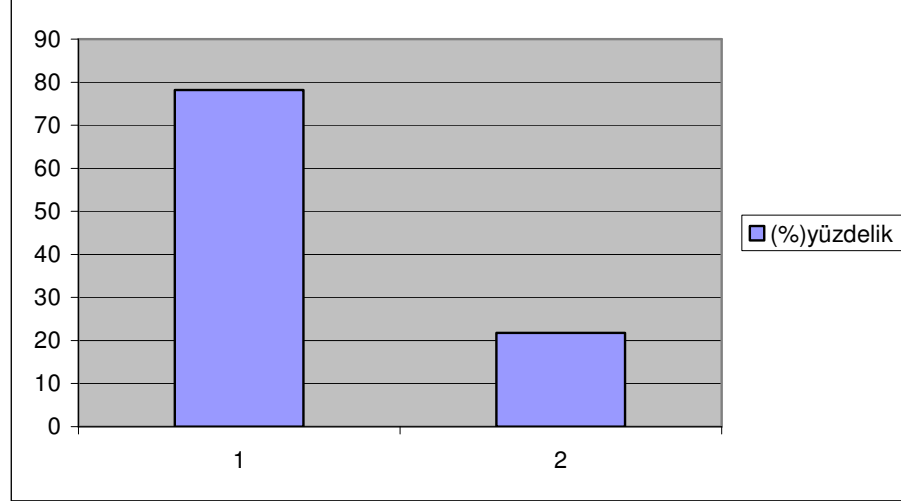

(1-Evet / 2-Hayır)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1,00	428	81,8	81,8	81,8
	2,00	95	18,2	18,2	100,0
Total		523	100,0	100,0	

Katılımcıların yüzde 81,8'i '**Resim, grafik, ses, tablo, flash eklentilerini uygulama**' sorusuna 'evet' seçeneğini; yüzde 18,2'si ise 'hayır' cevabını vermiştir. Bu oran, popülasyonun çoğunluğunun konuya yetkin olduklarını göstermektedir. (bkz. Tablo 5.21)

15) Tablo 5.24: Görsel sunum oluşturma

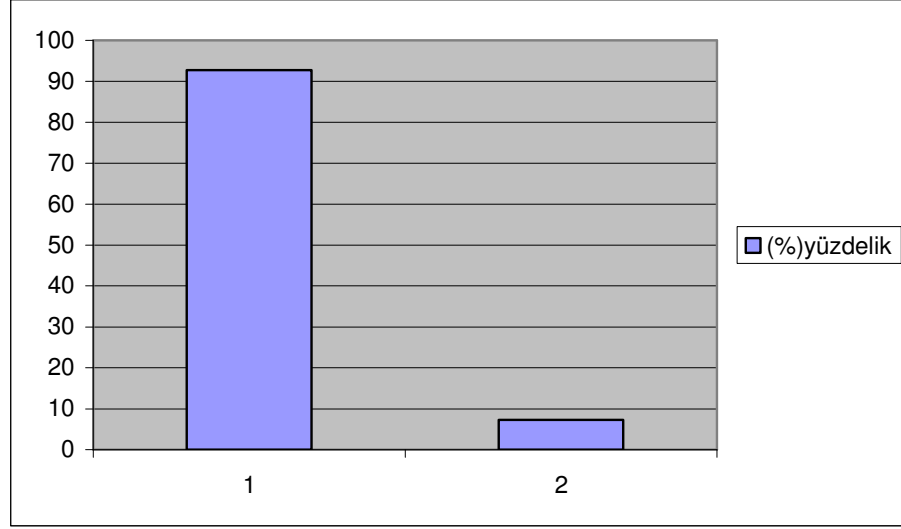

(1-Evet / 2-Hayır)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1,00	409	78,2	78,2	78,2
	2,00	114	21,8	21,8	100,0
	Total	523	100,0	100,0	

Katılımcıların yüzde 78,2'si '**Görsel sunum oluşturma**' sorusuna 'evet' seçeneğini; yüzde 21,8'i ise 'hayır' cevabını vermiştir. Bu oran, popülasyonun çoğunluğunun konuya yetkin olduklarını göstermektedir. (bkz. Tablo 5.22)

16) Tablo 5.25: Taşınabilir medya (CD, DVD, taşınabilir hard-disk vb.) kullanma

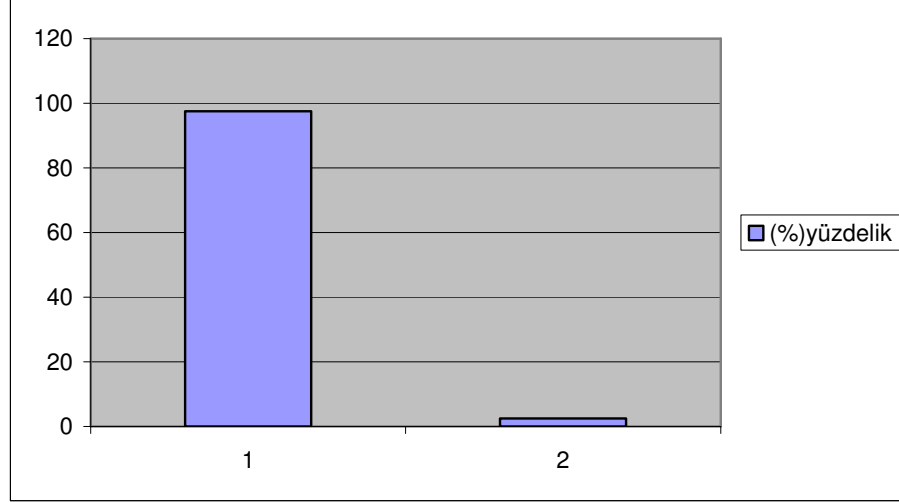

(1-Evet / 2-Hayır)

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 1,00	485	92,7	92,7	92,7
2,00	38	7,3	7,3	100,0
Total	523	100,0	100,0	

Katılımcıların yüzde 92,7'si '**Taşınabilir medya (CD, DVD, taşınabilir hard-disk vb.) kullanma**' sorusuna 'evet' seçeneğini; yüzde 7,3'ü ise 'hayır' cevabını vermiştir. Bu oran, popülasyonun çoğunluğunun konuya yetkin olduklarını göstermektedir. (bkz. Tablo 5.23)

17) Tablo 5.26: Dosya komutlarını ('kes, kopyala, yapıştır, geri al') kullanma

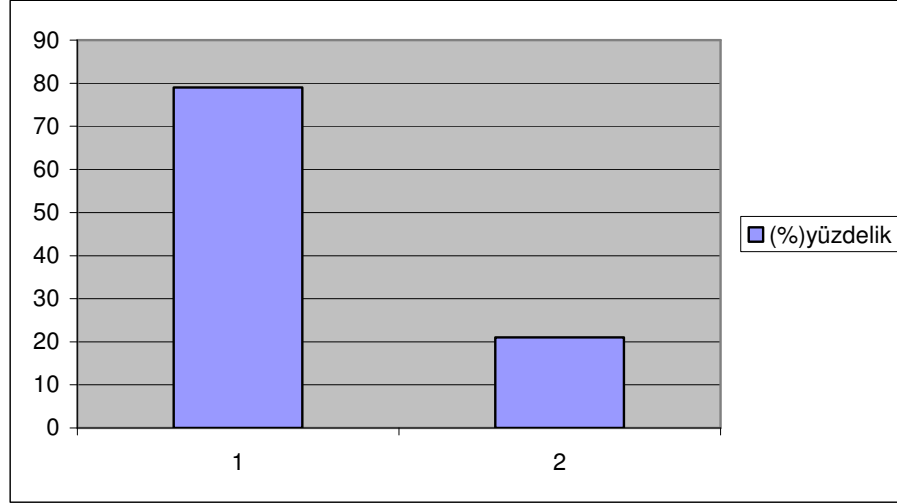

(1-Evet / 2-Hayır)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1,00	510	97,5	97,5	97,5
	2,00	13	2,5	2,5	100,0
	Total				
		523	100,0	100,0	

Katılımcıların yüzde 97,5'i '**Dosya komutlarını ('kes, kopyala, yapıştır, geri al') kullanma**' sorusuna 'evet' seçeneğini; yüzde 2,5'i ise 'hayır' cevabını vermiştir. Bu oran, popülasyonun çoğunluğunun konuya yetkin olduklarını göstermektedir. (bkz. Tablo 5.24)

18) Excel uygulamalarından yararlanabilme (formüllerden yararlanma, tablo oluşturma Tablo 5.27

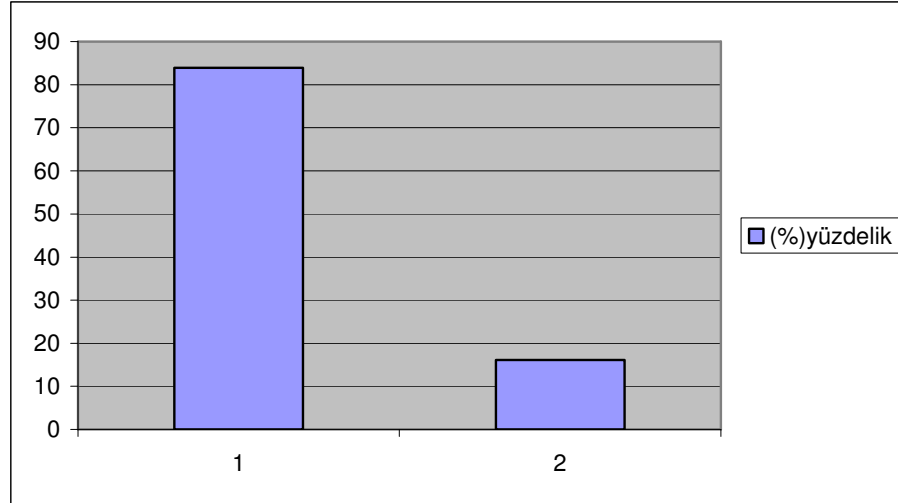

(1-Evet / 2-Hayır)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1,00	413	79,0	79,0	79,0
	2,00	110	21,0	21,0	100,0
	Total	523	100,0	100,0	

Katılımcıların yüzde 79'u '**Excel uygulamalarından yararlanabilme (formüllerden yararlanma, tablo oluşturma)**' sorusuna 'evet' seçeneğini; yüzde 21'i ise 'hayır' cevabını vermiştir. Bu oran, popülasyonun çoğunluğunun konuya yetkin olduklarını göstermektedir. (bkz. Tablo 5.25)

19) Tablo 5.28 : ‘Print’ ve ‘scan’ uygulamaları

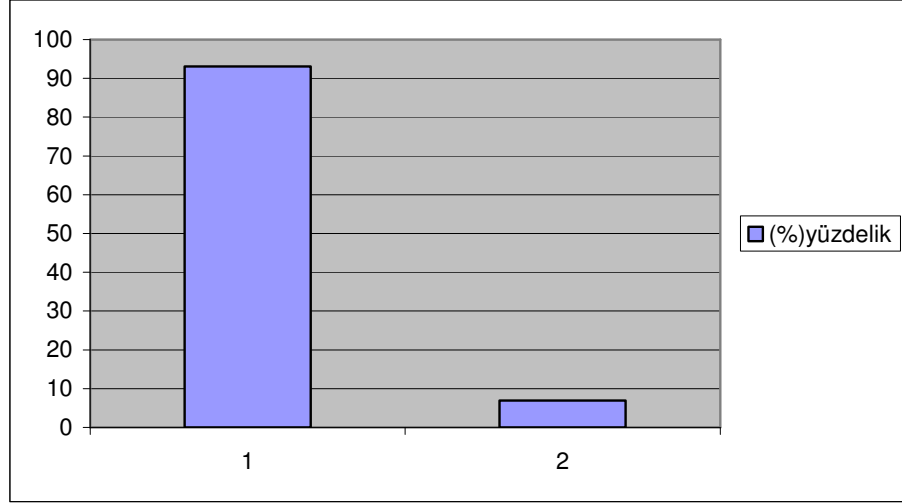

(1-Evet / 2-Hayır)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1,00	439	83,9	83,9	83,9
	2,00	84	16,1	16,1	100,0
	Total				
		523	100,0	100,0	

Katılımcıların yüzde 83,9'u “**Print’ ve ‘scan’ uygulamaları**” sorusuna ‘evet’ seçeneğini; yüzde 16,1’i ise ‘hayır’ cevabını vermiştir. Bu oran, popülasyonun çoğunluğunun konuya yetkin olduklarını göstermektedir. (bkz. Tablo 5.26)

20) Tablo 5.29: Ders materyallerine ulaşma

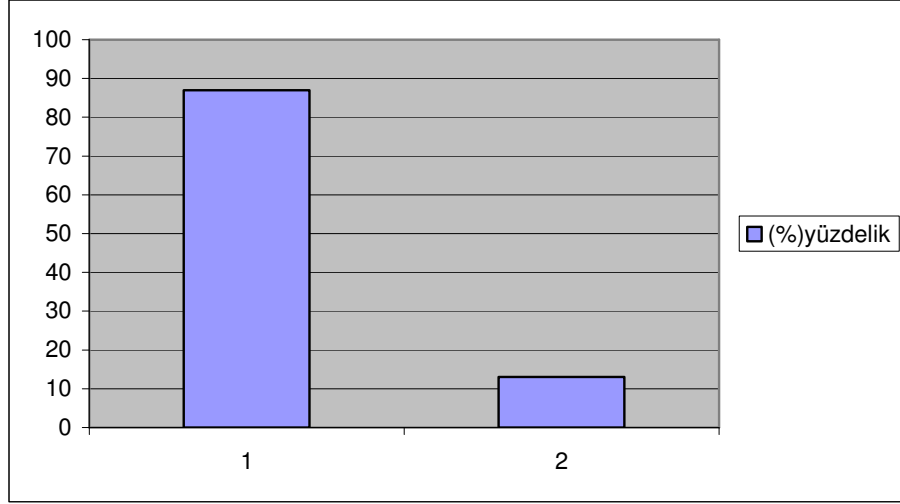

(1-Evet / 2-Hayır)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1,00	487	93,1	93,1	93,1
	2,00	36	6,9	6,9	100,0
	Total	523	100,0	100,0	

Katılımcıların yüzde 93,1'i '**Ders materyallerine ulaşma**' sorusuna 'evet' seçeneğini; yüzde 6,9'u ise 'hayır' cevabını vermiştir. Bu oran, popülasyonun çoğunluğunun konuya yetkin olduklarını göstermektedir. (bkz. Tablo 5.27)

21) Tablo 5.30: Sunumun kompozisyon öğeleri (renk, arka plan sayfa düzeni) konumlandırabilme

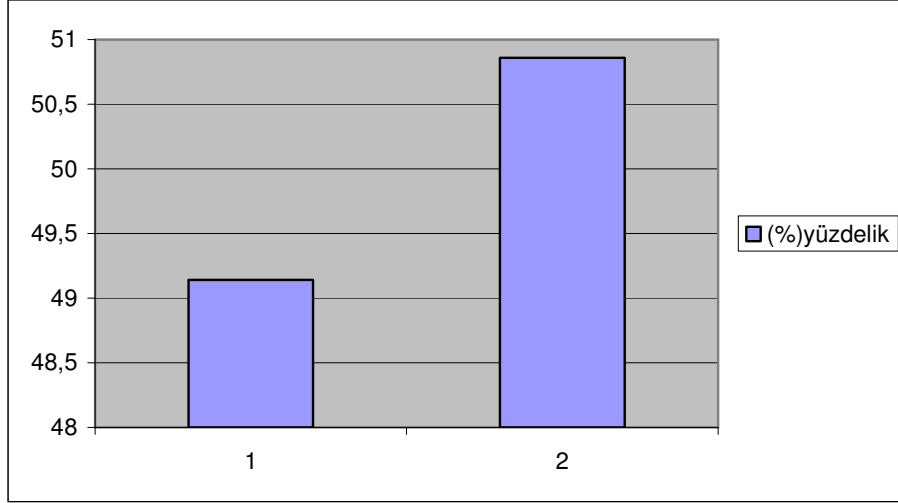

(1-Evet / 2-Hayır)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1,00	455	87,0	87,0	87,0
	2,00	68	13,0	13,0	100,0
Total		523	100,0	100,0	

Katılımcıların yüzde 87'si "**Sunumun kompozisyon öğeleri (renk, arka plan sayfa düzeni) konumlandırabilme**" sorusuna 'evet' seçeneğini; yüzde 13'ü ise 'hayır' cevabını vermiştir. Bu oran, popülasyonun çoğunluğunun konuya yetkin olduklarını göstermektedir. (bkz. Tablo 5.28)

22) Tablo 5.31: Kişisel web sayfası oluşturma

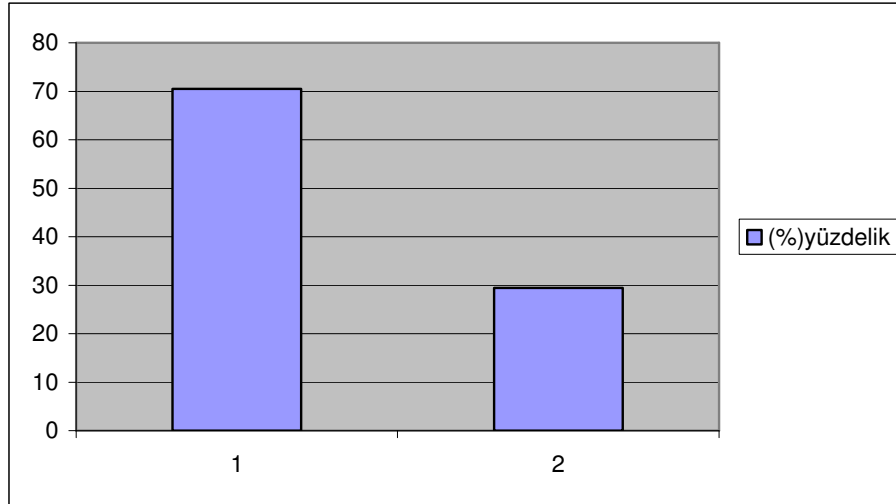

(1-Evet / 2-Hayır)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1,00	257	49,1	49,1	49,1
	2,00	266	50,9	50,9	100,0
	Total				
		523	100,0	100,0	

Katılımcıların yüzde 49,1'i "**Kişisel web sayfası oluşturma**" sorusuna 'evet' seçeneğini; yüzde 50,9'u ise 'hayır' cevabını vermiştir. Bu oran, popülasyonun konuya yetkinlik düzeyinin 'nötr' olduğunu göstermektedir. (bkz. Tablo 5.29)

23) Tablo 5.32: Dosya formatları arasında geçiş yapma

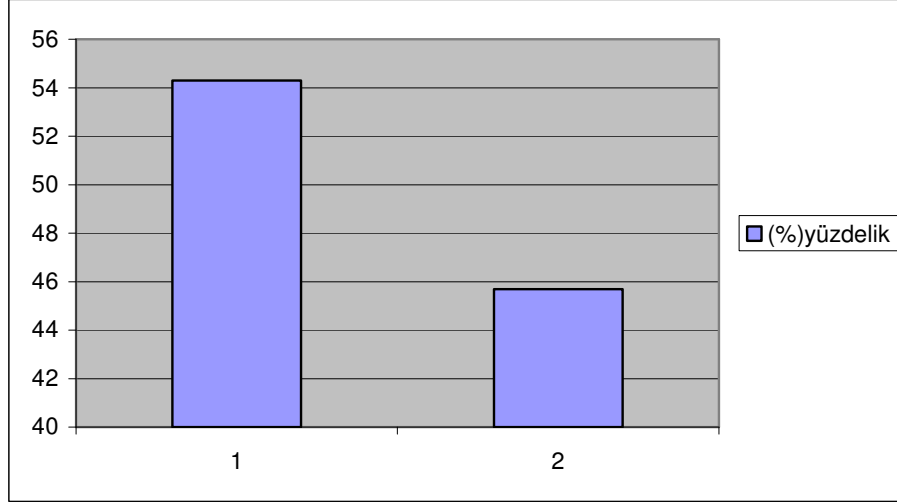

(1-Evet / 2-Hayır)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1,00	369	70,6	70,6	70,6
	2,00	154	29,4	29,4	100,0
	Total	523	100,0	100,0	

Katılımcıların yüzde 70,6'sı “**Dosya formatları arasında geçiş yapma**” sorusuna ‘evet’ seçeneğini; yüzde 29,4’ü ise ‘hayır’ cevabını vermiştir. Bu oran, popülasyonun çoğunluğunun konuya yetkin olduklarını göstermektedir. (bkz. Tablo 5.30)

24) Tablo 5.33: Dosya formatları arasında geçiş yapma

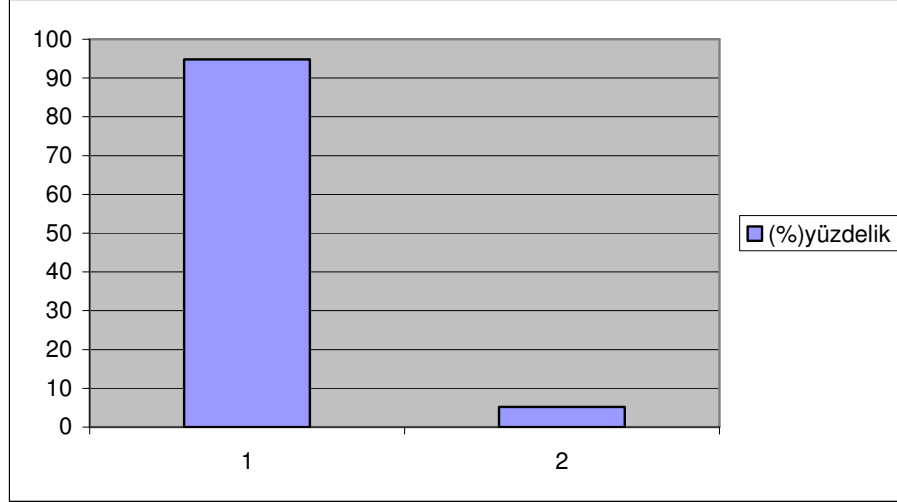

(1-Evet / 2-Hayır)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1,00	284	54,3	54,3	54,3
	2,00	239	45,7	45,7	100,0
	Total	523	100,0	100,0	

Katılımcıların yüzde 54,3'ü "**Kişisel web sayfası oluşturma**" sorusuna 'evet' seçeneğini; yüzde 45,7'si ise 'hayır' cevabını vermiştir. Bu oran, popülasyonun konuya yetkinlik düzeyinin 'nötr' düzeyine yakın olumlulukta olduğunu göstermektedir. (bkz. Tablo 5.31)

25) Tablo 5.34: İnternette dosya arama

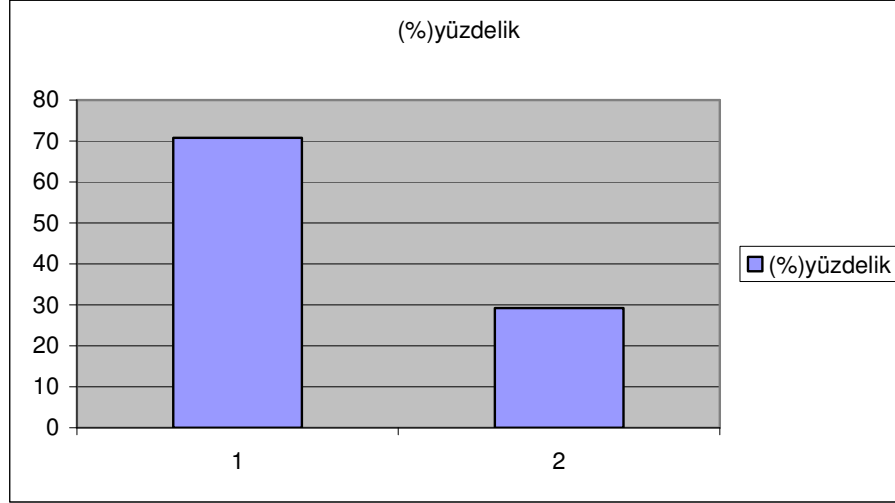

(1-Evet / 2-Hayır)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1,00	496	94,8	94,8	94,8
	2,00	27	5,2	5,2	100,0
	Total				
		523	100,0	100,0	

Katılımcıların yüzde 94,8'i “İnternette dosya arama” sorusuna ‘evet’ seçeneğini; yüzde 5,2’si ise ‘hayır’ cevabını vermiştir. Bu oran, popülasyonun çoğunluğunun konuya yetkin olduklarını göstermektedir. (bkz. Tablo 5.32)

26) Tablo 5.35: Donanım sürücülerini yükleme (ses kartı, ekran kartı sürücülerini)

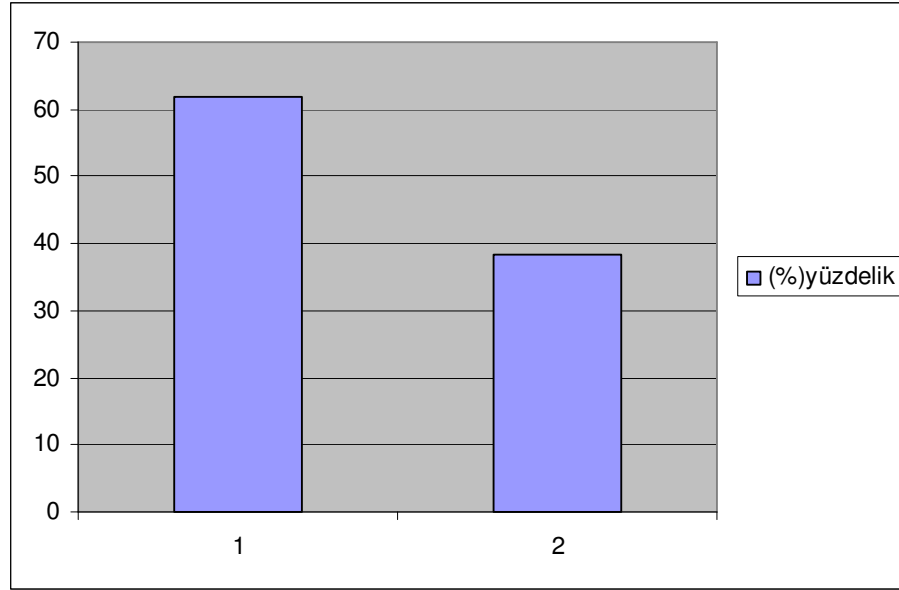

(1-Evet / 2-Hayır)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1,00	370	70,7	70,7	70,7
	2,00	153	29,3	29,3	100,0
	Total	523	100,0	100,0	

Katılımcıların yüzde 70,7'si "**Donanım sürücülerini yükleme (ses kartı, ekran kartı sürücülerini)**" sorusuna 'evet' seçeneğini; yüzde 29,3'ü ise 'hayır' cevabını vermiştir. Bu oran, popülasyonun çoğunluğunun konuya yetkin olduklarını göstermektedir. (bkz. Tablo 5.33)

27) Tablo 5.36: Formatlama

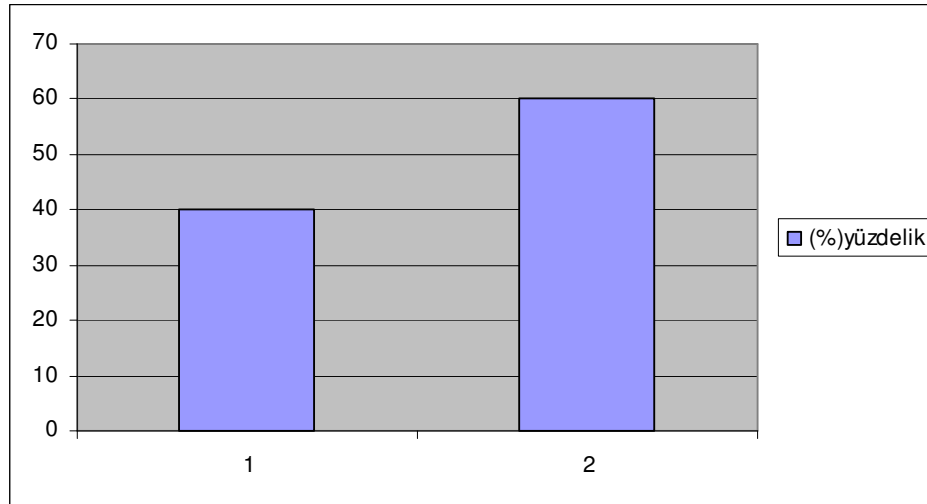

(1-Evet / 2-Hayır)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1,00	323	61,8	61,8	61,8
	2,00	200	38,2	38,2	100,0
	Total	523	100,0	100,0	

Katılımcıların yüzde 60'ı '**Program yazma**' sorusuna 'evet' seçeneğini; yüzde 40'ı ise 'hayır' cevabını vermiştir. Bu oran, popülasyonun çoğunluğunun konuya yetkin olduklarını göstermektedir. (bkz. Tablo 5.34)

28) Tablo 5.37: Program yazma

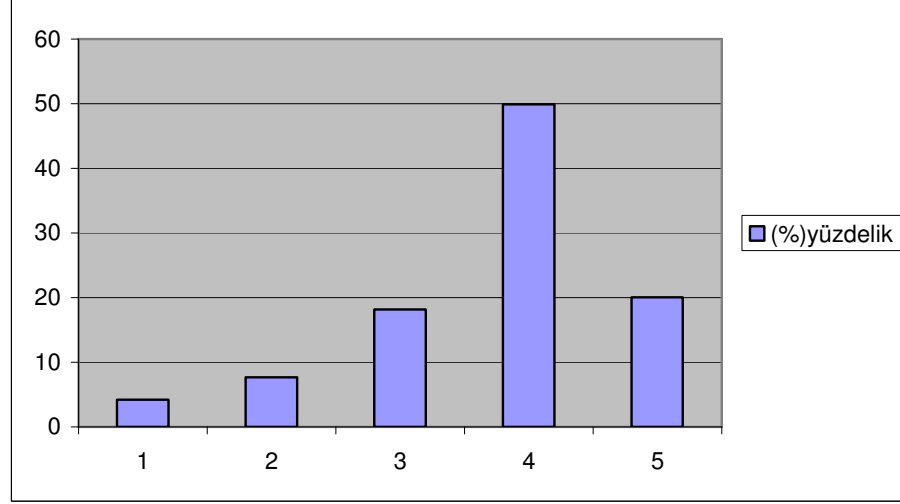

(1-Evet / 2-Hayır)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1,00	209	40,0	40,0	40,0
	2,00	314	60,0	60,0	100,0
	Total	523	100,0	100,0	

Katılımcıların yüzde 60'ı '**Program yazma**' sorusuna 'evet' seçeneğini; yüzde 40'ı ise 'hayır' cevabını vermiştir. Bu oran, popülasyonun çoğunluğunun konuya yetkin olduklarını göstermektedir. (bknz. Tablo 5.35)

29) Tablo 5.38: Uzaktan eğitim programının bilgisayar kullanım potansiyelimle uyumlu olduğunu düşünüyorum.

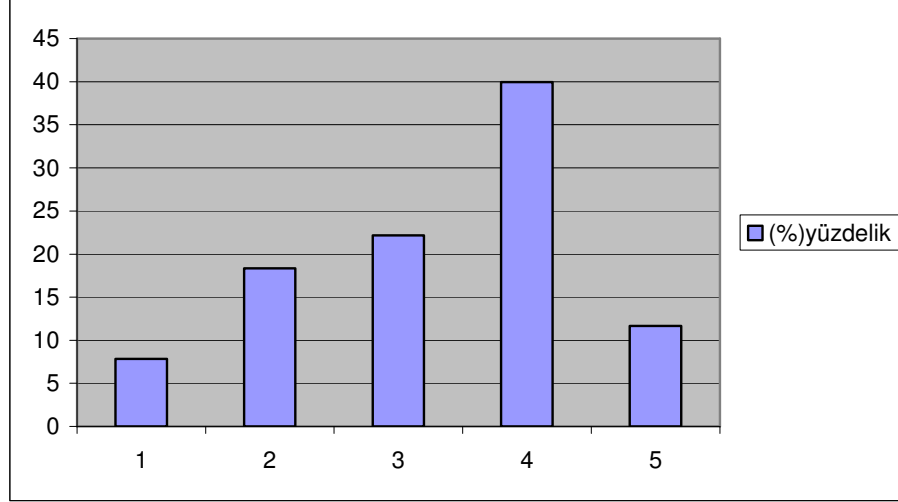

(1-Tamamen Katılmıyorum / 2-Kısmen Katılıyorum/3-Katılmıyorum/4-Katılıyorum/5-Tamamen Katılıyorum)

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 1,0	22	4,2	4,2	4,2
2,0	40	7,6	7,6	11,9
3,0	95	18,2	18,2	30,0
4,0	261	49,9	49,9	79,9
5,0	105	20,1	20,1	100,0
Total	523	100,0	100,0	

Katılımcıların yüzde %70'i '**Uzaktan eğitim programının bilgisayar kullanım potansiyelimle uyumlu olduğunu düşünüyorum**' önermesine "Tamamen katılıyorum" ve "Katılıyorum" seçeneklerini; yüzde 11.8'i ise "Katılmıyorum" ve Tamamen katılmıyorum" cevabını vermiştir. %18.2'si ise "Kısmen katılıyorum" cevabını vermiştir. Bu oranlar popülasyonun çoğunluğunun bu önermenin doğru olduğunu düşündüklerini göstermektedir. (bkzn. Tablo 5.36)

30) Tablo 5.39: Uzaktan eğitim programının ders içeriği ve yazılımı yönünden yeterli olduğunu düşünüyorum.

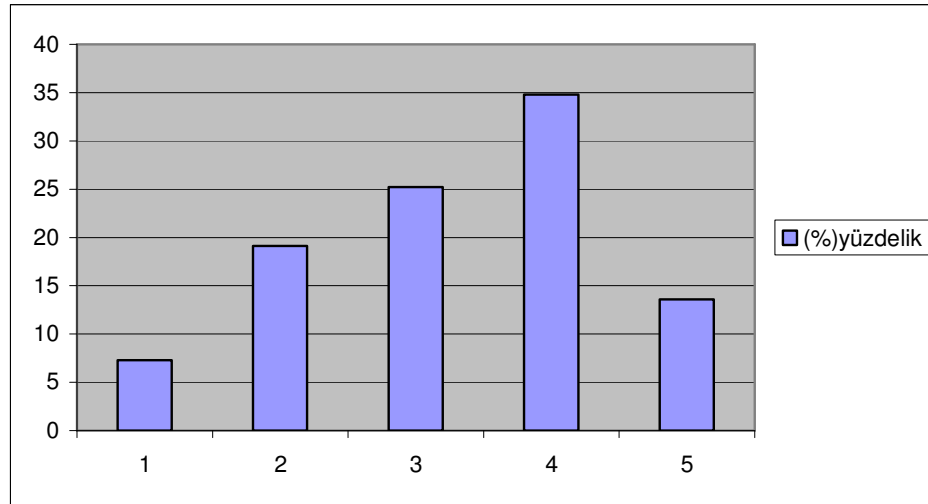

(1-Tamamen Katılmıyorum / 2-Kısmen Katılıyorum/3-Katılmıyorum/4-Katılıyorum/5-Tamamen Katılıyorum)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1,00	41	7,8	7,8	7,8
	2,00	96	18,4	18,4	26,2
	3,00	116	22,2	22,2	48,4
	4,00	209	40,0	40,0	88,3
	5,00	61	11,7	11,7	100,0
Total		523	100,0	100,0	

Katılımcıların yüzde 51,7'si '**Uzaktan eğitim programının ders içeriği ve yazılımı yönünden yeterli olduğunu düşünüyorum**' önermesine "Tamamen katılıyorum" ve "Katılıyorum" seçeneklerini; yüzde 26,2'si ise "Katılmıyorum" ve "Tamamen katılmıyorum" işaretlemişlerdir. Bu oranlar popülasyonun bu önermeye karşı düşüncelerinin bir denge içerdiğini göstermektedir. (bkz. Tablo 5.37)

31) Tablo 5.40: Ders materyallerinin ve dokümantasyonunun içeriğini yeterli görüyorum.

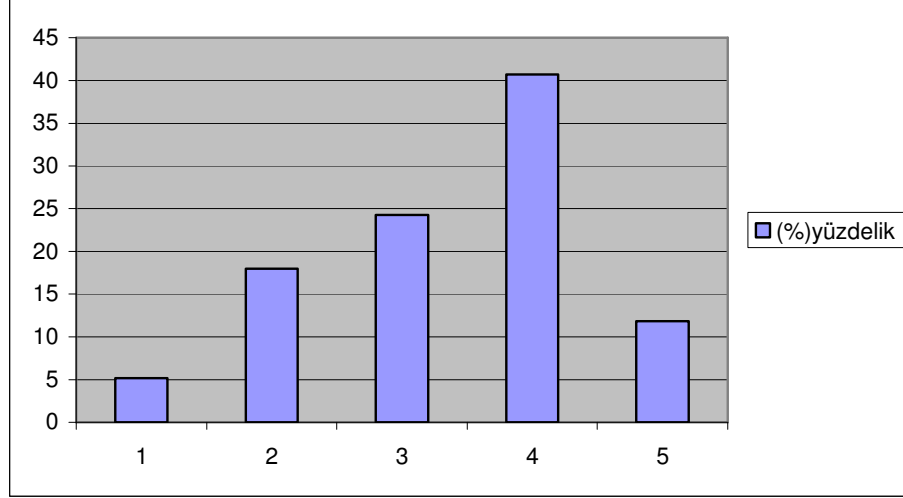

(1-Tamamen Katılmıyorum / 2-Kısmen Katılıyorum/3-Katılmıyorum/4-Katılıyorum/5-Tamamen Katılıyorum)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1,00	38	7,3	7,3	7,3
	2,00	100	19,1	19,1	26,4
	3,00	132	25,2	25,2	51,6
	4,00	182	34,8	34,8	86,4
	5,00	71	13,6	13,6	100,0
Total		523	100,0	100,0	

Katılımcıların yüzde 48,4'ü '**Ders materyallerinin ve dokümantasyonunun içeriğini yeterli görüyorum**' önermesine "Tamamen katılıyorum" ve "Katılıyorum" seçeneklerini; yüzde 26,4'ü ise "Katılmıyorum" ve Tamamen katılmıyorum" işaretlemişlerdir. Yüzde 25,2'si ise "Kısmen Katılıyorum" şıkkını işaretlemişlerdir. Bu oranlar popülasyonun bu önermeye karşı düşüncelerinin bir denge içerdiğini göstermektedir. (bkz. Tablo 5.38)

32) Tablo 5.41: Ders materyallerinin ve dokümantasyonunun içeriğinin güncelliğini yeterli buluyorum.

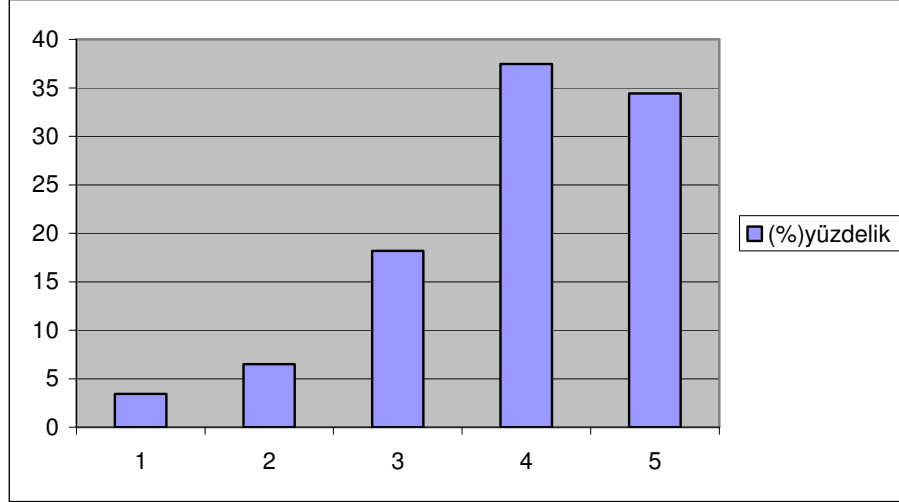

(1-Tamamen Katılmıyorum / 2-Kısmen Katılıyorum/3-Katılmıyorum/4-Katılıyorum/5-Tamamen Katılıyorum)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1,00	27	5,2	5,2	5,2
	2,00	94	18,0	18,0	23,1
	3,00	127	24,3	24,3	47,4
	4,00	213	40,7	40,7	88,1
	5,00	62	11,9	11,9	100,0
	Total				
		523	100,0	100,0	

Katılımcıların yüzde 52.6'sı '**Ders materyallerinin ve dokümantasyonunun içeriğinin güncelliğini yeterli buluyorum**' önermesine "Tamamen katılıyorum" ve "Katılıyorum" seçeneklerini; yüzde 23.2'si ise "Katılmıyorum" ve Tamamen katılmıyorum" işaretlemişlerdir. Yüzde 24.3'ü ise "Kısmen Katılıyorum" şıkkını işaretlemişlerdir. Bu oranlar popülasyonun bu önermeye karşı düşüncelerinin bir denge içerdiğini göstermektedir. (bkz. Tablo 5.39)

33) Tablo 5.42: Ders forumlarının ve tartışmalı ders sohbetlerinin içeriğinin genişletilmesini istiyorum.

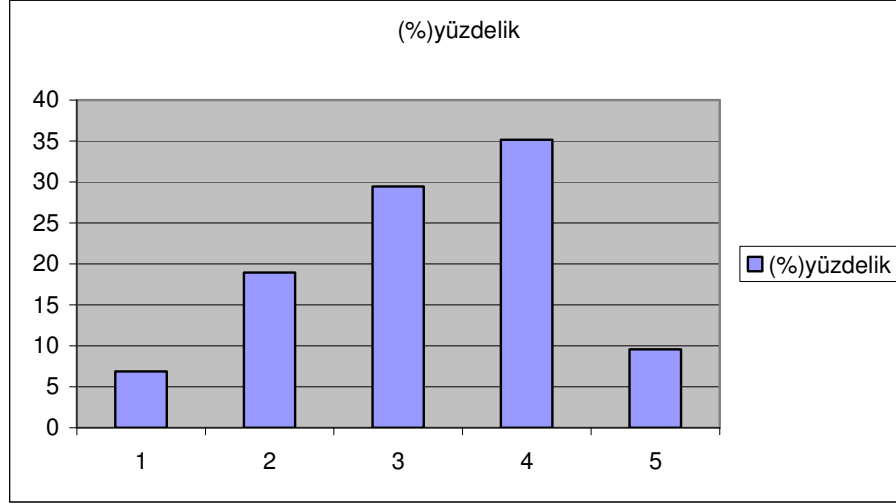

(1-Tamamen Katılmıyorum / 2-Kısmen Katılıyorum/3-Katılmıyorum/4-Katılıyorum/5-Tamamen Katılıyorum)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1,00	18	3,4	3,4	3,4
	2,00	34	6,5	6,5	9,9
	3,00	95	18,2	18,2	28,1
	4,00	196	37,5	37,5	65,6
	5,00	180	34,4	34,4	100,0
Total		523	100,0	100,0	

Katılımcıların yüzde %71,9'u '**Ders forumlarının ve tartışmalı ders sohbetlerinin içeriğinin genişletilmesini istiyorum** önermesine "Tamamen katılıyorum" ve "Katılıyorum" seçeneklerini; yüzde 18,2'si ise "Katılmıyorum" ve Tamamen katılmıyorum" cevabını vermiştir. %9.9'u ise "Kısmen katılıyorum" cevabını vermiştir. Bu oranlar popülasyonun çoğunluğunun bu önermenin doğru olduğunu düşündüklerini göstermektedir. (bkz. Tablo 5.40)

34) Tablo 5.43: Teknik anlamda ders materyalinin sunumunu nitelik olarak yeterli görüyorum.

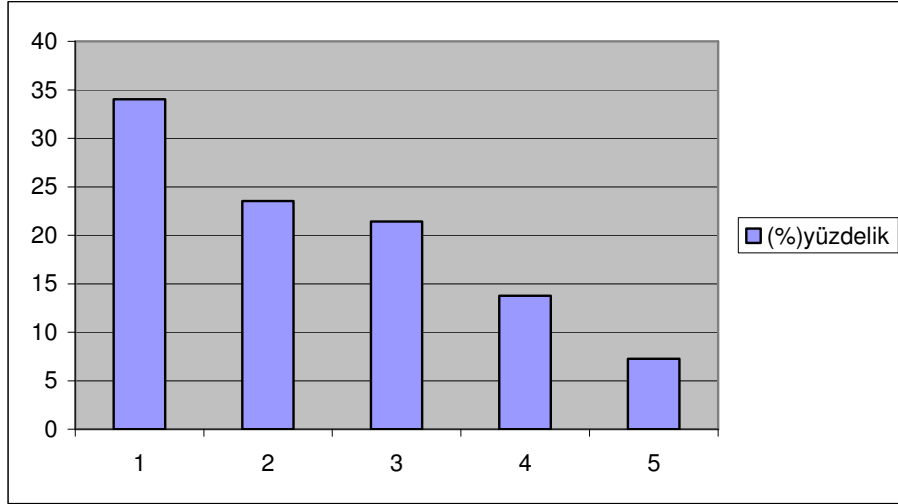

(1-Tamamen Katılmıyorum / 2-Kısmen Katılıyorum/3-Katılmıyorum/4-Katılıyorum/5-Tamamen Katılıyorum)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1,00	36	6,9	6,9	6,9
	2,00	99	18,9	18,9	25,8
	3,00	154	29,4	29,4	55,3
	4,00	184	35,2	35,2	90,4
	5,00	50	9,6	9,6	100,0
Total		523	100,0	100,0	

Katılımcıların yüzde 44.8'i 'Tehnik anlamda ders materyalinin sunumunu nitelik olarak yeterli görüyorum' önermesine "Tamamen katılıyorum" ve "Katılıyorum" seçeneklerini; yüzde 29.4'ü ise "Katılmıyorum" ve Tamamen katılmıyorum" işaretlemişlerdir. Yüzde 24.3'ü ise "Kısmen Katılıyorum" şıkkını işaretlemişlerdir. Bu oranlar popülasyonun bu önermeye karşı düşüncelerinin bir denge içerdiğini göstermektedir. (bkz. Tablo 5.41)

35) Tablo 5.44: Okul kampüsünden ve olanaklarından örgün öğretimdeki öğrenciler kadar yararlanabiliyorum.

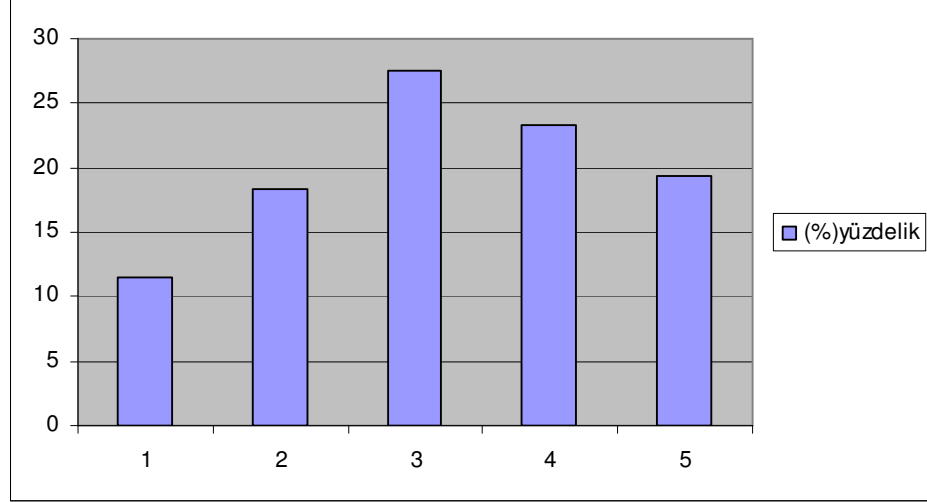

(1-Tamamen Katılmıyorum / 2-Kısmen Katılıyorum/3-Katılmıyorum/4-Katılıyorum/5-Tamamen Katılıyorum)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1,00	178	34,0	34,0	34,0
	2,00	123	23,5	23,5	57,6
	3,00	112	21,4	21,4	79,0
	4,00	72	13,8	13,8	92,7
	5,00	38	7,3	7,3	100,0
Total		523	100,0	100,0	

Katılımcıların yüzde %21,1'i '**Okul kampüsünden ve olanaklarından örgün öğretimdeki öğrenciler kadar yararlanabiliyorum**' önermesine "Tamamen katılıyorum" ve "Katılıyorum" seçeneklerini; yüzde 57,5'i ise "Katılmıyorum" ve Tamamen katılmıyorum" cevabını vermiştir. %21,4'ü ise "Kısmen katılıyorum" cevabını vermiştir. Bu oranlar popülasyonun çoğunluğunun bu önermenin doğru olmadığını düşündüklerini göstermektedir. (bkz. Tablo 5.42)

36) Tablo 5.45: Uzaktan öğretimdeki sınav ve değerlendirme sistemi uygulamalarında değişiklik yapılması gerektiğini düşünüyorum.

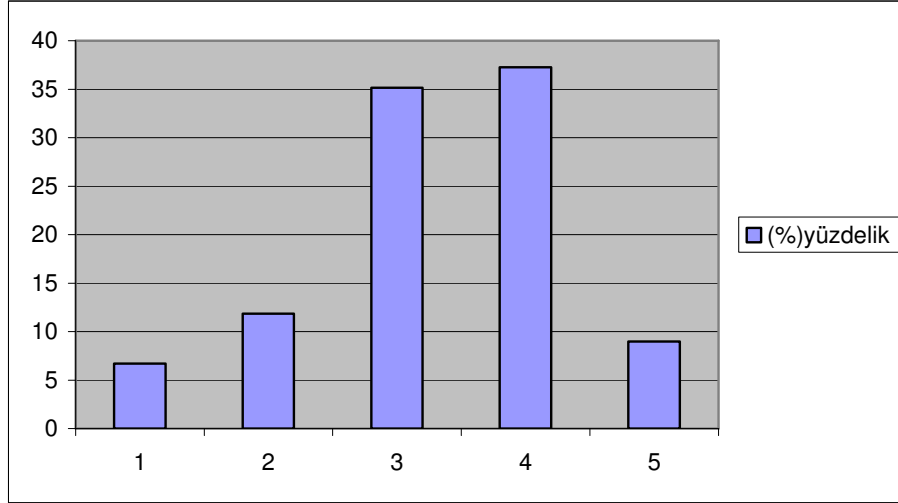

(1-Tamamen Katılmıyorum / 2-Kısmen Katılıyorum/3-Katılmıyorum/4-Katılıyorum/5-Tamamen Katılıyorum)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1,00	60	11,5	11,5	11,5
	2,00	96	18,4	18,4	29,8
	3,00	144	27,5	27,5	57,4
	4,00	122	23,3	23,3	80,7
	5,00	101	19,3	19,3	100,0
	Total				
		523	100,0	100,0	

Katılımcıların yüzde 42.6'sı '**Uzaktan öğretimdeki sınav ve değerlendirme sistemi uygulamalarında değişiklik yapılması gerektiğini düşünüyorum**' önermesine "Tamamen katılıyorum" ve "Katılıyorum" seçeneklerini; yüzde 29.9'u ise "Katılmıyorum" ve Tamamen katılmıyorum" işaretlemişlerdir. Yüzde 27,5'i ise "Kısmen Katılıyorum" şıkkını işaretlemişlerdir. Bu oranlar popülasyonun bu önermeye karşı düşüncelerinin bir denge içerdiğini göstermektedir. (bkz. Tablo 5.43)

37) Tablo 5.46: WTE sistemine dahil bir öğrenci olarak bilgisayar derslerimin sisteme uyum sağlamada ve uygulamalarda yararlı olduğunu düşünüyorum

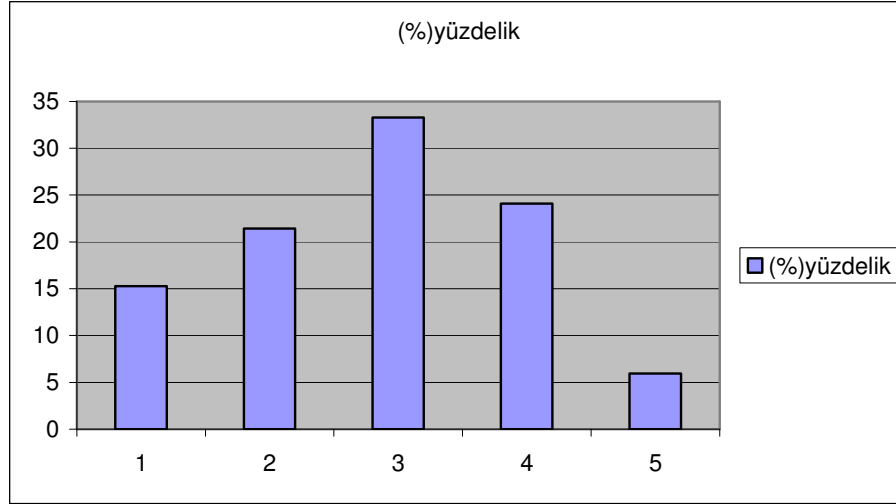

(1-Tamamen Katılmıyorum / 2-Kısmen Katılıyorum/3-Katılmıyorum/4-Katılıyorum/5-Tamamen Katılıyorum)

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 1,00	35	6,7	6,7	6,7
2,00	62	11,9	11,9	18,5
3,00	184	35,2	35,2	53,7
4,00	195	37,3	37,3	91,0
5,00	47	9,0	9,0	100,0
Total	523	100,0	100,0	

Katılımcıların yüzde 46,3'ü 'WTE sistemine dahil bir öğrenci olarak bilgisayar derslerimin sisteme uyum sağlamada ve uygulamalarda yararlı olduğunu düşünüyorum' önermesine "Tamamen katılıyorum" ve "Katılıyorum" seçeneklerini; yüzde 18,6'sı ise "Katılmıyorum" ve Tamamen katılmıyorum" işaretlemişlerdir. Yüzde 35,2'si ise "Kısmen Katılıyorum" şıkkını işaretlemişlerdir. Bu oranlar popülasyonun bu önermeye karşı düşüncelerinin bir denge içerdiğini göstermektedir. (bkz. Tablo 5.44)

38) Tablo 5.47: Sizce forum ve tartışma ortamı yeterli düzeyde mi, yeterli ölçüde yararlanılabiliyor mu?

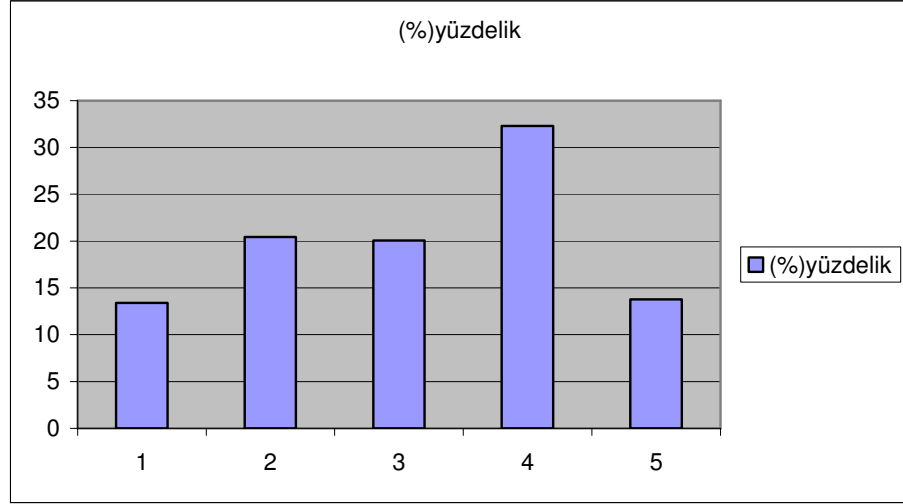

(1-Tamamen Katılmıyorum / 2-Kısmen Katılıyorum/3-Katılmıyorum/4-Katılıyorum/5-Tamamen Katılıyorum)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1,00	80	15,3	15,3	15,3
	2,00	112	21,4	21,4	36,7
	3,00	174	33,3	33,3	70,0
	4,00	126	24,1	24,1	94,1
	5,00	31	5,9	5,9	100,0
	Total	523	100,0	100,0	

Katılımcıların yüzde 30'u '**Sizce forum ve tartışma ortamı yeterli düzeyde mi, yeterli ölçüde yararlanılabiliyor mu?**' önermesine "Tamamen katılıyorum" ve "Katılıyorum" seçeneklerini; yüzde 36,7'si ise "Katılmıyorum" ve Tamamen katılmıyorum" işaretlemişlerdir. Yüzde 33,3'ü ise "Kısmen Katılıyorum" şıkkını işaretlemişlerdir. Bu oranlar popülasyonun bu önermeye karşı düşüncelerinin bir denge içerdiğini göstermektedir. (bkz. Tablo 5.45)

39) Tablo 5.48: Öğretim elemanlarına ulaşmada zorluk yaşamıyorum.

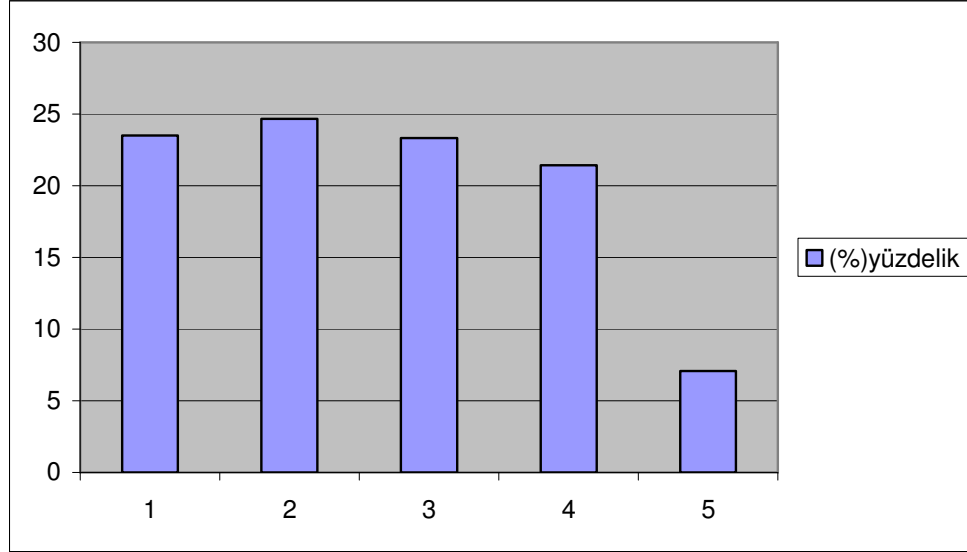

(1-Tamamen Katılmıyorum / 2-Kısmen Katılıyorum/3-Katılmıyorum/4-Katılıyorum/5-Tamamen Katılıyorum)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1,00	70	13,4	13,4	13,4
	2,00	107	20,5	20,5	33,8
	3,00	105	20,1	20,1	53,9
	4,00	169	32,3	32,3	86,2
	5,00	72	13,8	13,8	100,0
	Total	523	100,0	100,0	

Katılımcıların yüzde 46,1'i 'Öğretim elemanlarına ulaşmada zorluk yaşamıyorum' önermesine "Tamamen katılıyorum" ve "Katılıyorum" seçeneklerini; yüzde 33,9'u ise "Katılmıyorum" ve "Tamamen katılmıyorum" işaretlemişlerdir. Yüzde 20,1'i ise "Kısmen Katılıyorum" şıkkını işaretlemişlerdir. Bu oranlar popülasyonun bu önermeye karşı düşüncelerinin bir denge içerdiğini göstermektedir. (bkz. Tablo 5.46)

40) Tablo 5.49: Ders konuları dışındaki rehberlik ve danışmanlık hizmetlerinden gereğince faydalanabiliyorum.

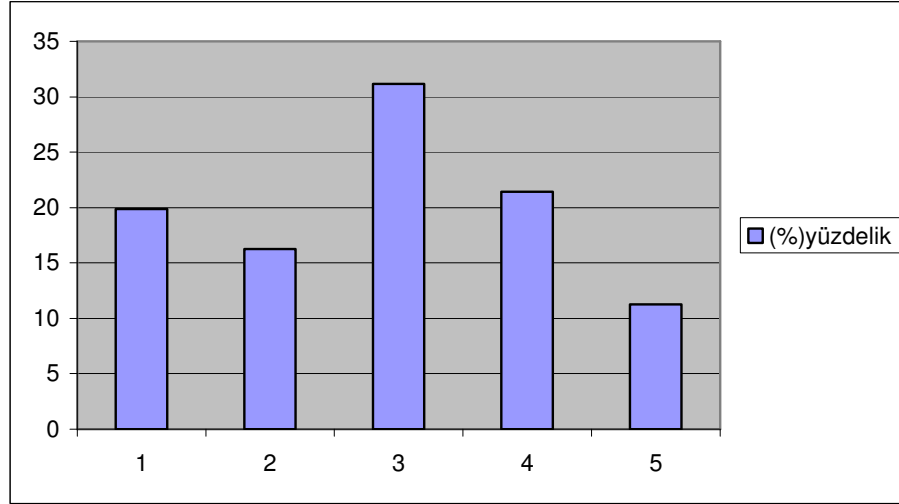

(1-Tamamen Katılmıyorum / 2-Kısmen Katılıyorum/3-Katılmıyorum/4-Katılıyorum/5-Tamamen Katılıyorum)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1,00	123	23,5	23,5	23,5
	2,00	129	24,7	24,7	48,2
	3,00	122	23,3	23,3	71,5
	4,00	112	21,4	21,4	92,9
	5,00	37	7,1	7,1	100,0
	Total	523	100,0	100,0	

Katılımcıların yüzde 28,5'i 'Ders konuları dışındaki rehberlik ve danışmanlık hizmetlerinden gereğince faydalanabiliyorum' önermesine "Tamamen katılıyorum" ve "Katılıyorum" seçeneklerini; yüzde 48,2'si ise "Katılmıyorum" ve Tamamen katılmıyorum" işaretlemişlerdir. Yüzde 23,3'ü ise "Kısmen Katılıyorum" şıkkını işaretlemişlerdir. Bu oranlar popülasyonun çoğunluğunun bu önermenin doğru olmadığını düşündüklerini göstermektedir. (bkz. Tablo 5.47)

41) Tablo 5.50: WTE sisteminin örgün eğitim sistemine göre avantajlarının daha çok olduğuna inanıyorum.

(1-Tamamen Katılmıyorum / 2-Kısmen Katılıyorum/3-Katılmıyorum/4-Katılıyorum/5-Tamamen Katılıyorum)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1,00	104	19,9	19,9	19,9
	2,00	85	16,3	16,3	36,1
	3,00	163	31,2	31,2	67,3
	4,00	112	21,4	21,4	88,7
	5,00	59	11,3	11,3	100,0
	Total	523	100,0	100,0	

Katılımcıların yüzde 32,7'si 'WTE sisteminin örgün eğitim sistemine göre avantajlarının daha çok olduğuna inanıyorum' önermesine "Tamamen katılıyorum" ve "Katılıyorum" seçeneklerini; yüzde 36,2'si ise "Katılmıyorum" ve "Tamamen katılmıyorum" işaretlemişlerdir. Yüzde 31,2'si ise "Kısmen Katılıyorum" şikkını işaretlemişlerdir. Bu oranlar popülasyonun bu önermeye karşı düşüncelerinin bir denge içerdiğini göstermektedir. (bkz. Tablo 5.48)

5.4. FAKTÖR ANALİZLERİ

ANKET / 1.BÖLÜM

Öğrencilerin ‘temel ortam öğelerini kullanımı’, ‘multimedya öğelerinden yararlanma düzeyleri’ ve ‘üst düzey metarlardan yararlanma/oluşturma’ faaliyeti 1. anketin faktör öğelerini oluşturmaktadır.

Anket-1 (Rotasyonlu)

‘Gazi Üniversitesi Atatürk Meslek Yüksekokulu Önlisans Öğrencilerinin Bilgisayar Kullanma Alışkanlıkları’

1. faktör (‘temel ortam öğeleri’)

- 1) Dosya Açıp Kapama
- 2) Metin Hazırlamak İçin Bilgisayar Kullanma

2. faktör (‘multimedya öğeleri’)

- 3) E-mail ve sohbet
- 4) Görüntülü ve sesli sohbet
- 5) Dosya Paylaşımı

3. faktör (‘üst-düzey medyalar oluşturma’)

- 6) Yazılı ve görsel medya takibi
- 7) Tartışmalara katılım (forumlara, tartışma grupları)
- 8) İnternet hizmetlerinden yararlanma (alışveriş, ticari alan, bankacılık hizmeti)
- 9) Oyun – Eğlence
- 10) Yazılım oluşturma
- 11) Bilgisayarda yayınları (Radyo-TV) takip etme

(12) iptal (E.-H.) Taşınabilir medya (CD, DVD, taşınabilir hard-disk vb.) kullanma

Faktör analizlerinin yapısal işlerliği, analiz oluşumu itibariyle yapısal işlerlik ve geçerlik kazanmıştır. Bunun nedeni, temel öğelerin incelenmesi, bilgisayar yeterlilik düzeyi, bilgisayar işletmenliği, temel bilgi ve yetkinlik düzeyleri arasındaki korelasyon düzeylerinin sağlanabilmesi için oluşturulmuştur.

Etki ve uyumluluk düzeylerinin saptanabilirliği için konumsal olarak birbirleriyle uyumlu yapısalıktaki soruların bir araya getirilmesi için oluşturulmuş soru birimleriyle çeşitli varyasyonlar oluşturma yolu seçilmiştir.

Anket-1’de ele alınan temel öğe ve ölçütlerin sırasıyla ‘temel bilgisayar kullanımı (temel ortam öğeleri)’ olarak konumlandırılacak ‘dosya açıp kapama’, ‘metin ‘e-text hazırlamaya dair word vb. programları kullanma’; ‘daha üst düzey kullanım bilgisi ve yeterliği açısından e-mail ve sohbet’, ‘görüntülü ve sesli sohbet’, ‘veri ve protokol dosyaları paylaşımı’, ‘içerik ve veri bildirimi ya da paylaşımı’ yönlerinden ele alınmakta ve ölçümlenmektedir.

‘Üst düzey medyalar oluşturma’ ile ilgili olarak ise, verileri içerik yönüyle çözümleyebilme, aktarılabilmeye, düzenleyebilme becerileri ele alınmıştır. Yazılı ve görsel medya takibi için gerekli araçları ve donanımları, ayrıca internet erişimini kullanabilmek gerekmektedir. Tartışma ve forumlara katılım düzeyi ise sadece bir kullanım-yararlanma ölçütü değil; aynı zamanda fiilen danışman öğretici ve öğretim elemanlarıyla koordinasyon içinde bulunulmanın bir göstergesi olarak konumlanmaktadır.

İnternet hizmetlerinden yararlanma (alışveriş, ticari bankacılık vs.), oyun-eğlence araçlarından yararlanma, bankacılık hizmetlerine erişim gibi konularda bilgi düzeyinin artırılması, bilgisayarda yayınları (radyo-TV) takip etme, yazılım oluşturma gibi üst-düzen araçlardan yararlanma ve bilgisayar ‘hardware’ donanımı gerektiren kullanım ortamlarından yararlanma şeklinde konumlandırılmakta ve böylelikle bilgisayar işletmenliği dışında tutulan amaca dair kullanım yetkinliği açısından oluşturulan iş ve kabiliyet yeterliliği ölçümlenmektedir.

Öğrencilerin ‘temel sistem öğelerini kullanma’, ‘yardımcı sistem öğelerinden yararlanma’, ‘ekstra yeterlilikler / yetkinlikler’ faaliyet düzeyleri 2. anketin faktör öğelerini oluşturmaktadır.

Anket-2 (Rotasyonlu)

Gazi Üniversitesi Atatürk Meslek Yüksekokulu Önlisans Öğrencilerinin ‘bilgisayar kullanımı’na (işletmenlik) olan yetkinlikleri’

F. Dışı.: iptal s. yerine - 12) Metin düzenleme (yazı karakterleri, renk ve biçim değiştirme)

F. Dışı.: 15) Görsel sunum hazırlama (çok yüklü)

24) On parmak klavye kullanımı (yetersiz yüklü)

1. faktör (‘temel sistem öğelerini kullanma’)

12) Metin düzenleme (yazı karakterleri, renk ve biçim değiştirme).

16) Taşınabilir medya (CD, DVD, taşınabilir hard-disk vb.) kullanma.

17) Dosya komutlarını (kes, kopyala, yapıştır, geri al) kullanma.

20) Ders materyallerine ulaşma.

21) Sunumun kompozisyon öğeleri (renk, arka plan sayfa düzeni) konumlandırabilme.

25) İnternette dosya arama.

2. faktör (‘yardımcı sistem öğelerinden yararlanma’)

13) Word, Excel, Powerpoint, Frontpage içeriği/dosyası oluşturma.

14) Resim, grafik, ses, tablo, flash eklentilerini uygulama.

18) Excel uygulamalarından yararlanabilme (formüllerden yararlanma, tablo oluşturma).

19) ‘Print’ ve ‘scan’ uygulamaları.

3. faktör (ekstra yeterlilikler/yetenlikler)

- 22) Kişisel web sayfası oluşturma.
- 23) Dosya formatları arasında geçiş yapma.
- 26) Donanım sürücülerini yükleme (ses kartı, ekran kartı sürücülerini).
- 27) Formatlama.
- 28) Program yazma.

‘Genel bilgisayar kullanımı’ dışında işletmenlik seviyesinde ‘sistem faaliyetlerine olan yetkinlik’, ‘metin düzenleme’ –‘yazı karakterlerini düzenleme’, ve kompozisyon oluşturma’, ‘taşınabilir ya da bağımsız donanım öğelerini kullanma’, düzenleme’, ‘denetleme’, ‘birimlerarası kullanım koordinasyonu oluşturma (package)’, ‘ders materyallerini ve sunumun kompozisyon öğelerini tanımlama’, ‘internetten dosya takibi’, ‘işlerlik kazandırma’, ‘uygulama yetkinliği ve yeterliği sağlayabilme’ açısından bir konumlama oluşturulması hedeflenmiştir.

‘Metin düzenlemesi ve yazı karakteri belirlenmesi’ de bu türden sistem öğelerinin arasında konumlandırılmıştır. Sonradan –‘metin düzenleme – yazı karakterlerini oluşturma’ ve ‘görsel sunum oluşturma’ şıkkı yüklenmeden dolayı faktör dışı bırakılmıştır.

‘Word, Excel, Powerpoint, Frontpage içerimi-dosyaları oluşturma’, ‘resim, grafik, ses dosyaları oluşturma’, ‘flaş eklentilerini uygulama’, ‘Excel uygulamalarından yararlanabilirlik (formül ve tablolardan)’, ‘görsel sunum hazırlama’, ‘print ve scan uygulamalarını uygulama’, ‘yardımcı sistem öğelerinden yararlanma’ olarak konumlandırılmakta ve ölçütlendirilmektedir.

Ekstra ya da artı yetkinliklere dair ölçümlene skalası dahilinde, ‘kişisel olarak web sayfası oluşturma’, ‘dosya formatları arasında geçiş yapma’ (dosyaları formatlarına göre oluşturma), ‘donanıma dair sürücülerini yükleme ve kurma’, ‘donanım sürücülerini yükleme’ (ses kartı, ekran kartı sürücülerini, vb), ‘formatlama’, ‘program yazma’ biçiminde bir arada konumlanmaktadır.

‘On parmak klavye kullanımı’ da bu faktör analizinin içerisinde konumlanmaktadır. Ancak, sonuçta tam olarak yüklenmediği için (-yeteri sayıda cevap verilmediğinden-) faktörden çıkarılmıştır. Bu soru konumsal olarak faktörlerden herhangi birine tam olarak yüklenmeyen anketlerde ve faktör analizindeki tek sorudur.

ANKET / 2.BÖLÜM

Öğrencilerin ‘**Uzaktan eğitimin ‘package’ içeriğine yönelik yatkınlık**’, ‘E-learning gereksinimleri’, ‘çözüm ve önerim’ konumlanmaları, anketin faktör öğelerini oluşturmaktadır.

Anket-3 (Rotasyonlu)

‘Gazi Üniversitesi Atatürk Meslek Yüksekokulu Önlisans Öğrencilerinin WTE Uygulamaları Hakkındaki Tutumları’

(30) İptal E.-H. Taşınabilir medya (CD, DVD, taşınabilir hard-disk vb.) kullanma.

1.faktör (Uzaktan eğitimin ‘package’ içeriğine yönelik yatkınlık)

iptal s. yerine - 29) Uzaktan eğitim programının bilgisayar kullanım potansiyelimle uyumlu olduğunu düşünüyorum.

30) Uzaktan eğitim programının ders içeriği ve yazılımı yönünden yeterli olduğunu düşünüyorum.

31) Uzaktan eğitim programının ders içeriği ve yazılımı yönünden yeterli olduğunu düşünüyorum.

32) Ders materyallerinin ve dokümantasyonunun içeriğini yeterli görüyorum.

34) Teknik anlamda ders materyalinin sunumunu ‘nitelik’ yönünden yeterli görüyorum.

2.faktör (E-learning gereksinimleri)

35) Uzaktan öğretimdeki sınav ve değerlendirme sistemi uygulamalarında değişiklik yapılması gerektiğini düşünüyorum.

38) Sizce forum ve tartışma ortamı yeterli düzeyde mi, yeterli ölçüde yararlanılabiliyor mu?

39) Öğretim elemanlarına ulaşmada zorluk yaşamıyorum.

40) Ders konuları dışındaki rehberlik ve danışmanlık hizmetlerinden gereğince faydalanabiliyorum.

41) WTE sisteminin örgün eğitim sistemine göre avantajlarının daha çok olduğuna inanıyorum.

3.faktör ('çözüm ve önerim')

33) Ders forumlarının ve tartışmalı ders sohbetlerinin içeriğinin genişletilmesini istiyorum.

36) Uzaktan öğretimdeki sınav ve değerlendirme sistemi uygulamalarında değişiklik yapılması gerektiğini düşünüyorum.

İptal: 37) Bilgisayar derslerimin sisteme uyum sağlamada ve uygulamalarda yardımcı olduğuna inanıyorum. Hem 1. hem de 2. faktöre uygun olduğundan çıkarılmıştır.

Anketin ikinci bölümünün faktör analizi öğeleri, 'Uzaktan Eğitim'e bakış yönü' ile değerlendirmeler ve önerimler üzerine oluşturulmuştur. Özellikle, ders içeriği ve değerlendirme sistemi hakkında konumlanmalar, sistem düzeyi ve sistem işleyişine dair çözümlemeler, forum ve tartışma ortamı, ders konuları, danışmanlık hizmetleri gibi konulara bakış, eğitim elemanlarının genel değerlendirmesi, 'teknik anlamda ders materyallerinin sunumunu nitelik olarak yeterli görüyorum' biçimindeki önermeler ile 'ders materyallerini ve dökümantasyonun içeriğini yeterli görüyorum' önermesi, 'e-learning gereksinimleri-çözüm ve önerim' konumlaması içeriğinde 'uzaktan eğitimin package içeriğine yönelik yatkınlık ve uyum niteliğinin ön plana çıkarılması bakımından bir faktör oluşturmaktadır.

İkinci faktörde ise 'e-gereksinmeler' başlığı altında 'uzaktan eğitim sınav ve sistem değerlendirmesi, forum ve tartışma ortamlarından yararlanma, öğretim elemanlarına erişim düzeyi, ders konuları dışındaki rehberlik ve danışmanlık sistem hizmet faaliyetlerinden yararlanma' gibi konumlanmalar gözetilmiş, 'WTE sisteminin örgün eğitim sistemine göre avantajlarının daha çok olduğuna inanıyorum önermesi' sonuçlara göre ikinci faktör biriminde yer almıştır.

Üçüncü faktörde konumlanan 'Ders forumlarının ve tartışmalı ders sohbetlerinin içeriğinin genişletilmesini istiyorum' ve 'uzaktan öğretimdeki sınav ve değerlendirme sistemi uygulamalarında değişiklikler öneriyorum' şeklinde yer alan önermelerin aslında, 3. bir faktörü oluşturması, ardalanda kalan bir yaklaşım tarzının tezahürü olarak görülmemeli, ancak önerim biçiminde ele alınarak iki önermenin de birbirleriyle uyuşarak bir denge oluşturdukları saptanmaktadır.

Ders faaliyet birimlerinin ve uygulama olanaklılıklarının saptanabilmesi açısından yapılan tespit ve değerlendirmelerde konumlandırılan birçok öz-niteliğin açılması için gerekli önermeler oluşturulmaya çalışılarak, birim faaliyetlerinden umulanın ne olduğundan çok karşılanıp karşılanmadığı çözümlenmeye çalışılmıştır. Aynı zamanda, oluşturulan formatta sistem yaklaşımının adaptasyon ve uyum öz-niteliği sorgulanmış ve 'umulan fayda ve etki' düzeyi konumlandırılmıştır.

5.5. Faktör Analizi (1.anket)

Soruların faktörlere olan dağılımları Tablo 1.4 ve 1.5'de bulunmaktadır.

Bknz.Tablo (Ek-5) 1.1 '**Faktör Analizi (1.anket) 'Factor Matrix (a)'** verileri tablosu - Bknz.Tablo (Ek-5) 1.4 '**Faktör Analizi (1.anket) 'Rotated Factor Matrix (a)'** verileri tablosu)

1.Anket sonuçlarının değerleri Tablo 1.1'de bulunmaktadır. (bknz. Faktör Analizi (1.anket) 'Descriptive Statistics'

Faktörler arasındaki korelasyonun düşük olması beklenmektedir. Ancak 1. ankette korelasyon değerleri orta-üst diye adlandırılan .43 ile .57 arasında değişen değerlerdedir. (Bknz: (Ek-5) Tablo 4.1./korelasyon matrisi tablosu)

Örneklemin yapısı ve sayısı göz önüne alındığında bunun normal olduğu görebiliriz. Birbiriyle ilişkisiz olması beklenen kavramların bu denli yüksek örnekleme anlamlı çıkması doğaldır. Ayrıca, örneklemin bilgisayar kullanımına yatkın insanlardan oluşması sebebiyle bu korelasyonların kapsam geçerliğinin orta-üst seviyede olduğu ortaya çıkmıştır.

5.6. Faktör Analizi (2. anket)

Soruların faktörlere olan dağılımları Tablo 2.5 ve 2.6'da bulunmaktadır. (Bknz. (Ek-5) Tablo 2.1 '**Faktör Analizi (2.anket) 'Factor Matrix (a)'** verileri tablosu- (Bknz. (Ek-5) Tablo 2.2 '**Faktör Analizi (2.anket) 'Factor Matrix (a)'** verileri tablosu)

0.56 puanı' yine orta-üst derece diye adlandırdırılan bölümde yer almaktadır. (Bknz:Tablo 5.75.) Böyle bir sonuç çıkması örneklemin yapısı ve sayısı nedeniyle doğaldır.

15inci faktör Tablo 2.1'deki faktör matrisinden çözümlemesi yapılarak birden fazla faktöre güçlü şekilde yüklenmesi (-cross loading-) nedeniyle çıkarılmıştır. 24üncü faktör Faktör matrisinde görüldüğü gibi hiçbir faktör üzerine yüklenmemiştir. Bu nedenle adı geçen iki soru çıkarılmış ve yeni düzenleme yapılmıştır. (İlgili tablolar için bknz. (Bknz. Ek 5 - 2.2 / 2.3)

5.7. Faktör Analizi (3.anket)

Soruların faktörlere olan dağılımları Tablo 3.5 ve 3.6'da bulunmaktadır. (Bknz. (Ek-5) Tablo 4.1 '**Faktör Analizi (3.anket) 'Factor Matrix (a)'** verileri tablosu- (Bknz. Ek-5) Tablo 4.2 '**Faktör Analizi (3.anket) 'Rotated Factor Matrix (a)'** verileri tablosu) 3. anketin 3. faktörünün düşük çıkması, faktör içinde bulunan soru sayısının azlığındandır. Daha fazla sayıda soru ile oluşturulacak faktör, güvenilirlik kriterini sağlayabilecektir. (Bknz. Ek 5 – 3.0 / 3.1)

5.8. FAKTÖR KORELASYONU

Anketlerin kendi içlerindeki faktörlerinin arasındaki korelasyonun yüksek olması beklenmektedir. Faktörlerin birbiriyle uyuşumu açısından 1. ankette korelasyon değerleri orta-üst diye adlandırılan 0.43 ile 0.57 arasında değişirken, 2. ankette yine 0.56 ile aynı derecede konumlanmaktadır. 3. ankette ise 0.67 ile 0.74 arasında yüksek korelasyon diye adlandırabileceğimiz değerler bulunmuştur. (Bknz: Tablo 5.75)

İlk iki anket için örneklemin yapısı ve niceliği göz önüne alındığında bunun normal olduğu görebiliriz. 3. anketin ise faktörlerinin birbirleriyle benzer içerik ortaya koyduğu gözlemlenmiştir. Bu 3 faktöründe benzer konuları test etmeyi amaçladığı anlamına gelmektedir.

Faktör korelasyonu analizi ile 3. anketin tüm faktörleri arasında 0.67 ile 0.74 arasında değişmekte olan 'yüksek korelasyon' şeklinde ifadelendirebileceğimiz değerler bulunmuştur. (Bknz: Tablo 5.75.) 3. anketin faktörlerinin birbirleriyle benzer içerik ortaya koyduğu gözlemlenmiştir. Bu 3 faktöründe benzer konuları test etmeyi amaçladığı anlamına gelmektedir.

Anketlerin faktörlerinin diğer anketlerin faktörleri ile olan korelasyonları beklenildiği gibi dikkate alınmayacak değerler çıkmıştır.

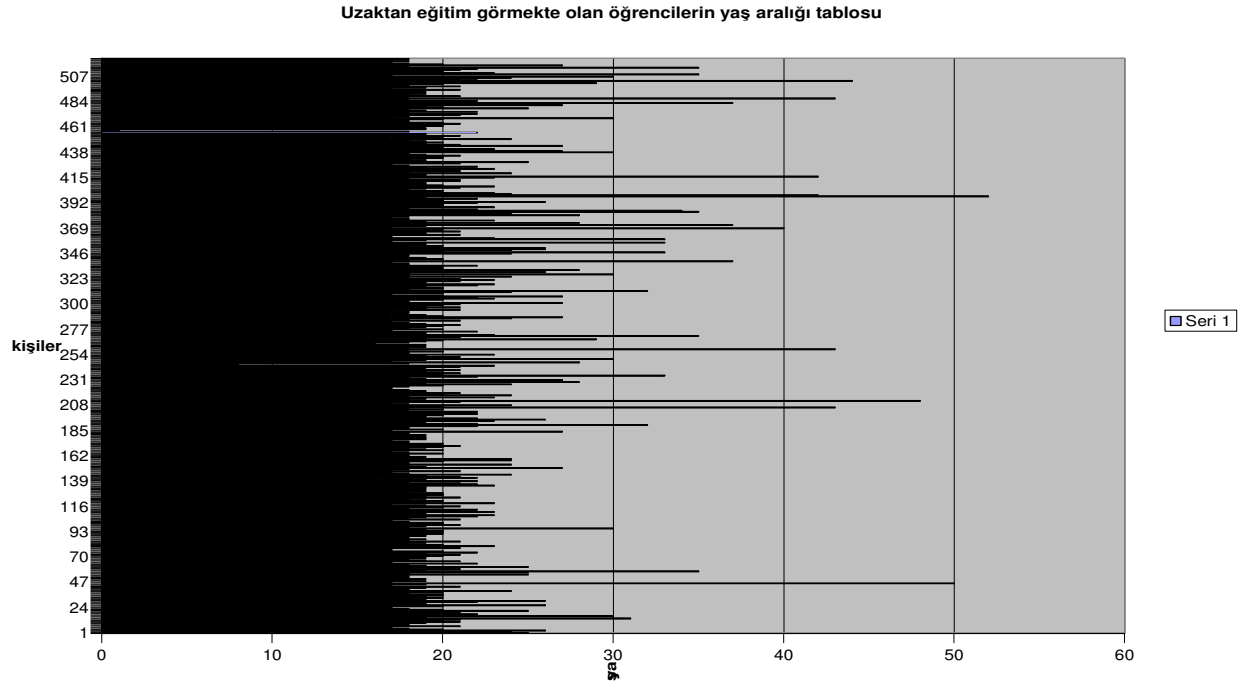
Anketler arası korelasyon değerleri Tablo 5.76'da görüldüğü gibidir. 1. Anket ile 3. Anket arasında yüksek bir korelasyon çıkması beklentisine rağmen bu değer sağlanmamıştır.

Buradan bilgisayar becerisi ile yönelim düzeyinin birbirini yordamadağı sonucuna varılmaktadır. Bilgisayar becerisi yüksek olan kişilerin yönelim seviyelerinin yüksek olması her zaman beklenemeyeceği gibi yönelimi üst düzey olan öğrencilerin yüksek bilgisayar beceresine sahip oldukları da her zaman ve her düzlem (konumlanma) için beklenemez.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Gazi Üniversitesi Atatürk Meslek Yüksekokulu Uzaktan Eğitim ön-lisans Programı'na bağlı 'İşletme' ve 'Bilgisayar Teknolojileri ve Programlama' Bölümleri'nden 312 öğrenciden 248'ine on-line ön-anket; toplam 819 öğrenciden yaş aralığı 18 ile 55 arasında değişen toplam 525'ine on-line anket uygulanmıştır. (bkz. tablo 6.1)

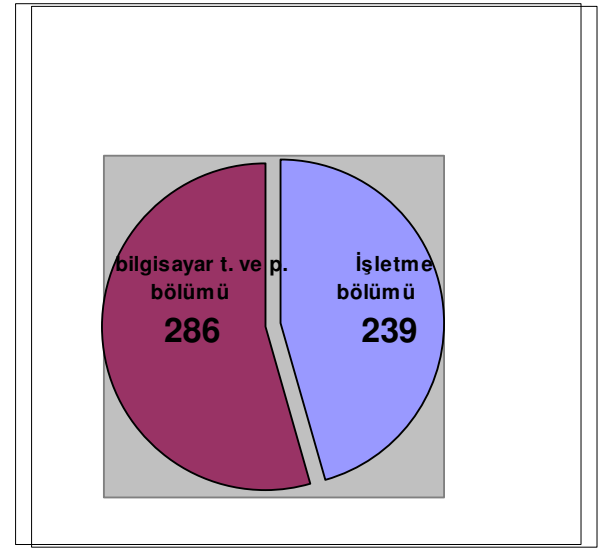
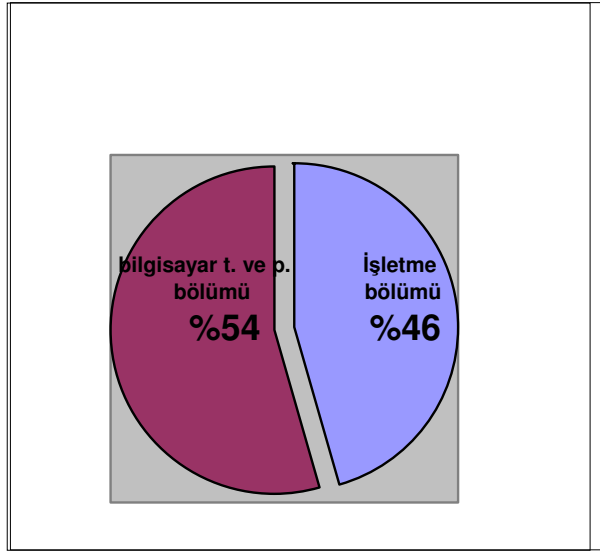
Tablo 6.1: Uzaktan Eğitim Görmekte Olan Öğrencilerin Yaş Aralığı Tablosu

Araştırmanın ana ölçüt ögesi 525 öğrenciye uygulanan on-line ankettir. Bu öğrencilerin 239'u İşletme; 286'sı ise 'Bilgisayar Teknolojileri ve Programlama' bölümüne dahildir. (bkz. Tablo 6.3./6.4.).Örnekleme, sırasıyla 11, 17 ve 13 soru içeren 2 ayrı bölümden oluşan 3 ayrı anket 'self reported survey' yöntemine uyarlanarak uygulanmıştır. (bkz. Tablo 6.1) Örneklemin 275'i bayan (%55); 225'i ise erkek (%45) öğrencilerden meydana gelmektedir. (bkz. Tablo 6.2).

Anket öncesinde ise 248 öğrenciye ‘pilot test’ şeklinde diskriptif on-line anket uygulanmıştır. Bu öğrencilerin 112’si İşletme; 136’sı ise ‘Bilgisayar Teknolojileri ve Programlama’ bölümüne dahildir. Örneklem, sırasıyla 11, 17 ve 13 soru içeren 2 ayrı bölümden oluşan 3 ayrı anket ‘self reported survey’ yöntemine uyarlanarak uygulanmıştır.

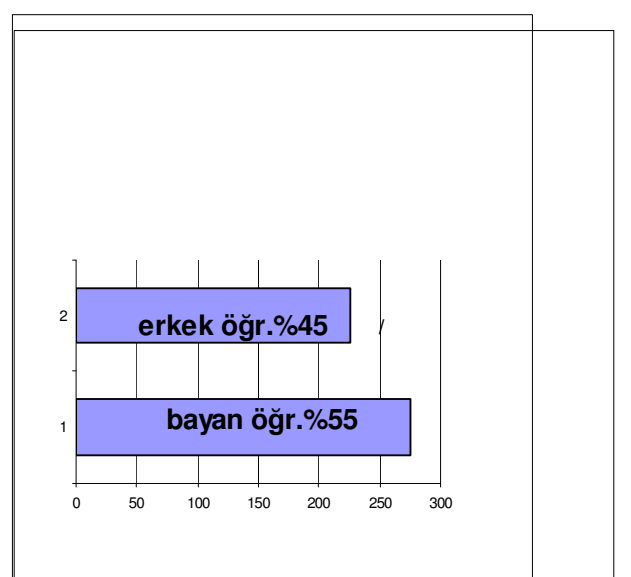
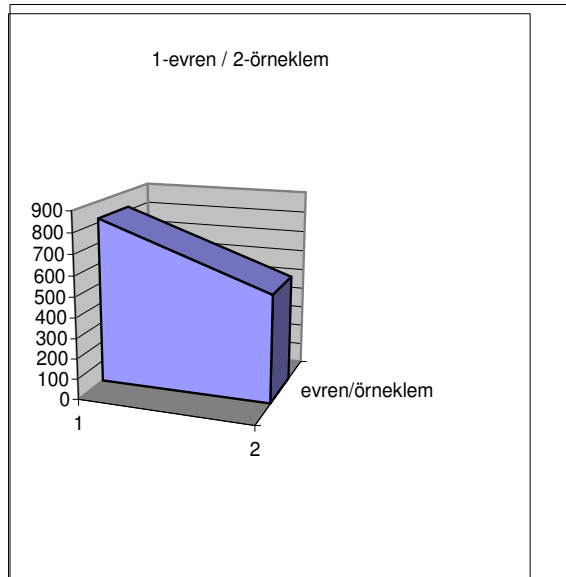
Tablo 6.2: ‘Bölüm-Yüzde Dağılımı’ Tablosu Tablo 6.3: Bölüm – Nicelik Tablosu

Uzaktan eğitim öğrencileri-bölüm yüzdeler tablosu

Uzaktan eğitim öğrencileri-bölüm nicelik tablosu

Tablo 6.4: Evren - Örneklem Dağılımı Tablosu Tablo 6.5: Cinsiyet-Nicelik Tablosu

Uzaktan eğitim öğrencileri evr.-örn. tablosu

Uzaktan eğitim öğrencileri-cinsiyet yüzdeler tablosu

3 anket içinde her ankette 3 faktör seçilmiştir ve analizi yapılmıştır. 1. ankette 1-2-3 faktörler, 2. ankette 1-2 ve 3. ankette 1-2-3 faktörler seçilmiştir. Faktör sayılarının yeterliliği için her anketin 'scree pilot'ı çizilmiş ve 'aigen value' değeri 1'in üstünde olan faktör değerleri ile anket içerisinde seçilen faktör değerleri arasında tutarlılık gözlemlenmiştir. Anketin geçerliliği için 'face validity' olarak tanımlanan yöntem seçilerek konusunda uzman kişilere danışılarak anketin amacı doğrultusunda anket sorularının araştırmanın amacına uygun oldukları teyit edilmiştir.⁵⁸

Anketin güvenilirlik testi için '**Cronbach's alpha score**' değerleri göz önüne alınmış ve anketler için sırasıyla **84,78; 80,52; 87,89** değerleri bulunarak anketlerin genel güvenilirliği sağlanmıştır. Anketlerin iç-tutarlılıkları için faktörlerin alfa score değerlerine bakılmış ve 3. anketin 3. faktörü haricinde yüksek değerler bulunmuştur. 3. anketin 3. faktörünün düşük çıkması, faktör içinde bulunan soru sayısının azlığındandır. Daha fazla sayıda soru ile oluşturulacak faktör, güvenilirlik kriterini sağlayabilecektir.

Anket soruları arasında korelasyon değerlerine bakıldığında soruların anket dışı -diğer anketlerle olan- sorularla korelasyon değerlerinin -0,006 ile 0,123 değerleri arasında değişmesi soruların benzer içeriklere sahip olmadıklarının bir göstergesidir. Bu anketin güvenilirliği konusunda yukarıdaki alfa score değerleri ile birlikte önemli bir gösterge oluşturmuştur. Anketlerin uygulanmasında temel amaç, faktör analizleri alınarak Scorm nesne standartlarının uyarıldığı ölçütler göz önünde bulundurulduğunda ortaya çıkan yeterlilik, bilgi, erişim ve internet kullanım düzeyleri ile uzaktan eğitim sistemi hakkında düşüncelerin bir arada yorumlanmasının sağlanmasıdır. Faktörlerin gerek kendi aralarında gerekse de farklı faktörlerde 'iyi yüklenmiş' (-0.30'un üzerinde konumlanmış-) soruların birbirleriyle korelasyon analizlerine tabii tutularak, sistem, teknolojik/teknik yapısının gereksinimleri, öğretim gereksinimleri gözetilerek oluşturulmaya çalışılan bütünlük çerçevesinde analizler yapılmaya ve bu yolla anlamlı sonuçlara ulaşılmaya çalışılmıştır.⁵⁹

⁵⁸<http://www.statistics.com/resources/glossary/f/facevalid.php>

⁵⁹Instructional and Cognitive Impacts of Web-Based Education 'A Marriage of Necessity' Beverly Abbey Texas A&M University –Commerce Idea Group Publishing Hersley, USA, London UK < ss.130-133

Birinci ankette program dahilindeki öğrencilerin temel bilgisayar kullanım düzeyleri test edilmiş, verilen cevaplar doğrultusunda bütün sorulara yeterli düzeyde olumlu cevap alınmıştır. 1. anket sonucuna göre örneklemin temel bilgisayar kullanımı konusunda orta-üst seviyede olduğu gözlemlenmiştir. Örneklemin uzaktan eğitim programı öğrencilerinden oluşması sebebiyle böyle bir sonuç doğal olarak beklenmektedir.

İkinci ankette örneklemin ortam öğelerinden yararlanma konusundaki yeterlilik düzeyi test edilmiştir. ‘10 parmak klavye kullanımı’ haricindeki sorulara yeterli düzeyde olumlu cevap alınmamakla birlikte uzaktan eğitim programı içeriği gereğince ‘powerpoint sunu hazırlama’ sorusuna popülasyonun yüzde 95’inin verdiği olumlu cevaplar doğrultusunda, bu soru birden fazla faktöre yüklenmiş ve anketin faktör analizinin tespiti açısından anketten çıkarılması analiz ve değerlendirme açısından uygun görülmüştür.

“Web sayfası oluşturma” ve “Program Yazma” gibi üst düzey bilgisayar bilgisi gerektiren sorulara dahi verilen olumlu yanıt yüzdeleri ilk anketin sonuçları ile birleştğinde popülasyonun bilgisayar yetkinliğinin de ‘orta - üst’ seviyede olduğunu göstermektedir.

Üçüncü ankette anketin temel amacı doğrultusunda ilk iki ankette ölçülen temel bilgisayar kullanımı ve ortam öğelerinden yararlanma haricinde uzaktan eğitim sistemi ile ilgili düşünceleri ve önerileri test edilmiştir. Katılımcıların uzaktan eğitim sistemine olan ilgilerinin ‘nötr’ düzeyde olduğu gözlemlenmekle birlikte olumlu ve olumsuz cevapların da yer aldığı bir sonuç ortaya çıkmıştır. Uzaktan eğitim programının bilgisayar kullanım potansiyelimle uyumlu olduğunu düşünüyorum’ önermesine katılımcıların yüzde %70’i “Tamamen katılıyorum” ve “Katılıyorum” cevaplarını vermişlerdir. Başlangıçta sadece bu saptamaya bakarak bilgisayar bilgileri yüksek olan popülasyonun uzaktan eğitim sistemine olan yaklaşımlarının olumlu olması beklentisini karşıladığını söyleyebiliriz. Yukarıda belirtilen cevaplara rağmen birinci ankete verilen cevaplarda popülasyonun büyük bir çoğunluğunun temel bilgisayar işletmenlik bilgisine sahip oldukları gözlenmekle birlikte, aynı ölçütte olumlu yöndeki cevapların 3. anket için alınamadığı gözlemlenmiştir.

Bu bağlamda bu eğitimi tercih edenlerin bilgisayar bilgilerinin yüksek olması beklenilmekle birlikte, uzaktan eğitim sistem içerimi hakkındaki değerlendirmeler genelde 'nötr' seviyede ve bazı sorularda 'olumlu' bazılarında ise 'olumsuz' düzeyde gözlemlenmiştir. Böylelikle, temel bilgisayar işletmenlik bilgi seviyesi, -sistem içeriminden bağımsız olarak- 'olumlu' düzeydedir sonucuna ulaşılmaktadır.

'Ders forumlarının ve tartışmalı ders sohbetlerinin içeriğinin genişletilmesini istiyorum' sorusuna %71,9 oranında verilen "Tamamen katılıyorum" ve "Katılıyorum" cevapları popülasyonun ders içeriğini yeterli görmediği şeklinde yorumlanmıştır. 'Okul kampüsünden ve olanaklarından örgün öğretimdeki öğrenciler kadar yararlanabiliyorum' önermesine de %57,5' oranında "Tamamen katılmıyorum" ve "Katılmıyorum" cevapları verilmiştir. Alternatif bir eğitim sistemi olarak görülen uzaktan eğitim sistemi popülasyon tarafından örgün eğitim koşullarına tam olarak sağlayamadığını gösterilmektedir. Ancak eğitim sistemi çerçevesinde öğrencilere sunulan kampüs faaliyetlerinden ve ortamından yararlanabilme koşulları örgün eğitim gören öğrencilerle 'potansiyel' bir fark oluşturmaktadır.

Bu sonucun olası iki nedeni ön plana çıkmaktadır:

1- Eğitimin on-line olmasına rağmen, (örn.: kütüphanedeki kitaplara ve tezlere ulaşım gibi) üniversite kaynaklarının henüz bütününün online olmaması sebebiyle örgün eğitimdeki öğrencilerin erişim şansları ile online eğitimdeki öğrencilerin hizmet birimlerinden 'online' biçimde motamot faydalanamamaları bu farklılığı meydana getirmektedir. Ayrıca online eğitime devam etmekte olan öğrencilerin bir bölümü gerek fiziki uzaklık gerekse iş durumları nedeniyle kampüs ve olanaklardan fiilen yararlanmamaktadır.

2- Katılımcıların yüzde 32,7'si 'WTE sisteminin örgün eğitim sistemine göre avantajlarının daha çok olduğuna inanıyorum' önermesine "Tamamen katılıyorum" ve "Katılıyorum" seçeneklerini; yüzde 36,2'si "Tamamen katılmıyorum" ve "Katılmıyorum" seçeneklerini seçmişlerdir. Yukarıda sözkonusu edilen nedenlerden dolayı (fizik koşullar, sistem erişimi) örgün eğitimin online eğitimden daha avantajlı olduğu düşünenlerin oranı düşünmeyenlerin oranından kısmen yüksek çıkmıştır.

‘Ders konuları dışındaki rehberlik ve danışmanlık hizmetlerinden gereğince faydalanabiliyorum’ önermesine katılımcıların %48,2’si “Tamamen katılmıyorum” ve “Katılmıyorum” cevaplarını vermiştir.

Uygulamada gerek sohbet odalarından gerekse de danışmanla olan sistem bildirim faaliyetlerinden yararlanma olanakları (fizik koşullar, sistem erişimi)⁶⁰ Gazi Üniversitesi Bilişim Enstitüsü bünyesinde son derece kapsamlı bir uygulama olanı oluşturmakta olduğu bu çalışma doğrultusunda açık ve net bir biçimde gözlemlenmiştir.

‘Öğretim elemanlarına ulaşmada zorluk yaşamıyorum’ önermesine verilen yüzde 46.1’lik “Tamamen katılıyorum” ve “Katılıyorum” cevapları ile popülasyonun öğretim elemanlarına erişim sıkıntısı yaşamaması ve birinci anketteki ‘Tartışmalara katılım (forumlara, tartışma grupları)’ Yüzde 42,5’lik kısmın orta alt düzeyde cevap vermesi bu konuda sistemin yeterlilik potansiyeli anlamından ötede katılımcıların bu konudaki yaklaşım düzeylerinin sınırlılığından kaynaklandığı gözlemlenmiş ve tespit edilmiştir.

Oluşturulan faktör analizleri de bu saptamayı doğrular nitelik arz etmektedir. Faktör analizi doğrultusunda 1. Anket ile 3. Anket arasında yüksek bir korelasyon çıkması beklentisine rağmen bu değer Bu ise yeterlik ve yönelim yapısının farklılaşmasına işaret etmektedir.

Buradan ‘bilgisayar becerisi’ ile ‘yönelim düzeyi’nin birbirini beklenildiği ölçüde karşılamadığı sonucuna ulaşılmaktadır. Bilgisayar becerisi yüksek olan kişilerin her konumda yönelim seviyelerinin yüksek olması araştırma öncesi beklenti arz ederken yukarıda sayılan sebeplerden dolayı hem frekans analizi hem de faktör analizinde bu beklenti tam olarak karşılanamamıştır.

⁶⁰BROADBENT, Brooke ABC’s of e-Learning Reaping the Benefits and Avoiding the Pitfalls. /ASTD Publishment, Jossey Bass, San Fransisco 2002 ss.180-183

Genel itibariyle bakıldığında, 'yatkınlık' seviyesini oluşturan üç parametrik yapıdan üçünün de birbirleri ile bağdaşık oranda olumlu ancak, sisteme olan yaklaşım ve sistem araçlarından ve normlarından faydalanma seviyesinin optimum düzeyin altında kaldığı, ancak, fiziki kullanım potansiyeli ve olanakların sağladığı konumlanma düzlemi açısından genel yatkınlık seviyesinin olumlu bir düzeyi yansıttığı ortaya konulmaktadır.

Genel eğilim uzaktan eğitim sistem yapısı için yetkinlik düzleminin bazı parametreleriyle optimum düzeyin oldukça üzerinde çıkması, yapısal eğilim seviyesinin ve potansiyelinin de gereği öğrencilerin optimum donanım seviyesinin üzerinde yer aldığını kanıtlamaktadır.

Beklenti ve sistemden faydalanma düzeyinin ise optimum faydalanma düzeyinin altında ve daha sınırlı seviyede kaldığı ortaya çıkmıştır. Bundan sonraki araştırmalar için uzaktan eğitim alan kişilerle uzaktan eğitim sistemi dışarısında kalan öğrenim sistemi dahilindeki öğrencilerin bilgisayar yetkinlikleri değerlendirilip ölçümlendirilerek yapılacak araştırmalarda yapısal geçerliliğe katkıda bulunacak farklı türde teknik çalışmalar üretilebilmesi söz konusudur.⁶¹

'Ders forumlarının ve tartışmalı ders sohbetlerinin içeriğinin genişletilmesini istiyorum.' 'Uzaktan öğretimdeki sınav ve değerlendirme sistemi uygulamalarında değişiklik yapılması gerektiğini düşünüyorum.' önerimleri daha fazla soru ile güçlendirilerek daha güvenilir ve yapısal anlamda farklı konumlamaları içeren bir faktör biçimi oluşturulabilir. Böylelikle, çözüm-önerim bağlamında daha aracı bir konumlamaya ulaşılabilir. Bu çalışmada ele alınan 'bilgisayar bilgisi', 'bilgisayar kullanımı' ve 'sisteme olan bakış' bir araya getirilerek yatkınlık düzeyi ölçümlenmeye odaklanılmıştır. Bu değerlendirme, sisteme olan yatkınlık seviyesinin orta-üst düzeyde ortaya çıkması, sistem faaliyetlerinden yararlanma ve sistem yetkinliklerine sahip olma düzeyini de mümkün olan en geniş ölçüde ve kapsamda sağlamaktadır.⁶²

⁶¹JONES, Ann, SCANLON Eileen, O'SHEA Tim. 'The Computer Revolution in Education: New Technologies for Distance Teaching' The Harvester Press-Sussex St. Martin's Press New York, 1987 (part-5 / s.263)

⁶²BROADBENT, Brooke. 'ABC's of e-Learning' Reaping the Benefits and Avoiding the Pitfalls / ASTD Publishment, 2002, ss.183-184

Sağlanan veri analizi skalası ile gerekli ölçüm unsurları ve parametreleri değişik düzlemlerde sınanarak yeni aktarım modellemeleri oluşturulabilir. 'Nedensellik' ve 'yaygınlık' bağlamında faktör analizleri çeşitlendirilebilir. Modelleme araçları yenilenerek değişik konfigürasyonlar ve ölçme birimleri ve modellemeleri uygulanabilir. Modellemenin sosyal parametrik yönü açısından ele alınan veri ve bulgular veri analizi çizelgeleri farklı açılardan şekillendirilerek zenginleştirilebilir. Bu doğrultuda saptanacak sosyal konumlamalar parametrik bir düzlemde yeniden işlenerek analiz edilebilmesi söz konusudur. Bununla birlikte, farklı türdeki araştırmalar için katılımcılardan yer bilgisi, cinsiyet, mezun olunan lise ve türü (Anadolu Lisesi, Fen Lisesi vb.), iş bilgileri, uyruk, ana dil, bilgisayar kullanım yılı (kaç yıldır bilgisayar kullandığı) ve haftalık bilgisayar kullanma süresi gibi parametrelerle farklı türde analizler ve çözümlemeler yapılması da olasıdır.⁶³

Bunun haricinde, yapılacak olan yeni araştırmalarda farklı üniversitelerde ya da farklı alanlarda on-line eğitim gören öğrenciler karşılaştırılarak yaklaşımsal farklılıklar ortaya konulup yeni sistem yaklaşımları için farklı boyutlar ve farklı ölçütler değerlendirilebilir. Bu ölçütler çeşitli konfigürasyon ve tematik boyutlarla birlikte ele alınabilir.⁶⁴ Uzaktan eğitim araştırma kapsamı her tür sorgulama, parametrik değerlendirme ve normsal bakış açısına uygun araştırmaların yapılabilmesi için uygun ve geniş bir araştırma sahasını oluşturmaktadır. Farklı bildirim ve aktarım modellemeleri ise bu normların sorgulanmasında farklı konumlama düzlemleri sağlayarak değişik sıklıklarda veri toplanmasına uygun bir kapsamı sağlamakta ve içerimlemektir. Normsal öğrenim düzeyi her uzaktan öğrenim sistem yapısında değişiklik arz edebileceğinden, farklı alanlarda farklı yöntemlerle yapılacak çalışmalar bir araya getirilerek ve opsiyonel materyaller bir araya konumlanarak (öğrenme düzeyi, konumlanma, yatkınlık)⁶⁵ bir standart çerçeve ve farklı bir araştırmaya düzlemi ya da özgün modellemeler ve farklı kapsam içerimli analizlerinden yararlanılarak farklı analizler oluşturulabilecektir.

⁶³"Evaluating Digital Distance Learning Programs and Activities: Studies, Practices, and Recommendations", World Bank Institute of the World Bank, October 2001. <http://users.ugent.be/~mvalcke/CV/worldbank.pdf>

⁶⁴HORTON, William. Evaluating E-Learning ASTD Publishment, dağıtım:Bıçaklar Kitapevi, (2001), ss.87-90

⁶⁵GÖKDAĞ, Dursun. 'Türkiye 1.Uzaktan Eğitim Sempozyumu', 'Türkiye'de Uzaktan Yükseköğretimin Sorunları ve Yeni bir Model Önerisi', Uzaktan Eğitim Vakfı Yayınları, Ankara, 1996, ss.35-40

KAYNAKÇA

A.DAY, Robert; **Bilimsel Makale Nasıl Yazılır? How to Write and Publish A Scientific Paper?**; TÜBİTAK YAYINLARI / Bilgi dizisi-6 1994.

AGGRAWAL, Anil; **Web Based Learning and Teaching Technologies** Opportinies and Challenges University of Baltimore, USA

AKİF, Mehmet Çakırer; **Bilgi Toplumunda E-öğrenim** Dumlupınar Üniversitesi (-pdf sunu-) <http://w3.gazi.edu.tr/web/ozgen/dersnotlari/ana9.htm>

Av. ÇİFTÇİ, Ahmet; **Türk Eğitim Hukuku** G.Ü. Eğitim Fakültesi 2.baskı Ankara, 1995.

Avrupa Birliği Yolunda Bilgi Toplumu ve E-Türkiye, TÜSİAD (Haziran-2001) eprints.rclis.org/archive/00005633/01/AVRUPA_.pdf –

BİLGİN, Nuri; **Sosyal Bilimlerde İçerik Analizi** 'Teknikler ve Örnek Çalışmalar'; 2.baskı, Kasım 2006

BROADBENT, Brooke; **ABC's of e-Learning Reaping the Benefits and Avoiding the Pitfalls.** /ASTD Publishment, Jossey Bass, San Fransisco (2002)

ÇAĞILTAY, Kürşat; "Uzaktan eğitim: Başarıya giden yol teknolojide mi yoksa pedagojide mi?" (2002), <http://www.teknoturk.org/docking/yazilar/tt000037-yazi.htm>

"Distance Education in Higher Education Institutions" NATIONAL CENTER FOR EDUCATION STATISTICS Statistical Analysis Report. (October-1997) <http://nces.ed.gov/pubs98/98062.pdf>

"Distance Education on Campus and Distance Students" School of Library Information Science University of South Caroline (18.11.2002) <http://nces.ed.gov/pubs98/distance/index.html> E-Türkiye Bilişim Şurası Eğitim Faaliyet Raporu (2004) ODTÜ - HALICI Yazılımevi
Enocta sistem içerimi dokümanteri (2008) (Enocta envanteri)

"Evaluating Digital Distance Learning Programs and Activities: Studies, Practices, and Recommendations", World Bank Institute of the World Bank, (October 2001) <http://users.ugent.be/~mvalcke/CV/worldbank.pdf>

GÖKDAĞ, Dursun; Türkiye 1. Uzaktan Eğitim Sempozyumu, "Türkiye'de Uzaktan Yükseköğretimin Sorunları ve Yeni bir model Önerisi", Ankara, Uzaktan Eğitim Vakfı Yayınları, 1996.

Gazi Üniversitesi B.E. E-learning ön çalışma raporu (B.E. Envanteri-2007)

Gazi Üniversitesi B.E. 'Uzaktan Öğretim başvuru' raporu (B.E. Envanteri 2007-2008)

GÖKDAĞ, Dursun; **Uzaktan Eğitimde Basılı Materyaller 'Açıköğretim Fakültesi Örneği'**; Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi yayınları, Eskişehir 1986.

HENERSON M. E. Morris; **How to Measure Attitude?**; LL. Fitzgibbonct, International Professional Publishers, 1987.

HORTON, William; **Evaluating E-Learning** ASTD Publishment, dağıtım: Bıçaklar Kitapevi 2001

"Information and Library Studies", School of Communication, The State University of New Jersey Rutgers (2002) <http://scils.rutgers.edu/programs/pds/>

JONES, Ann SCANLON; Eileen O'SHEA, Tim. **The Computer Revolution in Education: New Technologies for Distance Teaching** The Harvester Pres-Sussex St. Martin's Pres, New York 1987.

Instructional and Cognitive Impacts of Web-Based Education 'A Marriage of Necessity' Beverly Abbey Texas A&M University –Commerce, Idea Group Publishing Hersley, USA, London / UK 2000.

KAYA, Zeki; **Uzaktan Eğitim** Pagem A Yayıncılık 1. baskı Ankara, Mayıs 2002.

MUULERD, J. Daniel; **Measuring Social Attitudes**; Indiana University Publishment 1986.

ODABAŞ, Hüseyin; "İnternet tabanlı uzaktan eğitim bilgi ve belge yönetimi bölümleri" *Türk Kütüphaneciliği* (2003). <http://eprints.rclis.org/archive/00007435/>

OPENHEIM, A.N.; **Questionnaire Design**, Interviewing, Attemp"; Pimter Publishers, London 1992.

ÖZDİL, İlhan; **Uzaktan Öğretimin Evrensel Çerçevesi ve Türk Eğitim Sistemi'nde Uzaktan Öğretimin Yeri**; Anadolu Üniversitesi, Açıköğretim Fakültesi, Eskişehir, 1986.

School of Communication, Information and Library Studies. The State University of New Jersey Rutgers (2002). "Professional development studies", <http://scils.rutgers.edu/programs/pds/>

School of Information Science, University of Pittsburgh. (09.07.2002). "Telecommunication program" www.tele.pitt.edu [21.11.2002]

School of Library Information Science. University of South Caroline. (18.11.2002). "Distance Education on Campus and Distance Students", <http://www.libsci.sc.edu/DE.html>

SEVAND, Hakkı; "E-learning alanındaki gelişmeler," BT-Haber Gazetesi Uzaktan Eğitim, (Ocak 2002)

SKOMARS, Nancy; **Educating with the Internet**, (-Using Net Sources at School and Home-) Charles River Media INC.pres Rockland, Massachussetts, 1995.

SCORM.2004.3ED. 'Impacts Summary, Advanced Distributed Learning'
www.ADLnet.gov

SCORM_2004_Overview 'Impacts Summary, Advanced Distributed Learning'
www.ADLnet.gov

SCORM_2004_SCORM_SeqNav 'Impacts Summary, Advanced Distributed Learning'
www.ADLnet.gov

TAYLOR, JC.; "Fifth Generation Distance Education" Evaluating Digital Distance Learning Programs and Activities: Studies, Practices, and Recommendations, (World Bank Institute of the World Bank, October 2001)
http://www.usq.edu.au/users/taylorj/publications_presentations/1999vienna_5thGeneration.doc

TOPER, Öznur; 'Öğrenme Yönetim Sistemlerine ve İnternet Tabanlı Eğitim'e İlişkin bir Durum Çalışması' Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Haziran 2003 / Ankara.

TÜRKOĞLU, Recep; "On-line eğitim" (2001)
<http://www.turkoglu.name.tr/onlineegitim.asp>

Türkiye Bilişim Vakfı Uzaktan Eğitim (E-öğrenme) Kılavuzu Sürüm-1; Ağustos 2003 / TBV yayımı, Ankara.

Uzaktan Eğitim Taslak Raporu Ver.0,1 (Ocak, 2004)
<http://bilisimsurasi.org.tr/listeler/tbs-egitim/belge/0052.htm>

YÖK Eğitim Raporu Bölüm 7. www.yok.gov.tr/egitim/raporlar/mart98/bolum7

Web kaynakları

<http://www.anadolu.edu.tr/acikogretim>

<http://www.aof.anadolu.edu.tr/tanitim.html>

<http://www.bilgi.anadolu.edu.tr/>

http://www.bilisimsurasi.org.tr/egitim/docs/egitim_calisma_grubu_taslak_raporu

<http://www.deakin.edu.au>

<http://www.eera.ac.uk/publications/elearningen.pdf>

<http://egitek.meb.gov.tr/bulten/evt/evt3/evt2.html>

<http://www.gazi.edu.tr/>

<http://www.ue.gazi.edu.tr/>

<http://www.ue.gazi.edu.tr/duyurular.html>

<http://egitek.meb.gov.tr>

<http://www.bilisim.hacettepe.edu.tr>

<http://www.ibun.edu.tr/>

<https://online.metu.edu.tr/>

<http://www.ido.sakarya.edu.tr/>

<http://www.statistics.com/resources/glossary/f/facevalid.php>

<http://www.tuik.gov.tr/> (DİE hanehalkı dönem raporu)

http://tr.wikipedia.org/wiki/SCORM_standartlar%C4%B1

<http://www2.yesevi.net/T%C3%9CRTEP/tabid/68/Default.aspx>

<http://www.yok.gov.tr/egitim/raporlar/mart>

Ekler

Ek-1

Türk Üniversitelerinde E-öğretim Uygulamaları / Projeleri-kısaltmalar:

Afyon Kocatepe Üniversitesi: İnteraktif Eğitim-Enformatik Bölümü.

Ahmet Yesevi Üniversitesi: Uzaktan Eğitim Fakültesi.

Akdeniz Üniversitesi: Bilgisayar Bilimleri Araştırma ve Uygulama Merkezi

Anadolu Üniversitesi: E-Üniversite Portalı-AÖF Sistemi.

Ankara Üniversitesi: ANKUZEM Uzaktan Eğitim Merkezi.

Bilgi Üniversitesi: E-MBA Programı.

Bilgi Üniversitesi: E-MBA Programı.

Bilkent Üniversitesi: Eğitim Bilimleri Fakültesi.

Boğaziçi Üniversitesi: NET-LAB Network Laboratuvar.

Celal Bayar Üniversitesi: Bilgisayar Araştırma -Uygulama Merkezi- Görsel-İşitsel Merkezi.

Dumlupınar Üniversitesi: Enformatik Bölümü.

Ege Üniversitesi: Bilgi ve İletişim Teknolojileri Araştırma ve Uygulama Merkezi (BİTEM)-MEDNET'U.

Erzurum Atatürk Üniversitesi: Bilgisayar Bilimleri Uygulama Arş. Merkezi.

Gazi Üniversitesi: Bilişim Enstitüsü

Gaziosmanpaşa Üniversitesi: Enformatik Birimi İDEA.

Gebze İleri teknoloji Enstitüsü: Cisco Networking Academy.

Hacettepe Üniversitesi: Bilişim Enstitüsü.

Karadeniz Teknik Üniversitesi: Enformatik Bölümü.

Kocaeli Üniversitesi: Enformatik Bölümü.

Mersin Üniversitesi: Uzaktan Eğitim Merkezi.

Sakarya Üniversitesi: SAÜ-İDÖ (İnternet Destekli Öğretim).

Selçuk Üniversitesi: Bilgisayar Araştırma ve Uygulama / Bilgi İşlem Merkezi.

Ortadoğu Teknik Üniversitesi: İDEA-METU Online, Enformatik Enstitüsü Informatics Online, Dil Eğitimi.

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi: Cisco Networking Academy.

Yıldız Teknik Üniversitesi: Uzaktan Öğretim Projesi (E@Yıldız Projesi)

Ek-2

Dünyada Uzaktan Eğitim Veren Başlıca Üniversitelerin web adresleri

Web adresleri (AMERİKA): Virtual University <http://www.vu.org>, University of Phoenix <http://online.phoenix.edu>, University of Maryland University College (UMUC) <http://www.umuc.edu/distance/>, Illinois Virtual Campus (IVC) <http://www.ivc.illinois.edu/>, The Western Governors' University <http://www.wgu.edu/wgu/index.html>, CALCampus <http://www.calcampus.com/>, Canadian Virtual University (CVU) <http://www.cvu-uvic.ca/english.html>, Christopher Newport University Online <http://cnuonline.cnu.edu>, CyberEd University- UMass Dartmouth Online. <http://www3.umassd.edu/>, Jones International University <http://www.international.edu>, FernUniversität Hagen <https://vu.fernuni-hagen.de>, Real Education – e-College Athabasca University <http://www.athabascau.ca/>, Rochester Institute of Technology – Distance Learning <http://www.rit.edu/~613www/index.html>, North Central University <http://www.ncu.edu/>, Southern California University for Professional Studies

Web adresleri (AVRUPA): Burkes University <http://www.Burkes-University.org.uk>, FernUniversität <http://www.fernuni-hagen.de/>, The Consorzio per l'Università a Distanza, CUD <http://www.tvtecnologia.it/>, Open University UK (OU) <http://www.open.ac.uk/>, National Extension College <http://www.nec.ac.uk/>, Kilroy's College <http://www.kilroyscollege.ie/>, Commonwealth Open University <http://www.geocities.com/CollegePark/5703/>, Open University of the Netherlands <http://www.ouh.nl/>, Universidade Aberta <http://www.univ-ab.pt/>

Web adresleri (ASYA): The Open University of Israel <http://www.openu.ac.il/>, Indira Gandhi National Open University <http://www.ignou.ac.in>, Sri Lanka Open University <http://www.ou.ac.lk>, National network of radio and TV Universities (CRTVU) <http://www.crtvu.edu.cn/>

Web adresleri (AVUSTRALYA): Edith Cowan University Virtual Campus Australia (ECU) <http://student.ecu.edu.au>, Australia Correspondence Schools <http://www.acs.edu.au>, Open Learning Australia <http://www.ola.edu.au>

Web adresleri (AFRİKA): University of South Africa <http://www.unisa.ac.za/>, University of Cape Town <http://www.uct.ac.za/projects/cbe/>

EK-3**Gazi Üniversitesi Uzaktan Eğitim Önlisans Ders dökümü****İŞLETME PROGRAMI DÖNEMLİK DERS ÇİZELGELERİ****1. YIL**

09	2817119	TÜRK DİLİ-I
10	2817121	ATATÜRK İL. VE İNK. TARİHİ-I
01	2817101	MATEMATİK
02	2817103	GENEL MUHASEBE
03	2817105	GENEL İŞLETME
04	2817107	BÜRO YÖNETİMİ İLETİŞİM TEKNİKLERİ
05	2817109	İKTİSADA GİRİŞ
06	2817111	BİLGİSAYARA GİRİŞ
07	2817113	GENEL HUKUK BİLGİSİ
08	2817117	YABANCI DİL -1**

** İngilizce, Almanca veya Fransızca.

İKİNCİ YARIYIL		
S.NO	DERS KODU	DERSİN ADI
01	2817102	İSTATİSTİK
02	2817104	DÖNEM SONU MUHASEBE İŞLEMLERİ
03	2817106	İŞLETME BECERİLERİ GRUP ÇALIŞMASI
04	2817108	TİCARİ MATEMATİK
05	2817110	MAKRO İKTİSAT
06	2817112	BİLGİSAYAR BÜRO PROGRAMLARI
07	2817114	TİCARET HUKUKU BİLGİSİ
08	2817118	YABANCI DİL- II
09	2817120	TÜRK DİLİ-II
10	2817122	ATATÜRK İL.İNK.TAR.-II
		ENDÜSTRİYE DAYALI ÖĞRENİM (XX)

** İngilizce, Almanca veya Fransızca.

(XX) Endüstriye dayalı staj 8 hafta veya 40 gündür.

2. YIL

ÜÇÜNCÜ YARIYIL		
S.NO	DERS KODU	DERSİN ADI
01	2817201	FİNANSAL YÖNETİM
02	2817203	BİLGİSAYARLI MUHASEBE
03	2817205	YÖNETİM ORGANİZASYON
04	2817207	DIŞ TİCARET İŞLEMLERİ YÖNETİMİ
05	2817209	YÖNLENDİRİLMİŞ ÇALIŞMA-1
06	2817211	PAZARLAMA İLKELERİ
07	2817225	MALİYET MUHASEBESİ (X)
08	2817227	TOPLAM KALİTE YÖNETİMİ (X)
09	2817229	HALKLA İLİŞKİLER (X)
10	2817237	MESLEKİ YABANCI DİL-1 (X)

(X) Bu derslerden toplam 8 birimlik ders seçilecektir.

DÖRDÜNCÜ YARIYIL		
S.NO	DERS KODU	DERSİN ADI
01	2817202	İNSAN KAYNAKLARI YÖNETİMİ
02	2817204	ÜRETİM YÖNETİMİ
03	2817206	GİRİŞİMCİLİK VE KÜÇÜK İŞLETME YÖNETİCİLİĞİ
04	2817210	YÖNLENDİRİLMİŞ ÇALIŞMA -2
05	2817214	İŞ VE SOSYAL GÜVENLİK HUKUKU
06	2817230	ELEKTRONİK TİCARET (X)
07	2817234	MASA ÜSTÜ YAYINCILIK (X)
08	2817238	MESLEKİ YABANCI DİL-2 (X)
09	2817240	DIŞ TİCARET İŞLEMLERİ MUHASEBESİ (X)
10	2817242	SATIŞ YÖNETİMİ (X)
		ENDÜSTRİYE DAYALI ÖĞRENİM (XX)

(X) Bu derslerden toplam 8 birimlik ders seçilmektedir.

(XX) Endüstriye dayalı staj 8 haftadır veya 40 gündür.

BİLGİSAYAR TEKNOLOJİSİ VE PROGRAMLAMA
PROGRAMI DÖNEMLİK DERS ÇİZELGELERİ

1. YIL

BİRİNCİ YARIYIL		
S.NO	DERS KODU	DERSİN ADI
01	MAT-101	MATEMATİK – I
02	BİL-101	TEMEL ELEKTRONİK
03	BİL-103	TEKNOLOJİNİN BİLİMSEL İLKELERİ
04	BİL-105	ALGORİTMA VE PROGRAMLAMAYA GİRİŞ
05	BİL-107	ENTEGRE OFİS
06	YAD-101	YABANCI DİL-I
07	TÜR-101	TÜRK DİLİ-I
08	TAR-101	ATATÜRK İLKELERİ VE İNK.TAR.-I

İKİNCİ YARIYIL		
S.NO	DERS KODU	DERSİN ADI
01	MAT-102	MATEMATİK – II
02	BİL-104	BİLGİSAYAR DONANIMI
03	BİL-102	VERİ YAPILARI VE PROGRAMLAMA
04	BİL-106	GRAFİK VE ANİMASYON
05	BİL-108	VERİ TABANI YÖNETİM SİSTEMLERİ-I
06	YAD-102	YABANCI DİL-II **
07	TÜR-102	TÜRK DİLİ – II
08	TAR-102	ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILAP TARİHİ - II
09		ENDÜSTRİYE DAYALI ÖĞRENİM(XX)

2. YIL

ÜÇÜNCÜ YARIYIL		
S.NO	DERS KODU	DERSİN ADI
01	BİL-203	İNTERNET PROGRAMCILIĞI-I
02	BİL-207	İŞLETİM SİSTEMLERİ
03	BİL-201	GÖRSEL PROGRAMLAMA - I
04	BİL-209	GENEL VE TEKNİK İLETİŞİM
05	BİL-205	VERİ TABANI YÖNETİM SİSTEMLERİ-II
06	BİL-211	BİLGİSAYAR AĞ SİSTEMLERİ
07	YAD-201	MESLEKİ YABANCI DİL - I
08	BİL-213	DELPHİ PROGRAMLAMA-I (X)
09	BİL-215	C# PROGRAMLAMA-I (X)
10	BİL-217	VİSUAL BASIC PROGRAMLAMA-I (X)
11	BİL-219	BİLG. YARDIMIYLA TASARIM VE MODELL. (X)
12	BİL-221	GİRİŞİMCİLİK (X)
13	BİL-223	MUHASEBE TEK. VE TİCARİ YAZILIMLAR-I (X)
14	BİL-225	YAPAY ZEKAYA GİRİŞ I
02	BİL-212	İŞLETME YÖNETİMİ
03	BİL-202	GÖRSEL PROGRAMLAMA - II
04	BİL-210	KALİTE GÜVENCE VE STANDARTLAR
05	BİL-206	SİSTEM ANALİZİ VE TASARIMI
06	BİL-208	MİKRO BİLGİSAYAR SİSTEMLERİ VE ASSEMBLER
07	YAD-202	MESLEKİ YABANCI DİL - II
08	BİL-214	DELPHİ PROGRAMLAMA-II (X)
09	BİL-216	C# PROGRAMLAMA-II (X)
10	BİL-218	VİSUAL BASİC PROGRAMLAMA-II (X)
11	BİL-220	BİLGİSAYARLI KONTROL (X)
12	BİL-222	ARAŞTIRMA TEKNİKLERİ VE SEMİNER (X)
13	BİL-224	TİCARİ YAZILIMLAR -II (X)
14	BİL-226	YAPAY ZEKA II
15		ENDÜSTRİYE DAYALI ÖĞRENİM(XX)

* Teorik ders saati, uygulama ders saati ve laboratuvar ders saati olarak (haftalık ders saati) x 14 (Bir Dönemdeki hafta sayısı)

** İngilizce, Almanca veya Fransızca.

(X) Bu derslerden toplam 6 saatlik ders seçilmektedir.

(XX) Endüstriye dayalı staj 6 haftadır.

EK-4 ‘Güvenirlilik’ Veri Tabloları

Tablo 1: (anket-1) (güvenirlilik) (anket-1) ‘bilgisayar kullanım alışkanlıkları’

***** Method 2 (covariance matrix) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS-SCALE (ALPHA)

Correlation Matrix

1-D.A.K 2-M.H.3-E-mail 4-G.s.s. 5-D.payl.6-Y.veG.m.t. 7-Tart.Kat.8-Önt.hizm.9-Oyun-eç. 10-Y.ol 11-B.yayn

[illegible]

Tablo 1.1: Correlation Matrix (anket-1) / (factor-1- ‘temel ortam öğeleri’ - güvenirlik)

***** Method 2 (covariance matrix) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS-SCALE (ALPHA)

Dosya Açıp Kapama

Metin Hazırlama

1- Dosya Açıp Kapama	1,0000
----------------------	--------

2- Metin Hazırlama	.5626	1,0000
--------------------	-------	--------

N of Cases = 523,0

Reliability Coefficients 2 items

Alpha = ,7173 Standardized item alpha = ,7201

Tablo 1.2: Correlation Matrix (anket-1) /(factor-2- ‘multimedya öğeleri’ - güvenirlik)

***** Method 2 (covariance matrix) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

	Dosya Paylaşımı	E-mail ve sohbet	Görnt. ve sesli sohbet
3- E-mail ve sohbet	1,0000		
4- Görnt. ve sesli sohbet	,6022	1,0000	
5- Dosya Paylaşımı	,5223	,5165	1,0000

N of Cases = 523,0

Reliability Coefficients 3 items

Alpha = ,7742 Standardized item alpha = ,7837

Tablo 1.3: Correlation Matrix (anket-1) / (factor-3- ‘üst-düzey medyalar oluşturma’ - güvenirlik)

***** Method 2 (covariance matrix) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

6- Yazı ve gör. med. tak. 7- Tartışmalara katılım 8- İnternet hizmetleri 9- Oyun-Eğlence 10- Yazılım Oluşturma 11- Bilgisayarda yayınlar

6- Yazı ve gör. med. tak.	1,0000				
7- Tartışmalara katılım	,4896	1,0000			
8- İnternet hizmetleri	,3074	,3966	1,0000		
9- Oyun – Eğlence	,2730	,3720	,2633	1,0000	
10- Yazılım Oluşturma	,2581	,3789	,3166	,2886	1,0000
11- Bilgisayarda yayınlar	,3305	,3693	,3281	,4337	,3907

N of Cases = 523,0

Reliability Coefficients 6 items

Alpha = ,7581 Standardized item alpha = ,7608

Tablo 2: Correlation Matrix (güvenirlilik) (anket-2)**‘bilgisayar kullanımı’na (işletmenlik) olan yetkinlikler’**

***** Method 2 (covariance matrix) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

12-Met.duz. 13-Ofis prg. 14-Eklentiler 15-Görsel sunum 16-Dos.komutl.

12- Metin düzenleme	1,0000				
13- Ofis Programları	,2752	1,0000			
14- Eklentileri uygulama	,1831	,3536	1,0000		
15- Görsel sunum	,1798	,3059	,5080	1,0000	
16- Taşınabilir medya	,3512	,2101	,2311	,1555	1,0000
17- Dosya komutları	,3067	,1954	,2433	,1239	,2865
18- Excel uygulamaları	,1599	,3883	,3288	,3412	,1809
19- 'Print' ve 'scan' uyg.	,2031	,3058	,3072	,3240	,2587
20- Ders materyalleri	,3215	,1312	,1070	,1674	,1567
21- Sunum/kompozisyon	,2701	,2703	,2012	,3054	,1765
22- Kişisel web sayfası	,1017	,1220	,2449	,2596	,0836
23- Dosya formatları	,1772	,2144	,2288	,3397	,2070
24- 10 parmak klavye	,0584	,0163	,0954	,1014	,1425
25- İnt.de dosya arama	,1930	,3063	,2711	,1071	,2676
26- Donanım sürücüler	,0861	,1832	,2312	,2509	,2248
27- Formatlama	,1320	,2739	,3130	,2897	,2041
28- Program yazma	,0255	,1185	,1819	,2511	,1081

Tablo 2.1: Correlation Matrix (anket-2) / (factor-1- ‘temel sistem öğelerini kullanma’ - güvenirlik)**RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)**

12- Metin düzenleme 16- Taşınabilir medya 17- Dosya komutları 20- Ders materyalleri 21- Sunum/kompozisyon 25- İnt.de dosya arama

12- Metin düzenleme	1,0000					
16- Taşınabilir medya	3512	1,0000				
17- Dosya komutları	,3067	,2865	1,0000			
20- Ders materyalleri	,3215	,1567	,1506	1,0000		
21- Sunum/kompozisyon	,2701	,1765	,2304	,2093	1,0000	
25- İnt.de dosya arama	,1930	,2676	,3513	,2779	,1667	1,0000

N of Cases = 523,0

Reliability Coefficients 6 items

Alpha = ,6286 Standardized item alpha = ,6640

Tablo 2.2: Correlation Matrix (anket-2) / (factor-2- ('yardımcı sistem öğelerinden yararlanma' - güvenirlik)

***** Method 2 (covariance matrix) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

13- Ofis Programları 14- Eklentileri uygulama 18- Excel uygulamaları 19- 'Print' ve 'scan' uyg.

13- Ofis Programları	1,0000			
14- Eklentileri uygulama	,3536	1,0000		
18- Excel uygulamaları	,3883	,3288	1,0000	
19- 'Print' ve 'scan' uyg.	,3058	,3072	,4131	1,0000

N of Cases = 523,0

Reliability Coefficients 4 items

Alpha = ,6713 Standardized item alpha = ,6824

Tablo 2.3: Correlation Matrix (anket-2) /(factor-3- eksta yeterlilikler/yetkinlikler - güvenirlik)

***** Method 2 (covariance matrix) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

22- Kişisel web sayfası 23- Dosya formatları 24- 10 parmak klavye 27- Formatlama 28- Program yazma

22- Kişisel web sayfası	1,0000				
23- Dosya formatları	,2406	1,0000			
26- Donanım sürücüler	,2201	,3591	1,0000		
27- Formatlama	,3170	,3549	,5750	1,0000	
28- Program yazma	,4084	,2958	,3530	,4010	1,0000

N of Cases = 523,0

Reliability Coefficients 5 items

Alpha = ,7306 Standardized item alpha = ,7313

Tablo 3: (anket-3- ‘WTE Uygulamaları Hakkındaki Tutumlar’ - güvenirlilik)

***** Method 2 (covariance matrix) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

29- WTE-bilgisayar potansiyeli 30- WTE-ders içeriği ve yazılımı uyş. 32- Ders materyallerinin güncelliği 33- Ders forumlarının içeriğinin genişletilmesi 34- Ders materyalinin sunumu

29- WTE-bilgisayar potansiyeli	1,0000				
30- WTE-ders içeriği ve yazılımı uyş.	,5140	1,0000			
31- Dokümantasyon yeterliliği	,3945	,7092	1,0000		
32- Ders materyallerinin güncelliği	,4343	,6341	,7578	,0000	
33- Ders forumlarının içeriğinin gen.	,1216	-,0197	-,0153	-,0028	1,0000
34- Ders materyalinin sunumu	,4087	,5909	,6298	,6417	,0443
35- Okul kampüsü ve olanakları	,3226	,3648	,4165	,3878	,0842
36- E-İng. sisteminde değişiklik	-,0527	-,1169	-,0645	-,0694	,2365
37- Bilgisayar derslerinin sis.le uyş.	,4674	,4538	,4503	,5168	,1302
38- Forum ve tartışma ort. yeterliliği	,3539	,4497	,4474	4478	,0228
39- Öğretim elemanlarına ulaşım	,1879	,2605	,3210	,2541	,0604
40- Danışmanlık hizmetleri	,2514	,4048	,4081	,3960	,0332
41- WTE'nin örgün eğitime göre av.	,3297	,3727	,3591	,3715	,0643

34- Ders materyalinin sunumu 35- Okul kampüsü ve olanakları 36- E-İng. sisteminde değişiklik 37- Bilgisayar derslerinin sis.le uyş 38- Forum ve tartışma ort. yeterliliği

34- Ders materyalinin sunumu	1,0000				
35- Okul kampüsü ve olanakları	3851	1,0000			
36- E-İng. sisteminde değişiklik	-,0623	,1259	1,0000		
37- Bilgisayar derslerinin sis.le uyş	,5587	,3822	-,0408	1,0000	
38- Forum ve tartışma ort. yeterliliği	,5344	,4377	,0009	,5223	1,0000
39- Öğretim elemanlarına ulaşım	,2787	,2324	,0267	,2941	,3152
40- Danışmanlık hizmetleri	,4242	,5035	,0690	,4080	,5178
41- WTE'nin örgün eğitime göre av.	,3885	,4413	-,0523	,3938	,4145

39- Öğretim elemanlarına ulaşım 40- Danışmanlık hizmetleri 41- WTE'nin örgün eğitime göre av

39- Öğretim elemanlarına ulaşım	1,0000		
40- Danışmanlık hizmetleri	,4197	1,0000	
41- WTE'nin örgün eğitime göre av.	,2265	,4526	1,0000

N of Cases = 523,0

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients 13 items

Alpha = ,8462 Standardized item alpha = ,8506

Tablo 3.1: Correlation Matrix (anket-3) / (factor-1- ‘package’ içeriğine yönelik yatkınlık’ - güvenirlik)

***** Method 2 (covariance matrix) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)
Correlation Matrix

29- WTE-bilgisayar potansiyeli 30- WTE-ders içeriği ve yazılımı uyş. 31- Dokümantasyon yeterliliği 32- Ders materyallerinin güncelliği
34- Ders materyalinin sunumu 37- Bilgisayar derslerinin sistemle uy.

29- WTE-bilgisayar potansiyeli 1,0000
30- WTE-ders içeriği ve yazılımı uyş. ,5140 1,0000
31- Dokümantasyon yeterliliği ,3945 ,7092 1,0000
32- Ders materyallerinin güncelliği ,4343 ,6341 ,7578 1,0000
34- Ders materyalinin sunumu ,4087 ,5909 ,6298 ,6417 1,0000
37- Bilgisayar derslerinin sistemle uy. 4674 ,4538 ,4503 ,5168 ,5587 1,0000
N of Cases = 523,0
Reliability Coefficients 6 items
Alpha = ,8789 Standardized item alpha = ,8775

Tablo 3.2: Correlation Matrix (anket-3) / (factor-2- ‘E-learning gereksinimleri’ - güvenirlik)

***** Method 2 (covariance matrix) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

35- Okul kampüsü ve olanakları 38- Forum ve tartışma ortamı yeterliliği 39- Öğretim elemanlarına ulaşım 40- Danışmanlık hizmetleri 41- WTE’nin örgün eğitime göre avantajları

35- Okul kampüsü ve olanakları 1,0000
38- Forum ve tartışma ortamı ytrliği. ,4377 1,0000
39- Öğretim elemanlarına ulaşım ,2324 ,3152 1,0000
40- Danışmanlık hizmetleri ,5035 ,5178 ,4197 1,0000
41- WTE’nin örgün eğitime göre av. ,4413 ,4145 ,2265 ,4526 1,0000

N of Cases = 523,0

Reliability Coefficients 5 items

Alpha = ,7645 Standardized item alpha = ,7663

Tablo 3.3: Correlation Matrix (anket-3) /(factor-3- ‘Çözüm ve Önerim’ - güvenirlik)

***** Method 2 (covariance matrix) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

33- Ders forumlarının içeriğinin genişletilmesi 36- E-Lng. sisteminde değişiklik

33- Ders forumlarının içeriğinin genişletilmesi	1,0000	
36- E-Lng. sisteminde değişiklik	,2365	1,0000

N of Cases = 523,0

Reliability Coefficients 2 items

Alpha = ,3768 Standardized item alpha = ,3825

EK-5 'Faktör Analizi' Veri Tabloları

Tablo 1.1: 'Faktör Analizi (1.anket) 'Descriptive Statistics' Tablo Frekans Analizi Verileri Tablosu

Descriptive Statistics

	Mean	Std. Deviation	Analysis N
1- Dosya Açıp Kapama	3,6214	,63282	523
2- Metin Hazırlama	3,4761	,70636	523
3- E-mail ve sohbet	3,4990	,75904	523
4- Görüntülü ve sesli sohbet	3,0076	1,03942	523
5- Dosya Paylaşımı	3,2046	,86780	523
6- Yazılı ve görsel medya takibi	3,2562	,85284	523
7- Tartışmalara katılım	2,7113	1,00325	523
8- İnternet hizmetleri	2,5010	1,15366	523
9- Oyun – Eğlence	2,5143	1,00444	523
10- Yazılım Oluşturma	2,4015	1,01112	523
11-Bilgisayarda yayınları takip (TV-radyo)	2,7667	1,02791	523

1.Anket sonuçlarının değerleri Tablo 1.1'de bulunmaktadır.(Faktör Analizi (1.anket) 'Descriptive Statistics' Tablo Frekans analizi verileri tablosu)

Tablo 1.2: 'Faktör Analizi (1.anket) 'KMO and Bartlett's Test' Tablo Frekans Analizi Verileri Tablosu

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,874
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	1747,158
	df	55
	Sig.	,000

KMO (Keiser-Meyer-Olkin) değeri örneklerin uyumu (adequacy-) değeri için test edilmiş ve 0.874 gibi tatmin edici bir rakam bulunmuştur. Bartlett's Test of Sphericity ise eş doğrusallığı (collinearity) test edip yine tatmin edici bir sonuç vermiştir. ($\chi^2(6) = 1747,158$, $p < .000$) Bknz. Tablo 1.2
Total Variance Explained /

Tablo 1.3: ‘Faktör Analizi (1.anket) ‘Total Variance Explained’Verileri

Factor	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of :	
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Vari
1	4,399	39,987	39,987	3,882	35,295	35,295	2,109	19,174
2	1,178	10,710	50,697	,697	6,336	41,631	1,678	15,251
3	1,000	9,095	59,792	,551	5,012	46,643	1,344	12,217
4	,816	7,419	67,212					
5	,680	6,181	73,393					
6	,672	6,113	79,506					
7	,558	5,074	84,580					
8	,485	4,410	88,990					
9	,441	4,011	93,001					
10	,402	3,654	96,655					
11								
	,368	3,345	100,000					

Extraction Method: Principal Axis Factoring.

Tablo 1.4: ‘Faktör Analizi (1.anket) ‘Factor Matrix(a)’ Verileri

Factor Matrix(a)

	Factor		
	1.	2.	3.
1- Dosya Açıp Kapama	,585	-,535	,301
2- Metin Hazırlama	,575		
3- E-mail ve sohbet	,674		-,399
4- Görüntülü ve sesli sohbet	,655		-,374
5- Dosya Paylaşımı	,710		
6- Yazılı ve görsel medya takibi	,569		
7- Tartışmalara katılım	,659		
8- İnternet hizmetleri	,473		
9- Oyun – Eğlence	,533		
10- Yazılım Oluşturma	,484		
11-Bilgisayarda yayınları takip (TV-radyo)			
	,566		

Extraction Method: Principal Axis Factoring.

a Attempted to extract 3 factors. More than 25 iterations required. (Convergence=,003). Extraction was terminated.

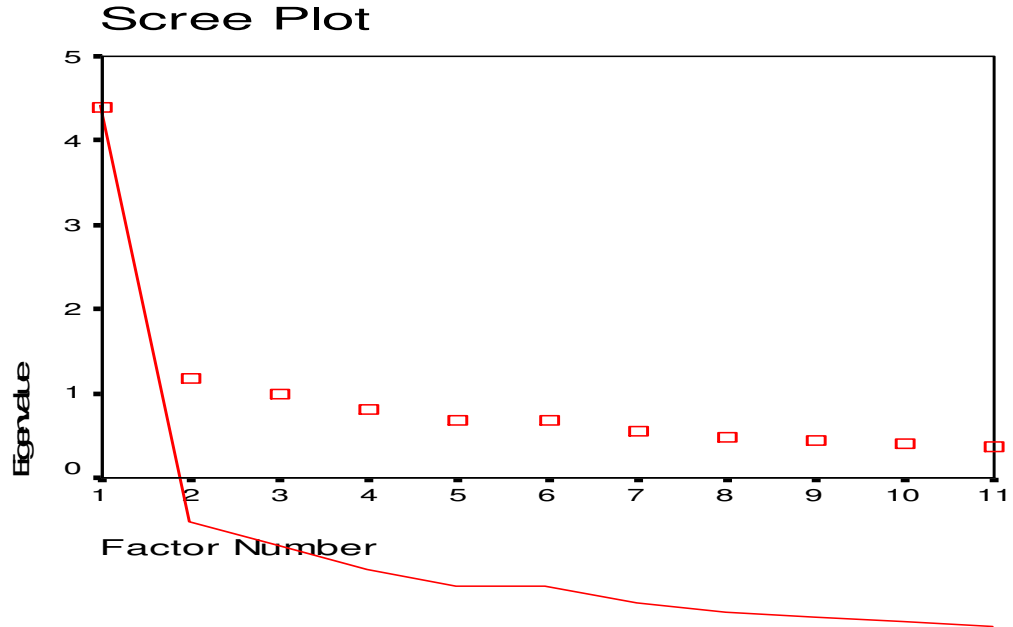
Tablo 1.5: ‘Faktör Analizi (1.anket) ‘Rotated Factor Matrix(a)’ verileri**Rotated Factor Matrix(a)**

	Factor		
	1.	2.	3.
1- Dosya Açıp Kapama			,813
2- Metin Hazırlama			,579
3- E-mail ve sohbet		,752	
4- Görüntülü ve sesli sohbet		,686	
5- Dosya Paylaşımı	,429	,500	
6- Yazılı ve görsel medya takibi	,464		
7- Tartışmalara katılım	,623		
8- İnternet hizmetleri	,538		
9- Oyun – Eğlence	,469	,341	
10- Yazılım Oluşturma	,529		
11-Bilgisayarda yayınları takip (TV-radyo)	,574		

Extraction Method: Principal Axis Factoring.

Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.

a. Rotation converged in 5 iterations.

Tablo 1.6: ‘Faktör Analizi (1.anket) ‘Scree Pilot’ Verileri

Eigenvalue değeri, 1'in üstünde 3 faktör bulunmuştur. Tablo 1.4'deki verilere göre çizilen Scree Plot grafiğinden bu ankette 3 faktör uygulanmasının optimum olacağı çıkarılmıştır. Bu ankette de 3 faktör uygulanmıştır.

Tablo 2.1: ‘Faktör Analizi (2.anket) ‘Factor Matrix(**Factor Matrix(a)**

	Factor			
	1.	2.	3.	4.
12- Metin düzenleme	,398	,409		
13- Ofis Programları	,517			
14- Eklentileri uygulama	,570			
15- Görsel sunum	,598		-,408	
16- Taşınabilir medya	,428			
17- Dosya komutları	,388	,332		
18- Excel uygulamaları	,542			
19- ‘Print’ ve ‘scan’ uyg.	,551			
20- Ders materyalleri		,334		
21- Sunum//kompozisyon	,431			
22- Kişisel web sayfası	,378			
23- Dosya formatları	,528			
24- 10 parmak klavye				
25- İnt.de dosya arama	,435			
26- Donanım sürücüler	,560	-,314		
27- Formatlama	,619	-,361		
28- Program yazma	,445	-,403		

Extraction Method: Principal Axis Factoring.
a. 4 factors extracted. 16 iterations required.

Tablo 2.2: ‘Faktör Analizi (2.anket) ‘Descriptive Statistics’ verileri

	Mean	Std. Deviation	Analysis N
12- Metin düzenleme	1,0344	,18247	523
13- Ofis Programları	1,0707	,25665	523
14- Eklentileri uygulama	1,1816	,38592	523
16- Taşınabilir medya	1,0727	,25982	523
17- Dosya komutları	1,0249	,15584	523
18- Excel uygulamaları	1,2103	,40793	523
19- ‘Print’ ve ‘scan’ uyg.	1,1606	,36752	523
20- Ders materyalleri	1,0688	,25341	523
21- Sunum//kompozisyon	1,1300	,33665	523
22- Kişisel web sayfası	1,5086	,50040	523
23- Dosya formatları	1,2945	,45623	523
25- İnt.de dosya arama	1,0516	,22148	523
26- Donanım sürücüler	1,2925	,45537	523
27- Formatlama	1,3824	,48644	523
28- Program yazma	1,6004	,49029	523

2. anket sonuçlarına göre varyans istatistikleri Tablo 2.2’de gösterilmiştir.

Tablo 2.3: 'Faktör Analizi (2.anket) 'Correlation Matrix' Verileri

	12- Metin düzenleme	13- Ofis Programları	14- Eklentileri uygulama	16- Taşınabilir medya	17- Dosya komutları	18- Exceluygulamaları	19- 'Print' ve 'scan' uyg.
Correlation	1,000	,275	,183	,351	,307	,160	,203
12- Metin düzenleme							
13- Ofis Programları	,275	1,000	,354	,210	,195	,388	,306
14- Eklentileri uygulama	,183	,354	1,000	,231	,243	,329	,307
16- Taşınabilir medya	,351	,210	,231	1,000	,287	,181	,259
17- Dosya komutları	,307	,195	,243	,287	1,000	,189	,198
18- Excel uygulamaları	,160	,388	,329	,181	,189	1,000	,413
19- 'Print' ve 'scan' uyg.	,203	,306	,307	,259	,198	,413	1,000
20- Ders materyalleri	,322	,131	,107	,157	,151	-,011	,128
21- Sunum /kompozisyon	,270	,270	,201	,177	,230	,219	,218
22- Kişisel web sayfası	,102	,122	,245	,084	,059	,141	,107
23- Dosya formatları	,177	,214	,229	,207	,193	,233	,277
25- İnt.de dosya arama	,193	,306	,271	,268	,351	,155	,274
26- Donanım sürücüler	,086	,183	,231	,225	,140	,297	,268
27- Formatlama	,132	,274	,313	,204	,127	,318	,331
28- Program yazma	,026	,119	,182	,108	,055	,229	,197

20- Ders materyalleri	21- Sunum /kompozisyon	22- Kişisel web sayfası	23- Dosya formatları	25- İnt.de dosya arama	26- Donanım sürücüler	27- Formatlama	28- Program yazma
,322	,270	,102	,177	,193	,086	,132	,026
,131	,270	,122	,214	,306	,183	,274	,119
,107	,201	,245	,229	,271	,231	,313	,182
,157	,177	,084	,207	,268	,225	,204	,108
,151	,230	,059	,193	,351	,140	,127	,055
-,011	,219	,141	,233	,155	,297	,318	,229
,128	,218	,107	,277	,274	,268	,331	,197
1,000	,209	,071	,172	,278	,058	,035	,052
,209	1,000	,141	,249	,167	,164	,187	,141
,071	,141	1,000	,241	,039	,220	,317	,408
,172	,249	,241	1,000	,191	,359	,355	,296
,278	,167	,039	,191	1,000	,230	,190	,102
,058	,164	,220	,359	,230	1,000	,575	,353
,035	,187	,317	,355	,190	,575	1,000	,401
,052	,141	,408	,296	,102	,353	,401	1,000

Tablo 2.4: 'Faktör Analizi (2.anket) 'KMO and Bartlett's Test' Verileri

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,836
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	1613,796
	df	105
	Sig.	,000

KMO (Keiser-Meyer-Olkin) değeri örneklerin uyumu (adequacy) değeri için test edilmiş ve 0.836 gibi tatmin edici bir rakam bulunmuştur. Bartlett's Test of Sphericity ise eş doğrusallığı (collinearity) test edip yine tatmin edici bir sonuç vermiştir. ($\chi^2(105) = 1613,796$ $p < .000$)

Tablo 2.5: 'Faktör Analizi (2.anket) 'Total Variance Explained' Verileri

Total Variance Explained

Factor	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	4,093	27,286	27,286	3,448	22,987	22,987	1,830	12,197	12,197
2	1,711	11,404	38,691	1,065	7,101	30,088	1,648	10,989	23,187
3	1,163	7,753	46,443	,521	3,473	33,561	1,556	10,374	33,561
4	,971	6,474	52,918						
5	,862	5,750	58,667						
6	,862	5,749	64,416						
7	,789	5,260	69,676						
8	,706	4,708	74,384						
9	,668	4,451	78,834						
10	,642	4,278	83,112						
11	,622	4,146	87,259						
12	,555	3,700	90,958						
13	,509	3,392	94,350						
14	,463	3,089	97,439						
15	,384	2,561	100,000						

Extraction Method: Principal Axis Factoring.

Tablo 2.6: 'Faktör Analizi (2.anket) 'Factor Matrix(a)' Verileri

Factor Matrix(a)

	Factor		
	1	2	3
27- Formatlama	,631	-,381	
26- Donanım sürücüler	,558	-,313	
19- 'Print' ve 'scan' uyg.	,550		
18- Excel uygulamaları	,547		-,414
14- Eklentileri uygulama	,527		
13- Ofis Programları	,525		
23- Dosya formatları	,520		
25- İnt.de dosya arama	,451		
28- Program yazma	,442	-,418	
16- Taşınabilir medya	,442		
21- Sunum//kompozisyon	,418		
12- Metin düzenleme	,415	,409	
17- Dosya komutları	,408	,314	
22- Kişisel web sayfası	,362		
20- Ders materyalleri		,334	,315

Extraction Method: Principal Axis Factoring.
a. 3 factors extracted. 11 iterations required.

Tablo 2.7: 'Faktör Analizi (2.anket) 'Rotated Factor Matrix(a)'Verileri

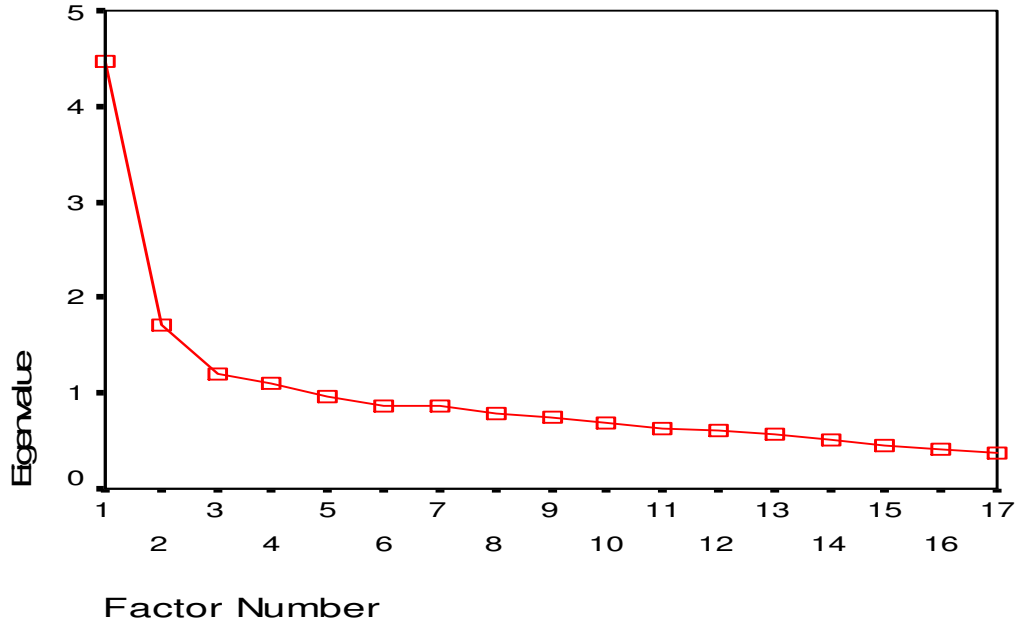
	Factor		
	1	2	3
27- Formatlama	,654		,333
28- Program yazma	,633		
26- Donanım sürücüleri	,576		
22- Kişisel web sayfası	,497		
23- Dosya formatları	,443		
12- Metin düzenleme		,584	
20- Ders materyalleri		,524	
17- Dosya komutları		,459	
25- İnt.de dosya arama		,447	
16- Taşınabilir medya		,427	
21- Sunum /kompozisyon		,361	
18- Excel uygulamaları			,655
13- Ofis Programları			,502
19- 'Print' ve 'scan' uyg.			,488
14- Eklentileri uygulama			,417

Extraction Method: Principal Axis Factoring.

Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization .

a. Rotation converged in 5 iterations.

Scree Plot

Tablo 2.8: 'Faktör Analizi (2.anket) 'Scree Pilot' Verileri

Eigenvalue değeri 1'in üstünde 4 faktör bulunmuştur. Tablo 2.8'deki verilere dayanarak oluşturulan Scree Plot grafiğinden bu ankette 4 faktör uygulanmasının optimum olacağı çıkarılmıştır. Bu ankette de 3 faktör uygulanmıştır. (Faktör analizi / anket-3 -'WTE Uygulamaları Hakkındaki Tutumlar')

Tablo 3.0: ‘Faktör Analizi (3.anket) ‘Factor Matrix(a)’ Verileri

172

Factor Matrix(a)

	Factor		
	1.	2.	3.
31- Dokümantasyon yeterliliği	,804		
32- Ders materyallerinin güncelliği	,782		
30- WTE-ders içeriği ve yazılımı uyş.	,770		
34- Ders materyalinin sunumu	,751		
38- Forum ve tartışma ortamı yeterliliği	,663		
40- Danışmanlık hizmetleri	,663	,416	
35- Okul kampüsü ve olanakları	,589		
41- WTE'nin örgün eğitime göre avantajları	,558		
29- WTE-bilgisayar potansiyeli	,543		
39- Öğretim elemanlarına ulaşım	,409		
36- E-Lng. sisteminde değişiklik		,350	
33- Ders forumlarının içeriğinin genişletilmesi		,334	,500

Extraction Method: Principal Axis Factoring.

a Attempted to extract 3 factors. More than 25 iterations required. (Convergence=,004). Extraction was terminated.

Tablo 3.1: ‘Faktör Analizi (3.anket) ‘Rotated Factor Matrix(a)’ Verileri**Rotated Factor Matrix(a)**

	Factor		
	1.	2.	3.
31- Dokümantasyon yeterliliği	,781	,314	
32- Ders materyallerinin güncelliği	,773		
30- WTE-ders içeriği ve yazılımı uyş.	,750		
34- Ders materyalinin sunumu	,659	,381	
29- WTE-bilgisayar potansiyeli	,517		
40- Danışmanlık hizmetleri		,810	
38- Forum ve tartışma	,391	,568	
35- Okul kampüsü ve olanakları	,306	,557	

Tablo 3.2: ‘Faktör Analizi (2.anket) ‘Descriptive Statistics’ Verileri**Descriptive Statistics**

	Mean	Std. Deviation	Analysis N
29- WTE-bilgisayar potansiyeli	3,7400	1,00061	523
30- WTE-ders içeriği ve yazılımı uyş.	3,2925	1,13144	523
31- Dokümantasyon yeterliliği	3,2830	1,13809	523
32- Ders materyallerinin güncelliği	3,3614	1,06737	523
33- Ders forumlarının içeriğinin genişletilmesi	3,9293	1,04532	523
34- Ders materyalinin sunumu	3,2161	1,07442	523
35- Okul kampüsü ve olanakları	2,3671	1,27570	523
36- E-İng. sisteminde değişiklik	3,2065	1,26831	523
38- Forum ve tartışma ortamı yeterliliği	2,8394	1,13167	523
39- Öğretim elemanlarına ulaşım	3,1262	1,26527	523
40- Danışmanlık hizmetleri	2,6386	1,24776	523
41- WTE'nin örgün eğitime göre avantajları	2,8795	1,26961	523

3. anket sonuçlarına göre varyans istatistikleri Tablo 3.1’de gösterilmiştir.

Tablo 3.3: ‘Faktör Analizi (2.anket) ‘Correlation Matrix’ Verileri

		29- WTE- bilgisayar potansiyeli	30- WTE- ders içeriği ve yazılımı uys.	31- Dokümant asyon yeterliliği	32- Ders materyaller inin güncelliği	33- Ders forumlarını n içeriğinin genişletilm esi	34- Ders materyalini n sunumu	35- Okul kampüsü ve olanakları
Correlatio n	29- WTE- bilgisayar potansiyeli	1,000	,514	,394	,434	,122	,409	,323
	30- WTE- ders içeriği ve yazılımı uys.	,514	1,000	,709	,634	-,020	,591	,365
	31- Dokümant asyon yeterliliği	,394	,709	1,000	,758	-,015	,630	,417
	32- Ders materyaller inin güncelliği	,434	,634	,758	1,000	-,003	,642	,388
	33- Ders forumlarını n içeriğinin genişletilm esi	,122	-,020	-,015	-,003	1,000	,044	,084
	34- Ders materyalini n sunumu	,409	,591	,630	,642	,044	1,000	,385
	35- Okul kampüsü ve olanakları	,323	,365	,417	,388	,084	,385	1,000
	36- E-Ing. sisteminde değişiklik	-,053	-,117	-,064	-,069	,236	-,062	,126
	38- Forum ve tartışma ortamı yeterliliği	,354	,450	,447	,448	,023	,534	,438
	39- Öğretim elemanları na ulaşım	,188	,261	,321	,254	,060	,279	,232
	40- Danışmanlı k hizmetleri	,251	,405	,408	,396	,033	,424	,504
	41- WTE'nin örgün eğitime göre avantajları	,330	,373	,359	,371	,064	,388	,441

38- Forum ve tartışma ortamı yeterliliği	39- Öğretim elemanlarına ulaşım	40- Danışmanlık hizmetleri	41- WTE'nin örgün eğitime göre avantajları
,354	,188	,251	,330
,450	,261	,405	,373
,447	,321	,408	,359
,448	,254	,396	,371
,023	,060	,033	,064
,534	,279	,424	,388
,438	,232	,504	,441
-,001	,027	,069	-,052
1,000	,315	,518	,415
,315	1,000	,420	,227
,518	,420	1,000	,453
,415	,227	,453	1,000

Tablo 3.4: ‘Faktör Analizi (2.anket) ‘KMO and Bartlett's Test’ Verileri Tablosu

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,881
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	2372,316
	df	66
	Sig.	,000

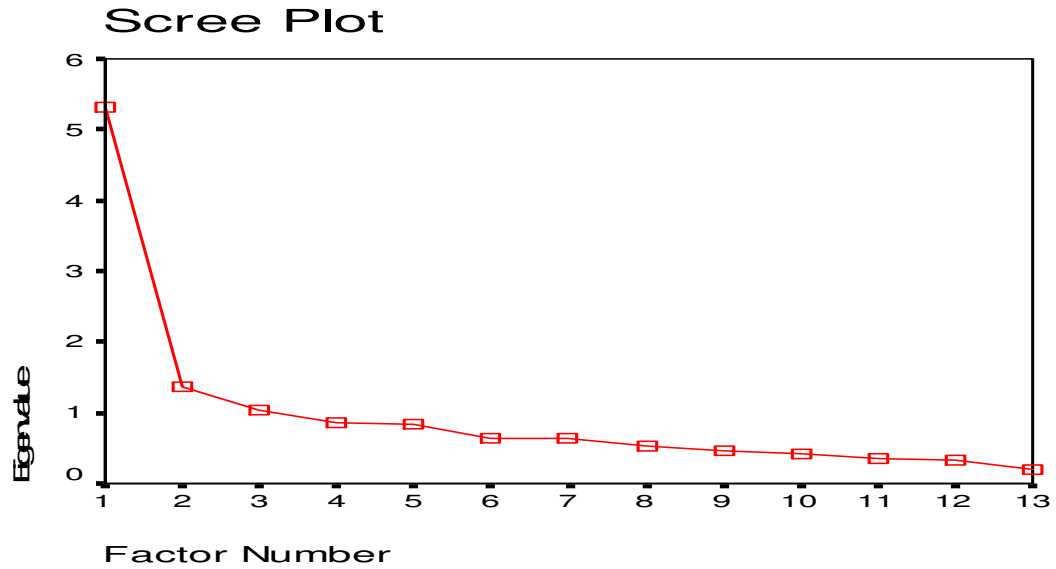
KMO (Keiser-Meyer-Olkin) değeri örneklerin uyumu (adequacy) değeri için test edilmiş ve 0.881 gibi tatmin edici bir rakam bulunmuştur. Bartlett's Test of Sphericity ise eş doğrusallığı (collinearity) test edip yine tatmin edici bir sonuç vermiştir. ($\chi^2(66) = 2372,316$ p < .000) (Bknz. Tablo 3.1)

Tablo 3.5: ‘Faktör Analizi (2.anket) ‘TotalVariance Explained’ Verileri

Total Variance Explained

	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Multiple Correlations	
	Total	Factor	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance
1	4,854	40,447	40,447	4,416	36,802	36,802	2,909	24,238
2	1,373	11,442	51,889	,792	6,597	43,399	2,176	18,137
3	1,033	8,609	60,498	,465	3,878	47,277	,588	
4	,846	7,050	67,547					
5	,816	6,797	74,344					
6	,635	5,292	79,636					
7	,575	4,791	84,428					
8	,519	4,324	88,752					
9	,431	3,592	92,344					
10	,373	3,108	95,452					
11	,337	2,807	98,259					
12	,209	1,741	100,000					

Extraction Method: Principal Axis Factoring.

Tablo 3.6: ‘Faktör Analizi (2.anket) ‘Scree Pilot’ Verileri

Eigenvalue değeri 1’in üstünde 3 faktör bulunmuştur. Tablo 3.5’deki verilere dayanarak oluşturulan Scree Plot grafiğinden bu ankette 3 faktör uygulanmasının optimum olacağı çıkarılmıştır. Bu ankette de 3 faktör uygulanmıştır.

Tablo 4.1: ‘Faktör Korelasyonu’ (Pearson’s Colleration) Verileri

Correlations		BIRTEMOR	BIRMULTI	BIRUSTDU	IKIBECER	IKIYETYE	UCPACKAG
BIRTEMOR	Pearson Correlation	1	,473(**)	,433(**)	-,455(**)	-,373(**)	,144(**)
	Sig. (2-tailed)	.	,000	,000	,000	,000	,001
	N	523	523	523	523	523	523
BIRMULTI	Pearson Correlation	,473(**)	1	,572(**)	-,212(**)	-,350(**)	,168(**)
	Sig. (2-tailed)	,000	.	,000	,000	,000	,000
	N	523	523	523	523	523	523
BIRUSTDU	Pearson Correlation	,433(**)	,572(**)	1	-,338(**)	-,471(**)	,222(**)
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	.	,000	,000	,000
	N	523	523	523	523	523	523
IKIBECER	Pearson Correlation	-,455(**)	-,212(**)	-,338(**)	1	,561(**)	-,129(**)
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	,000	.	,000	,003
	N	523	523	523	523	523	523
IKIYETYE	Pearson Correlation	-,373(**)	-,350(**)	-,471(**)	,561(**)	1	-,106(*)
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	,000	,000	.	,015
	N	523	523	523	523	523	523
UCPACKAG	Pearson Correlation	,144(**)	,168(**)	,222(**)	-,129(**)	-,106(*)	1
	Sig. (2-tailed)	,001	,000	,000	,003	,015	.
	N	523	523	523	523	523	523
UCGEREKS	Pearson Correlation	,146(**)	,142(**)	,255(**)	-,062	-,119(**)	,674(**)
	Sig. (2-tailed)	,001	,001	,000	,159	,006	,000
	N	523	523	523	523	523	523
UCCOZUM	Pearson Correlation	,080	,143(**)	,232(**)	-,103(*)	-,117(**)	,739(**)
	Sig. (2-tailed)	,067	,001	,000	,018	,007	,000
	N	523	523	523	523	523	523

UCGEREKS	UCCOZUM
,146(**)	,080
,001	,067
523	523
,142(**)	,143(**)
,001	,001
523	523
,255(**)	,232(**)
,000	,000
523	523
-,062	-,103(*)
,159	,018
523	523
-,119(**)	-,117(**)
,006	,007
523	523
,674(**)	,739(**)
,000	,000
523	523
1	,718(**)
.	,000
523	523
UCGEREKS	UCCOZUM
523	523

Tablo 4.2: Anketlerarası Korelasyon' (Pearson's Colleration) Verileri

		ANKET1	ANKET2	ANKET3
ANKET1	Pearson Correlation	1	-,520(**)	,260(**)
	Sig. (2-tailed)	.	,000	,000
	N	523	523	523
ANKET2	Pearson Correlation	-,520(**)	1	-,130(**)
	Sig. (2-tailed)	,000	.	,003
	N	523	523	523
ANKET3	Pearson Correlation	,260(**)	-,130(**)	1
	Sig. (2-tailed)	,000	,003	.
	N	523	523	523

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

EK-6 Web Linki Üzerinden Yayımlanan Pilot Anket Sayfası

Anasayfa		
Anketlerimiz	Hoşgeldiniz	
Bu anketteki sorular sizin, öğrencisi olduğunuz internet temelli uzaktan eğitim programı ile ilgili olarak internet ve bilgisayar kullanma alışkanlık, yetkinlik düzeyi (seviyesi) ile uzaktan öğretim programı hakkındaki tutum düzeyinizi belirlemek amacıyla sorulara verdiğiniz cevaplar, yalnızca ve kesinlikle araştırma amacıyla kullanılacak, hiçbir kişi ve kuruma açıklanmayacaktır.		
Kullanma Alışkanlıkları	Anketlere oy verebilmeniz için üye olmanız gerekmektedir. Üyelik ücretsizdir.	
Bilgisayar kullanımına olan		
Uygulamaları Hakkındaki		
Üye Menüsü	WTE Uygulamaları Hakkındaki Tutumları WTE Uygulamaları Hakkındaki Tutumları Anketlerimizi görmek için tıklayınız	
Giriş Formu	A.M.Y Bilgisayar Kullanımına Olan Yetkinlik Bilgisayar Kullanma Alışkanlıkları A.M.Y Bilgisayar Kullanımına Olan Yetkinlikleri Bilgisayar Kullanma Alışkanlıkları Anketlerimizi görmek için tıklayınız Anketlerimizi Görmek için tıklayınız	
Çıkış Yap		

Anasayfa

Anketlerimiz

[Anasayfa](#)[Bilgisayar](#)[Kullanma](#)[Alışkanlıkları](#)[A.M.Y.](#)[Bilgisayar](#)[kullanımına](#)[olan](#)[etkinlikleri](#)[NTE](#)[Uygulamaları](#)[Hakkındaki](#)[Görüşümleri](#)

Hızlı Menü

[Profilim](#)[Çıkış](#)Bilgisayar
Kullanma
AlışkanlıklarıBölüm 1: E-mail
ve sohbet

Oy Ver

BÖLÜM-1:
Dosya
Paylaşımı

Oy Ver

Bilgisayar Kullanma Alışkanlar ı BÖLÜM-1 Anket-1	BÖLÜM-1: Dosya Açıp Kapama		
	☐ Hiç		
	☐ Az		
	☐ Orta		
	☐ Çok		
	Oy Ver		
			

BÖLÜM-1:
Tartışmalara
katılım
(forumlara,
tartışma
grupları)

Gazi
Üniversitesi
Atatürk Meslek
Yüksekokulu
Önlisans
Öğrencilerinin
Bilgisayar
Kullanma
Alışkanlıkları,
hakkındaki
anketler sağ
tarafıdır.

☐ Hiç	
☐ Az	
☐ Orta	
☐ Çok	

Oy Ver

Oyun - Eğlence

☐ Hiç	
☐ Az	
☐ Orta	
☐ Çok	

Oy Ver

Bilgisayarda
yayınları
(Radyo-TV)
takip etme

☐ Hiç	
☐ Az	
☐ Orta	
☐ Çok	

BÖLÜM-1: İnternet hizmetlerinden yararlanma (alışveriş, ticari alan, bankacılık hizmeti)		Hiç	Hiç
☐	Hiç		
☐	Az		
☐	Orta		
☐	Çok		
Oy Ver			
BÖLÜM-1:Yazılı ve görsel medya takibi			
☐	Hiç		
☐	Az		
☐	Orta		
☐	Çok		
Oy Ver			
☐			
☐		Az	
☐		Orta	
☐			

Taşınabilir
medya (CD, DVD,
taşınabilir hard-
disk vb.)
kullanma

☐	Evet
☐	Hayır

	Çok		
BÖLÜM-1: Görüntülü ve sesli sohbet			
	Hiç		
	Az		
	Orta		
	Çok		
Oy Ver			
			
			Az
			Orta
		Çok	

**BÖLÜM-1: Metin Hazırlamak İçin
Bilgisayar Kullanma**

	Hiç
	Az
	Orta
	Çok

Anasayfa

İçeriklerimiz

Kullanma

Bilgisayar

olan

Uygulamaları

Tutumları

Yıllık

Yıllık

Yıllık

Yıllık

Yıllık

Yıllık

Yıllık

Yıllık

A.M.Y.
Bilgisayar
Kullanımına
Olan
Yetkinlikleri

Bilgisayar Kullanımına Olan Yetkinlikleri

Metin düzenleme (yazı karakterleri, renk ve biçim değiştirme)

☐	Evet
☐	Hayır

Oy Ver

Word, Excel, Powerpoint, Frontpage içeriği/dosyası oluşturma

☐	Evet
☐	Hayır

Oy Ver

Resim, grafik, ses, tablo, flash eklentilerini uygulama

☐	Evet
☐	Hayır

Oy Ver

Görsel sunum oluşturma

☐	Evet
☐	Hayır

Oy Ver

Anket-2 Gazi Üniversitesi
Atatürk Meslek
Yüksekokulu Önlisans
Öğrencilerinin 'Bilgisayar
Kullanım'na (İşletmenlik)
olan yetkinlikleri, konuyla
ilgili olan anketlerimiz sağ
tarafıdır.

[\[Geri Dön \]](#)

Taşınabilir medya (CD, DVD, taşınabilir hard-disk vb.) kullanma

☐	Evet
☐	Hayır
Oy Ver	

Dosya komutlarını (kes, kopyala, yapıştır, geri al) kullanma

☐	Evet
☐	Hayır
Oy Ver	

**Excel uygulamalarından yararlanabilme (formüllerden
tablo oluşturma)**

☐	Evet
☐	Hayır

‘Print’ ve ‘scan’ uygulamaları

☐	Evet
☐	Hayır

Oy Ver

Ders materyallerine ulaşma

☐	Evet
☐	Hayır

Oy Ver

Sunumun kompozisyon öğeleri (renk, arka plan sayfa düzeni) konumlandırabilme

☐	Evet
☐	Hayır

Oy Ver

Kişisel web sayfası oluşturma

☐	Evet
☐	Hayır

Dosya formatları arasında geçiş yapma

☐	Evet
☐	Hayır

Oy Ver

10 parmak klavye kullanımı

☐	Evet
☐	Hayır

Oy Ver

İnternette dosya arama

☐	Evet
☐	Hayır

Oy Ver

Donanım sürücülerini yükleme (ses kartı, ekran kartı sürücülerini).

☐	Evet
☐	Hayır

Oy Ver

Formatlama

☐	Evet	
☐	Hayır	

ık **Kullanma**
 yıl **Bilgisayar**
 ıy **olan**
 ık **uygulamaları**
 ık **Tutumları**

Program yazma

☐	Evet
☐	Hayır
Oy Ver	

WTE Uygulamaları Hakkındaki Tutumları	☐	☐
---------------------------------------	-----------------------	-----------------------

BÖLÜM-2:
Anket-3 Gazi
Üniversitesi
Atatürk
Meslek
Yüksekokulu
Önlisans
öğrencilerinin
WTE
Uygulamaları
Hakkındaki
Tutumlarını
İçeren anketler
sağ taraftadır.

[\[Geri Dön \]](#)

WTE Uygulamaları Hakkındaki Tutumlar

Taşınabilir medya (CD, DVD, taşınabilir hard-disk vb.) kullanma

☐	Evet
☐	Hayır

Ders materyallerinin ve dokümantasyonunun içeriğini yeterli görüyorum.

☐	Tamamen katılıyorum
☐	Katılıyorum
☐	Kararsızım
☐	Kısmen katılıyorum
☐	Hiç katılmıyorum

Uzaktan eğitim programının bilgisayar kullanım potansiyelimle uyumlu olduğunu düşünüyorum

Uzaktan eğitim programının ders içeriği ve yazılımı yönünden yeterli olduğunu düşünüyorum.

☐	Tamamen katılıyorum
☐	Katılıyorum
☐	Kararsızım
☐	Kısmen katılıyorum
☐	Hiç katılmıyorum

Oy Ver

☐	Tamamen katılıyorum
☐	Katılıyorum
☐	Kararsızım
☐	Kısmen katılıyorum
☐	Hiç katılmıyorum

Ders materyallerinin ve dökümantasyonunun içeriğinin güncelliğini yeterli buluyorum.

☐	Tamamen katılıyorum
☐	Katılıyorum
☐	Kararsızım
☐	Kısmen katılıyorum
☐	Hiç katılmıyorum

Oy Ver

ohbetlerinin içeriğinin genişletilmesini istiyorum.

☐	Tamamen katılıyorum
☐	Katılıyorum
☐	Kararsızım
☐	Kısmen katılıyorum
☐	Hiç katılmıyorum

Oy Ver

Teknik anlamda ders materyalinin sunumunu nitelik olarak yeterli görüyorum.

☐	Tamamen katılıyorum
☐	Katılıyorum
☐	Kararsızım
☐	Kısmen katılıyorum
☐	Hiç katılmıyorum

Oy Ver

Okul kampüsünden ve olanaklarından örgün eğitimdeki öğrenciler kadar yararlanabiliyorum.

☐	Tamamen katılıyorum
☐	Katılıyorum
☐	Kararsızım
☐	Kısmen katılıyorum
☐	Hiç katılmıyorum

Oy Ver

Uzaktan eğitimdeki sınav ve değerlendirme sistemi uygulamalarında değişiklik yapılması gerektiğini düşünüyorum.

☐	Tamamen katılıyorum
☐	Katılıyorum

☐	Kararsızım
☐	Kısmen katılıyorum
☐	Hiç katılmıyorum

Oy Ver

WTE sistemine dahil bir öğrenci olarak bilgisayar derslerim sisteme uyum sağlamada ve uygulamalarda

☐	Tamamen katılıyorum
☐	Katılıyorum
☐	Kararsızım
☐	Kısmen katılıyorum
☐	Hiç katılmıyorum

Oy Ver

Sizce forum ve tartışma ortamı yeterli düzeyde mi, yeterli çaralanılabiliyor mu?

☐	Tamamen katılıyorum
☐	Katılıyorum
☐	Kararsızım
☐	Kısmen katılıyorum
☐	Hiç katılmıyorum

Öğretim elemanlarına ulaşmada zorluk yaşamıyorum.

☐	Tamamen katılıyorum
☐	Katılıyorum
☐	Kararsızım
☐	Kısmen katılıyorum
☐	Hiç katılmıyorum

Oy Ver

Ders konuları dındaki rehberlik ve danışmanlık hizmetlerin gereğince faydalanabiliyorum.

☐	Tamamen katılıyorum
☐	Katılıyorum
☐	Kararsızım
☐	Kısmen katılıyorum
☐	Hiç katılmıyorum

Oy Ver

WTE sisteminin örgün eğitim sistemine göre avantajlarını daha çok olduğuna inanıyorum.

Ek-7 Ana Anket Sayfası Görünümleri (print-screen)

Anket - Mozilla Firefox 3 Beta 5

Dosya Düzen Görünüm Geçmiş Delicious Yer İmleri Araçlar Yardım

http://www.md-12.com/anket/anketdeneme.php

Başlangıç Akıllı Yer İmleri Google Bookmark Email / Share Design Share on Tumblr Get YouTube video

Recently Bookmarked Lifehacker Top 10: To... 30 Scripts For Gallerie... SIMILE | Timeline 100+ Resources for ... RSSTagger - tags ite...

Bu anketteki sorular sizin, öğrencisi olduğunuz internet temelli uzaktan eğitim programı ile ilgili olarak internet ve bilgisayar kullanımına olan alışkanlık, yetkinlik düzeyi (seviyesi) ile uzaktan öğretim programı hakkındaki tutum düzeyinizi belirlemeyi amaçlamaktadır. Anketteki sorulara verdiğiniz cevaplar, yalnızca ve kesinlikle araştırma amacıyla kullanılacak, hiçbir kişi ve kuruma açıklanmayacaktır^[FF]

1.	Yaşınız	
2.	Cinsiyetiniz	☐ Kadın ☐ Erkek
3.	Bölümünüz	☐ İşletme ☐ Bilgisayar Teknolojileri ve Programlama

1. Ankete Geç

Anket - Mozilla Firefox 3 Beta 5

Dosya Düzen Görünüm Geçmiş Delicious Yer İmleri Araçlar Yardım

http://www.md-12.com/anket/anketdeneme.php?anketno=1

Başlangıç Akıllı Yer İmleri Google Bookmark Email / Share Design Share on Tumblr Get YouTube video

Recently Bookmarked Lifehacker Top 10: To... 30 Scripts For Gallerie... SIMILE | Timeline 100+ Resources for ... RSSTagger - tags ite... IzzyMenu - Create yo...

Bilgisayar kullanma alışkanlığınıza yönelik olarak aşağıdaki soruları değerlendiriniz.

		Hiç	Az	Orta	Çok
1	Dosya açıp kapama	☐	☐	☐	☐
2	Metin hazırlamak için bilgisayar kullanma	☐	☐	☐	☐
3	E-mail ve sohbet	☐	☐	☐	☐
4	Görüntülü ve sesli sohbet	☐	☐	☐	☐
5	Dosya paylaşımı	☐	☐	☐	☐
6	Yazılı ve görsel medya takibi	☐	☐	☐	☐
7	Tartışmalara katılım (forumlar, tartışma grupları)	☐	☐	☐	☐
8	İnternet hizmetlerinden yararlanma (alışveriş, ticari alan, bankacılık hizmeti)	☐	☐	☐	☐
9	Oyun-eğlence	☐	☐	☐	☐
10	Yazılım oluşturma	☐	☐	☐	☐
11	Bilgisayarda yayınlan (Radyo-TV) takip etme	☐	☐	☐	☐

2 Ankete Geç

Anket - Mozilla Firefox 3 Beta 5

Dosya Düzen Görünüm Geçmiş Delicious Yer İmleri Araçlar Yardım

http://www.md-12.com/anket/anketdeneme.php?anketno=2

Baglanc Akıllı Yer İmleri Google Bookmark Email / Share Design Share on Tumblr Get YouTube video

Recently Bookmarked Lifehacker Top 10: To... 30 Scripts For Gallerie... SIMILE | Timeline 100+ Resources for ... RSSTagger - tags ite... IzzyMenu - Create yo...

Bilgisayar kullanma yetkinliğinize yönelik olarak aşağıdaki soruları değerlendiriniz.

		Evet	Hayır
1	Metin düzenleme (yazı karakterleri, renk ve biçim değiştirme)	☐	☐
2	Word, Excel, Powerpoint, Frontpage içeriği/dosyası oluşturma	☐	☐
3	Resim, grafik, ses, tablo, flash eklentilerini uygulama	☐	☐
4	Görsel sunum oluşturma	☐	☐
5	Taşınabilir medya (CD, DVD, taşınabilir hard-disk vb.) kullanma	☐	☐
6	Dosya komutlarını (kes, kopyala, yapıştır, geri al) kullanma	☐	☐
7	Excel uygulamalarından yararlanabilme (formüllerden yararlanma, tablo oluşturma)	☐	☐
8	Print ve scan uygulamaları	☐	☐
9	Ders materyallerine ulaşma	☐	☐
10	Sunumun kompozisyon öğeleri (renk, arka plan sayfa düzeni) konumlandırabilme	☐	☐
11	Kişisel web sayfası oluşturma	☐	☐
12	Dosya formatları arasında geçiş yapma	☐	☐
13	10 parmak klavye kullanımı	☐	☐
14	İnternette dosya arama	☐	☐
15	Donanım sürücülerini yükleme (ses kartı, ekran kartı sürücülerini)	☐	☐
16	Formatlama	☐	☐
17	Program yazma	☐	☐

3 Ankete Geç

Anket - Mozilla Firefox 3 Beta 5

Dosya Düzen Görünüm Geçmiş Delicious Yer İmleri Araçlar Yardım

http://www.md-12.com/anket/anketdeneme.php?anketno=3

Başlangıç Akıllı Yer İmleri Google Bookmark Email / Share Design Share on Tumblr Get YouTube video

Recently Bookmarked Lifehacker Top 10: To... 30 Scripts For Gallerie... SIMILE | Timeline 100+ Resources for ... RSSTagger - tags ite... IzzyMenu - Create yo...

		Hiç katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Kahliyorum	Tamamen kahliyorum
1	Uzaktan eğitim programının bilgisayar kullanım potansiyeliyle uyumlu olduğunu düşünüyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
2	Uzaktan eğitim programının ders içeriği ve yazılım yönünden yeterli olduğunu düşünüyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
3	Ders materyallerinin ve dokümantasyonunun içeriğini yeterli görüyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
4	Ders materyallerinin ve dokümantasyonunun içeriğinin güncelliğini yeterli buluyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
5	Ders forumlarının ve tartışmalı ders sohbetlerinin içeriğinin genişletilmesini istiyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
6	Teknik anlamda ders materyalinin sunumunu nitelik olarak yeterli görüyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
7	Okul kampüsünden ve olanaklarından örgün öğretimdeki öğrenciler kadar yararlanabiliyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
8	Uzaktan öğretimdeki sınav ve değerlendirme sistemi uygulamalarında değişiklik yapılması gerektiğini düşünüyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
9	WTE sistemine dahil bir öğrenci olarak bilgisayar derslerinin sisteme uyum sağlamada ve uygulamalarda yardımcı olduğuna inanıyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
10	Sizce forum ve tartışma ortamı yeterli düzeyde mi, yeterli ölçüde yararlanılıyor mu?	☐	☐	☐	☐	☐
11	Öğretim elemanlarına ulaşmada zorluk yaşamıyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
12	Ders konuları dışındaki rehberlik ve danışmanlık hizmetlerinden gereğince faydalanabiliyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
13	WTE sisteminin örgün eğitim sistemine göre avantajlarının daha çok olduğuna inanıyorum.	☐	☐	☐	☐	☐

Anketi Bitir

2.bölüm / 3. anket

Ek-8 Anket-onay belgeleri

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
BİLİŞİM ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

ANKARA

İLGİLİ MAKAMA

Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü öğrencisi Can ÇELEBİ 2007-2008 eğitim öğretim yılı içerisinde Enstitümüz eğitim yönetim sistemi üzerindeki önlisans öğrencilerine anket düzenlemiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Nadircan DAĞLI
Uzaktan Eğitim Birimi Başkanı

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
BİLİŞİM ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

ANKARA

İLGİLİ MAKAMA

Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü öğrencisi Can ÇELEBİ 2007-2008 eğitim öğretim yılı içerisinde Enstitümüz eğitim yönetim sistemi üzerindeki önlisans öğrencilerine anket düzenlemiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Nadircan DAĞLI
Uzaktan Eğitim Birimi Başkanı

GAZİ ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİNİN İNTERNET VERİTABANLI UZAKTAN**ÖĞRETİME OLAN YATKINLIKLARI****Can ÇELEBİ****(Yüksek lisans tezi)****GAZİ ÜNİVERSİTESİ****SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ****Kasım 2008****ÖZET**

İnternet (world-wide-web) veritabanlı uzaktan eğitim modellerinin ve sistem uygulamasını Gazi Üniversitesi Modeli'nde incelenmesi ve öğrencilerin öğretim sistemi ve modeline yatkınlıklarının incelenmesi tez çalışmasının inceleme alanını oluşturmuştur.

Bu kapsamda, Gazi Üniversitesi'nin bilişim enstitüsü ile koordineli bir şekilde çalışılarak; eğitim sistem altyapısı özellikleri ve eğitim koordinasyon sistemi incelenmesi, faaliyet yapısı ile ön-lisans öğrencilerinin uzaktan eğitim faaliyetlerine olan yatkınlıkları, internet destekli öğrenme araçlarını kullanma beceri ve seviyelerinin öğrencilerin yatkınlığına olan yansıması ele alınmıştır. Öğrencilerin yetkinlik konumlanması ve uygulama yeterlilik seviyesi genel itibarıyla 'orta-üst' düzeyde konumlanmıştır.

Gazi Üniversitesi Bilişim Enstitüsü'nün sistem faaliyetinin ne seviyede konumlandığı, neleri içerdiği, ne tür bir eğitim vermekte olduğu ortaya konularak sistemden sağlanabilecek olanaklar ve çalışma düzeni hakkında bilgiler verilmiştir. Gazi Üniversitesi içerim ve sunum birimlerinin planlama ve koordinasyonu verimli ve etkin biçimde karşıladığı ortaya konmuştur.

Bilgiye erişim ekipmanı, erişim düzeyi, ve bilgiye ulaşabilme yöntemleri değerlendirilerek uzaktan eğitimin (e-learning) donanım ve optimum bilgi seviyesine dönük olarak gereksinimleri ve yeni gelişen bir uygulama sahası içerisinde konumlanması, beklentiler ve gelişimin getirileri ve dezavantajları, plan ve program çerçevesi sunulmuştur.

Program çerçevesinin öğrenim-donanım ihtiyaçlarını karşılamada birimsel ve donanımsal yönden üst düzey konumlandığı gözlemlenmiştir. Program çerçevesinin ihtiyaçları karşılamada yeterli, ancak, konumlanma açısından opsiyonel beklentileri karşılamada ortalama seviyede olduğu ve homojen bir beklenti yapısından ötede farklı gelişimsel beklentileri, algılama ve bakış açısını yansıttığı gözlenmiş ve aktarılmıştır.

Öğrencilerin donanım düzeyi, bilgisayar bilgisi ve erişim düzeyinin sorgulandığı çalışmada, sisteme olan yaklaşım ortaya çıkarılmaya ve fiilen sistem içerisinde yer alan ön lisans düzeyindeki öğrencilerin öğrenim sisteminden yararlanabilme kapasiteleri ve sistem yeterlilikleri ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan Öğretim, İnternet Veritabanlı Öğretim, E-learning, Yatkinlık

Sayfa adedi: 201

Tez danışmanı: Yard. Doç. Şükrü KÜNÜÇEN

THE FAMILIARITY OF GAZİ UNIVERSITY STUDENTS ON WEB-BASED DISTANT**INSTRUCTION****Can ÇELEBİ****(M.Sc. Thesis)****GAZİ UNIVERSITY****SOCIAL STUDIES INSTITUTE****November 2008****ABSTRACT**

Observation of the 'distant learning models including internet (world-wide-web) based distant-learning applications throughout Gazi University model and observing the familiarity of the students on this model of instruction is forming this thesis' study area.

In this case, studying of the Gazi University with the coordination of Informatics Institute; education system substructure and studying education coordination process, within transferration and activity substructure, familiarity of Associate of Science students for distant-learning and the level of usage of the learning tools in distant-learning. The familiarity of the Gazi University students is located as at upper-middle level.

In this aspect, in the study specialised in Gazi University, the nessesity of the distant-education system, application deparment, coordination, structure of study, the ways, the information of study system about distant education system is given. It's stated that the content and the supply units of Gazi University responds the defined planning and coordination.

It's reliaed that, the tools to recieve information, the level of contact and reaching to information is studied for the optimum information level, the needs and the location necessities, plannings and advantages-disadvantages are studied on distance-education.

It's observed that the programme frame is located at upper level to respond the learning hardware and units. It's also observed that the programme frame is enough at responding needs.

In the study, the capacity of taking advantage of Associate of Science students which are present in the system of Gazi University and the profficiency of system are presented.

Key Words: Distant Learning, Web Based Distant Learning, E-learning, Familiarity

Page number: 201

Thesis Adviser: Asist. Prof. Şükrü KÜNÜÇEN

